

RIGSADVOKATEN

Rigsadvokatens beretning
2010 og 2011

Behandling af klager
over politiet

2010-11

Rigsadvokatens beretning
2010 og 2011

Behandling af klager
over politiet

2010-11

Rigsadvokatens beretning 2010 og 2011

Behandling af klager over politiet

Publikationen kan hentes på Rigsadvokatens hjemmeside

<http://www.rigsadvokaten.dk>

ISBN 978-87-994753-1-5 (Internet)

Layout: Rumfang 12137-72

Tryk: PrinfoHolbæk

ISSN 1901-7452

Indhold

Forord	9
1 Rigsadvokatens indledning 2010 og 2011.	11
1.1 Generelle spørgsmål vedrørende politiklagenævnssagen	11
1.1.1 Indledning – udvikling i sagstallet	11
1.1.2 Sagsbehandlingstiden i politiklagenævnsager	12
1.1.3 Den nye politiklageordning	13
1.2 Almindelig virksomhed i beretningsårene 2010 og 2011	14
1.2.1 Politiklagenævnens årsmøde i januar 2010 og 2011	14
1.3 Politiklagenævnssagen i Grønland	14
2 Politiklagenævnssagen og sagsgangen i en politiklagenævnsag.	17
2.1 Indledning	17
2.2 Sagen indledes	18
2.3 Undersøgelsen/efterforskningen	18
2.4 Statsadvokatens sagsfremstilling	19
2.5 Sagen forelægges for nævnet	19
2.6 Nævnets tilkendegivelse	20
2.7 Sagens afgørelse	20
2.7.1 Afgørelsen af en adfærdsklagesag	20
2.7.2 Afgørelsen af en strafferetlig efterforskning	21
2.7.3 Tilbagekaldte klager	22
2.8 Klageadgang til Rigsadvokaten	22
2.9 Sager uden for politiklagenævnssagen	24
2.9.1 Indledning	24
2.9.2 Politimæssige dispositioner uden for strafferetsplejen	24
2.9.3 Dispositioner og afgørelser inden for strafferetsplejen	24
2.10 Disciplinærsager	25
3 Statsadvokatens reaktionsmuligheder i adfærdssager	29
3.1 Indledning	29
3.2 Formuleringer i praksis	30

3.2.1	Andre reaktioner, herunder systemkritik	34
3.2.2	Objektiv beklagelse mv.	35
4	Gennemgang af udvalgte konkrete sager i 2010 og 2011.	39
4.1	Lovens område	39
4.1.1	Begrebet "i tjenesten"	39
4.2	Kapitel 93 b – adfærdsklager	40
4.2.1	Indledning	40
4.2.2	Magtanvendelse	40
4.2.3	Klage over sprogbrug	42
4.2.4	Klage over anden ukorrekt adfærd.	45
4.3	Kapitel 93c – straffesager	46
4.3.1	Anmeldelser om vold og trusler mv.	47
4.3.2	Anmeldelser om brud på tavshedspligt.	53
4.3.3	Anmeldelser om misbrug af politiets registre.	59
4.3.4	Anmeldelser om misbrug af stilling/tjenesteforsømmelse.	63
4.3.5	Anmeldelser om strafbart forhold under efterforskningen	73
4.3.6	Andre anmeldelser om strafbart forhold	77
4.4	Kapitel 93 – færdselssager	81
4.4.1	Færdselsuheld	81
4.4.2	Udrykningskørsel	83
4.4.3	Øvelseskørsel	86
4.4.4	Andre færdselssager.	86
4.4.5	Automatisk Trafikkontrol (ATK)	87
4.5	Sagsbehandlingen	88
4.5.1	Advokatbeskikkelse	88
4.5.2	Partshøring	88
4.6	Sager som statsadvokaten har indledt af egen drift efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 1 (initiativsager)	89
4.7	§ 1020 a, stk. 2 – undersøgelser	93
4.7.1	Sager fra 2010	93
5	Behandlingen af klagesager hos Rigsadvokaten	115
5.1	Generelle regler om klageberettigelse mv.	115
5.1.1	Klageberettigede	115
5.1.2	Klagefrist og omgørelsesfrist.	116
5.2	Rigsadvokatens behandling af klager over statsadvokaternes afgørelser.	117

5.3	Eksempler på afgørelser, som Rigsadvokaten har stadfæstet	118
5.4	Eksempler på sager, hvor Rigsadvokaten har ændret en afgørelse, hvorom der var enighed mellem nævn og statsadvokat	120
5.5	Eksempler på sager, hvor Rigsadvokaten har ændret statsadvokatens afgørelse og har fulgt nævnets indstilling	122
5.6	Eksempler hvor Rigsadvokaten har anmodet statsadvokaten om at foretage en fornyet vurdering af sagen	124
5.7	Klagestatistikken (indkomne sager).	125
5.8	Særligt om sager, der er påklaget af nævnene	126
6	Statistisk opgørelse over behandlingen af konkrete klagesager hos statsadvokaterne i 2010 og 2011	129
6.1	Statistik over indkomne politiklagenævnssager	129
6.2	Statistik over afgjorte politiklagenævnssager.	132
6.3	Statistik over afgjorte adfærdssager	132
6.4	Statistik over afgjorte straffesager	135
6.5	Særligt om undersøgelsessager efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2.	139
7	Supplerende oplysninger vedrørende sager omtalt i tidligere beretninger.	145
7.1	Beretningen for 2001	145
7.1.1	Undersøgelser efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2	145
7.2	Beretningen for 2002	146
7.2.1	Undersøgelser efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2	146
7.3	Beretningen for 2003	147
7.3.1	Undersøgelser efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2	147
7.4	Beretningen for 2008 og 2009	148
7.4.1	Adfærdssager	148
7.4.2	Straffesager.	148
7.4.3	Undersøgelser efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2	149
	Politiklagenævnenes delberetninger	151
	Landsformandens beretning – 2010	151
	Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for København og Bornholm – 2010.	152
	Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn – 2010	155

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster – 2010	156
Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Nord- og Østjylland – 2010	157
Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland – 2010	161
Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland – 2010	163
Landsformandens beretning – 2011	164
Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for København og Bornholm – 2011	165
Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn – 2011	169
Delberetning for politiklagenævnet for Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster – 2011	170
Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Nord- og Østjylland – 2011	172
Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland – 2011	174
Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Fyn, Syd og Sønderjylland – 2011	176
Stikordsregister 1996-2011	179
Sagsregister 2010-2011	193
Bilag	
Bilag 1	Politiklagenævnens medlemmer 197
Bilag 2	Oversigt over politiets og anklagemyndighedens organisation og opgaver 199
Bilag 3	Retsplejelovens kapitel 93 b – 93 d, som gældende indtil 1. januar 2012 203
Bilag 4	Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1041 af 15.12.1995 om forretningsorden for politiklagenævn 209
Bilag 5	Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1042 af 15.12.1995 om politiklagenævn 211

Bilag 6	Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 29.12.1995 om behandling af klager over politipersonalet mv.	213
Bilag 7	Justitsministeriets skrivelse af 5.1.1996 om vidne- og transportgodtgørelse	219
Bilag 8	Justitsministeriets notits af 3.10.1996 om aktindsigt i politiklagenævnsager	221
Bilag 9	Rigsadvokatens meddelelse nr. 2/1999 om behandlingen af straffesager mod personer ansat i politiet og anklagemyndigheden	229
Bilag 10	Rigsadvokatens cirkulæreskrivelse af 30.5.2000 vedrørende forenkling og standardisering af formuleringen af afgørelser i adfærdsklager.	233
Bilag 11	Rigsadvokatens cirkulæreskrivelse af 28.1.2002 til de regionale statsadvokater om underretning om påklage i adfærdsklagesager	236
Bilag 12	Rigsadvokatens cirkulæreskrivelse af 30.9.2002 om forenkling af politiklagenævnsordningen i Danmark	238
Bilag 13	Fællesskrivelse fra Rigsadvokaten og Rigspolitchefen og notat om en række spørgsmål vedrørende behandlingen af strafferetlige og tjenstlige sager mod polititjenestemænd af 27.1.2003	241
Bilag 14	Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 1.10.2003 om indberetning af selvmordsforsøg i detentioner	242
Bilag 15	Lov nr. 444 af 9.6.2004 om politiets virksomhed	243
Bilag 16	Rundskrivelse fra Rigspolitchefen af 4.8.2004 om det ledelsesmæssige ansvar i situationer, hvor politikredsene assisterer hinanden.	250
Bilag 17	Bekendtgørelse nr. 978 af 21.9.2004 om politiets anvendelse af visse magtmidler mv.	252
Bilag 18	Bekendtgørelse nr. 1430 af 11.12.2007 om ændring af bekendtgørelse om politiets anvendelse af visse magtmidler m.v.	256
Bilag 19	Skrivelse fra Justitsministeriet til politi og anklagemyndighed af 10.1.2005 vedrørende indberetning af dødsfald og alvorligere selvmordsforsøg i politiets venterum	257

Bilag 20	Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 31.3.2006 om vederlæggelse af formænd for og medlemmer af politiklagenævn	258
Bilag 21	Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1420 af 13.12.2006 om ændring af bekendtgørelse om fordeling af forretningerne mellem statsadvokaterne	261
Bilag 22	Bekendtgørelse nr. 1419 af 13.12.2006 om ændring af bekendtgørelse om detentionsanbringelse	267
Bilag 23	Vejledning til politipersonalet om politiklagenævnsoordningen	268
Bilag 24	Bekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2004 om detentionsanbringelse	275

Forord

Til Folketinget og justitsministeren

Efter retsplejelovens § 1021 h, som gældende indtil 1. januar 2012, afgiver Rigsadvokaten en årlig beretning om behandlingen af de sager, der er nævnt i retsplejelovens kapitel 93 b og 93 c. Det drejer sig om behandlingen af klager over politipersonalets adfærd i tjenesten, behandlingen af straffesager imod politipersonale samt undersøgelser af tilfælde, hvor en person er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. I overensstemmelse hermed afgiver jeg herved beretning for 2010/11.

I beretningen er medtaget politiklagenævnens delberetninger.

København, juli 2012

Ole Hasselgaard

Afsnit 1

Rigsadvokatens indledning 2010 og 2011

1.1 Generelle spørgsmål vedrørende politiklagenævnens ordningen

1.1.1 Indledning – udvikling i sagstallet

Antallet af nye politiklagesager er de to sidste år faldet. Der indkom således 971 nye sager i 2010 og 930 sager i 2011, mod 1053 sager i 2009. Dette er et fald på 11,7 % fra 2009 til 2011. Antallet af nye sager er i 2011 det laveste siden 2003.

Faldet i antallet af sager udgøres navnlig af straffesager, hvor der i 2009 indkom 629 mod 515 i 2011.

Antallet af undersøgelsessager, dvs. de særligt alvorlige sager, hvor en borger er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, har i beretningsårene været på niveau med 2008 og 2009, og der er således iværksat 12 undersøgelser i 2010 og 14 i 2011.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kapitel 93b – adfærdssager	405	457	447	424	407	415
Kapitel 93c – straffesager – heraf færdselssager	584 277	566 214	534 231	629 290	564 228	515 230
(procent af samtlige straffesager)	(47,4 %)	(37,8 %)	(43,3 %)	(46,1 %)	(40,4 %)	(44,7 %)
Indkomne sager i alt	989	1023	981	1053	971	930

Det samlede antal indkomne sager fordeler sig regionalt således, at lidt over halvdelen af sagerne er behandlet af Statsadvokaten for København og Bornholm og Statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn, mens resten af sagerne er fordelt mellem de øvrige fire regionale statsadvokater.

Der er i afsnit 6 foretaget en nærmere gennemgang af ordningens nøgletal.

1.1.2 Sagsbehandlingstiden i politiklagenævnsager

I beretningen for 2008 og 2009 orienterede jeg om, at anklagemyndigheden ved hjælp af eksterne konsulenter havde arbejdet med at effektivisere sagsbehandlingen. De regionale statsadvokater havde med en ny organisering styrket rammerne for behandlingen, ligesom der i de regionale statsadvokaters resultatkontrakter var fastsat eksterne mål for, hvor stor en andel af sager hver af de seks regionale statsadvokater skulle afgøre inden 120 dage.

Også i resultatkontrakterne for 2010 og 2011 var der fastsat eksterne mål vedrørende politiklagenævnsagerne.

Målet for hele landet var i 2010 80 procent. For de fleste regionale statsadvokater var målet 80 procent, og i København – hvor sagerne ofte indkommer i klumper f.eks. i forbindelse med demonstrationer eller særlige begivenheder, og hvor sagerne ofte er mere komplicerede – blev målet sat til 60 procent. For Statsadvokaten for Nord- og Østjylland og Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland blev målet sat til 70 procent pga. udskiftning i politiklagenævnenes medlemmer.

Statsadvokaterne opfyldte i 2010 samlet set ikke målet, idet kun ca. 61 procent af sagerne blev behandlet inden 120 dage. Fire af statsadvokaterne opfyldte deres særlige mål, mens Statsadvokaten for Nord- og Østjylland, der traf afgørelse i 46 procent af sagerne inden 120 dage, og Statsadvokaten for København og Bornholm, der afgjorde 47 procent af sagerne inden 120 dage, ikke opfyldte målet.

Målet for hele landet var i 2011, at 80 procent af sagerne blev behandlet inden 120 dage. Målene for de enkelte statsadvokater var 80 procent, dog således at målet for Statsadvokaten for København og Bornholm var 60 procent. På baggrund af den aktuelle sagsbeholdning af politiklagenævnsager primo 2011 blev der efterfølgende opstillet et særligt mål for Statsadvokaten for Nord- og Østjylland, der navnlig fokuserede på nedbringelse af sagsbeholdningen i 2011. Målet for behandling af sagerne inden 120 dage blev fastsat til 35 procent.

I 2011 afgjorde statsadvokaterne samlet 71 procent af sagerne inden for fristen. Endvidere opnåede 5 ud af 6 regionale statsadvokater fuld opfyldelse af de fastsatte mål for sagsbehandlingstiden. Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland opnåede delvis målopfyldelse, da der var truffet afgørelse i 69 % af sagerne inden 120 dage, efter at sagen var modtaget hos statsadvokaten.

1.1.3 Den nye politiklageordning

Som omtalt i beretningen for 2008 og 2009 blev en ny politiklageordning vedtaget ved lov nr. 404 af 21. april 2010 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. Loven indebar, at der skulle oprettes en ny myndighed – Den Uafhængige Politiklagemyndighed – der skal undersøge og træffe afgørelse i sager om politipersonalets adfærd i tjenesten og efterforske strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten.

Den Uafhængige Politiklagemyndighed (Politiklagemyndigheden) har pr. 1. januar 2012 overtaget statsadvokaternes opgaver efter retsplejelovens kapitel 93 b med at undersøge og træffe afgørelser i sager om politipersonalets adfærd i tjenesten. Den nye myndighed har endvidere overtaget statsadvokaternes opgaver efter retsplejelovens kapitel 93 c med at efterforske strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten samt sager, hvor personer er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens de var i politiets varetægt.

Efter loven har et politiklageråd nu det overordnede ansvar for Politiklagemyndighedens virksomhed. Det er fortsat anklagemyndigheden (statsadvokaterne og Rigsadvokaten), der tager stilling til tiltaleespørgsmålet og i givet fald møder i retten som anklager.

Den såkaldte notitssagsbehandling i mindre adfærdsklagesager, der er etableret i praksis, er blevet lovfæstet. Det fremgår, at det ved alle adfærdsklager bør overvejes, om sagen under visse betingelser kan afsluttes ved en samtale mellem en overordnet politimand og klageren.

Politiklagemyndigheden skal ikke efterforske sager om overtrædelse af færdselslovens hastighedsbestemmelser, der er begået af politipersonale, hvis den pågældende erkender sig skyldig, hastighedsovertrædelsen ikke skønnes at ville medføre anden sanktion end bøde eller betinget frakendelse af førerretten, og hastighedsovertrædelsen ikke involverer tredjemand. Sager af denne karakter behandles af politiet.

Der er indsat en ny bestemmelse (retsplejelovens § 1019 q), der giver mulighed for, at Politiklagemyndigheden i visse tilfælde kan behandle og afgøre klager over politipersonalets dispositioner. Det kan dog kun ske, hvis der er en nær sammenhæng mellem dispositionsklagen og en adfærdsklage, som Politiklagemyndigheden behandler. Det forudsættes, at Politiklagemyndigheden i forbindelse med behandlingen af en dispositionsklage forelægger sagen for polititjenestemandens foresatte, således at politiledelsen kan få lejlighed til at komme med bemærkninger om dispositionen. De rent ledelsesmæssige beslutninger er derimod ikke omfattet af politiklageordningen, herunder be-

slutninger om hvorledes politiets ressourcer skal anvendes eller overvejelser af operationel/polititaktisk karakter.

Man kan læse nærmere om den nye politiklagemyndighed og dens virksomhed på www.politiklagemyndigheden.dk.

I forbindelse med overgangen til den nye ordning færdigbehandles sager indkommet før den 1. november 2011 efter aftale med Politiklagemyndigheden som udgangspunkt af statsadvokaterne efter den hidtidige ordning, mens sager indkommet den 1. november 2011 eller senere overtages og behandles af Politiklagemyndigheden efter de nye regler.

Klager over afgørelser, der i 1. instans er behandlet efter de hidtil gældende regler, behandles også under klagesagsbehandlingen efter disse regler. Rigsadvokaten vil således i en periode efter den nye ordnings iværksættelse fortsat behandle klager over afgørelser, der er truffet efter de hidtil gældende regler.

1.2 Almindelig virksomhed i beretningsårene 2010 og 2011

1.2.1 Politiklagenævnenes årsmøde i januar 2010 og 2011

Politiklagenævnene har siden ordningen trådte i kraft i tilknytning til sit årlige landsmøde i januar inviteret Rigsadvokaten til at afgive et indlæg om behandlingen af klagesagerne i det forløbne år. Jeg har været meget glad for at have lejlighed til at møde nævnenes medlemmer og for at have mulighed for dels at orientere om behandlingen af sagerne og dels at drøfte spørgsmål af fælles interesse. Årsmødet er et glimrende forum for på en uformel måde at få afklaret en række generelle spørgsmål omkring ordningen. Efter oprettelsen af det grønlandske politiklagenævn har dette deltaget i de danske politiklagenævns landsmøde i september og årsmødet i januar.

Jeg har endvidere deltaget i et afsluttende møde i november 2011, hvor der var lejlighed til at foretage et tilbageblik på den hidtil gældende ordning, i den tid den har eksisteret.

1.3 Politiklagenævnensordningen i Grønland

Jeg har i mine tidligere beretninger orienteret om den grønlandske ordning for behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale. Det fremgår blandt andet af den grønlandske beretning, der afgives til Grønlands Landsting, Folketinget og justitsministeren, at der i beretningsårene 2008 og 2009 indkom henholdsvis 29 og 21 nye sager, der var omfattet af politiklagenævnensordningen

mod 24 i 2007. Sagerne fordelte sig med 12 adfærdsklager og 17 kriminalsager i 2008 og 8 adfærdssager og 13 kriminalsager i 2009 mod henholdsvis 9 og 15 sager i 2007. Jeg kan i øvrigt henvise til beretningen om den grønlandske politiklagenævnensordning, der er tilgængelig på Rigsadvokatens hjemmeside *www.rigsadvokaten.dk*.

Der er fortsat ikke taget stilling til, om en tilsvarende ordning vedrørende behandling af klager mv. mod politipersonale vil blive indført på Færøerne.

Afsnit 2

Politiklagenævnens ordningen og sagsgangen i en politiklagenævns sag

2.1 Indledning

Nedenfor følger en beskrivelse af politiklagenævnens ordningen og sagsgangen i en politiklagenævns sag efter de regler, der var gældende i *beretningsårene*. Der henvises i øvrigt til afsnit 1, pkt. 1.1.3, om reglerne efter den 1. januar 2012.

Regelsættet for behandling af klager over politipersonalet mv. består af tre kapitler i retsplejeloven. Kapitel 93 b og kapitel 93 c regulerer henholdsvis behandlingen af adfærdsklager over politipersonalet og behandlingen af straffesager mod politipersonalet, mens kapitel 93 d vedrører politiklagenævnene.

Regelsættet om behandling af klager over politipersonalet i Danmark er indsat ved lov nr. 393 af 14. juni 1995 og trådte i kraft den 1. januar 1996. Et tilsvarende regelsæt om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland trådte i kraft den 1. januar 2000. Reglerne om behandling af klager over politiet gælder indtil videre ikke for Færøerne.

Regelsættet er begrænset til adfærdsklager og straffesager mod politipersonalet. Uden for ordningen falder således klager over materielle afgørelser og politiets dispositioner i forbindelse med sagsbehandlingen. Disse klager er ikke omfattet af politiklagenævnens kompetence.

Politiklagenævnens ordningen omfatter den del af de ansatte ved politiet, der har politimyndighed. Omfattet af ordningen er således det politiuddannede personale og politiets jurister, men derimod ikke kontorpersonale og civilarbejdere. Ordningen omfatter heller ikke det juridiske personale hos statsadvokaterne og hos Rigsadvokaten.

Efter retsplejelovens § 1019 og § 1020 omfatter ordningen alene forhold, der er begået i tjenesten. Det skyldes, at behovet for en særlig klageordning udspringer af de magtbeføjelser, politiet har i dets arbejde. Når en polititjenestemand ikke er i tjeneste, bør han derfor ikke behandles anderledes end andre borgere.

Spørgsmålet om, hvorvidt en handling er foretaget i tjenesten, vil afhænge af

en konkret vurdering. På baggrund af polititjenestens særlige karakter bør begrebet "i tjenesten" nok fortolkes vidt. Det fremgår af forarbejderne til loven.

Justitsministeriet bemærkede i lovforslaget, at udtrykket "i tjenesten" ikke indebar nogen ændring i praksis, når man sammenligner med det hidtil anvendte udtryk "under udførelsen af tjenesten".

2.2 Sagen indledes

Statsadvokaten behandler sagen, når klagen eller anmeldelsen er modtaget. Statsadvokaten kan også behandle en sag på eget initiativ, f.eks. efter tilkendegivelse fra politiklagenævnet. I visse situationer er en undersøgelse obligatorisk.

Politiklagenævnet skal straks – dvs. uden ophold – underrettes om sagen og orienteres løbende om undersøgelsens eller efterforskningens forløb. Statsadvokaten underretter desuden politidirektøren, Rigspolichefen og i visse tilfælde Justitsministeriet. Disse myndigheder skal også løbende holdes orienteret om alle undersøgelses- og efterforskningsskridt, der har betydning for varetagelsen af deres opgaver.

Finder statsadvokaten, at klagen er åbenbart grundløs, eller viser det sig ved den indledende vurdering, at klagen ikke er alvorligt ment, kan statsadvokaten undlade at iværksætte en undersøgelse eller efterforskning. Statsadvokaten skal forelægge spørgsmålet om afvisning af klagen for politiklagenævnet, inden afgørelsen bliver truffet.

2.3 Undersøgelsen/efterforskningen

Statsadvokaten underretter straks politiklagenævnet om klager og anmeldelser, der skal behandles efter kapitel 93 b eller kapitel 93 c.

Når det overvejes, i hvilken form en klage skal behandles, vil klagerens formulering af klagen almindeligvis være afgørende for, om sagen behandles som en adfærdsklage eller som en straffesag. I tvivlstilfælde vurderer statsadvokaten, efter hvilket regelsæt klagen skal behandles.

Det er ikke afgørende for statsadvokatens afgørelse af, i hvilken form en undersøgelse skal foregå, om politiklagenævnet forinden er kommet med en tilkendegivelse herom.

Finder politiklagenævnet i modsætning til statsadvokaten, at en sag bør efterforskes som en straffesag, kan nævnet tilkendegive dette over for stats-

advokaten. Følger statsadvokaten ikke politiklagenævnets tilkendegivelse, kan nævnet klage over afgørelsen til Rigsadvokaten.

Parterne vil normalt blive indkaldt til afhøring på statsadvokatens kontor eller eventuelt på et andet sted, som statsadvokaten skønner er hensigtsmæssigt. Det kan f.eks. være rådhuset på det sted, hvor den handling, der klages over, har fundet sted.

Statsadvokaten kan beslutte, at forklaringerne i stedet skal afgives i retten. Retsmøderne er som udgangspunkt offentlige.

Politiklagenævnet kan i adfærdsklagesager og straffesager anmode statsadvokaten om at foretage bestemte yderligere undersøgelses- og efterforskningskridt.

Politiklagenævnet kan i princippet på ethvert stadi af sagen bede statsadvokaten om at foretage yderligere undersøgelses- og efterforskningskridt.

Hvis statsadvokaten i en adfærdsklagesag modsætter sig politiklagenævnets anmodning, kan nævnet påklage statsadvokatens afgørelse til Rigsadvokaten, Hvis sigtede eller statsadvokaten i forbindelse med behandlingen af en straffesag modsætter sig politiklagenævnets anmodning om at foretage bestemte yderligere efterforskningskridt, skal spørgsmålet afgøres af retten.

2.4 Statsadvokatens sagsfremstilling

Statsadvokaten udarbejder i sager om adfærdsklager en sagsfremstilling på grundlag af de foreliggende oplysninger. Den indklagede polititjenestemand modtager en kopi af sagsfremstillingen, inden vedkommende bliver afhørt. Den indklagede har ikke pligt til at udtale sig om sagsfremstillingen.

Der udarbejdes ikke sagsfremstilling i forbindelse med strafferetlige undersøgelser.

2.5 Sagen forelægges for nævnet

Statsadvokaten udarbejder en redegørelse til politiklagenævnet, når undersøgelsen eller efterforskningen er afsluttet. Denne redegørelse skal indeholde en gennemgang af sagens forløb og faktum, en vurdering af beviserne og en tilkendegivelse om sagens afgørelse. Der udarbejdes ikke redegørelse i åbenbart grundløse sager.

Politiklagenævnet skal også inddrages i sagen, hvis der efter statsadvokatens afgørelse fremkommer nye oplysninger, der kan medføre, at statsadvokatens afgørelse bør revurderes. Dette vil navnlig være tilfældet, hvis de nye oplysning-

ger er af så væsentlig betydning for sagen, at der er en vis sandsynlighed for, at sagen ville have fået et andet udfald, hvis oplysningerne havde foreligget i forbindelse med statsadvokatens og politiklagenævnets oprindelige stillingtagen til sagen.

Er de nye oplysninger ikke af en sådan karakter, at statsadvokaten finder grundlag for at genoptage sagens behandling med forelæggelse for politiklagenævnet, skal statsadvokaten alene orientere politiklagenævnet om oplysningerne.

2.6 Nævnets tilkendegivelse

Politiklagenævnet meddeler herefter statsadvokaten, hvordan nævnet mener, at sagen bør afgøres.

Politiklagenævnet kan i adfærdsklagesager tilkendegive som sin opfattelse, at statsadvokaten over for klageren bør beklage det passede, eller at en klage bør afvises. Klagen kan enten afvises efter forudgående undersøgelse eller på det foreliggende grundlag.

I straffesager kan politiklagenævnet tilkendegive som sin opfattelse, at der bør rejses tiltale eller meddeles tiltalefrafald. Nævnet kan også tilkendegive, at påtalen bør opgives, at en påbegyndt efterforskning bør indstilles, eller at en anmeldelse bør afvises.

2.7 Sagens afgørelse

2.7.1 Afgørelsen af en adfærdsklagesag

Afvisning

Statsadvokaten afviser klagen, hvis undersøgelsen ikke har skaffet oplysninger, der støtter klagen, eller klagen er åbenbart grundløs. Statsadvokaten underretter sagens parter.

Klager får helt eller delvist medhold

Statsadvokatens afgørelse af en begrundet klage eller anmeldelse kan blandt andet gå ud på, at der gives klageren en beklagelse af det passede, eller at der rejses kritik af den eller de involverede polititjenestemænd. Denne afgørelse kan træffes både i sager, hvor der har været foretaget en undersøgelse af en adfærdsklage og i straffesager, hvor statsadvokaten har fundet, at der ikke forelå tiltalegrundlag.

Den indklagede vil modtage en genpart af statsadvokatens afgørelse, der i visse tilfælde kan danne grundlag for en disciplinær undersøgelse. Statsadvokaten afgiver ikke indstilling om, hvorvidt der bør indledes en disciplinærsag.

Er der grundlag for at rejse sigtelse, eller er der mistanke om et strafbart forhold, og den indklagede forlanger sagen behandlet som straffesag, sluttet behandlingen af klagen. Behandlingen af klagen kan genoptages, hvis der ikke rejses tiltale eller fældes dom.

Har undersøgelsen påvist fejl af generel karakter, vil statsadvokaten rejse spørgsmålet over for den ansvarlige myndighed.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3 vedrørende statsadvokatens reaktionsmuligheder.

Klagen tilbagekaldes

En sag vil normalt blive afsluttet, hvis klagen tilbagekaldes. Da en undersøgelse også kan iværksættes på statsadvokatens initiativ, kan behandlingen af klagen dog fortsætte, hvis statsadvokaten finder det nødvendigt.

Andre muligheder

I visse tilfælde vil sagen kunne overgå til behandling ved en undersøgelsesret mv.

2.7.2 Afgørelsen af en strafferetlig efterforskning

Afvisning

Statsadvokaten indstiller efterforskningen, hvis den ikke har bragt oplysninger frem, der giver en rimelig formodning om, at der er begået et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige. Anmeldelsen bliver også afvist, hvis den er åbenbart grundløs.

Har statsadvokaten foretaget en undersøgelse efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, kan statsadvokaten på samme måde indstille efterforskningen. Det sker, når sagens omstændigheder er fuldt oplyste, og der ikke herved er skabt en rimelig formodning om, at der er begået et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige.

Tiltalerejsning mv.

Statsadvokaten kan også afgøre straffesagen ved at rejse tiltale, opgive påtale eller frafalde tiltale mv. Afgørelsesformerne fremgår af retsplejelovens bestemmelser om strafferetsplejen.

Politidirektøren og Rigspolitchefen vil i alle tilfælde blive underrettet om afgørelsen. Dette gælder i visse tilfælde også Justitsministeriet.

Statsadvokaten vil, når tiltalespørgsmålet overvejes, også tage stilling til, om der foreligger anden kritisabel adfærd, herunder om sagen skal behandles som en adfærdsklage.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4 vedrørende konkrete eksempler på afgørelser i straffesager.

2.7.3 Tilbagekaldte klager

Det sker, at en klager trækker sin klage eller anmeldelse tilbage. Årsagerne hertil kan være mange. Ønsket om at trække klagen tilbage kan f.eks. være begrundet i, at klageren efter en betænkningstid ikke har fundet grundlag for at fastholde sin klage, eller at den berørte polititjenestemand har beklaget det passerede. Det sker endvidere, at en klager ikke reagerer på statsadvokatens indkaldelse til afhøring eller andre henvendelser. Statsadvokaten vil i sådanne situationer i almindelighed indstille undersøgelsen i en adfærdsklagesag, medmindre sagen giver statsadvokaten grundlag for af egen drift at fortsætte undersøgelsen i sagen.

For så vidt angår efterforskningen i en straffesag vil statsadvokaten også i et vist omfang kunne indstille en efterforskning, hvis anmeldelsen tilbagekaldes.

2.8 Klageadgang til Rigsadvokaten

Både den forurettede og andre kan klage til statsadvokaten over politipersonalets adfærd i tjenesten. Der er som udgangspunkt heller ikke begrænsninger i den personkreds, der er berettiget til at indgive anmeldelse om strafbart forhold, som er begået af politiet.

Det er derimod kun sagens parter og politiklagenævnet, der kan klage over statsadvokatens afgørelse til Rigsadvokaten.

Som part anses efter forvaltningsretten den, der har en væsentlig, direkte, individuel og retlig interesse i sagens afgørelse. Det kan f.eks. være en person, der har fremsat et erstatningskrav i anledning af sagen.

Klager nogen, der ikke er part med hensyn til sagens realitet, over den formelle sagsbehandling, vil klageren kun være part i denne sag.

Klagefristen er fire uger. Sagens parter skal underrettes, hvis afgørelsen i en adfærdsklagesag påklages. Er det politiklagenævnet, der klager over statsadvokatens afgørelse, skal der også ske underretning i straffesager.

Klagebehandlingen er undergivet det almindelige to-instansprincip, som

indebærer, at Rigsadvokatens afgørelse af en klage over statsadvokatens afgørelse er endelig. Afgørelsen kan således ikke påklages til Justitsministeriet.

Der gælder samme klagefrist for politiklagenævnet som for sagens parter. Det vil sige, at klagefristen er fire uger efter, at nævnet har modtaget afgørelsen. En klage fra en part skal dog behandles, hvis der er en undskyldelig årsag til, at klagefristen er overskredet. Det er klageren selv, der skal godtgøre, at overskridelsen af fristen er undskyldelig.

Er der tale om en klage fra nævnet, betragter Rigsadvokaten i praksis denne som en klage fra en myndighed. Ekspeditionsfejl hos myndigheder, herunder politiklagenævn, anses i almindelighed ikke for undskyldelige. Sagens parter skal have underretning af statsadvokaten, hvis politiklagenævnet klager over afgørelsen. Sagens parter underrettes endvidere af statsadvokaten, når en afgørelse i en adfærdsklagesag påklages.

Klageadgangen indebærer en helt ny realitetsbehandling af sagen. Således skal der foretages en fuldstændig materiel prøvelse af bevisbedømmelsen, retsspørgsmål og skønsspørgsmål. Rigsadvokaten kan som led i klagesagens behandling indhente nye oplysninger, herunder for at belyse omstændigheder, der er gjort gældende i forbindelse med klagen. Dette kan f.eks. være yderligere eller supplerende afhøringer af vidner, klageren eller indklagede og indhentelse af foto eller rids over gerningsstedet.

Fremkommer der i forbindelse med Rigsadvokatens behandling af sagen nye oplysninger, kan dette føre til, at Rigsadvokaten hjemviser sagen til fornyet behandling ved statsadvokaten og politiklagenævnet. Oplysningerne skal dog være af så væsentlig betydning for sagen, at der er en vis sandsynlighed for, at sagen ville have fået et andet udfald, hvis oplysningerne havde foreligget i forbindelse med statsadvokatens og politiklagenævnets oprindelige stillingstagen til sagen.

Rigsadvokaten påser ved sin behandling af en sag både, at afgørelsen materielt er rigtig, og at formelle regler for sagsbehandlingen er overholdt. Dette indebærer i praksis, at Rigsadvokaten f.eks. ikke er bundet af det forhold, at der har været enighed mellem statsadvokat og nævn om, hvilke faktiske omstændigheder, der kan lægges til grund ved sagens afgørelse, bevisvurderingen eller subsumtionen.

2.9 Sager uden for politiklagenævnensordningen

2.9.1 Indledning

I en beskrivelse af, hvordan der kan klages over politiets virksomhed, skal der skelnes mellem dispositioner og afgørelser, der er truffet af politidirektørerne eller på disses ansvar, og politipersonalets adfærd eller strafbare forhold i tjenesten.

Klager over dispositioner og afgørelser er ikke omfattet af politiklagenævnensordningen. Spørgsmålet om, hvilken myndighed der er rette klageinstans, afhænger af sagens karakter.

2.9.2 Politimæssige dispositioner uden for strafferetsplejen

Afgørelsen kan påklages til Rigspolitichefen, når der er tale om rent politimæssige (operationelle) dispositioner uden for strafferetsplejen. Disse sager omfatter dispositioner som led i ordenshåndhævelsen, f.eks. afspærring af et område som følge af cykelløb eller som følge af et færdselsuheld, bortvisning af en person fra en lokalitet, anbringelse i detentionen og lignende.

Politiet yder endvidere på forskellige særlovsområder bistand til særmyndigheden, når den gennemfører kontrolforanstaltninger – også i tilfælde, hvor der ikke er mistanke om et strafbart forhold. Endvidere indeholder nogle særlove bestemmelser, der giver politiet en administrativ tilsynsbeføjelse uden for strafferetsplejen, f.eks. i dyreværnsloven.

2.9.3 Dispositioner og afgørelser inden for strafferetsplejen

Er der derimod tale om dispositioner som led i en strafferetlig efterforskning, kan afgørelsen påklages til den regionale statsadvokat. Det kan være afgørelser om at benytte bestemte efterforskningsskridt, herunder f.eks. at anholde, ransage, beslaglægge og lignende. På tilsvarende måde kan man klage over, at bestemte efterforskningsskridt ikke er foretaget – f.eks. at en person ikke er afhørt, eller at en person ikke er afhørt grundigt nok. Er der tale om chikane eller magtmisbrug fra politiets side, kan denne sagstype være omfattet af ordningen med politiklagenævn.

Spørgsmålet om lovligheden af politiets efterforskningsskridt kan endvidere indbringes for retten efter retsplejelovens § 746, stk. 1.

Der kan også klages over politidirektørens afgørelse af tiltalespørgsmålet – f.eks. hvis politidirektøren opgiver påtale, afviser en anmeldelse eller indstiller efterforskningen.

Man kan endvidere klage til statsadvokaten over politidirektørens afslag på en begæring om aktindsigt.

2.10 Disciplinærsager

Statsadvokaterne træffer ikke afgørelse i disciplinærsager. Disse sager behandles og afgøres alt efter sagens karakter af Rigspolitiet eller Justitsministeriet. Spørgsmålet om, hvornår der er grundlag for at indlede en disciplinærsag mod en polititjenestemand, afgøres efter tjenestemandslovens regler. Reglerne om behandlingen af disciplinærsager fremgår af tjenestemandslovens kapitel 4, om suspension og disciplinærfølgning mv. og Rigspolitiets kundgørelse I nr. 10, om disciplinærsagers behandling. Regelsættet om disciplinærsagers behandling er beskrevet i beretningen for 1996 side 152 ff. Dette afsnit beskriver kort samspillet mellem regelsættene om disciplinærsager og politiklagenævns sager.

Statsadvokaten skal underrette vedkommende politidirektør og Rigspolitichefen, når der indledes en adfærdsklagesag eller efterforskning i en straffesag. Det følger af bestemmelserne i retsplejelovens § 1019 j, og § 1020 a, stk. 2, 2. pkt.

Disse regler har til formål at sikre, at ansættelsesmyndigheden får lejlighed til at vurdere, om sagen giver anledning til disciplinære foranstaltninger over for den indklagede eller anmeldte polititjenestemand. Det følger endvidere af bestemmelserne, at der ikke indledes en disciplinærunderøgelse i anledning af en klage eller anmeldelse, før behandlingen af adfærdsklagen eller straffesagen er afsluttet. Baggrunden for bestemmelsen er at undgå, at sagen samtidig undersøges som politiklagenævns sag og som disciplinærsag.

Bestemmelserne er ikke til hinder for, at den indklagede eller anmeldte suspenderes eller midlertidigt forflyttes til andet arbejde efter de almindelige regler for tjenesten, mens klagenævns sagen verserer. Denne afgørelse træffes af Rigspolitichefen.

Statsadvokaten underretter politidirektør og Rigspolitichefen (ansættelsesmyndigheden), når undersøgelsen eller efterforskningen af klagesagen er afsluttet. Statsadvokaten kan i den forbindelse henlede opmærksomheden på eventuelle tidligere (adfærds)sager mod den samme polititjenestemand. Underretningen sker efter, at statsadvokaten har færdigbehandlet sagen og truffet afgørelse i sagen. Politidirektøren og Rigspolitichefen får herved mulighed for at tage stilling til, om der skal indledes en disciplinærsag.

Statsadvokaten afgiver ikke indstilling om, hvorvidt der bør indledes en disciplinærsag.

Politidirektørens eller Rigspolitechefens grundlag for at indlede en eventuel disciplinærsag vil blandt andet være statsadvokatens afgørelse. Statsadvokatens afgørelse fører ikke nødvendigvis til, at der indledes en disciplinær undersøgelse med en disciplinær sanktion til følge. Har statsadvokaten udtalt kritik eller beklaget det passerede over for klageren, bør statsadvokatens afgørelse følges op af tjenestestedet i forhold til den eller de involverede polititjenestemænd som led i en ledelsesmæssig og personalepolitisk disposition.

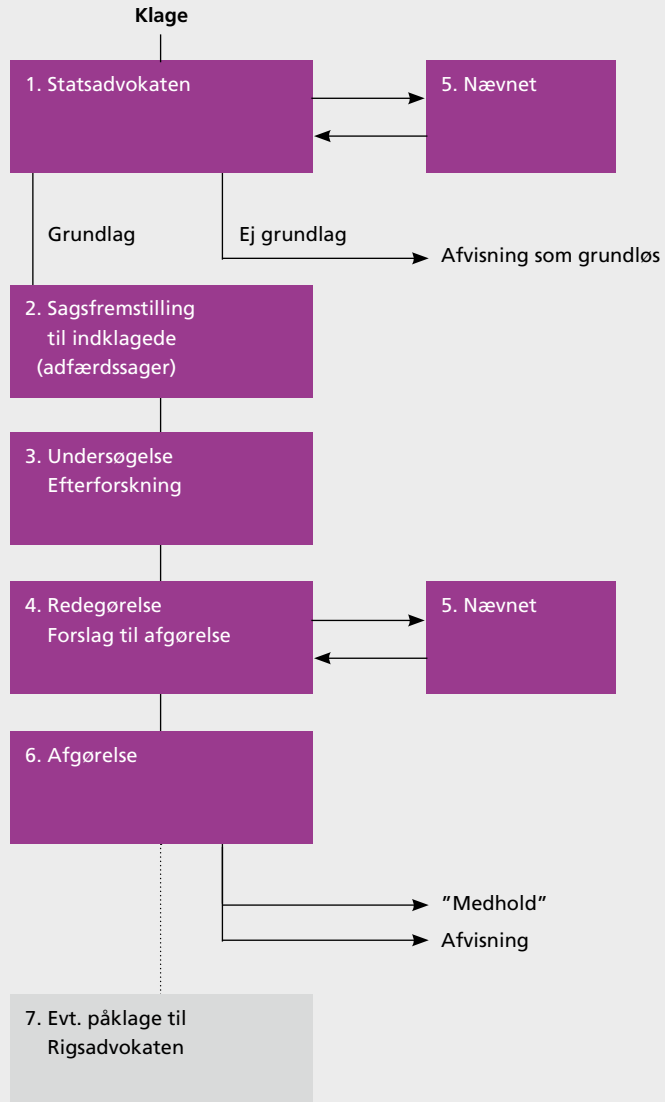
Det fremgår af Rigspolitiets kundgørelse nr. 10, at det også er Rigspolitiets opfattelse, at enhver kritik eller beklagelse af en polititjenestemands adfærd over for borgerne skal have tjenstlige konsekvenser. Det gælder, hvad enten statsadvokaten udtaler dette i en adfærdsklagesag, i en straffesag (hvor der ikke rejses tiltale) eller i en sag omfattet af retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, (når en person er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade i politiets varetægt).

Det er Rigspolitiets generelle opfattelse, at sager, hvori der udtales kritik, som udgangspunkt bør føre til egentlige disciplinærsager.

Hvis der alene udtrykkes beklagelse, eller der foreligger en uhensigtsmæssig adfærd, følger det endvidere af kundgørelse, at Rigspolitiet – hvis praksis er i overensstemmelse hermed – i stedet for at anmode politidirektøren/politimesteren om en indstilling, vil tilkendegive, at det umiddelbart er Rigspolitiets opfattelse, at sagen kan afsluttes med en tjenstlig samtale på tjenestestedet. Hvis politidirektøren/politimesteren tilslutter sig at behandle forholdet under en tjenstlig samtale, bør der udfærdiges et skriftligt referat, som lægges i den elektroniske personalemappe, ligesom politichefen/politimesteren herefter underretter Rigspolitiet og Statsadvokaten/Rigsadvokaten om, at samtalen har fundet sted.

Rigspolitiet underretter Statsadvokaten/Rigsadvokaten om, hvilke disciplinære/tjenstlige konsekvenser en sag, hvori der er udtrykt kritik, har fået.

Sagsgangen
i en politiklage-
nævns sag

1. Sagen indledes

Klagen modtages.

- Klageren får en skriftlig bekræftelse.
- Nævnet samt politidirektøren og Rigspolicehfen underrettes om klagen.
- Den person, der klages over (indklagede) får besked.
- Nævnet orienteres løbende om undersøgelsens forløb.

Statsadvokaten forelægger klagen for Nævnet, inden den eventuelt afvises som åbenbart grundløs.

2. Sagsfremstillingen

Statsadvokaten udarbejder en sagsfremstilling, når der er tale om en begrundet adfærdsklage. Sagsfremstillingen sendes til indklagede.

3. Undersøgelsen/efterforskningen

Parterne afhøres og kan få beskikket advokat. Eventuelle vidner afhøres.

4. Sagen forelægges for Nævnet

Statsadvokaten udarbejder en redegørelse, der gennemgår sagsforløbet og sagens faktum, vurderer beviser og lægger op til sagens afgørelse.

Der udarbejdes ikke nogen redegørelse i åbenbart grundløse sager.

5. Nævnets tilkendegivelse (§ 1021 e)

Politiklagenævnet meddeler statsadvokaten, hvordan Nævnet finder, at sagen bør afgøres.

6. Afgørelsen

Statsadvokaten træffer herefter afgørelse i sagen.

Adfærdsklagesag – klagen afvises

- klager får helt eller delvist medhold

Straffesag

- anmeldelsen afvises
- efterforskning indstilles
- påtale opgives – eventuelt med en beklagelse
- tiltalerejsning/tiltalefrafald

Det skal fremgå af afgørelsen, om Nævnet er enig i afgørelsen. Sagens parter, Nævnet, politidirektøren og Rigspolicehfen underrettes om sagens afgørelse.

7. Klageadgang

Statsadvokatens afgørelse af klagesagen kan påklages til Rigsadvokaten af sagens parter og Nævnet.

Afsnit 3

Statsadvokatens reaktionsmuligheder i adfærdssager

3.1 Indledning

Nedenfor følger en beskrivelse af statsadvokatens reaktionsmuligheder i adfærdssager efter de regler, der var gældende i beretningsårene. Der henvises i øvrigt til afsnit 1, pkt. 1.1.3, om reglerne efter den 1. januar 2012.

Statsadvokaten afviser en adfærdsklage, hvis undersøgelsen ikke har tilvejebragt oplysninger, der støtter klagen, eller klagen er åbenbart grundløs. Finder statsadvokaten på baggrund af undersøgelsen, at der er grundlag for at give klageren helt eller delvist medhold i klagen, vil statsadvokaten i sin afgørelse beklage det passerede over for klageren. Udtrykket "beklagelse" anvendes således alene i forbindelse med afgørelsen til borgeren.

Statsadvokatens beklagelse af, at der er begået individuelle fejl, vil ofte resultere i en kritik af den indklagede polititjenestemand. Dette behøver imidlertid ikke altid være tilfældet. Beklagelsen kan også angå fejl af mere generel karakter, som undersøgelsen har afdækket.

Statsadvokaten har endvidere i nogle sager beklaget et hændelsesforløb eller et forhold over for klageren, selv om der ikke har været grundlag for at bebrejde den indklagede polititjenestemand noget. Eksempler på sådanne objektive beklagelser er beskrevet nedenfor. Som anført i Rigsadvokatens cirkulæreskrivelse af 30. maj 2000, der er medtaget som bilag 10, bør statsadvokaten dog være tilbageholdende med at beklage et forhold over for klageren, når der intet er at bebrejde politiet.

Endvidere er der tilfælde, hvor statsadvokatens undersøgelse har konkluderet, at der er udvist kritisabel adfærd eller endog strafbart forhold, men hvor den pågældende polititjenestemand ikke har kunnet identificeres.

Rigsadvokaten har af hensyn til ensartetheden i afgørelserne i adfærdsklagesager fundet det hensigtsmæssigt, at statsadvokaterne i praksis anvender det samme ordvalg for at beskrive en given kritisabel adfærd. Dette vil tillige i højere grad give de disciplinære myndigheder mulighed for at vurdere, med hvilken alvor statsadvokaten har set på forholdet, når der skal foretages en reaktion over for den pågældende polititjenestemand. På den baggrund har Rigsadvokaten i cirkulæreskrivelsen af 30. maj 2000 fastsat retningslinier for,

hvilke afgørelser undersøgelsen af en adfærdsklagesag kan munde ud i, og herunder hvilke udtryk der som udgangspunkt bør anvendes ved beskrivelsen af en kritisabel adfærd. I cirkulæreskrivelsen er der fastsat en kritikskala i tre grader, dvs. kritik, alvorlig kritik og meget alvorlig kritik. Hvis statsadvokaten ikke finder tilstrækkeligt eller fuldt tilstrækkeligt grundlag for at kritisere en adfærd, kan denne karakteriseres som uhensigtsmæssig.

Får klageren helt eller delvist medhold i sin klage, er statsadvokatens reaktionsmuligheder udtømte. Sagen oversendes til de disciplinære myndigheder, der herefter træffer afgørelse om, hvilke konsekvenser statsadvokatens afgørelse skal have. Se nærmere herom i afsnit 2.

Statsadvokaten skal i forbindelse med afgørelsen af tiltalespørgsmålet i en straffesag tillige tage stilling til, om der foreligger kritisabel adfærd, og om sagen skal overgå til behandling som adfærdsklagesag. Det følger af retsplejelovens § 1019 i, stk. 1.

3.2 Formuleringer i praksis

En kritik kan som anført nuanceres, og i det følgende gengives eksempler på statsadvokaternes og Rigsadvokatens anvendelse i praksis af de forskellige grader af kritik.

Eksemplerne hidrører navnlig fra beretningsåret 2010 og 2011. Eksempler fra beretningsåret 2006 findes i beretningen for 2006 s. 32 ff., eksempler fra beretningsåret 2007 findes i beretningen for 2007 s. 32 ff. og eksempler fra beretningsårene 2008 og 2009 findes i beretningen for 2008-09 s. 30 ff.

Uhensigtsmæssig adfærd

En række sager afgøres med en tilkendegivelse om, at et hændelsesforløb kunne være håndteret mere hensigtsmæssigt, eller at en handlemåde var uhensigtsmæssig eller uheldig, eller at en polititjenestemand burde have handlet anderledes, end han gjorde, uden at det passerede er så groft, at det giver anledning til en egentlig beklagelse eller kritik.

Eksempel 1

Uhensigtsmæssig sprogbrug ved opkald til alarmcentralen.

SA4-2010-323-0155

Statsadvokaten fandt en polititjenestemands anvendelse af udtrykkene "hold nu din kæft" og "klaphat" uhensigtsmæssige og beklagede anvendelsen af udtrykkene.

Se beretningen s. 42.

Politibetjent indlod sig i højlydt diskussion med borger

SA2-2010-323-0156

Statsadvokaten fandt det uhensigtsmæssigt, at en politibetjent havde indladt sig i en højlydt diskussion med en borger om en færdelsepisode.

Se beretningen s. 45.

Eksempel 2

Udtryk som *kritisabel* og *kritisabelt* anvendes til beskrivelse af den mildeste form for kritik.

Ikke strafbar misbrug af stilling, men kritik

SA2-2010-321-0232

Statsadvokaten fandt det kritisabelt, at en kriminalassistent, der i fritiden havde indfundet sig i klasselokalet for en 9. klasse og påtalt, at hans barnebarn var blevet mobbet, havde omtalt sin ansættelse inden for politiet, idet dette var hans ærinde uvedkommende. Statsadvokaten beklagede det passerede over for klagerne.

Se beretningen s. 63.

Eksempel 1

Anmeldelse om misbrug af stilling

SA6-2010-321-0118 og RA-2010-321-0219

Statsadvokaten fandt, at nogle politiassistenter havde handlet kritisabelt ved i forbindelse med bistand til en kollega blandt andet at have undladt nærmere at vurdere kollegaens oplysninger om behovet for politimæssig bistand. Det var også kritisabelt, at de havde undladt at orientere den vagthavende om, at de ydede politimæssig bistand i en situation, der vedrørte løsning af en kollegas private, civile forhold.

Se beretningen s. 66.

Eksempel 2

Kritisabel udlevering af mobiltelefon

SA1-2008-321-0074

Statsadvokaten udtalte kritik af det forhold, at en politiassistent havde overladt en anholdt person dennes mobiltelefon, hvorefter den anholdte frit og uden kontrol kunne benytte den.

Se beretningen s. 74.

Eksempel 3

Eksempel 4**Kritisabelt, at en polititjenestemand rettede henvendelse til en dørmands arbejdsgiver om en episode, der ikke var skrevet rapport over**
SA2-2010-321-0208

Statsadvokaten udtalte kritik af en politiassistents anvendelse af udtrykket "lortebil" om en borgers bil. Statsadvokaten fandt det endvidere kritisabelt, at politiassistenten henvendte sig på den café, som borgeren via et vagtfirma arbejdede på, og oplyste, at borgeren havde haft en episode med politiet.

Se beretningen s. 77.

Eksempel 5**Kaldte samarbejdspartner for luder**

SA2-2011-323-0260

Statsadvokaten udtalte kritik af, at en politiassistent P under en samtale med en tolk bl.a. havde kaldt hende for "luder" og "kælling".

Se beretningen s. 43.

Eksempel 6**Kritisabel anvendelse af peberspray**

SA6-2011-323-0150

Statsadvokaten fandt en politiassistents anvendelse af peberspray over for en fodboldtilhænger kritisabel.

Se beretningen s. 41.

Udtrykket meget *kritisabelt* anvendes til beskrivelse af alvorligere forhold.

Eksempel 1**Meget kritisabelt at tildele flere slag med politistav end nødvendigt**

SA1-2009-321-0342 og RA-2010-321-0186

Statsadvokaten fandt en politiassistents magtanvendelse i forbindelse med demonstrationer ved rydningen af en kirke kritisabel, idet magtanvendelsen – for så vidt angik de sidste 2-3 slag med politistaven mod klager – var unødvendig og ikke gav klager tilstrækkelig mulighed for at efterkomme et påbud om at fjerne sig fra gaden.

Statsadvokatens afgørelse blev påklaget til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten fandt magtanvendelsen meget kritisabel. Rigsadvokaten lagde blandt andet vægt på, at det sidste slag blev tildelt, da K var kommet helt op at stå og var på vej væk.

Se beretningen s. 47 og 153.

Meget kritisabelt at bruge meddeler i strid med reglerne*SA1-2008-321-0126 og RA-2010-321-0162*

Statsadvokaten fandt det meget kritisabelt, at en politiassistent ikke havde underrettet sin ledelse om, at en bestemt person fungerede som meddeler, idet P måtte anses bekendt med regelsættet om brugen og registreringen af meddelere.

Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

Se beretningen s. 74.

Eksempel 2

Meget kritisabel udtalelse i forbindelse med vidneforklaring i byretten*SA1-2009-321-0327 og RA-2010-321-0185*

Statsadvokaten og Rigsadvokaten fandt en udtalelse fra en politiassistent meget kritisabel. Udtalelsen faldt, efter at han havde vidnet i retten, og udtalelsen var i modstrid med den netop afgivne forklaring.

Se beretningen s. 79.

Eksempel 3

Meget kritisabel adfærd i forbindelse med opdateringer i Det Centrale Register for Motorkøretøjer*SA4-2009-321-0087 og RA-2010-321-0208*

Statsadvokaten udtalte kritik af en politiassistent, der foretog opdateringer i Det Centrale Register for Motorkøretøjer – CRM-registeret – under flere enkel-personers motorkøretøjer. Dette medførte, at enkelte personer som følge af opdateringerne blev standset af politipatruljer gentagne gange. Rigsadvokaten fandt P's adfærd meget kritisabel.

Se beretningen s. 80.

Eksempel 4

Kritik af politibetjent på prøve, der bad taxachauffør om at standse, hvor der var standsningsforbud*SA1-2011-321-0710*

Statsadvokaten fandt det meget kritisabelt, at en politibetjent på prøve i en situation, hvor han var stærkt påvirket af spiritus, opførte sig på en sådan måde, at han i forhold til en taxachauffør trådte i tjeneste og herunder oprådte tjenstligt ukorrekt.

Se beretningen s. 71.

Eksempel 5

Til den skarpeste kritik anvendes udtryk som *særdeles*, *stærkt* eller *yderst kritisabelt*.

Eksempel 1**Påstået tjenstlig kontakt til kvinde særdeles kritisabel***SA4-2009-321-0111*

Statsadvokaten fandt det særdeles kritisabelt, at en politiassistent havde foranstaltet efterforskning efter oplysninger fra en kilde uden at have skrevet en indledende kilderapport, at han foretog efterforskning uden for den planlagte arbejdstid og uden for de opgaver, han var blevet tildelt som disponert i vagtcentralen, ligesom dette skete, uden at ledelsen hverken før eller efter efterforskningen var orienteret herom.

Se beretningen s. 75.

Eksempel 2**Fremvisning af politiskilte under bytur***SA3-2011-321-0157 og SA3-2011-321-0163*

Statsadvokaten fandt stærkt kritisabelt, at en politibetjent på prøve efter indtagelse af alkohol og i forbindelse med et privat ærinde, hvor han var kommet i et modsætningsforhold til en uniformeret polititjenestemand, valgte at vise sit politiskilt og dermed træde i tjeneste.

Se beretningen s. 68.

Eksempel 3**Anmeldelse om misbrug af stilling samt ukorrekt adfærd i tjenesten***SA4-2010-321-0206*

Statsadvokaten fandt en polititjenestemands adfærd under en privat bytur, hvor han viste sin politilegitimation og foregav at være i tjeneste og gjorde tilnærmelser til restauratøren, særdeles kritisabel.

Se beretningen s. 70.

3.2.1 Andre reaktioner, herunder systemkritik

Det følger af forarbejderne til loven, at statsadvokaten kan rejse kritik af fejl af mere generel karakter, som undersøgelsen har afdækket. Dette gælder navnlig statsadvokatens undersøgelser i medfør af retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, hvor begivenhedsforløbet søges klarlagt, således at der tilvejebringes det fornødne grundlag for at vurdere ikke blot, om et strafferetligt eller disciplinært ansvar kan komme på tale, men også om man gennem ændrede procedurer eller regler mv. kan forebygge lignende hændelser. I sådanne situationer vil kritikken blive fulgt op af en henvendelse til de relevante myndigheder, som oftest Rigspolitichefen, politidirektøren eller Justitsministeriet.

Politikreds opfordret til at overveje procedurer

SA3-2010-321-0116

Statsadvokaten bad en politikreds om at overveje, hvorvidt der var behov for at stramme op på procedurerne omkring politiets brug af og videregivelse af oplysninger fra kriminalregisteret, herunder når det sker på politiets eget initiativ, og når der er tale om bagatelagtig kriminalitet.

Se beretningen s. 53.

Eksempel 1

Polititjenestemænds transport af person, der senere afgik ved døden

SA5-2008-322-0015

Statsadvokaten fandt ikke grundlag for at tilsidesætte polititjenestemændenes skøn om at køre en person, der var til gene for andre på en banegård, ud til et skovområde.

Han blev efterfølgende fundet død. Den pågældende var uden fast bopæl, havde karantæne fra byens forsorghjem og var ikke beruset nok til at blive anbragt i detentionen.

Statsadvokaten henstillede imidlertid til politikredsens ledelse, at spørgsmålet om håndtering af personer i lignende uhåndterbare situationer blev taget op.

Beretning 2008-2009 s. 115.

Eksempel 2

3.2.2 Objektiv beklagelse mv.

Under denne kategori hører sager, hvor statsadvokaten har fundet, at der ikke har været grundlag for at bebrejde den pågældende tjenestemand noget, men alligevel har beklaget, hvis klageren har opfattet det passerede på en ubehagelig eller krænkende måde. Denne form har blandt andet været anvendt i sager, hvor klageren f.eks. er kommet til skade under en anholdelse, uden at dette kan bebrejdes politiet, og sager hvor det ikke er lykkedes at identificere den pågældende polititjenestemand.

Som anført i Rigsadvokatens cirkulæreskrivelse af 30. maj 2000 bør statsadvokaten dog være tilbageholdende med at beklage et forhold over for klageren, når der intet er at bebrejde politiet. Har undersøgelsen godtgjort, at polititjenestemanden ikke har handlet forkert, er der som udgangspunkt ikke anledning til at beklage forholdet over for klageren. Det bør f.eks. ikke beklages, hvis klageren har følt sig krænket af en udtalelse, som ikke kan bebrejdes polititjenestemanden, eller hvor der ikke er bevismæssigt grundlag herfor, f.eks. fordi påstand står mod påstand.

Eksempel 1**Anvendelse af halsgreb i forbindelse med anholdelse***SA2-2007-321-0006 og RA-2008-321-0030*

Det blev lagt til grund, at der i forbindelse med en anholdelse blev anvendt en form for halsgreb på den anholdte, men det lykkedes ikke at identificere den polititjenestemand, der havde gjort det. Statsadvokaten fandt hændelsesforløbet meget beklageligt.

Rigsadvokaten fandt det meget kritisabelt og beklageligt, at en polititjenestemand i forbindelse med magtanvendelsen anvendte en form for halsgreb, der bevirkede, at anmelder blev bragt i livsfare.

Rigsadvokaten anførte endvidere, at sagen gav anledning til mere generelt at understrege det helt grundlæggende princip, at polititjenestemænd, der ikke selv risikerer et retligt ansvar, ikke bør benytte den fritagelse for oplysnings- og sandhedspligt, som i sager som den foreliggende nødvendigvis må indrømmes samtlige deltagende polititjenestemænd, til f.eks. af hensyn til deres kollegaer ikke at bidrage fuldt ud til sagens opklaring.

Beretning 2008-2009 s. 59.

Eksempel 2**Mand hjerneskadet efter fald i beboelsesejendom***SA4-2008-322-0003*

Statsadvokaten fandt, at en borger objektivt set var behandlingskrævende, da politiet blev kontaktet første gang, og at han fortsat var behandlingskrævende, da politiet senere samme døgn var på hans bopæl.

Statsadvokaten fandt imidlertid ikke, at hverken den polititjenestemand, der i første omgang talte med en beboer i opgangen, der rettede telefonisk henvendelse vedrørende borgeren, eller de polititjenestemænd, der senere var på stedet, kunne kritiseres.

Statsadvokaten fandt det dog uheldigt og beklageligt, at der ikke i forbindelse med polititjenestemændenes henvendelse på borgerens bopæl blev sørgt for, at han blev tilset af en læge.

Beretning 2008-2009 s. 111.

Eksempel 3**Arbejdsrelaterede oplysninger på Facebook***SA5-2010-321-0124*

Statsadvokaten udtalte i en konkret sag, at han fandt det objektivt set uheldigt og uhensigtsmæssigt at lægge oplysninger på Facebook, der – selv om de isoleret set synes uskadelige – vil kunne kombineres med andre oplysninger (i den konkrete situation politikredsens pressemeddelelse) og dermed afsløre oplysninger, som politikredsen ikke ønskede offentliggjort.

Statsadvokaten henstillede til politidirektøren, at spørgsmålet om at give arbejdsrelaterede oplysninger på Facebook og lignende fora på internettet, blev drøftet i politikredsen.

Se beretningen s. 54.

Afsnit 4

Gennemgang af udvalgte konkrete sager i 2010 og 2011

4.1 Lovens område

Gennemgangen af konkrete sager har til formål at beskrive en række typiske sager, som statsadvokaterne har behandlet i beretningsåret. Sagerne er udvalgt i samarbejde med statsadvokaterne og politiklagenævnene. En række af sagerne har været forelagt for Rigsadvokaten af sagens parter.

Gennemgangen af sagerne følger samme systematik som i de foregående års beretninger. Sagerne er således kategoriseret i sager vedrørende lovens område af mere principiel karakter, adfærdssager efter kapitel 93 b, straffesager efter kapitel 93 c, herunder færdselsager, initiativsager efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 1, undersøgelser efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, og endelig sager vedrørende sagsbehandlingsmæssige spørgsmål.

4.1.1 Begrebet "i tjenesten"

Fremmøde i byretten ikke sket "i tjenesten"

SA1-2009-321-0407 og RA-2010-321-0191

En politiassistent P havde, for at hjælpe en ven, afhentet vennens søn og dennes au pair pige på togstationen og kørt dem til byretten, hvor sønnen til brug for en forældremyndighedssag skulle til samtale med bl.a. dommeren.

Statsadvokaten fandt, at P havde handlet som privatperson, da han mødte i byretten. Dette fremgik også af byrettens ekstraktudskrift. Statsadvokaten beskæftigede sig således alene med P's eventuelle misbrug af tjenestekøretøj.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

M påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten var enig i, at P's fremmøde ikke var sket "i tjenesten". Rigsadvokaten fandt således, at klagen over adfærden i den forbindelse ikke var omfattet af politiklagenævnsordningen.

Sagen er nærmere omtalt under pkt. 4.3.4.

Eksempel 1

4.2 Kapitel 93 b – adfærdsklager

4.2.1 Indledning

Dette afsnit beskriver 12 sager, hvor der er klaget over politipersonalets adfærd i tjenesten. Tre af sagerne vedrører klager over politiets magtanvendelse mv., mens syv sager vedrører klager over sprogbrug, og to sager vedrører anden ukorrekt personlig optræden.

4.2.2 Magtanvendelse

Eksempel 1

Kritisabel anvendelse af peberspray

SA4-2010-323-0160 og RA-2011-323-172

En kriminalassistent P eftersatte i bil en mand A, som ifølge P havde forsøgt at køre P ned og efterfølgende var kørt fra stedet. Da A holdt ind til siden og bragte sin bil til standsning, rakte han begge sine hænder ud af vinduet. P tog sammen med en kollega kontakt til A og sprøjtede peberspray ind af vinduet og foretog anholdelse af A.

A klagede bl.a. over anvendelsen af peberspray.

Statsadvokaten fandt anvendelsen af peberspray kritisabel, idet A måtte have givet politipatruljen det indtryk, at han havde til hensigt at overgive sig, og idet det ikke kunne anses for godtgjort, at A ydede aktiv eller passiv modstand.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten og fremhævede bl.a., at A kort forinden havde forsøgt at køre P ned.

Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelse og bemærkede, at A's adfærd før eftersættelsen og anholdelsen – uanset om han måtte have gjort sig skyldig i en overtrædelse af straffelovens § 119 – ikke kunne berettige til en umiddelbar brug af peberspray under den efterfølgende anholdelse.

P blev efterfølgende meddelt en disciplinær advarsel af politidirektøren.

Eksempel 2

Brug af peberspray burde være varslet tydeligere

SA4-2009-323-0070

Klagen angik bl.a. en vicepolitikommissær V's brug af peberspray.

Umiddelbart forinden anvendelsen af peberspray havde der været slagsmål og hærværk i og omkring en butik, og statsadvokaten fandt ikke at kunne afvise, at der på tidspunktet for brugen af peberspray fortsat var en spændt stemning i området.

En mand (A) pressede en anden mand op ad en husmur i nærheden af butik-

ken, og der var blandt andre to kvinder, der forsøgte at skille personerne fra hinanden.

Statsadvokaten fandt ikke anledning til at kritisere skønnet udøvet af V, hvorefter der forelå en situation, hvor det var nødvendigt over for A at anvende peberspray for at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på person, jf. kundgørelsen om politiets anvendelse af peberspray § 5, stk. 1. Statsadvokaten lagde herved vægt på det forudgående forløb og den fortsat spændte stemning. Statsadvokatens fandt ikke holdepunkter for at antage, at anvendelsen af peberspray tilsigtet var rettet mod andre personer end A, herunder de to kvinder.

Anvendelsen af peberspray skete i forbindelse med en slagsmåls lignende situation med såvel deltagende som afværgende personer, hvoraf nogle var berusede. V forklarede, at han råbte: "Slip ham", og "Det er politiet", og at han forsøgte at skille personerne ad med én hånd, hvorefter han råbte: "Peberspray" og umiddelbart efter anvendte pebersprayen. Statsadvokaten fandt tilkendegivelsen set i forhold til A i overensstemmelse med kundgørelsens § 6. Statsadvokaten fandt derfor ikke anledning til at udtale egentlig kritik af V.

Statsadvokaten fandt dog, at det må have stået klart for V, at også de personer, herunder de to kvinder, der forsøgte at stoppe episoden, kunne blive ramt af peberspray. Hensigtstilkendegivelsen om anvendelse af peberspray burde derfor have været så tilstrækkelig tydelig og i så god tid i forhold til anvendelsen af peberspray, at disse personer havde mulighed for at komme væk. Statsadvokaten beklagede, at det ikke var tilfældet.

V havde også i forbindelse med afhøring beklaget, at han utilsigtet ramte blandt andre de to kvinder.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sagen blev afsluttet uden disciplinær forfølgning, men der blev afholdt en tjenstlig samtale med V.

Kritisabel anvendelse af peberspray

SA6-2011-323-0150

A var passager i en bus med fodboldtilhængere, som var på vej hjem efter en fodboldkamp. De i alt 5 busser med cirka 300 fodboldtilhængere blev eskorteret af en politipatrulje. Ved en rasteplads opstod der uroligheder, hvorfor yderligere patruljer blev tilkaldt, herunder en patrulje med politiassistent P.

Fodboldtilhængerne blev anmodet om at stige op i busserne, hvilket en del af fodboldtilhængerne efterkom. Der blev under episoden kastet med flasker og sten mod politiet.

Eksempel 3

A klagede over, at P tildelte ham peberspray i forbindelse med episoden.

Episoden blev optaget med mobiltelefon af et vidne, som befandt sig i en af busserne. Af optagelsen fremgik det, at A blev tildelt peberspray bagfra, mens han gik i langsomt tempo hen mod en bus.

Statsadvokaten fandt at kunne lægge til grund, at A var i færd med at efterkomme politiets påbud om at stige op i en bus, og at A dermed ikke havde udøvet passiv eller aktiv modstand. Der var herefter ikke holdepunkter for at antage, at A udgjorde en konkret trussel mod P.

På denne baggrund fandt statsadvokaten P's anvendelse af peberspray over for A kritisabel.

Politiklagenævnet havde forinden erklæret sig enig i afgørelsen, dog således at nævnet fandt anvendelsen af peberspray meget kritisabel.

4.2.3 Klage over sprogbrug

Eksempel 1

Uhensigtsmæssig sprogbrug ved opkald til alarmcentralen

SA4-2010-323-0155

En klager K ringede to gange til alarmcentralen for at indgive en anmeldelse om spirituskørsel. Alarmoperatøren, en polititjenestemand P, anvendte i den forbindelse udtrykkene "hold nu din kæft" og "klaphat".

Statsadvokaten fandt ikke anledning til at udtale egentlig kritik, men fandt udtrykkene uhensigtsmæssige og beklagede anvendelsen.

Statsadvokaten lagde ved sin afgørelse vægt på, at polititjenestemænd skal anvende korrekt sprogbrug over for borgerne, og at anvendelsen af udtrykkene "hold nu din kæft" og "klaphat" som udgangspunkt er uacceptabel adfærd i tjenesten.

Statsadvokaten fandt imidlertid ikke grundlag for at udtale kritik af P, idet anvendelsen af udtrykkene skete under afslutningen af den 2. samtale mellem parterne, hvor begge parter forgæves havde forsøgt at nå til en forståelse. M havde bl.a. bedt P om at få "et ordentligt politi" i stedet for at tale med P.

Politiklagenævnet havde forinden erklæret sig enig i, at anvendelsen af udtrykkene "hold nu din kæft" og "klaphat" er uhensigtsmæssige. Nævnet fandt det dog også kritisabelt, at professionelt personale ikke er i stand til at undgå uacceptable udtryk og ord over for alle slags henvendelser til alarmcentralen.

Kritik af udtrykket "kælling"**Eksempel 2***SA6-2010-323-0088*

A klagede over, at politiassistent P1 og politiassistent P2 i forbindelse med en anholdelse havde behandlet hende hårdhændet og kaldt hende en "kælling". A havde ikke nærmere præciseret, hvori den hårdhændede behandling bestod.

P1 ville ikke afvise, at han havde kaldt A for "kælling" i patruljevognen på vej mod stationen. Han forklarede i den forbindelse, at A under forløbet, fra hun blev anholdt, og til hun blev anbragt i venterum, kom med utallige og gentagne skældsord mod politiassistenterne.

Statsadvokaten udtalte, at polititjenestemænd skal anvende korrekt sprogbrug over for borgerne, og at dette begreb måtte afgøres ud fra en konkret vurdering af de omstændigheder, hvorunder en udtalelse er fremsat.

Statsadvokaten fandt endvidere, at anvendelsen af ordet "kælling" ikke kunne anses for korrekt sprogbrug, uanset at A i den konkrete situation selv kom med skældsord mod politiet. Statsadvokaten udtalte derfor kritik af P1's sprogbrug.

Da A ikke nærmere havde præciseret, hvori den hårdhændede behandling bestod, fandt statsadvokaten ikke grundlag for at kritisere P1's og P2's adfærd i øvrigt.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sagen blev afsluttet uden disciplinær forfølgning, men der blev efterfølgende afholdt en tjenstlig samtale med P1.

Kaldte samarbejdspartner for luder – kritik**Eksempel 3***SA2-2011-323-0260*

En tolk T klagede over en politiassistent P, der i fuld offentlighed havde kaldt T for blandt andet "luder" og "kælling", ligesom T blev beskyldt for at have et forhold til flere af P's kolleger.

På baggrund af undersøgelsen i sagen, herunder afhøringen af P, lagde statsadvokaten til grund, at P i større eller mindre grad havde ladet sig involvere og været optaget af, hvorvidt T muligt havde private relationer til en eller flere af kollegerne. Dette havde ført til, at P under en samtale havde omtalt T som en luder. Statsadvokaten fandt denne sprogbrug kritisabel.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P blev efterfølgende meddelt en disciplinær advarsel.

Eksempel 4**Kritisabel sprogbrug***SA2-2011-323-0273*

En politiassistent P sagde til en fodgænger, der netop var gået over for rødt lys, at "det er at pisse på mit arbejde at gå over for rødt lige efter, at jeg er kørt forbi".

Statsadvokaten fandt udtalelsen kritisabel og beklagede denne over for fodgængerens.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sagen blev afsluttet uden disciplinær forfølgning, men der blev afholdt en tjenstlig samtale med P.

Eksempel 5**Kritisabel udtalelse til anholdts kæreste***SA2-2011-323-0280*

Politiet skulle ransage hos en anholdt og kørte med den anholdte til bopælen, hvor dennes kæreste K opholdt sig. Da ransagningen var forbi, blev den anholdte atter bragt til stationen. Nogle timer senere talte K med politiets sagsbehandler P, som sagde, at han ikke kunne sige noget om straffesagen.

K klagede efterfølgende over, at P under samtalen havde sagt, at hun blot kunne finde sig en ny kæreste. P bekræftede, at han havde sagt, at han ikke ville udtale sig om straffesagen, og at han yderligere havde sagt, at det var sådan noget, som kunne ske, når man nu valgte en kæreste, som blev mistænkt for kriminalitet.

Statsadvokaten fandt, at både det, som K havde opfattet, og det, som P havde bekræftet at have udtalt, var kritisable udtalelser. Statsadvokaten anførte, at en polititjenestemand skal afholde sig fra at kommentere et kæresteforhold, som en anholdt er en del af. Statsadvokaten fandt det således kritisabelt, at P havde udtalt sig om K's valg af kæreste, og beklagede det passerede over for K.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sagen blev afsluttet uden disciplinær forfølgning, men der blev afholdt en tjenstlig samtale med P.

Eksempel 6**Kritisabel sprogbrug***SA4-2010-323-0188*

En borger K blev standset i bil af en politiassistent P, der påpegede nogle mangler ved køretøjet. P udstedte i den anledning en bøde til K.

K klagede efterfølgende over P's sprogbrug. K oplyste, at han havde sagt, at P's bødeudstedelse var "rådden", hvortil P skulle have svaret, at "han havde været betjent, siden klager hang i sin fars nosser".

P medgav at have fremsat den omhandlede bemærkning.

Statsadvokaten fandt, at den anvendte sprogbrug var kritisabel og under den standard, som bør anvendes af polititjenestemænd over for borgerne.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sagen blev afsluttet uden disciplinær forfølgning, men der blev afholdt en tjenstlig samtale med P.

Kritisabel sprogbrug

SA6-2011-323-0139

A klagede over en politiassistent (P) sprogbrug i forbindelse med en episode, hvor A blev standset i sin bil på grund af et uvirksomt baglys. Ifølge A's oplysninger skulle P have udtalt "sådan nogle som dig har vi altid bøvl med" og "det er grunden til, at vi danske stemmer Dansk Folkeparti".

A klagede endvidere over P's magtanvendelse.

A var dansk statsborger af anden etnisk oprindelse.

P forklarede, at han havde udtalt "at A's adfærd og opførsel var medvirkende til, at mange danskere stemte på Dansk Folkeparti eller lignende partier".

Statsadvokaten fandt P's udtalelse kritisabel. Statsadvokaten lagde herved bl.a. vægt på, at en politiassistent ikke bør komme med politiske tilkendegivelser i forbindelse med udførelsen af en konkret politiforretning.

Vedrørende magtanvendelsen fandt statsadvokaten, at den anvendte magt havde været nødvendig og forsvarlig, hvorfor han ikke fandt grundlag for at kritisere P herfor.

Politiklagenævnet havde forinden erklæret sig enig i afgørelsen.

Sagen blev afsluttet uden disciplinær forfølgning, men der blev afholdt en tjenstlig samtale med P.

Eksempel 7

4.2.4 Klage over anden ukorrekt adfærd

Politibetjent indlod sig i højlydt diskussion med borger

SA2-2010-323-0156

Efter en rutinestandsning opstod der en ophidset stemning og højlydt diskussion mellem politibetjenten P og borgeren K om den forudgående færdsels-episode.

K klagede over politibetjentens adfærd, som han fandt arrogant med en opførsel, som var fuldstændig uacceptabel. K mente endvidere, at der havde været tale om magtmisbrug, fordi betjenten havde inddraget kørekortet.

Statsadvokaten lagde til grund, at der var en stor revne i kørekortet, hvorfor

Eksempel 1

der ikke var tale om forfølgelse eller magtmisbrug i forbindelse med inddragelsen. Om forløbet i øvrigt lagde statsadvokaten til grund, at begge parter havde været lige gode om, at episoden udviklede sig, som den gjorde – med højlydt meningsudveksling. Statsadvokaten fandt ikke tilstrækkelig grundlag for egentlig kritik af P, men fandt det uhensigtsmæssigt, at han havde indladt sig i en højlydt diskussion med K.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 2

Kritisabel visitation på offentligt tilgængeligt sted

SA2-2011-321-0284 og RA-2011-321-0344

En ung mand blev i november måned visiteret i en offentligt tilgængelig baggård. Han blev beordret til at tage sine bukser og underbukser af eller til at trække bukserne ned, hvorefter der blev lyst ned i underbukserne. Den unge mand havde selv ønsket at blive visiteret på stedet, frem for at blive bragt til politistationen.

Statsadvokaten fandt det kritisabelt, at politiassistenterne foretog omhandlede visitation. Statsadvokaten anførte, at uanset om den unge mand havde valgt at lade sig visitere på den beskrevne måde, burde en sådan visitation ikke have fundet sted, henset til vejret og muligheden for, at andre kom til stede, hvilket ville kunne opleves som unødigt ydmygende for den visiterede.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Politiasistentene klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

Politiasistentene blev efterfølgende tildelt henholdsvis en disciplinær irettesættelse og en disciplinær advarsel.

4.3 Kapitel 93c – straffesager

Dette afsnit beskriver 45 sager, hvor polititjenestemænd er anmeldt for strafbart forhold i tjenesten. Seks af sagerne vedrører anmeldelse af vold og trusler, ni sager vedrører anmeldelse af brud på tavshedspligten, syv sager vedrører misbrug af politiets registre, tolv sager vedrører anmeldelser om misbrug af stilling eller tjenesteforsømmelse, mens fem sager vedrører anmeldelse om strafbare forhold under efterforskningen. Endvidere vedrører seks sager andre anmeldelser af strafbare forhold.

Der blev i 2010 rejst tiltale i 124 sager med tiltalegrundlag, hvoraf der var tale om 115 færdselssager og 9 sager vedrørende overtrædelser af straffeloven mv.

I 2011 blev der rejst tiltale i 137 sager med tiltalegrundlag, hvoraf der var tale om 125 færdselssager og 12 sager vedrørende overtrædelser af straffeloven mv.

Der kan i den forbindelse henvises til oversigten i afsnit 6.

4.3.1 Anmeldelser om vold og trusler mv.

Meget kritisabelt at tildele flere slag med politistav end nødvendigt

Eksempel 1

SA1-2009-321-0342 og RA-2010-321-0186

En advokat klagede på vegne af sin klient K over politiets magtanvendelse i forbindelse med demonstrationer ved rydningen af en kirke, hvor nogle asylsøgere havde holdt sig skjult. K skulle være blevet slået 8-9 gange med stav, hvilket statsadvokaten opfattede som en anmeldelse om vold. Episoden var blevet vist flere gange i forskellige medier, hvorfor der også var indkommet klager fra borgere, der følte sig krænket.

Politiassistenten P blev identificeret, og han erkendte at have slået klageren. P mente imidlertid ikke, at det var unødigt magtanvendelse, idet han mellem hvert slag vurderede, om det havde haft den ønskede effekt, hvorefter han slog igen, hvis det ikke havde været tilfældet.

Statsadvokaten fandt ikke grundlag for at rejse tiltale, men fandt P's adfærd kritisabel, idet magtanvendelsen – for så vidt angik de sidste 2-3 slag med politistaven – var unødvendig og ikke gav K tilstrækkelig mulighed for at efterkomme påbuddet om at fjerne sig fra gaden.

Politiklagenævnet mente, at magtanvendelsen var yderst kritisabel. Nævnet fandt, at alle slag med staven efter det første slag var unødvendige. P gav ikke den siddende og liggende demonstrant tilstrækkelig mulighed for – efter det første slag – at efterkomme påbuddet om at fjerne sig fra gaden.

K påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten var enig med statsadvokaten i, at de sidste 2-3 slag var unødvendige. Rigsadvokaten fandt imidlertid denne del af magtanvendelsen meget kritisabel. Rigsadvokaten lagde blandt andet vægt på, at det sidste slag blev tildelt, da K var kommet helt op at stå og var på vej væk.

P blev efterfølgende meddelt en disciplinær irettesættelse.

Anmeldelse om vold over for 17-årig – særdeles kritisabel magtanvendelse

Eksempel 2

SA2-2010-321-0165 og RA-2010-321-0189

En politiassistent P standsede en 17-årig dreng (D), der var kørende på cykel, idet drengen havde undladt at række hånden ud i forbindelse med et højresving. D efterkom ikke P's anmodning om at stå af cyklen og oplyse sit navn.

D blev herefter med magt tvunget af cyklen og lagt ned på jorden, hvor han blev ilagt håndjern. D pådrog sig i den forbindelse skader på skulder og læber. D råbte "pansersvin", da han lå på jorden. D blev anholdt og taget med på politistationen.

D's mor anmeldte P for vold.

Statsadvokaten lagde bl.a. på baggrund af oplysninger fra et udenforstående vidne til grund, at P's magtanvendelse havde været voldsom.

Statsadvokaten fandt dog ikke, at der var tale om et strafbart legemsangreb efter straffelovens § 244, idet D ikke havde efterkommet anmodningen om at stå af cyklen og oplyse sit navn.

Statsadvokaten fandt imidlertid P's magtanvendelse særdeles kritisabel. Statsadvokaten lagde bl.a. vægt på, at D's trafikforseelse var fuldstændig bagatelagtig, at D var en 17-årig dreng, der udviklingsmæssigt var yngre og havde et meget langt og synligt operationsår i hovedet, og at den voldsomme magtanvendelse havde påført D skader. Statsadvokaten fandt således, at der var tale om unødvendig og uproportional magtanvendelse, jf. politilovens § 16.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

D's advokat klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten, idet han ønskede P tiltalt for vold. Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

D's advokat klagede herefter til Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand fandt ikke grundlag for at udtale kritik af Rigsadvokatens og statsadvokatens vurdering i sagen.

Statsadvokaten opgav i øvrigt påtale mod D for overtrædelse af ordensbekendtgørelsen ved at have råbt "pansersvin", idet statsadvokaten fandt, at D's udtalelse var en reaktion på den kritisable magtanvendelse.

Justitsministeriet meddelte P afsked efter indstilling fra Rigspolitiet bl.a. på baggrund af denne sag.

Eksempel 3

Politiasistent dømt for vold og tjenestemisbrug

SA6-2009-321-0066

Under et besøg hos sine svigerforældre fik en politiassistent P oplyst, at de følte sig generet af deres nabo N. Naboen råbte efter det oplyste ukvemsord efter dem på gaden og generede dem og de øvrige naboer ved at køre op og ned ad gaden foran svigerforældrenes ejendom i gamle biler, som han satte i stand.

P, der ikke var i tjeneste, besluttede at tage kontakt til N og gik over til hans lejlighed.

Da N åbnede døren, trak P ham ud på opgangen, skubbede ham hårdt ind i

væggen, truede ham med en peberspray-atrap og advarede ham om ikke at genere P's familie.

P udtalte endvidere, at N "ville få med ham at bestille", viste sit politiskilt og truede med at anholde ham.

Under episoden kom N's kammerat tilstede og filmede noget af hændelsesforløbet med sin mobiltelefon.

N indgav anmeldelse om, at han havde været udsat for vold.

Da P ifølge anmeldelsen havde forevist sit politiskilt og dermed var trådt "i tjeneste", indledte statsadvokaten efterforskning i sagen.

Statsadvokaten rejste tiltale mod P for overtrædelse af straffelovens §§ 244, 260, stk. 1, nr. 1, og 155.

Politiklagenævnet var enig heri.

Byretten fandt P skyldig i tiltalen og idømte ham 14 dages fængsel, der blev gjort betinget under henvisning til, at volden ikke havde medført nogen særlig skade på N, at der gennem nogen tid havde været et højt konfliktniveau mellem P's svigerforældre og N samt til P's gode personlige forhold.

P ankede dommen til landsretten med påstand om frifindelse.

Landsretten stadfæstede byrettens dom med den ændring, at tiltalte blev frifundet for overtrædelse af straffelovens § 260, stk. 1, nr. 1, og at prøvetiden for den betingede dom blev nedsat fra 2 år til 1 år.

P søgte Procesbevillingsnævnets tilladelse til at indbringe sagen for Højesteret. Procesbevillingsnævnet meddelte afslag.

Justitsministeriet meddelte efterfølgende P afsked efter indstilling fra Rigspolitiet.

Anmeldelse om vold – ej tiltale, men meget kritisabel magtanvendelse

SA6- 2011-321-0181 og RA-2011-321-0319

A anmeldte en politiassistent P for at have øvet vold mod ham ved at slå ham i ansigtet med sin politistav, så han brækkede næsen. A mente ikke, at han havde givet anledning til P's magtanvendelse.

A blev anholdt uden for et værtshus, hvor politiet var blevet tilkaldt, fordi der var slagsmål på stedet.

Da politiet kom tilstede, var en større gruppe mennesker forsamlet, og to personer havde skader i ansigtet, som om de havde været oppe at slås. Der var stadig en diskussion i gang, og politiet bad de tilstedeværende om at forholde sig roligt.

P tog kontakt til A, fordi P skønnede, at A var til gene for den offentlige

Eksempel 4

orden. P gav A et skub og bad ham om at forlade stedet. Dette reagerede A aggressivt på og stillede sig i en positur, som om P "bare kunne komme an".

Herefter slog P to gange med sin politistav. Det første slag ramte A i ansigtet, så han bl.a. brækkede næsen og pådrog sig en flænge i panden, der måtte sys. Det andet slag ramte ham på skulderen, hvor han fik et blodunderløbent mærke.

Derefter blev A anholdt og ilagt håndjern.

Efter flere vidners beskrivelse af stemningen, da politiet kom tilstede, og A's aggressive adfærd, da P forsøgte at få ham til at forlade stedet, fandt statsadvokaten ikke, at han kunne tilsidesætte P's forklaring om, at han troede, at A ville gå til angreb på ham, og at det var et uheld, at han ramte A i ansigtet med politistaven.

Statsadvokaten fandt derfor ikke, at der kunne føres bevis for, at P havde forsæt til at udøve vold, da han anvendte politistaven.

Statsadvokaten fandt imidlertid at P havde anvendt politistaven i strid med Rigspolitichefens kundgørelse II nr. 37 § 3, idet han slog A med betydelig kraft uden at sikre, at dette kunne ske uden betydelig risiko for, at A kom alvorligt til skade.

Statsadvokaten fandt derfor P's magtanvendelse meget kritisabel.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Både P og A klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten, der tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

Eksempel 5

Anmeldelse om vold

SA6-2011-321-0211 og SA6-2011-321-0215

En politibetjent, der havde kørt patrulje sammen med en politiassistent P, anmeldte P for i forbindelse med anholdelse af en mand, der var efterlyst til indlæggelse på psykiatrisk afdeling, uden nogen anledning at have slået den anholdte med politistav på kroppen.

Politibetjenten anmeldte ligeledes P for i forbindelse med den samme anholdelse at have slået manden i maven, da han var blevet ilagt håndjern og sad på bagsædet af en patruljevogn.

En anden politibetjent, der også havde kørt patrulje sammen med P, anmeldte P for i forbindelse med en episode om nabostridigheder, hvor politiet var blevet tilkaldt, at have trådt den ene af parterne på foden, skubbet ham ned i en lænestol, vredet hans arm om på ryggen og presset sine knoer bag mandens øre, selvom der ikke var grundlag for at anvende magt over for manden.

Statsadvokaten rejste tiltale mod P for overtrædelse af straffelovens § 244 og § 245.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P blev i byretten fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 244 i forbindelse med anholdelsen af manden, der skulle indlægges på psykiatrisk afdeling. Retten fandt ikke grundlag for at henføre dele af volden til straffelovens § 245. P blev i øvrigt frifundet.

P blev idømt en fængselsstraf i 4 måneder, hvoraf 3 måneder blev gjort betinget.

P ankede dommen til landsretten med påstand om frifindelse. Statsadvokaten kontraankede med påstand om domfældelse efter anklageskriftet og skærpeelse.

Sagen er fortsat verserende.

Anmeldelse om vold i forbindelse med COP15-demonstration

SA1-2010-321-0486 og RA-2010-321-0253

En retshjælpsorganisation anmeldte på vegne af en borger B politiet for vold i forbindelse med en demonstration foran Bellacentret i forbindelse med COP15.

Retshjælpen anmeldte politiet for følgende: at en politimand sparkede B, at B blev skubbet ned på jorden, hvor han modtog gentagne slag, at der blev taget kvælertag på ham, samt at han blev revet i håret, som var dreadlocks, der blev trukket i forskellige retninger.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, idet statsadvokaten ikke fandt, at en fortsættelse af efterforskningen ville føre til, at der kunne rejses sigtelse mod en polititjenestemand.

Statsadvokaten lagde vægt på, at det ikke havde været muligt at identificere, hvilken polititjenestemand, der havde den direkte kontakt med B. Begrundelsen herfor var, at der var tale om en større politiindsats, hvor et ikke ubetydeligt antal polititjenestemænd måtte anvende magt for at holde demonstranterne på afstand af Bellacentret.

Statsadvokaten bemærkede i den forbindelse blandt andet, at politiet i en sådan situation var berettiget til at anvende bl.a. stav, idet magtanvendelse var nødvendig og forsvarlig i en situation, som den der fandt sted ved demonstrationen. Politiet så sig nødsaget til at anvende stav ad flere omgange, idet demonstranterne flere gange forsøgte at forcere politiets blokader, hvorfor det ikke var klart, hvornår demonstranterne reelt begyndte at trække sig tilbage.

Statsadvokaten bemærkede videre, at politiet er berettiget til at anvende stav imod personer, hvis dette sker som et led i at afværge overhængende fare

Eksempel 6

for blandt andet angreb på personer, personers liv eller helbred, samfundsvigtige institutioner, ejendom, eller for at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv og passiv modstand. Statsadvokaten anførte imidlertid, at politiet som udgangspunkt ikke er berettiget til at sparke, tage kvælertag eller rive i håret.

Statsadvokaten beklagede derfor meget, såfremt B havde været udsat for en sådan behandling.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Statsadvokaten traf lignende afgørelser med hensyn til en række andre anmeldelser vedrørende samme demonstration.

Retshjælpen påklagede afgørelserne til Rigsadvokaten og anførte, at klagebeføjelsen synes at blive uanvendelig, hvis det ikke er muligt at få medhold i en berettiget klage over politiet, såfremt der er mange betjente på arbejde samme dag.

Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelser. Rigsadvokaten var enig i statsadvokatens begrundelse.

Rigsadvokaten anførte endvidere, at et forsøg på at få identificeret og afhørt de tilstedeværende polititjenestemænd ville medføre vanskeligheder, omkostninger og sagsbehandlingstider, som ikke stod i rimeligt forhold til både udsigten til at få identificeret den pågældende polititjenestemand og klagesagens betydning, idet Rigsadvokaten bemærkede, at ingen tilsyneladende var kommet alvorligt til skade i forbindelse med de episoder, der blev klaget over.

Rigsadvokaten oplyste i øvrigt, at der på foranledning af den tidligere landsformand for politiklagenævnene og Formanden for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for København og Bornholm havde været afholdt et møde vedrørende spørgsmålet vedrørende identifikation af politifolk. På mødet deltog landsformanden, samt repræsentanter for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for København og Bornholm, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for København og Bornholm, Rigspolitiet og Københavns Politi.

Rigspolitiet tilkendegav i forbindelse med mødet, at Rigspolitiet set i lyset af de hensyn, der gør sig gældende, ville overveje spørgsmålet om etablering af en ordning, der kan lette muligheden for identifikation af politifolk.

Der henvises i øvrigt til Politiklagenævnenes delberetninger, hvor spørgsmålet om identifikation af de indklagede polititjenestemænd også er omtalt.

4.3.2 Anmeldelser om brud på tavshedspligt

Videregivelse af fortrolige oplysninger om mistænkt for butikstyveri

Eksempel 1

SA2-2010-321-0220

Anmelder blev tilbageholdt i et supermarked som mistænkt for butikstyveri for ca. 145 kr.

En medarbejder fra supermarkedet fik ved en opringning til vagthavendes kontor af polititjenestemand P oplyst, at anmelderen tidligere var straffet tre gange for butikstyveri henholdsvis seks og ti år tilbage.

Statsadvokaten afgjorde sagen med et bødeforelæg på 2.500 kr. for overtrædelse af straffelovens § 152.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P vedtog bøden.

P blev ikendt en disciplinær bøde på 1.500 kr. af Rigspolitiet.

Ej brud på tavshedspligten ved kontakt til arbejdsgiver

Eksempel 2

SA3-2010-321-0116

En advokat anmeldte på vegne af sin klient K en navngiven polititjenestemand P for embedsmisbrug ved at have rettet henvendelse til K's arbejdsgiver og oplyst om K's strafbare forhold, hvorefter K blev bortvist.

Efterforskningen af sagen viste, at P, efter at K havde oplyst ham om, at han havde fået et rengøringsarbejde på en handelsskole, rettede henvendelse til lederen af handelsskolen og fik bekræftet K's ansættelse. P spurgte tillige til handelsskolens generelle krav til ren straffeattest. Da K var ansat af et vikarbureau, rettede P tillige henvendelse til vikarbureauet, idet han havde mistanke om, at K havde forfalsket sin straffeattest. Da dette imidlertid viste sig ikke at være tilfældet, foretog P sig ikke yderligere. K blev dog afskediget fra vikarbureauet.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen efter retsplejelovens § 749, stk. 2, med tiltræden fra politiklagenævnet. Statsadvokaten lagde vægt på, at P ikke drøftede verserende straffesager med K's arbejdsgiver, ligesom P ikke krævede K afskediget. Statsadvokaten lagde endvidere vægt på, at P ikke uberettiget havde videregivet fortrolige oplysninger, idet P mistænkte K for at have begået et strafbart forhold (dokumentfalsk), og idet han alene fik bekræftet oplysninger, som arbejdsgiveren allerede var i besiddelse af. For så vidt angik handelsskolen lagde statsadvokaten vægt på, at P ikke videregav oplysninger om K's strafbare forhold, idet han alene spurgte til handelsskolens ansættelsespolitik.

Statsadvokaten bad dog politikredsen om at overveje, hvorvidt der var behov

for at stramme op på procedurerne omkring politiets brug af og videregivelse af oplysninger fra kriminalregisteret, herunder når det sker på politiets eget initiativ, og når der er tale om bagatelagtig kriminalitet.

Eksempel 3

Misbrug af stilling samt brud på tavshedspligt

SA6-2010-321-0119

En chargeret polititjenestemand P havde efter forespørgsel fra en journalist foretaget en søgning i Det Centrale Personregister og Kriminalregisteret på en person, der var dømt i en drabs sag, der havde været meget omtalt i pressen. P havde herved skaffet sig oplysninger om den pågældende drabsdømtes nye navn, cpr.nr., afsoningssted og private adresse. P videregav herefter oplysninger om den domfældtes nye navn, afsoningssted og private adresse i form af bynavn til journalisten.

Det fremgik af både Det Centrale Personregister og Kriminalregisteret, at den domfældte havde navne- og adressebeskyttelse.

P blev sigtet for overtrædelse af straffelovens § 155 og § 157 om stillingsmisbrug og brud på tavshedspligt ved uden tjenstlig formål at have foretaget de pågældende opslag og viderebragt fortrolige oplysninger til journalisten.

Statsadvokaten afgjorde sagen med et bødeforelæg på 5.000 kr.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P vedtog bødeforelægget.

P blev efterfølgende ikendt en disciplinær bøde på 1.500 kr. af Rigspolitiet.

Eksempel 4

Arbejdsrelaterede oplysninger på Facebook – objektiv kritik

SA5-2010-321-0124

En hundefører H deltog i en hemmelig aktion mod en rockergruppe, hvor der blev foretaget ransagninger på forskellige adresser. Politikredsen havde udsendt en kortfattet pressemeddelelse om, at flere anholdte ville blive fremstillet i grundlovsforhør for lukkede døre.

H's hund fandt under en ransagning en nedgravet revolver. Godt en uge efter oplyste politikredsen til statsadvokaten, at man havde fået oplysninger om, at H skulle have offentliggjort fotos af den fundne revolver på Facebook med oplysning om, hvor den stammede fra.

Pga. mistanke om brud på tavshedspligten indledte statsadvokaten en efterforskning.

H afviste at have offentliggjort fotos og forklarede, at han i statusfeltet på sin Facebook profil havde skrevet: "Har været på opgave med [navn], kan ikke andet være stolt af hunden, da han pludselig graver en pistol frem".

Der var ikke bevis for, at H havde offentliggjort et foto eller oplysninger om, hvor, hvornår eller i hvilken forbindelse episoden fandt sted.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, og fandt heller ikke grundlag for at kritisere H's adfærd.

Dog udtalte statsadvokaten, at han objektivt set fandt det uheldigt og uhenigtsmæssigt at lægge oplysninger på Facebook, der – selv om de isoleret set synes uskadelige – vil kunne kombineres med andre oplysninger (i den konkrete situation politikredsens pressemeddelelse) og dermed afsløre oplysninger, som politikredsen ikke ønskede offentliggjort.

Statsadvokaten henstillede til politidirektøren, at spørgsmålet om at give arbejdsrelaterede oplysninger på Facebook og lignende fora på internettet blev drøftet i politikredsen.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Videregivelse af oplysninger til kommune om medarbejders kontakt med rocker

Eksempel 5

SA5-2010-321-0106 og RA-2011-321-0252

Under en ransagning af et rockerklubhus fandt politiet en udprintet e-mail-korrespondance, hvor en forebyggelses- og ungekonsulent A i en kommune ønskede et møde med et fremtrædende medlem M af rockergruppen. En charge-ret polititjenestemand P oplyste til kommunen, at A havde rettet henvendelse til M og ønsket et møde med ham. A blev afskediget og anmeldte herefter P for at lække personfølsomme oplysninger om ham til kommunen.

Statsadvokaten fandt, at de videregivne oplysninger henhørte under kategorien almindeligt fortrolige oplysninger, og at der af hensyn til den koordinerede myndighedsindsats på rockerområdet og samarbejdet mellem kommune og politi var et sagligt grundlag for at videregive oplysningerne til kommunen, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 3.

Statsadvokaten indstillede derfor til politiklagenævnet, at statsadvokaten i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, agtede at standse efterforskningen.

Politiklagenævnet udtalte bl.a., at det forinden nævnets stillingtagen var nødvendigt at få oplyst, om A's henvendelse til M havde relation til et strafbart forhold.

Statsadvokaten besluttede i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, at standse efterforskningen. Statsadvokaten henviste til oplysningerne i sagsmaterialet om resultatet af en efterforskning mod A og anførte, at det ved vurderingen af, hvorvidt P berettiget kunne videregive oplysningen til kommunen, var uden betydning, om henvendelsen fra A til M havde relation til en strafbar handling.

Politiklagenævnet og A påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelse og begrundelse. Rigsadvokaten bemærkede i øvrigt, at A hverken i sin anmeldelse eller i sin klage over afgørelsen havde oplyst baggrunden for, at han ønskede et møde med M.

Eksempel 6

Kritisabel videregivelse af adressen bag hemmeligt telefonnummer

SA4-2010-321-0182 og RA-2011-321-0314

A anmeldte en politiassistent P for at have videregivet personfølsomme oplysninger til en privatperson ved i forbindelse med en henvendelse fra en kvinde K at have oplyst navn og adresse på B, der var indehaver af et hemmeligt telefonnummer.

Efterforskningen viste, at K havde henvendt sig på politigården i den hensigt at anmelde bedrageri, idet hun ikke havde modtaget en telefon, som hun havde købt af en person, som hun var kommet i kontakt med via Den Blå Avis. Hun havde betalt købesummen via bankoverførsel. Inden anmeldelsen havde hun kontaktet banken, som havde bekræftet navn og andre oplysninger på indehaveren af bankkontoen, men ikke ville oplyse adressen bag det kontonummer, hun havde overført pengene til.

I forbindelse med anmeldelsen videregav K de oplysninger, hun havde om indehaveren af bankkontoen, og P konstaterede, at de stemte overens med oplysninger fra CPR-registret og oplysningerne i "118 hemmelige numre". Afslutningsvis videregav P oplysninger om navn og adresse på indehaveren af telefonnummeret.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen, idet der ikke var en rimelig formodning om, at der var begået strafbart forhold. Statsadvokaten lagde vægt på, at formålet med videregivelsen var at skabe kontakt mellem køber og sælger af mobiltelefonen, der aldrig var blevet fremsendt trods forudbetaling. Statsadvokaten lagde endvidere vægt på, at K som anmelder af et strafbart forhold senere ville have ret til at få oplyst adressen med henblik på at fremsætte et erstatningskrav.

Statsadvokaten præciserede samtidig over for P, at oplysninger om hemmelige adresser og telefonnumre alene må bruges i forbindelse med tjenstlige opgaver og som udgangspunkt ikke må udleveres til private.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sagen blev påklaget til Rigsadvokaten, som fandt, at P havde handlet kritisabelt ved at videregive oplysninger om B's adresse og om hvilke personer, der var registeret på adressen. Rigsadvokaten lagde vægt på, at oplysningerne på B's begæring som udgangspunkt var beskyttet mod videregivelse til andre, og

at videregivelsen af oplysningen ikke skete som et nødvendigt led i en egentlig politimæssig opgavevaretagelse, men til en privat person med henblik på afklaring af en civilretlig tvist.

Videregivelse af fortrolige oplysninger

SA1-2011-321-0778

En polititjenestemand P havde videregivet en fortrolig oplysning til sin kæreste om, at der verserede en strafferetlig efterforskning mod en kvindelig bekendt. Det blev lagt til grund, at der ikke blev givet andre oplysninger til kæresten.

Statsadvokaten fandt, at dette var et brud på tavshedspligten, idet P videregav oplysninger, der var underlagt tavshedspligt.

Statsadvokaten fandt dog, at den begåede overtrædelse var af en sådan karakter, at sagen kunne afgøres ved disciplinær forfølgning. Statsadvokaten henviste i den forbindelse til, at det såvel i teori som praksis er antaget, at mindre grove udnyttelser af stillingen som tjenestemand jævnligt afgøres ved disciplinær forfølgning og således ikke ved strafferetlig forfølgning.

Statsadvokaten fandt det imidlertid meget kritisabelt, at P havde videregivet oplysninger fra en efterforskning, som skulle foregå for "dobbelt lukkede døre".

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 7

Kritik af politiassistents videregivelse af oplysninger

SA1-2011-321-0666 og RA-2011-321-0310

En ung mand, A, anmeldte en politiassistent, P, for overtrædelse af sin tavshedspligt, fordi P havde fortalt A's far, at A var blevet fængslet, sigtet for tyveri.

P oplyste, at han i forbindelse med en efterforskning af tyverier af fladskærme indfandt sig på A's bopæl for at anholde ham. Da A ikke var hjemme, spurgte P en tilstedeværende mand, om hvem der var ejer af en fladskærm, der befandt sig på bopælen. Manden oplyste, at fladskærmen tilhørte A. P ringede med det samme til A's far, der var P's ven og tidligere kollega, og spurgte om denne troede, at A ejede en dyr fladskærm. Dette for at finde ud af, om P skulle medtage fladskærmen fra A's bopæl.

A's far fandt ved efterfølgende søgning på internettet ud af, at der var fængslet flere i en sag om tyveri af fladskærme. A's far forklarede, at han ud fra dette kunne regne ud, at den ene af de fængslede måtte være hans søn. A's far afleverede herefter et brev til A via sagsbehandleren ved politiet, idet A var undergivet besøgs- og brevkontrol i forbindelse med varetægtsfængslingen.

Eksempel 8

A's far oplyste, at A var varetægtsfængslet, og sagsbehandleren modtog brevet. Sagsbehandleren bekræftede hermed A's far i, at A var varetægtsfængslet.

Statsadvokaten fandt ikke, at P ved at kontakte A's far havde overtrådt sin tavshedspligt, idet der var efterforskningsmæssige grunde til, at han kontaktede faderen. Statsadvokaten fandt endvidere ikke, at sagsbehandleren ved at modtage brevet havde overtrådt sin tavshedspligt, idet A's far selv havde oplyst, at A var varetægtsfængslet. Ved at modtage brevet til forsendelse foretog sagsbehandleren alene en almindelig sagsbehandling.

Politiklagenævnet var ikke enig i statsadvokatens afgørelse. Nævnet fandt, at der burde udtales kritik, idet nævnet fandt, at P havde brudt sin tavshedspligt ved at kontakte A's far, der var ven og tidligere kollega til P. Nævnet fandt således ikke, at P havde et reelt efterforskningsmæssigt formål med at kontakte A's far. Nævnet fandt det endvidere kritisabelt, at sagsbehandleren hos politiet havde bekræftet over for A's far, at A var varetægtsfængslet.

Politiklagenævnet påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten var enig med nævnet i, at P havde handlet kritisabelt ved at videregive oplysningerne til A's far. Rigsadvokaten fandt dog ikke, at P derved havde overtrådt straffelovens § 152. Rigsadvokaten var således enig med statsadvokaten i, at der ikke var grundlag for strafforfølgning mod P.

Rigsadvokaten fandt ikke, at der var grundlag for at udtale kritik af, at en sagsbehandler ved politiet under de givne omstændigheder bekræftede over for A's far, at A var varetægtsfængslet.

Sagen fik ingen disciplinære følger for P, men der blev afholdt en tjenstlig samtale med ham.

Eksempel 9

Videregivelse af fortrolige oplysninger i forbindelse med undervisning

SA1-2010-321-0638 og RA-2011-321-0339

En chargeret jurist J fra anklagemyndigheden havde ved en forelæsning på et universitet samt på et kursus internt i anklagemyndigheden forevist en video bestående af sammenklippede overvågningsvideoer fra en konkret og på det tidspunkt verserende straffesag, som bl.a. drejede sig om terror, og som var massivt offentligt omtalt.

Statsadvokaten fandt, at J's forevisning af videoen på universitetet var meget kritisabel, idet der var tale om en uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger. Statsadvokaten fandt dog ikke grundlag for at rejse tiltale, idet der ikke var tale om en grov tjensteforseelse.

Statsadvokaten fandt endvidere, at der ved forevisningen på Anklagemyndighedens kursus ikke var tale om uberettiget videregivelse af fortrolige oplys-

ninger, idet samtlige kursusedtagere var undergivet tavshedspligt og desuden havde en anklagerfaglig interesse i sagen. Statsadvokaten fandt dog, at J burde have drøftet anvendelsen af videoen med embedets ledelse eller med den overordnede anklagemyndighed, som skulle møde i straffesagen.

Politiklagenævnet var ikke enig i afgørelsen. Nævnet var enig i, at det var meget kritisabelt at forevise videoen under forelæsningen, men fandt det lige så kritisabelt, at den bliver forevist på et kursus for repræsentanter for anklagemyndigheden, uagtet disse er pålagt tavshedspligt. Det var nævnets opfattelse, at det var et så alvorligt spørgsmål, om der var sket en overtrædelse af straffeloven, at skyldsspørgsmålet burde afgøres af domstolene, idet der ikke må kunne rejses tvivl om det rimelige i at undlade en tiltale mod en højtstående anklager.

Politiklagenævnet klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

4.3.3 Anmeldelser om misbrug af politiets registre

Frifundet for stillingsmisbrug og brud på tavshedspligt

SA6-2010-321-0070

A indgav anmeldelse om, at en politiassistent P havde brudt sin tavshedspligt ved at have orienteret sin kæreste om, at A, som kæresten kendte, var sigtet for vold med døden til følge mod sit barn.

Efterforskningen påviste, at A selv havde fortalt om sigtelsen mod hende til flere veninder, der havde fortalt det videre til andre. Et vidne i sagen kunne dog også forklare, at P's kæreste havde bekræftet, at A var sigtet, og at P havde slået A op i politiets registre.

Efterforskningen påviste, at P to gange havde foretaget opslag på A i Kriminalregisteret. Straffesagen mod A blev behandlet i en anden politikreds end den, hvor P gjorde tjeneste, og P var i øvrigt ikke involveret i straffesagen.

P vedstod opslagene, men gjorde gældende, at opslagene havde baggrund i et ønske om at kontrollere, om A eventuelt var involveret i narkotikakriminalitet. P nægtede at have bekræftet sigtelsen mod A over for sin kæreste.

Statsadvokaten rejste tiltale mod P for overtrædelse af straffelovens § 152 og § 155 om brud på tavshedspligt og stillingsmisbrug ved uden tjenstlig grund at have foretaget opslag i Kriminalregisteret på A og for at have brudt sin tavshedspligt ved at have bekræftet sigtelsen over for sin kæreste.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Byretten fandt P skyldig i stillingsmisbrug, men frifandt ham for brud på tavs-

Eksempel 1

hedspligten. Byretten fandt det ikke godtgjort, at P uberettiget havde videregivet fortrolige oplysninger. Straffen blev fastsat til 6 dagbøder på hver 500 kr.

P ankede dommen til landsretten.

Landsretten frifandt også P for stillingsmisbrug. Landsretten fandt ikke at kunne afvise, at P's opslag i Kriminalregisteret skete i tjenstlig øjemed og i en tjenstlig begrundet anledning.

Dommen er trykt i UfR.2011.1915Ø.

Eksempel 2

Politiassistent gennemlæste rapporter i sag, hvor hendes far var forurettet SA6-2010-321-0115

A indgav anmeldelse om, at en politiassistent P havde videregivet fortrolige oplysninger fra en straffesag, hvori P's far F var forurettet, ved at have oplæst A's vidneforklaring til politirapporten for F.

P var ikke sagsbehandler på eller i øvrigt beskæftiget med straffesagen.

P blev sigtet for overtrædelse af straffelovens § 152, stk. 1, og § 155 om brud på tavshedspligten og stillingsmisbrug ved uden tjenstlig grund at have foretaget opslag i Politiets Sagsstyringssystem på en sag, hvori F var forurettet og ved at have videregivet oplysninger fra en politirapport til F.

P vedstod at have foretaget opslag i Politiets Sagsstyringssystem på sagen og at have læst rapportmaterialet. P benægtede at have foretaget udprintning af materiale fra sagen, ligesom hun nægtede at have videregivet oplysningerne til F.

F afviste at have fået oplæst politirapporten af P.

Statsadvokaturen vurderede, at der ikke under en straffesag ville kunne føres bevis for brud på tavshedspligten og opgav påtalen for overtrædelse af straffelovens § 152, stk. 1.

Statsadvokaturen udstedte et bødeforelæg på 3.500 kr. for overtrædelse af straffelovens § 155, som P vedtog.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen, idet ét medlem af nævnet dog fandt, at spørgsmålet om overtrædelse af straffelovens § 152, stk. 1, burde prøves i retten.

Eksempel 3

Registermisbrug

SA2-2011-321-0316

En polititjenestemand P havde i løbet af 13 måneder uden tjenstlig anledning foretaget opslag i Politiets Centrale Register, herunder i KR, og i CPR-registret på sig selv, sin søn, kolleger og naboer m.v.

Statsadvokaten forelagde P en bøde på 5.000 kr. for overtrædelse af straffelovens § 155.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P vedtog bøden.

Frifindelse for registermisbrug og videregivelse af fortrolige oplysninger

Eksempel 4

SA2-2009-321-0158/ SA2-2011-321-0291

En politibetjent P blev kontaktet af en kvindelig bekendt, der oplyste, at hun i en privat handel, der foregik via internettet, var blevet snydt. Hun havde betalt for en Nintendo, men havde ikke modtaget varen. P iværksatte diverse undersøgelser, herunder fik han via en bank oplyst identitet på "sælger". Han foretog desuden 26 søgninger i KR på den pågældende person. Disse søgninger viste, at den pågældende tidligere adskillige gange var dømt for bedrageri m.v.

Herefter indgav P's kvindelige bekendte politianmeldelse mod sælger. I forbindelse med anmeldelsen har den rapportoptagne polititjenestemand forklaret, at det over for ham blev oplyst, at P havde sagt til kvinden, at sælger var en bedrager, og at han tidligere var straffet.

Statsadvokaten fandt, at der forelå utjenstlig brug af politiets registre samt videregivelse af fortrolige oplysninger og forelagde derfor et bødeforelæg på 5.000 kr. for overtrædelse af straffelovens § 152, stk. 1, og § 155 for P.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P vedtog ikke bødeforelægget, og statsadvokaten rejste derfor tiltale i sagen.

Byretten frifandt P. Retten lagde vægt på P's forklaring om, at han havde undersøgt forholdene for at se, om der var grundlag for at anmelde sagen til politiet, og at han efter sine undersøgelser henviste sin bekendte til at anmelde forholdet. Det var således ikke med den fornødne sikkerhed bevist, at P havde søgt oplysningerne uden tjenstlig anledning. Da både P og den bekendte nægtede, at P til den bekendte skulle have oplyst, at sælger tidligere var straffet for bedrageri, blev P også frifundet for at have videregivet fortrolige oplysninger.

Statsadvokaten ankede dommen til landsretten med påstand om domfældelse.

Landsretten stadfæstede byrettens dom.

Politiassistent vedtaget bøde for registermisbrug

Eksempel 5

SA5-2010-321-0125

En politiassistent P foretog på samme dag fire opslag på sin ekskone i politiets registre. Årsagen hertil var ifølge P's forklaring, at han af nysgerrighed ønskede at se, hvor hun boede.

P vedtog et bødeforelæg på 3.500 kr. Statsadvokaten lagde på den ene side vægt på, at P i forbindelse med opslagene forsægtligt havde misbrugt sin stilling som politiassistent, og at misbruget medførte en krænkelse af privates ret. På den anden side blev der lagt vægt på, at der var tale om en begrænset gerningsperiode og et begrænset antal af opslag.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 6

Misbrug af politiets registre – straffelovens § 155

SA6-2011-321-0195

En kvinde A anmeldte sin fraseparerede mand, politiassistenten P, for at have foretaget uberettiget opslag i politiets registre på A's nye kæreste K, samt P's søn. A anmeldte endvidere P for at have videregivet fortrolige oplysninger til hende vedrørende K.

Oplysninger fra Rigspolitiet bekræftede, at der med P's personlige kode var foretaget de omhandlede opslag i Kriminalregisteret.

P erkendte at have foretaget opslag i overensstemmelse med anmeldelsen, men nægtede at have videregivet fortrolige oplysninger til A. P forklarede i den forbindelse, at han alene havde udtalt, "at K var en skidt dreng" og "at K havde lig i lasten" m.v.

Statsadvokaten fandt, at P havde overtrådt straffelovens § 155 og udfærdigede bødeforelæg i overensstemmelse hermed.

Vedrørende brud på tavshedspligten fandt statsadvokaten ikke at kunne lægge til grund, at videregivelse af de omhandlede oplysninger var en overtrædelse af straffelovens § 152, stk. 1.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P vedtog en bøde på 3.500 kr.

P blev efterfølgende ikendt en disciplinær bøde på 1.000 kr. af Rigspolitiet.

Eksempel 7

Misbrug af politiets registre – straffelovens § 155

SA6-2011-321-0207

Politidirektøren fremsendte akterne i en sag, hvoraf fremgik, at en politibetjent P havde sendt en e-mail til en kollega med et indhold, der indikerede, at P havde foretaget uberettiget opslag i politiets registre og sagsbehandlings-system på en person, som P havde undervist i thai-boksning i sit privatejede træningscenter, og som nu var anholdt i en rocker-relateret sag.

P gjorde på tidspunktet for opslagene tjeneste på vagtcentralen og var ikke involveret i sagsbehandlingen af den pågældende sag.

Oplysninger fra Rigspolitiet bekræftede, at der med P's personlige kode var foretaget opslag i Kriminalregisteret og i politiets sagsbehandlingssystem.

P erkendte at have foretaget de omhandlede opslag.

Statsadvokaten fandt at kunne lægge til grund, at P ved fire lejligheder havde foretaget opslag i Kriminalregisteret og politiets sagsbehandlingssystem uden tjenstlig anledning og udfærdigede bødeforelæg i overensstemmelse hermed.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P vedtog bøden på 3.500 kr.

P blev efterfølgende ikendt en disciplinær bøde på 800 kr. af Rigspolitiet.

4.3.4. Anmeldelser om misbrug af stilling/tjenesteforsømmelse.

Ikke strafbar misbrug af stilling, men kritik

SA2-2010-321-0232

En kriminalassistent P indfandt sig i fritiden i klasselokalet for en 9. klasse og påtalte, at hans barnebarn blev mobbet. Han sagde, at nogle indlæg fra eleverne på Facebook var mobning af barnebarnet, og at han som politimand kendte til mobning eller lignende.

Forældrene til flere børn klagede og anførte, at der var tale om stillingsmisbrug.

Statsadvokaten lagde til grund, at P under diskussionen i klasselokalet henvisede til sin ansættelse inden for politiet, og at dette var hans ærinde uvedkommende. Forholdet havde imidlertid ikke den grovhed, som måtte kræves for at anvende straffelovens § 155. Efterforskningen blev derfor indstillet i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2.

Statsadvokaten fandt det dog kritisabelt, at P i klasselokalet omtalte sin ansættelse inden for politiet, idet dette var hans ærinde uvedkommende.

Statsadvokaten beklagede det passerede over for klagerne.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sagen blev afsluttet uden disciplinær forfølgning, men der blev afholdt en tjenstlig samtale med P.

Eksempel 1

Misbrug af stillingen som polititjenestemand i anledning af henvendelser til to politibetjente

SA4-2009-321-0106

En politiassistent P rettede den 30. og 31. maj 2009 telefoniske og personlige henvendelser til to politibetjente, som var tjenestegørende på samme politistation som P. De to politibetjente havde natten til den 30. maj 2009 udført en

Eksempel 2

politiforretning, i hvilken forbindelse P's stedsøn S var blevet sigtet for overtrædelse af ordensbekendtgørelsen.

Statsadvokaten besluttede at rejse tiltale mod P for overtrædelse af straffelovens § 155, 1. og 2. pkt., ved de nævnte dage at have misbrugt sin stilling som politiassistent til at krænke privates eller det offentliges ret med henblik på at skaffe en anden en uberettiget fordel, idet P ved henvendelserne til politibetjentene på utilbørlig vis forsøgte at påvirke disse til at undlade videre forfølgning af sagen vedrørende S. P gav i forbindelse med henvendelserne blandt andet udtryk for, at der ikke ville blive indgivet klage over eller anmeldelse mod politibetjentene, såfremt videre forfølgning mod S blev undladt.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Byretten fandt med dissens P skyldig i overensstemmelse med tiltalen og idømte ham fængsel i 30 dage.

P ankede dommen til landsretten.

Landsretten frifandt P for tiltalen for misbrug af sin stilling i forbindelse med henvendelsen til den ene politibetjent, idet der efter indholdet af og omstændighederne i forbindelse med samtalen med politibetjenten ikke fandtes at være sikkert grundlag for at fastslå, at P's formål med henvendelsen havde været at forsøge at påvirke betjentene til at undlade videre forfølgning af sagen mod hans stedsøn, eller at P havde indset med overvejende sandsynlighed, at politibetjenten måtte forstå samtalen sådan.

Derimod anså landsretten det for bevist, at P's efterfølgende samtale med den anden politibetjent efter sit indhold var et forsøg på at påvirke betjentene på utilbørlig vis til at undlade videre forfølgning af sagen mod hans stedsøn, og at P indså, at politibetjenten måtte opfatte samtalen sådan. Dette forhold ansås efter sin karakter for omfattet af straffelovens § 155, 1. og 2. pkt., og straffen herfor blev fastsat til 10 dagbøder á 250 kr.

Ved strafudmålingen lagde landsretten vægt på, at P ikke arbejdede i samme afdeling som de to politibetjente, og at han ikke var i et over/underordningsforhold til dem. Endvidere blev der lagt vægt på, at P's misbrug havde haft karakter af et kollegialt pres over for to yngre kolleger og havde været begrundet i P's bekymring for stedsønnen, der netop var vendt hjem fra militære opgaver i Afghanistan.

Eksempel 3

Inhabilitet, men ikke tjenestemisbrug ved behandling af færdselssag

SA4-2009-321-0152

En politiassistent P var i sin fritid involveret i en trafikal episode, hvor han i sin private bil og en modkørende motorcyklist M kørte frem mod en trafikchikane,

hvorved der opstod risiko for sammenstød. M kørte efter episoden efter P og slog på bilen, som P var kørende i, ligesom han gav P fingeren, da P vinkede M ind til siden.

P rettede senere på dagen telefonisk kontakt til M og anmodede ham om at komme ind på politigården. M blev under en afhøring på politigården sigtet for overtrædelse af færdselsloven ved ikke at have overholdt sin vigepligt i chikanen og ordensbekendtgørelsens § 3. M fik tilsendt et bødeforlæg. M indgav efterfølgende anmeldelse mod P om overtrædelse af straffelovens § 155 ved at have efterforsket en sag, som han selv var impliceret i, samt færdselsloven ved forsægtigt at have forsøgt at påkøre M.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen mod P, idet der ikke var rimelig formodning om, at der var begået et strafbart forhold. Statsadvokaten fandt, at P var inhabil i relation til at efterforske sagen udover, hvad der måtte betragtes som uopsættelige efterforskningsskridt i tilknytning til selve episoden. Statsadvokaten fandt derfor, at P's håndtering af sagen var uhensigtsmæssig og beklagelig.

Politiklagenævnet erklærede sig enig i, at der ikke forelå en overtrædelse af færdselsloven, men fandt det kritisabelt, at P ikke straks indså sin åbenlyse inhabilitet og handlede derefter.

Sagen blev afsluttet uden disciplinær forfølgning, men med en tjenstlig samtale.

Anmeldelse om tjenesteforsømmelse, misbrug af stilling og inhabilitet

SA6-2010-321-0141

A indgav anmeldelse om, at en politiassistent P havde misbrugt sin stilling ved i forbindelse med efterforskningen af en voldssag at have foretaget et telefonopkald til sin stedsøn og advaret ham om politiets tilstedeværelse.

A indgav desuden anmeldelse mod P og tre yderligere polititjenestemænd for tjenesteforsømmelse ved ikke at have efterkommet A's anmodninger om, at han kørte med til et bestemt sted i nærheden for at udpege gerningsmændene til voldsepisoden. Derudover klagede A over, at P havde deltaget i efterforskningen af voldssagen.

P vedgik at have foretaget et telefonopkald til sin stedsøn den pågældende aften, men forklarede, at formålet var at spørge stedsønnen, om han havde været oppe at slås den pågældende aften. Ingen vidner havde overværet telefonsamtalerne. Tre mænd var senere blevet dømt for voldsforholdet i byretten. P's stedsøn var ikke blandt de dømte.

Det fremgik af sagen, at P efter af have talt med stedsønnen kørte sammen

Eksempel 4

med de øvrige polititjenestemænd til en strand og undersøgte området uden at finde gerningsmændene.

Statsadvokaten udtalte, at det er politiets opgave at efterforske og forfølge strafbare forhold, og fandt ikke grundlag for at tilsidesætte de tilstedeværende polititjenestemænds skøn over, hvilke efterforskningskridt der var relevante i den konkrete situation.

Derudover lagde statsadvokaten vægt på, at der ikke forelå oplysninger om, at stedsønnen skulle have taget del i voldsudøvelsen, og at stedsønnen ikke var blandt de tre personer, der senere var dømt for volden.

På den baggrund fandt statsadvokaten ikke grundlag for at antage, at P havde deltaget i efterforskningen af sagen på en sådan måde, at der var tale om embedsmisbrug.

Statsadvokaten fandt dog, at P havde optrådt uhensigtsmæssigt, idet P efter statsadvokatens opfattelse ikke burde have deltaget i efterforskningen af sagen, når hans stedsøn kunne være involveret.

Politiklagenævnet var enig i, at P ikke havde begået et strafbart forhold, men fandt dog, at adfærden burde betegnes som kritisabel i stedet for uhensigtsmæssig.

Eksempel 5

Anmeldelse om misbrug af stilling

SA6-2010-321-0118 og RA-2010-321-0219

En politiassistent P og hans samlever besluttede at ophæve samlivet, men var ikke enige om, hvor deres to børn skulle bo.

Samleveren flyttede fra bopælen og tog de to børn på 1½ og 5 år med sig. Ca. 14 dage efter samlivsophævelsen, hvor statsforvaltningen endnu ikke havde taget stilling til, hvor børnene skulle opholde sig, opdagede P tilfældigt, at en af samleverens veninder kørte rundt med hans søn i sin bil.

Da han ikke havde set sin søn siden samlivsophævelsen, kørte han efter samleverens veninde og forsøgte at få hende til at standse.

Da det ikke lykkedes at få hende til at standse, kontaktede han en kollega, som han vidste, var på tjeneste. Han ringede direkte på dennes tjenestetelefonnummer og anmodede om at få kollegaens bistand til at standse samleverens venindes bil.

Kollegaen kørte herefter sammen med en anden kollega efter veninden i en patruljevogn og bragte bilen til standsning. Mens kollegerne talte med veninden, gik P hen til bilen, rakte ind i bilen og låste døren til passagersædet op, tog sin søn ud af bilen og kørte fra stedet.

Da kollegerne kom tilbage til politigården, underrettede de lederen af lokalpolitiet om episoden.

Samtidig ringede samleveren til politiets vagtcentral og oplyste, at hendes tidligere samlever med politiets bistand havde taget sønnen i sin varetægt.

Politidirektøren forelagde sagen for statsadvokaten med henblik på, at han kunne vurdere, hvorvidt en eller flere af de involverede polititjenestemænd havde misbrugt deres stilling i forbindelse med episoden.

Statsadvokaten fandt at P var trådt "i tjeneste", da han kontaktede sine kolleger direkte på deres tjenestetelefoner, og indledte herefter en undersøgelse efter retsplejelovens kapitel 93 c, der omfattede både P og hans kolleger.

Statsadvokaten fandt, at P's kolleger havde handlet kritisabelt ved at undlade nærmere at vurdere P's oplysninger om behovet for politimæssig bistand og ved at have undladt at orientere den vagthavende om, at de ydede politimæssig bistand i en situation, der vedrørte løsning af en kollegas private, civile forhold. Statsadvokaten kritiserede endvidere, at kollegerne ikke havde gjort noget for at forhindre P i at forlade stedet, hvor bilen var bragt til standsning, inden der var skabt klarhed over, hvorvidt det var berettiget, at samleverens veninde havde sønnen i sin bil.

Statsadvokaten fandt endvidere, at P havde overtrådt straffelovens § 155 ved at have misbrugt sin stilling til at fjerne sin søn fra samleverens varetægt og selv få sønnen i sin varetægt.

Statsadvokaten rejste herefter tiltale mod P for overtrædelse af straffelovens § 155.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Byretten frifandt P, idet retten lagde vægt på hans forklaring om, at han, da han tilfældigt så sin søn i samleverens venindes bil, frygtede, at hun ville bringe sønnen ud af landet, inden der var taget stilling til, hvorvidt sønnen skulle bo hos ham eller samleveren. Retten fandt herefter ikke, at anklagemyndigheden havde ført bevis for, at politiassistenten havde forsæt til at misbruge sin stilling.

Brug af tjenestevogn og fremmøde i byretten som led i vennetjeneste

SA1-2009-321-0407 og RA-2010-321-0191

En politiassistent P havde for at hjælpe en ven afhentet vennens søn og dennes au pair pige på togstationen og kørt dem til byretten, hvor sønnen til brug for en forældremyndighedssag skulle til samtale med bl.a. dommeren.

Moderen M anmeldte efterfølgende P for tjenestemisbrug ved at have brugt et af politiets tjenestekøretøjer til afhentningen og ved at være mødt op til retsmødet.

Eksempel 6

Statsadvokaten fandt, at P havde handlet som privatperson, da han mødte i byretten. Dette fremgik også af byrettens ekstraktudskrift. Statsadvokaten beskæftigede sig således alene med P's eventuelle misbrug af tjenestekøretøj.

P oplyste, at han så sig nødsaget til at bruge køretøjet, da drengen var ked af det, og da han gerne ville have et sted at sætte ham, imens han checkede, om M var til stede i retten. P fortalte allerede næste dag sin chef om hændelsen og blev indskærpet brugen af køretøjer.

Statsadvokaten fandt ikke, at der kunne rejses sigtelse, eller at der burde udtales kritik, idet statsadvokaten lagde vægt på, at kortere svinkeærinder altid har været accepteret på de fleste arbejdspladser, hvis det holdes indenfor, hvad der generelt må anses for rimeligt. Statsadvokaten lagde også vægt på, at P allerede næste dag selv kontaktede sin overordnede, hvor han var blevet indskærpet reglerne.

Politiklagenævnet var enig.

M påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten tiltrådte efter indhentelse af en udtalelse fra Rigspolitiet om brug af tjenestekøretøjer statsadvokatens afgørelse.

Eksempel 7

Fremvisning af politiskilte under bytur

SA3-2011-321-0157 og SA3-2011-321-0163

To politibetjente på prøve P1 og P2 befandt sig på et værtshus ved midnatstid. De var på stedet i privat anliggende og havde begge indtaget alkohol.

Samtidig havde det lokale politi foretaget anholdelse på et andet værtshus og havde i den forbindelse anvendt peberspray på en person, som var løbet ind på det værtshus, hvor P1 og P2 befandt sig.

P1 gik ud på toilettet, hvor han opdagede personen, der havde fået peberspray. P1 ville hjælpe med at sanere personen, hvorfor han henvendte sig i baren og viste sit politiskilt for at få udleveret to shotglas til at skylle personens øjne med.

P2 dukkede også op på toilettet. To uniformerede polititjenestemænd fra det lokale politi kom til stede for at lede efter personen, som havde fået peberspray. De havde fået besked på, at de skulle hjælpe personen med at blive saneret.

P2 forlod toilettet, og på vej ud skubbede han til den ene polititjenestemand. Ifølge polititjenestemanden var der rigelig med plads og derfor ingen grund til at skubbe til ham, hvorfor han tog fat i P2 og førte ham udenfor for at tale med ham. P2 viste udenfor sit politiskilt flere gange til polititjenestemanden og fortalte, at han var kollega ligesom polititjenestemanden.

For så vidt angår P1 indstillede statsadvokaten efterforskningen efter retsplejelovens § 749, stk. 2, idet der ikke forelå strafbart stillingsmisbrug efter straffelovens § 155. Statsadvokaten fandt det imidlertid kritisabelt, at P1 efter indtagelse af alkohol og i forbindelse med en privat tur i byen viste sit politiskilt over for bartendere og dermed trådte i tjeneste. Statsadvokaten fandt det endvidere kritisabelt, at P1 på egen hånd under de nævnte omstændigheder blandede sig i politiforretningen og dermed ikke gjorde mere ud af at lede efter det uniformerede politi, som han vidste måtte befinde sig i nærheden.

Politiklagenævnet havde forinden udtalt, at det er kritisabelt at medbringe et politiskilt under værtshusbesøg og gøre anvendelse af dette, uanset at det muligt i den konkrete situation har været for at få udleveret nogle shotglas til brug for sanering af person. Det var nævnets opfattelse, at det er egnet til at nedsætte politiets almindelige omdømme, om man under private byture benytter politiskilt, for at opnå rettigheder eller en stilling, som andre ikke umiddelbart kan forventes at opnå.

For så vidt angår P2 indstillede statsadvokaten også efterforskningen efter retsplejelovens § 749, stk. 2, idet der ikke forelå strafbart stillingsmisbrug efter straffelovens § 155. Statsadvokaten fandt det imidlertid stærkt kritisabelt, at P2 efter indtagelse af alkohol og i forbindelse med et privat ærinde, hvor han var kommet i et modsætningsforhold til en uniformeret polititjenestemand, under de foreliggende omstændigheder valgte at vise sit politiskilt og dermed træde i tjeneste. Statsadvokaten fandt i øvrigt ikke, at der i situationen havde været tjenstlig anledning til at vise politiskiltet, således som det ellers kræves efter Rigspolitiets kundgørelse II, nr. 32, punkt 6.

Politiklagenævnet havde forinden udtalt, at den opførsel, som P2 havde udvist, i betydelig grad er egnet til at nedsætte politiets almindelige omdømme. Nævnet udtalte, at der ikke forelå nogen formildende omstændigheder der kunne gøre, at P2 med nogen ret under et værtshusbesøg, efter indtagelse af en del spiritus, benyttede sit politiskilt overfor kollegaer. Efter nævnets opfattelse kan sådan benyttelse alene anses at være benyttet, for at P2 skulle opnå en særbehandling. Nævnet fandt derfor adfærden stærkt kritisabel.

P2 blev i øvrigt tiltalt for overtrædelse af restaurationsloven i forbindelse med skubbet, hvilket efter statsadvokatens opfattelse var begået uden for tjenesten, hvorfor det ikke henhørte under politiklagenævnets kompetence.

P1 blev efterfølgende meddelt en disciplinær irettesættelse, og P2 blev ikendt en disciplinær bøde på 1.000 kr. af Rigspolitiet.

Eksempel 8**Fremvisning af politiskilt i forbindelse med privat mellemværende***SA4-2011-321-0266*

En kvinde K indgav anmeldelse om, at en politiassistent P havde misbrugt sin stilling som politiassistent i forbindelse med et privat mellemværende.

Parternes biler holdt parkeret i et P-hus. Da P ville stige ind i sin bil, var det K's opfattelse, at hans dør havde ramt hendes bil. Der opstod herefter en diskussion, idet parterne var uenige, om P havde lavet en skade på K's bil.

K foretog et telefonopkald. P var ikke klar over, hvem hun ringede til. P, som antog, at K muligt ringede til politiet, fremviste i den forbindelse sit politiskilt. P forklarede over for statsadvokaten, at han fremviste sit politiskilt, idet han ville tilkendegive, at han ikke agtede at køre fra stedet.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen vedrørende misbrug af stillingen, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2, og lagde bl.a. vægt på, at det ikke ville kunne bevises, at P havde forsæt til at misbruge sin stilling i forbindelse med episoden. Statsadvokaten fandt det imidlertid kritisabelt, at P i forbindelse med et privat mellemværende fremviste sit politiskilt. Statsadvokaten fandt uanset P's forklaring ikke, at der var en tjenstlig anledning til at fremvise skiltet.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 9**Anmeldelse om misbrug af stilling samt ukorrekt adfærd i tjenesten***SA4-2010-321-0206*

En restauratør indgav anmeldelse om, at en polititjenestemand P, der fremstod beruset, havde skaffet sig og en person i sit følge gratis adgang til restauranten ved at vise sin politilegitimation og ved i strid med sandheden at have foregivet at være på stedet i tjenstlig anledning for at udføre restaurationskontrol. Endvidere klagede restauratøren over P's adfærd på stedet, idet han havde gjort tilnærmelser til hende, mens han til stadighed havde foregivet at være i tjeneste.

Statsadvokaten lagde til grund, at P var i byen som privatperson, men at han ved at forevise sin politilegitimation ved indgangen trådte i tjeneste. Han havde derved gjort sig skyldig i stillingsmisbrug, jf. straffelovens § 155, 2. pkt. Statsadvokaten fandt endvidere, at P ved at gøre tilnærmelser til indehaveren, mens han tilkendegav at være i tjeneste, havde udvist en adfærd, som var afgørende i strid med den adfærd, som bør udvises af polititjenestemænd i tjeneste. Mere generelt fandt statsadvokaten, at den udviste adfærd var egnet til at forringe borgernes tillid til politiet som offentlig myndighed. Efter en samlet vurdering fandt statsadvokaten herefter, at den af P udviste adfærd på restauranten måtte karakteriseres som særdeles kritisabel.

Statsadvokaten fandt, at overtrædelser af straffelovens § 155, 2. pkt., burde

sanktioneres med en bøde på 2.000 kr. og meddelte endvidere den pågældende, at hun fandt hans adfærd særdeles kritisabel.

Politiklagenævnet var enig i statsadvokatens afgørelse.

P vedtog bøden.

P blev efterfølgende ikendt en disciplinær bøde på 1.000 kr. af Rigspolitiet.

Tjenestemisbrug, jf. straffelovens § 155

SA4-2010-321-0224

Tre kvinder anmeldte uafhængigt af hinanden, at en politiassistent P havde sendt dem adskillige – i alt flere hundrede – SMS-beskeder af seksuel karakter. I ét af tilfældene havde P sendt fotos af sit erigerede lem. P havde stået for brev- og besøgskontrol i straffesagen mod kvindernes respektive kærester, der alle var varetægtsfængslede, og alle var tilknyttede rockermiljøet,

Statsadvokaten rejste tiltale mod P for tjenestemisbrug efter straffelovens § 155, 1. pkt.. Statsadvokaten fandt, at P havde misbrugt sit stilling – og den dermed forbundne autoritet – til at krænke kvindernes ret, idet han i adskillige tilfælde uden tjenstlig anledning sendte de tre kvinder SMS-beskeder, hvor han kommenterede forhold af privat – herunder seksuel – karakter.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Byretten fandt P skyldig i den rejste tiltale, og P blev straffet med ubetinget fængsel i 30 dage.

P ankede dommen til landsretten.

Landsretten forhøjede straffen til ubetinget fængsel i 40 dage.

Eksempel 10

Politibetjent på prøve bad taxachauffør om at standse, hvor der var standsningsforbud

SA1-2011-321-0710

Statsadvokaten modtog ved elevreferat fra Rigspolitiet anmeldelse om, at en politibetjent på prøve P under taxakørsel med to øvrige politibetjente på prøve havde bedt taxachaufføren om at standse, hvor der var standsningsforbud.

P tog i forbindelse med en fest en taxa sammen med to af sine klassekammerater. P var efter det oplyste stærkt påvirket af spiritus.

Under turen kritiserede P placeringen af taxakortet og kommenterede på chaufførens udfyldelse af kørebogen, hvilket gav grundlag for, at chaufføren spurgte, om de var fra politiet. Dette svarede P bekræftende på.

P havde endvidere, da taxachaufføren afviste at standse, hvor der var standsningsforbud, svaret, at han nok skulle sørge for, at taxachaufføren ikke fik

Eksempel 11

”stiften”, hvilket skulle forstås som, at taxachaufføren ikke ville få en bøde for at standse det angivne sted.

Statsadvokaten fandt, at P ved at kommentere placering af taxakort og udfyldelse af kørebog var trådt i tjeneste under taxakørslen. Statsadvokaten fandt det meget kritisabelt, at P i en situation, hvor han var stærkt påvirket af spiritus, opførte sig på en sådan måde, at han i forhold til taxachaufføren trådte i tjeneste og herunder endvidere optrådte tjenstligt ukorrekt.

Statsadvokaten fandt imidlertid ikke tjenesteforseelsen så grov, at den måtte anses for omfattet af straffelovens § 155, idet det blev tillagt vægt, at det var taxachaufføren, der spurgte om P's stilling i politiet, at P ikke foreviste politilegitimation, og at opfordringen til den ulovlige parkering og bemærkningen om, at P ville sørge for at taxachaufføren ikke fik en bøde, åbenlyst var fuldemandsnak.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P blev ikendt en disciplinær bøde på 800 kr. af Rigspolitiet.

Eksempel 12

Brugstyveri og tjenestemisbrug ved uberettiget brug af tjenestekøretøj

SA1-2010-321-0623

En polititjenestemand P blev mistænkt for, igennem en længere periode, uberettiget havde benyttet et tjenestekøretøj, idet han anvendte en tjenestebil, som stod til rådighed for to civilt ansatte medarbejdere, der havde fri i weekenderne, hvor tjenestebilen således normalt stod ubenyttet hen på parkeringspladsen.

P var mistænkt for at have udnyttet dette faktum ved at bruge bilen til at køre frem og tilbage til sin bopæl i weekenden, mens hans private bil sig befandt sig i parkeringshuset – samt ved mange lejligheder at have tanket på politiets tank på Politigården eller med politiets kort på en nærliggende tank.

De civilt ansatte medarbejdere bemærkede, at bilen gentagne gange havde kørt adskillige hundrede kilometer i løbet af weekenden, uden at der tilsyneladende var nogen, der officielt havde gjort brug af bilen.

P nægtede sig skyldig.

Statsadvokaten rejste tiltale mod P for brugstyveri af bil (straffelovens § 293 a) samt misbrug af stilling (straffelovens § 155).

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Byretten fandt P skyldig i den rejste tiltale og idømte ham en betinget dom af fængsel i 20 dage med 1 års prøvetid.

P ankede dommen til landsretten.

4.3.5 Anmeldelser om strafbart forhold under efterforskningen

Spørgsmål om vicepolitikommisærers ansvar for politibetjents urigtige oplysninger i anholdelsesrapport

Eksempel 1

SA1-2008-321-0073 og RA-2010-321-0158

Politidirektøren henledte opmærksomheden på et muligt kriminelt forhold begået af to politibetjente og en vicepolitikommisær V i forbindelse med udarbejdelsen af anholdelses- og ransagningsrapporter i forbindelse med en politiforretning, idet beskrivelsen af anholdelsen og baggrunden for denne var urigtigt angivet i de nævnte rapporter.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, men udtalte kritik af V.

Statsadvokaten lagde til grund, at det af hensyn til efterforskningen i en drabssag ikke kunne fremgå, at en bil med en mistænkt skulle stoppes med baggrund i oplysninger fra drabssagen, idet igangværende efterforskning dermed kunne afsløres, hvilket V havde meddelt dem, der skulle skrive rapporterne.

Anholdelsesrapporten fremstod herefter med et urigtigt indhold, idet der var skrevet urigtige oplysninger ind i rapporten.

Statsadvokaten fandt, at udeladelse af oplysninger i en politirapport efter omstændighederne kan finde sted, hvor sagen er af en sådan karakter, at hensynet til ikke at afsløre sine kilder overstiger hensynet til den fulde beskrivelse af politiets dispositioner, men at urigtige oplysninger derimod ikke må skrives ind i politirapporter.

I denne sag blev der i anholdelsesrapporten indskrevet urigtige oplysninger. Ansvar for dette måtte pålægges V, der gav besked om, at det ikke måtte fremgå af anholdelsesrapporten, at disse var sket efter oplysninger fra drabssagen, men at han på trods heraf ikke sikrede sig, at anholdelsesrapporten fik et rigtigt indhold, hvilket blev fundet kritisabelt.

Statsadvokaten lagde vægt på, at V havde bedt politibetjenten om at skrive rapport, at han var bekendt med, at politibetjenten, der var ganske ung, var usikker på, hvorledes han skulle skrive rapporten, og at V på trods heraf ikke gennemlæste rapporten eller sikrede sig, at andre mere erfarne polititjenestemænd gennemlæste den endelige anholdelsesrapport.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Advokaten for V påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten var enig i, at efterforskningen i sagen var indstillet i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, 1. pkt.

Rigsadvokaten fandt ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik

af V's adfærd. Rigsadvokaten lagde herved vægt på, at V skønnede og havde tillid til, at politibetjenten havde forstået hans vejledning omkring rapport-skrivning, og at politibetjenten ville omformulere anholdelsesrapporten ud fra den vejledning, som V havde givet, samt at det var nødvendigt for V at forlade politistationen, inden politibetjenten var færdig med rapporterne. Rigsadvokaten fandt dog, at det ville have været hensigtsmæssigt på baggrund af den konkrete, helt særlige situation, såfremt V selv havde gennemlæst rapporten, inden han forlod politistationen, eller at han havde sikret sig, at andre mere erfarne polititjenestemænd havde gennemlæst den endelige rapport.

Eksempel 2

Anmeldelse om ulovlig agentvirksomhed

SA1-2008-321-0074

En politiassistent P blev anmeldt for at have overtrådt reglerne om agentvirksomhed i forbindelse med en ransagning hos A, der var mistænkt for handel med heroin, idet A under den senere straffesag mod A forklarede, at P skulle have sendt en sms til en heroindealer med anmodning, at pågældende skulle levere heroin. Modtageren af sms'en kom ca. en time senere medbringende heroin og blev anholdt.

Det kunne mod P's benægtelse ikke lægges til grund, at han havde sendt den omtalte sms fra As telefon, eller at han skulle have beordret A til at gøre det.

Statsadvokaten udtalte dog kritik af det forhold, at P havde overladt en anholdt person dennes mobiltelefon, hvorefter den anholdte frit og uden kontrol kunne benytte den.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 3

Meget kritisabelt at bruge meddeler i strid med reglerne

SA1-2008-321-0126 og RA-2010-321-0162

En anholdt A forklarede i grundlovsforhør, at hans modtagelse af godt 27 g kokain fra en ukendt leverandør dagen før skete efter nærmere aftale med en navngiven politiassistent P. Han forklarede også, at der gennem hans samarbejde med politiet var anholdt måske 50 personer og konfiskeret mellem seks og syv kg hård narko.

A oplyste under en senere afhøring det telefonnummer, som P kunne kontaktes på. Dette nummer viste sig at tilhøre politiet og være udleveret til P.

P oplyste, at han betragtede A som meddeler, idet han havde bidraget med oplysninger, som havde ført til flere anholdelser i narkosager, men han afviste at have overværet en handel mellem A og en anden person, ligesom han aldrig

havde givet instruks til A om at tage kontakt til personer, der handlede med narko, eller købe narko af nogen.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen, da der ikke forelå formodning om strafbart forhold. Statsadvokaten lagde dog til grund, at A måtte betragtes som meddeler og fandt det meget kritisabelt, at P ikke havde underrettet ledelsen om, at A fungerede som meddeler, idet P måtte anses bekendt med regelsættet om brugen og registreringen af meddelere. Endvidere havde P's overordnede oplyst, at regelsættet havde været omtalt og "skåret ud i pap" ved flere møder på politistationen, ligesom en kollega havde oplyst, at han direkte havde sagt til P, at denne skulle henvende sig til den overordnede angående sin meddeler A.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten, der tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

Rigspolitiet meddelte P en disciplinær irettesættelse.

Påstået tjenstlig kontakt til kvinde særdeles kritisabel

SA4-2009-321-0111

En kvinde henvendte sig og oplyste, at hun havde været udsat for problematisk adfærd fra en politiassistent P.

P havde uden forudgående bekendtskab kontaktet kvinden på hendes bopæl, angiveligt vedrørende oplysninger om en bil. P var i uniform og havde vist politilegitimation. I månederne efter havde kvinden og P et forhold til hinanden. P havde ifølge kvinden i strid med sandheden fortalt, at hans kone for nylig var død, og at han var alene med to børn.

P bekræftede, at han havde haft et forhold til kvinden, men ønskede ikke at svare på, om han havde fortalt, at hans kone var død.

P havde efter det første besøg hos kvinden foretaget opslag i politiets registre vedrørende kvinden og dennes nærmeste familie. Han oplyste endvidere under sagen, at hans første kontakt til kvinden fandt sted af efterforskningsmæssige årsager, for at afprøve oplysninger fra en meddeler, hvilket også var baggrunden for, at han havde foretaget opslag i registrene.

P havde i forbindelse med sit forhold til kvinden foræret hende et sæt håndjern.

P havde ikke udfærdiget rapporter om den påståede efterforskning og havde ikke iagttaget reglerne om kildeoplysninger, som beskrevet i Rigsadvokatens Meddelelse nr. 5/2005.

Eksempel 4

Statsadvokaten indstillede efterforskningen for så vidt angår tyveri af håndjern samt mulig overtrædelse af straffelovens § 155, subsidiært § 157.

Statsadvokaten fandt ikke at kunne afvise, at P havde købt håndjernene i privat øjemed. Vedrørende straffelovens § 155, subsidiært § 157, fandt statsadvokaten ikke ganske at kunne afvise, at henvendelsen til kvinden havde haft et tjenstligt formål, ligesom opslag i registrene i et vist omfang skete med kvindens samtykke.

Statsadvokaten fandt det imidlertid særdeles kritisabelt, at P havde foranstaltet efterforskning efter oplysninger fra en kilde uden at have skrevet en indledende kilderapport, at han foretog efterforskning uden for den planlagte arbejdstid og uden for de opgaver, han var blevet tildelt som disponent i vagtcentralen, ligesom dette skete, uden at ledelsen hverken før eller efter efterforskningen var orienteret herom.

Statsadvokaten fandt endvidere P's forklaringer om hændelsesforløbet særdeles utroværdige.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P blev efterfølgende ikendt en disciplinær bøde på 1.000 kr. af Rigspolitiet.

Eksempel 5

Straffelovens § 157 – urigtige oplysninger i politirapport

SA3-2011-321-0172

I forbindelse med arbejdet i sekretariatet blev en politiassistent opmærksom på, at oplysninger i en rapport skrevet af en kollega P vedrørende en hastigheds-overtrædelse ikke var i overensstemmelse med de faktiske oplysninger, idet politiassistenten havde været med i bilen, da en motorcyklist blev standset for at køre for stærkt.

P erkendte, at det ikke var i overensstemmelse med de faktiske forhold, når han i rapporten havde angivet, at der var foretaget måling af motorcyklens hastighed med politibilens policetidtager, samt at denne efterfølgende var kontrolleret.

P forklarede, at han havde foretaget tidtagning ved hjælp af stopuret i sit eget armbåndsur. Flere dage efter havde han sammen med en færdselsbetjent lavet en opmåling af distance og en beregning på baggrund af sin egen måling.

At der i rapporten manglede oplysninger om, at en kollega havde været med i bilen samt oplysninger om et forsøg på via bilens GPS at måle distancen og hastigheden, beroede ifølge P på sjusk. At han ikke havde skrevet, at han havde benyttet eget ur, skyldtes, at han mente, at dette ville virke uprofessionelt.

Statsadvokaten indstillede til politiklagenævnet, at P blev forelagt en bøde på 5.000 kr. for overtrædelse af straffelovens § 157.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

4.3.6 Andre anmeldelser om strafbart forhold

Kritisabelt, at en polititjenestemand rettede henvendelse til en dørmands arbejdsgiver om en episode, der ikke var skrevet rapport over

SA2-2010-321-0208

På vej hjem fra arbejde tidligt om morgenen parkerede en dørmænd D ulovligt ud for et pizzeria. En politipatrulje påtalte dette. Da patruljen lidt senere konstaterede, at bilen fortsat holdt på stedet, råbte en polititjenestemand til D, at han skulle flytte sin "lortebil". Der blev råbt "pansersvin" efter patruljen, uden at det kunne fastslås af hvem. Patruljen stoppede D og påtalte forholdet. Der blev ikke skrevet rapport om forholdet.

Polititjenestemændene omtalte senere under vagten det passerede for en kollega P. P gik 2 dage senere ind på den café, hvor D via et vagtfirma arbejdede. P fortalte caféens bestyrer om episoden.

Ejeren af caféen ringede til vagtfirmaet og meddelte, at D fremover var uønsket på caféen.

D anmeldte, at politiet uberettiget havde sørget for, at han ikke længere kunne arbejde i den by, hvor han boede. Videre klagede han over sprogbrugen i forbindelse med påtalen af den ulovlige parkering.

Statsadvokaten anførte, at politiet i sin borgerkontakt skal anvende et passende og ordentligt sprog, og selv om det måtte lægges til grund, at D i forbindelse med den ulovligt parkerede bil i første omgang undlod at efterkomme politiets henstilling om at flytte bilen, så berettigede dette ikke til en sprogbrug, som indeholdt ordet "lortebil". Statsadvokaten udtalte derfor kritik af pågældende polititjenestemand.

Statsadvokaten lagde til grund, at P, som rettede henvendelse på caféen, alene havde sagt, at det var uheldigt, at D på åben gade havde haft en episode med politiet. Det kunne efter cafébestyrerens forklaring ikke lægges til grund, at P havde opfordret til, at D fremover blev nægtet arbejde på stedet.

Statsadvokaten lagde til grund, at det var henvendelsen på caféen, som bevirkede, at D mistede sit arbejde på caféen, men det kunne ikke lægges til grund, at P med sikkerhed måtte indse, at henvendelsen ville få det resultat, som den fik.

Eksempel 1

På den baggrund indstillede statsadvokaten efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2

Statsadvokaten fandt det imidlertid kritisabelt, at P henvendte sig på caféen og omtalte det som "uheldigt", at D havde haft en episode med politiet, idet P burde have indset, at henvendelsen eventuelt kunne resultere i, at dørmændene fik en påtale eller blev afskediget for en episode, der ikke var skrevet rapport om.

Politiklagenævnet var enig.

Sagen blev afsluttet uden disciplinær forfølgning, men der blev afholdt en tjenstlig samtale med P.

Eksempel 2

Transport af privat spisebord i tjenstevogn

SA1-2009-321-0358

En journalist fra en formiddagsavis skrev til politidirektøren for at oplyse, at en politikassevogn med uniformerede betjente var set, medens de bar et spisebord og andet ind i en lejlighed. I forlængelse heraf blev der bragt en artikel i avisen, hvoraf det fremgik, at "hele Danmark har store problemer med at få politiet til at rykke ud ved akutte situationer. Alligevel brugte politiet onsdag formiddag både en patruljevogn og en særlig gruppevogn til at bringe et flyttelæs ud til en kollega i en lejlighed...".

Statsadvokaten indledte en undersøgelse. Det drejede sig om en gruppevogn, som ellers var tom og skulle transporteres fra Jylland til København for at blive brugt i forbindelse med et IOC møde. En betjent tog et spisebord med til en kollega. Der blev kørt nogle få hundrede meter ekstra i den anledning. Politifolkene skulle ikke gøre tjeneste resten af rejsedagen.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af straffelovens § 749, stk. 2, da statsadvokaten ikke fandt, at der i den konkrete situation var tale om en sådan uberettiget anvendelse af en tjenstekøretøj, at der forelå en tjensteforseelse, der var strafbar. Statsadvokaten fandt heller ikke grundlag for kritik.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 3

Anmeldelse mod politiinspektør for racisme i anledning af udtalelse i forbindelse med drabssag

SA1-2010-321-0475 og RA-2010-321-0199

En politiinspektør P udtalte sig til et dagblad kort efter et meget groft drab på en kvinde på et hotel. Ifølge artiklen skulle P have udtalt: "Rumænere er skrappelløse. De slår ihjel for et par hundrede kroner. Det er en helt anden kultur".

En interesseorganisation indgav efterfølgende på vegne af et medlem en anmeldelse imod P for overtrædelse af straffelovens § 266 b (racismeparagraffen).

P afviste at have udtalt sig præcist som citeret i artiklen, idet han bl.a. afviste at have udtalt, at alle rumænere er skruppelløse.

Statsadvokaten lagde til grund, at P blandt andet var kommet med nogle generelle udtalelser om tilrejsende kriminelle, og at han i den forbindelse især henviste til kriminelle fra Østeuropa og Sydamerika.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen. Statsadvokaten fandt, at der ved vurderingen af udtalelserne skulle lægges vægt på, i hvilken forbindelse udtalelserne var faldet. Statsadvokaten fandt, at det for læserne måtte stå klart, at P ikke hverken havde sagt eller ment, at alle rumænere var skruppelløse, men alene at der blandt de kriminelle østeuropæere findes nogle, som er skruppelløse.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Interesseorganisationen påklagede på vegne af deres medlem afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten afviste klagen med den begrundelse, at hverken medlemmet eller interesseorganisationen var klageberettigede.

Meget kritisabel udtalelse i forbindelse med vidneforklaring i byretten

SA1-2009-321-0327 og RA-2010-321-0185

En lærer på politiskolen overværede en straffesag i byretten sammen med sine elever. Hun klagede efterfølgende over en politiassistent P, der havde vidnet i sagen. P havde afgivet forklaring, hvor han med 100 % sikkerhed havde udpeget den tiltalte som gerningsmanden i sagen. Medens retten voterede, sagde P "Jeg er sgu ikke helt sikker på, at det var ham, der gjorde det", hvorefter han slog en latter op.

Statsadvokaten valgte at behandle sagen som en anmeldelse om falsk forklaring for retten jf. straffelovens § 158. Undersøgelsen viste, at politiskoleeleverne alle var forargede over bemærkningen. De, der havde overhørt den, havde dog opfattet det som P's måde at gøre sig sjov på, selvom de på ingen måde syntes, at det var sjovt.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen efter retsplejelovens § 749, stk. 2, men fandt P's adfærd meget kritisabel, idet udtalelsen var yderst upassende og ikke morsom og vidnede om mangel på situationsfornemmelse, idet udtalelsen blev fremsat til politiskoleelever over for hvem, P burde have optrådt som et forbillede.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 4

P klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten, der tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

P blev efterfølgende ikendt en disciplinær bøde på 800 kr. af Rigspolitiet.

Eksempel 5

Meget kritisabel adfærd i forbindelse med opdateringer i Det Centrale Register for Motorkøretøjer

SA4-2009-321-0087 og RA-2010-321-0208

En politiassistent P ansat i servicecenteret foretog opdateringer i Det Centrale Register for Motorkøretøjer – CRM-registeret under flere enkelpersoners motor-køretøjer dels i fremlysningsfeltet og dels i anmærkningsfeltet. Dette medførte, at enkelte personer som følge af opdateringerne blev standset af politipatruljer gentagne gange.

To borgere anmeldte konkret, at de uretmæssig gentagne gange var blevet standset, uden at de kunne få oplyst baggrunden herfor. I forbindelse med undersøgelsen af P's opdateringer i CRM-registeret, kunne det konstateres, at P havde foretaget lignende opdateringer i over 100 tilfælde.

Af udtræk af CRM-systemet fremgik det således f.eks. af registret, at køretøjet med registreringsnummer "xxxxxx", var fremlyst som stjålet, ligesom det videre under posten alarm, var anført "xx-ADVOKATEN". Der var endelig under et anmærkningsfelt anført oplysninger om, hvad den pågældende var dømt for, jf. Kriminalregisteret, samt at pågældende afventede afsoning.

Statsadvokatens undersøgelse viste, at opdateringerne var foretaget på P's egen foranledning, samt at opdateringerne var foretaget på baggrund af dels interne nyhedsbreve om NEC-aktuelle personer og dels på baggrund af politiassistentens egne iagttagelser og vurderinger om generel mistænkelig adfærd.

Der blev ved undersøgelsen ikke fundet grundlag for at antage, at P havde haft forsæt til at begå et strafbart forhold, herunder en overtrædelse af straffelovens § 155, eller at opdateringerne skete i chikanøs hensigt.

På baggrund af de afledte konsekvenser P's opdateringer fik, herunder navnlig, at opdateringerne blev foretaget på P's eget initiativ, at oplysninger fra Kriminalregisteret blev indsat i CRM, at borgere blevet standset af politiet på baggrund af opdateringerne, at opdateringerne i visse tilfælde ikke blev slettet efter endt aktualitet, og at borgere i enkelte tilfælde tillige blev visiteret eller fik ransaget deres køretøjet, blev P's adfærd fundet kritisabel.

Politiklagenævnet havde forinden erklæret sig enig i, at der ikke forelå et strafbart forhold. Politiklagenævnet fandt dog P's adfærd meget kritisabel.

Den ene anmelder klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten var enig i, at efterforskningen i sagen var blevet indstillet. Rigsadvokaten fandt P's adfærd meget kritisabel.

På baggrund af, at der ikke fra centralt hold sås at være fastsat retningslinjer for opdateringer i CRM, blev Rigspolitiet orienteret om sagen.

P blev ikendt en disciplinær bøde på 800 kr. af Rigspolitiet.

Politiassistent idømt 6 års fængsel for blandt andet brandstiftelse

Eksempel 6

SA5-2010-321-0094

I foråret 2010 blev en politiassistent P anholdt og varetægtsfængslet for flere forhold af brandstiftelse. Ved efterforskningens afslutning var P sigtet for i alt 43 forhold af brandstiftelse, hærværk og tyveri.

Nogle af sigtelserne vedrørte tyveri fra en lokalpolitistation. Statsadvokaten behandlede derfor sagen efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93c.

Sagen blev fremmet som en tilståelsessag.

P blev for 10 forhold af brandstiftelse samt flere tyveriforhold og flere forhold af hærværk idømt 6 års fængsel.

Politiklagenævnet havde forinden erklæret sig enig i, at der var grundlag for at rejse tiltale.

Justitsministeriet meddelte efterfølgende P afsked efter indstilling fra Rigspolitiet.

4.4 Kapitel 93 – færdselssager

Behandlingen af færdselsstraffesager omfatter dels sager, hvor der er sket færdselsuheld, dels andre typer af færdselsforseelser. For så vidt angår færdselsuheld, hvor polititjenestemænd er impliceret, er der i beretningen for 1996 i afsnit 8.1.1 gjort nærmere rede for de gældende kriterier for at afgrænse, hvilke sager der er omfattet af politiklagenævnsordningen. I beretningen for 1999 er der i afsnit 7.3.6 gjort nærmere rede for efterforskningen i færdsels-sager.

4.4.1 Færdselsuheld

Statsadvokaterne har foretaget undersøgelser i en lang række sager, hvor polititjenestemænd har været involveret i færdselsuheld. Nedenfor er medtaget 4 eksempler fra beretningsårene.

Eksempel 1**Cyklist påkørt i forbindelse med højresving**

SA1-2010-321-0534

Føreren af en patruljebil P overså i forbindelse med højresving en cyklist, der kom kørende i samme retning, hvorefter der skete sammenstød.

P forklarede, at han inden svingningen orienterede sig bagud over skulderen og kiggede i patruljebilens spejle, men alligevel overså cyklisten.

Der var ingen forklaringer om særlige omstændigheder såsom "blinde vinkler", upåregnelig høj hastighed hos cyklisten eller lignende.

Statsadvokaten rejste tiltale mod P for overtrædelse af færdselslovens § 26, stk. 6, med påstand om bøde og betinget frakendelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 2**Polititjenestemand kørte frem mod ubetinget vigepligt med færdselsuheld til følge.**

SA3-2009-321-0089

En polititjenestemand P kørte i et civilt tjenestekøretøj ad en landevej frem mod et firbenet kryds med en tværgående større landevej. Der var ubetinget vigepligt for P, hvilket var markeret med hjårtænder og trekantet tavle om ubetinget vigepligt samt 150 meter før krydset en tilsvarende tavle med undertavle "150 m". P nedsatte hastigheden forud for krydset til "gå-tempo", orienterede sig til begge sider og kørte frem og påkørte en fra højre kommende personbil. Ved uheldet skete materiel skade.

Det fremgik af sagen, at det var lyst, at oversigtsforholdene var gode, og at der var en hastighedsgrænse på 80 km/t.

Statsadvokaten rejste tiltale mod P for overtrædelse af færdselslovens § 26, stk. 2, og med påstand om en bøde og betinget frakendelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Ved byrettens dom blev P idømt en bøde på 1.500 kr. og frakendt førerretten betinget i 3 år.

P ankede dommen til landsretten med påstand om frifindelse for den betingede frakendelse af førerretten.

Landsretten stadfæstede dommen.

Sammenstød mellem patruljevogn og knallert

Eksempel 3

SA5-2010-321-0083

En politipatrulje i en patruljevogn bemærkede under kørslen en knallert, som de eftersatte, fordi de var i tvivl om, hvorvidt knallertføreren K havde styrt-hjelm på. Patruljevognen kom op på siden af knallerten og forsøgte at afskære K vejen ved at sænke hastigheden og trække til højre. K gassede op, ramte patruljevognens sidespejl og væltede.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen. Statsadvokaten lagde navnlig vægt på, at K tydeligvis var klar over, at politiet var efter ham, at K forsøgte at køre fra politiet, og at patruljevognen i forbindelse med sammenstødet blev ført med meget lav hastighed. Statsadvokaten lagde i øvrigt til grund, at udryknings-signalerne ikke var aktiveret.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen, men tilføjede, at man ikke fandt, at de foreliggende oplysninger godtgjorde, at undladelse af at anvende udrykningslygte og horn var nødvendig af hensyn til formålet med udrykningskørslen. Nævnet fandt dog ikke, at der var noget, der tydede på, at undladelsen af at anvende udryknings signaler havde haft indflydelse på forløbet.

Bøde til politiassistent for overtrædelse af færdselslovens § 26, stk. 6

Eksempel 4

SA5-2010-321-0078

Politiassistent P var som fører af en civil patruljevogn impliceret i et færdsels-uheld.

P ville svinge til højre ind på en p-plads og påkørte i den forbindelse en knal-
lert, der kørte i samme retning.

Statsadvokaten afgjorde sagen med et bødeforelæg på 1.000 kr. og et klip i kørekortet. Statsadvokaten fandt ikke, at der var tilstrækkeligt grundlag for en betinget frakendelse af førerretten. Statsadvokaten lagde herved vægt på, at politiassistenten holdt stille før svingningen og orienterede sig uden at se knal-
lerten, at knallerten ikke som foreskrevet havde lys på, og at der ved uheldet ikke skete skade af betydning.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

4.4.2 Udrykningskørsel

Denne sagskategori vedrører færdselsuheld, der er sket under udrykningskørsel.

Sagskategorien vedrører endvidere sager uden færdselsuheld, hvor føreren af patruljevognen af andre er blevet anmeldt for at have overtrådt færdsels-lovens regler.

For alle disse typer sager drejer undersøgelsen sig om, hvorvidt betingel-

serne for at køre udrykningskørsel havde været opfyldt, og om der i givet fald var sket en overtrædelse af reglerne i udrykningsbekendtgørelsen. Reglerne for udrykningskørsel er fastsat i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 154 af 25. februar 2009.

Eksempel 1

Patruljebil under udrykning kørte frem mod rødt lys med sammenstød til følge

SA2-2009-321-0093

En patruljebil, der sammen med tre andre patruljer var sendt ud på en hasteopgave, kørte frem for rødt lys i et kryds under benyttelse af udrykningssignaler og påkørte med en hastighed på ca. 80 km/t i krydset en personbil, der kørte frem for grønt lys med lav hastighed. Efter sammenstødet fortsatte patruljevognen 16 meter videre i krydset og påkørte to lygtestandere og et påbudsskilt, der alle blev lagt ned. Modpartens bil ændrede retning i forbindelse med sammenstødet. Der skete omfattende tingskade, men kun lettere personskade ved uheldet.

Statsadvokaten fandt, at føreren af patruljevognen P havde overtrådt udrykningsbekendtgørelsens § 7, stk. 3, ved at køre ind i krydset uden at have nedsat hastigheden tilstrækkeligt. Statsadvokaten mente ikke, at det kunne lægges til grund, at P havde tilsidesat væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, jf. færdselslovens § 3.

Statsadvokaten afgjorde sagen med et bødeforelæg på 500 kr. P vedtog bøden.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 2

Spørgsmål om udrykningskørsel i civil tjenestebil

SA2-2008-321-0015

En polititjenestemand P skulle bistå fogeden under en udsættelsesforretning. Under kørsel til stedet i en civil tjenestebil blev han i en automatisk hastighedskontrol målt til at køre 13 km/t for stærkt. P afgav notits om, at han en måned tidligere havde assisteret samme foged i en anden fogedforretning, i hvilken forbindelse fogeden var blevet truet. Derfor anså han det for nødvendigt hurtigt at nå frem til stedet, og for at opnå dette måtte han overskride den fastsatte hastighedsgrænse. Han fandt, at der ikke var tid til at montere blåt blink på taget af bilen, og han fandt det formålsløst at bruge lydsignal, når der ikke var blåt blink på bilen.

Statsadvokaten fandt, at betingelserne for udrykningskørsel ikke var opfyldt.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Statsadvokaten udfærdige bødeforelæg til P, som ikke ønskede at vedtage dette.

Sagen blev derfor indbragt for retten.

P blev frifundet, idet retten ikke fandt grundlag for at tilsidesætte P's skøn om, at udrykningskørsel var nødvendig. Retten fandt heller ikke grundlag for at tilsidesætte skønnet om, at undladelse af at bruge af lygter og horn var nødvendig af hensyn til formålet med kørslen.

Politiassistent mistede herredømmet over patruljevogn

SA4-2009-321-0119

Eksempel 3

En patruljevogn var sendt til et sygehus på baggrund af en melding om, at en mand var gået amok på skadestuen.

Føreren, politiassistent P, mistede under et højresving herredømmet over patruljevognen og fortsatte gennem midterrabatten og ramte part 2, som holdt for rødt lys med henblik på venstresving ind på den vej, som P lige var kommet fra.

Det var lyst, tørt og sigtbart. Vejbelægningen var jævn, ligesom vejafmærkning var hel og tydelig. Der var jævn trafik på undersøgelsestidspunktet, og oversigtsforholdene var gode.

Part 2's køretøj fik ved uheldet venstre side ved dørene trykket ind.

Uheldet måtte efter statsadvokatens vurdering tilskrives, at P under udrykningskørslen førte patruljevognen med så høj hastighed, at han mistede herredømmet over patruljevognen, således at der skete materiel skade på part 2's køretøj samt dele af et helleanlæg.

Statsadvokaten lagde i den forbindelse vægt på, at der ikke i sagen forelå undskyldende omstændigheder af nogen art i form af dårlig belægning, våd vejbane, trafik eller lignende.

Uanset udrykningens berettigede formål fandt statsadvokaten derfor, at der forelå en overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1, § 41, stk. 1, § 41, stk. 2, nr. 3, samt udrykningsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, nr. 3. Statsadvokaten afgjorde sagen med et bødeforelæg på 1.000 kr.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P vedtog bødeforelægget.

Eksempel 4**Straffesag – overtrædelse af udrykningsbekendtgørelsen***SA6-2009-321-0078*

En patrulje blev af vagtcentralen sendt til et indbrud, hvor en gerningsmand blev tilbageholdt. Føreren af patruljevognen P påkørte i et T-kryds en personbil, der holdt stille, hvilket medførte ikke ubetydelige materielle skader.

Statsadvokaten fandt, at betingelserne for at foretage udrykningskørsel var opfyldt, men fandt ikke, at P havde udvist ganske særlig forsigtighed, idet han henset til patruljevognens hastighed og det våde føre havde påbegyndt nedbremsning for sent, hvorved han påkørte personbilen.

Statsadvokaten sendte P et bødeforelæg på 500 kr. for overtrædelse af udrykningsbekendtgørelsen § 8, stk. 1, nr. 1 og 3.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P vedtog bødeforelægget.

4.4.3 Øvelseskørsel

Rigsadvokaten har i forbindelse med en konkret sag i 2005 taget principiel stilling til, at øvelseskørsel ikke er omfattet af udrykningsbekendtgørelsen. Rigsadvokaten har dog samtidig tilkendegivet, at der ikke er grundlag for at påtale polititjenestemænds overtrædelse af færdselsloven, som finder sted i forbindelse med øvelseskørsel, hvis almene hensyn ikke kræver påtale. Dette indebærer, at der i almindelighed ikke vil være anledning til at påtale forholdet, hvis reglerne for udrykningskørsel er overholdt.

Det er i Rigspolitiets kundgørelse II, nr. 24, om politiets udrykningskørsel nu præciseret, at reglerne i kundgørelsen finder anvendelse ved kørsel, der foretages som led i øvelse og uddannelse, hvor det er nødvendigt at træne udrykningskørsel. Kundgørelsen trådte i kraft 1. december 2006.

4.4.4 Andre færdselssager**Eksempel 1****Tiltalefrafald for ulovlig kørsel og parkering i fredskov***SA2-2010-321-0213*

I forbindelse med uddannelse og træning kørte en civilt udseende polititjenestebil ind i en skov, hvor kørsel og parkering er forbudt i henhold til naturbeskyttelseslovens § 23, jfr. § 89, stk. 1, nr. 4. Anmeldelse blev indgivet af Skov- og Naturstyrelsen.

Henset til politiets behov for at uddanne sig og foretage øvelser også i områder, hvor kørsel i bil normalt er forbudt, fandt statsadvokaten, at forholdet var af ringe strafværdighed.

Statsadvokaten meddelte derfor tiltalefrafald i medfør af retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 1.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Anvendelse af tjenestemobiltelefon under kørsel i tjenestevogn

SA1-2009-321-0362

En vicepolitiinspektør V, som var indsatsleder under den amerikanske præsidents besøg i København, blev ringet op på sin tjenestemobil, medens han kørte. V talte i sin håndholdte tjenestemobil, medens han kørte til det sted, som han blev beordret til at efterse (åbent kloakdæksel på ruten). V valgte af to påbud at tale i mobil, da dette skønnes som mest formålstjenligt. Radio kunne ikke anvendes af sikkerhedsmæssige årsager.

Sagen blev anmeldt af en journalist, som på TV så V tale i telefonen.

Statsadvokaten vurderede, at V havde befundet sig i en situation, hvor to påbud eller forbud, som begge er sanktioneret ved straf, støder sammen. I sådanne tilfælde må det kræves, at den pågældendes valg i konfliktsituationen ikke er urimeligt.

Statsadvokaten fandt, at V havde udøvet et rimeligt skøn om, at hans tjeneste som indsatsleder i den konkrete situation havde forrang over for reglen om, at der ikke må benyttes håndholdt mobiltelefon.

Statsadvokaten indstillede derfor efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 2

4.4.5 Automatisk Trafikkontrol (ATK)

En meget stor del af de færdselssager, som statsadvokaterne behandler, udgøres af sager om Automatisk Trafikkontrol (ATK-sager). Senest i beretningen for 2008-09 er der redegjort for de særlige regler for sagsbehandlingen, der er gældende på dette område.

Der henvises i øvrigt til beretningen 2005, s. 91, hvor Automatisk Trafikkontrol er nærmere beskrevet.

Politiklagemyndigheden i den nye politiklageordning, der er trådt i kraft den 1. januar 2012, skal ikke efterforske sager om overtrædelse af færdselslovens hastighedsbestemmelser, der er begået af politipersonale, hvis den pågældende erkender sig skyldig, hastighedsovertrædelsen ikke skønnes at ville medføre anden sanktion end bøde eller betinget frakendelse af førerretten, og hastighedsovertrædelsen ikke involverer tredjemand. Sager af denne karakter behandles af politiet.

4.5 Sagsbehandlingen

4.5.1 Advokatbeskikkelse

Se nærmere om de hidtidige regler om advokatbeskikkelse i Beretning 2008-2009, s. 100f.

Eksempel 1

Midlertidig advokatbeskikkelse

SA3-2010-321-0133

En polititjenestemand blev anmeldt for vold efter straffelovens § 245 ved at have sparket anmelderen A ned bagfra under anholdelsen af A, mens A var i håndjern. A kunne ikke navngive polititjenestemanden, men beskrev ham som høj og skaldet.

Der deltog i alt fem polititjenestemænd i anholdelsesforretningen af A og to af hans kammerater, men ingen svarede til beskrivelsen. Forinden afhøringen af polititjenestemændene anmodede to advokater om at blive beskikket for polititjenestemændene.

Retten beskikkede advokaterne midlertidigt, således at beskikkelsen bortfaldt efter afhøringen, når det stod klart, hvilken polititjenestemand anmeldelsen vedrørte. Herefter måtte advokaterne igen ansøge om beskikkelse, hvis man fortsat ønskede dette.

4.5.2 Partshøring

Eksempel 2

Politiassistentens manglende stillingtagen til adfærdsklage var u hensigtsmæssig

SA3-2010-323-0098

Klager K var blevet standset af politiassistent P i anledning af nogle færdselslovsovertrædelser, som han efterfølgende modtog et bødeforelæg for.

K klagede dels over P's dispositioner i forbindelse med standsningen, dels over nogle udtalelser fra P.

P besvarede skriftligt statsadvokatens sagsfremstilling med en redegørelse for forløbet, uden at han konkret forholdt sig til de angivne udtalelser.

K blev partshørt i anledning af P's svar. K forholdt sig alene her til P's redegørelse for det faktiske forløb og dispositionerne og fremkom ikke med noget vedrørende de tidligere anførte udtalelser.

Statsadvokaten forelagde sagen for politiklagenævnet med den indstilling til afgørelse, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik, fordi det ikke havde været muligt at fastlægge den konkrete ordveksling.

Politiklagenævnet tilbagesendte sagen, idet man ønskede P's stillingtagen til de konkrete udtalelser angivet af K.

P blev anmodet om at forholde sig til de konkrete udtalelser. P svarede, at han ikke ønskede at forholde sig til disse, da de var "under lavmålet", og da han ikke havde pligt til at udtale sig.

På denne baggrund blev sagen på ny forelagt politiklagenævnet. Nævnet mente, at K's gengivelse af udtalelser fra P skulle lægges til grund, og at der derfor var grundlag for at udtale kritik af P's sprogbrug.

Statsadvokaten traf afgørelse i sagen. Statsadvokaten fandt, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for kritik af P, fordi det fortsat ikke var muligt at fastlægge den konkrete ordveksling.

Statsadvokaten anførte dog, at man fandt det uhensigtsmæssigt, at P trods opfordring hertil ikke havde ønsket at forholde sig til K's konkrete angivelser af udtalelser fra P.

4.6 Sager som statsadvokaten har indledt af egen drift efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 1 (initiativsager)

Efter den tidligere bestemmelse i retsplejelovens § 1020 a, stk. 1, iværksatte statsadvokaterne efter anmeldelse eller af egen drift efterforskning, når der var rimelig formodning om, at politipersonale i tjenesten havde begået strafbart forhold, som skulle forfølges af det offentlige. Efterforskningen iværksattes i almindelighed på grundlag af en anmeldelse fra en borger. Statsadvokaterne indledte imidlertid også efterforskning, når de blev bekendt med oplysninger om, at der var begået et formodet strafbart forhold. Efterforskningen har efter retsplejelovens § 743 til formål at klarlægge, om betingelserne for at pålægge strafansvar eller anden strafferetlig retsfølge er til stede, at skaffe oplysninger til brug for sagens afgørelse samt forberede sagens behandling ved retten.

Påtalt, at to anholdte i februar måned sad lang tid på snedækket jord ilagt håndjern

SA2-2009-321-0080

Politidirektøren sendte en sag til statsadvokaten med henblik på af egen drift at vurdere, om der var begået strafbart forhold af en hundepatrulje, der havde standset en bil i februar 2009 og havde foretaget anholdelse af 3 personer.

Hundepatruljen havde en nat på en øde vej været i færd med at sikre en forladt bil. Herunder kom en anden bil kørende med høj hastighed. Betjentene forklarede efterfølgende, at de kun med nød og næppe undgik at blive påkørt.

Eksempel 1

Bilen forulykkede kort efter, og da hundepatruljen kom frem til bilen, kunne de konstatere, at personerne i bilen undløb. De 3 personer blev efterfølgende anholdt.

I forbindelse med afhøringer til sagen fremkom de 3 anholdte med forskellige anklager mod hundepatruljen, men på grund af bevisets stilling opgav statsadvokaten påtale i sagen, ligesom statsadvokaten ikke fandt tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik af polititjenestemændene. Statsadvokaten fandt det dog beklageligt, at politiet ikke havde disponeret sin indsats således, at to af de anholdte (kvinden og føreren) tidligere i forløbet enten blev kørt væk eller var blevet placeret på bagsædet af en patruljebil. Kvinden havde siddet på jorden lænket til et vejskilt, og føreren af bilen havde, iført en skjorte, ligget på jorden med håndjern påsat. Episoden fandt sted i februar måned, og det fremgik af fotos fra sagen, at der var sne på græsset den pågældende nat. Ud fra politiets radiokorrespondance kunne det konstateres, at de to anholdte formentlig havde siddet/ligget på stedet i ca. 40 minutter, og det fremgik, at der havde været flere patruljebiler tilstede på anholdelsesstedet.

Forholdet blev påtalt over for politidirektøren.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 2

Klage over rektalundersøgelse i forbindelse med visitation

SA1-2009-321-0302

Ejeren af en hashklub oplyste i pressen, at han i forbindelse med ransagning og visitation var blevet udsat for en rektalundersøgelse.

På grund af den indgående presseomtale indledte statsadvokaten undersøgelse i sagen. Her gentog vedkommende, at han var blevet udsat for rektalundersøgelse.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, idet polititjenestemændene alle afviste at have foretaget en rektalundersøgelse i forbindelse med visitationen af ejeren.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 3

Kritik af manglende notering på døgnrapporten

SA6-2010-321-0102

Politidirektøren orienterede statsadvokaten om en episode, hvor en mand, der en nat gik på en landevej, var blevet påkørt af en bil. Manden blev dræbt ved påkørslen.

Politiets vagtcentral havde tidligere samme nat modtaget en henvendelse fra en bilist, der havde observeret, at en mand gik midt ude på den samme

landevej, hvor påkørslen skete. Bilisten havde været tæt på at påkøre manden og havde oplyst til den vagthavende, at hun ikke mente manden "var ved sine fulde fem".

Vagtcentralen sendte ikke en patrulje af sted for at undersøge bilistens oplysninger, og bilistens henvendelse blev ikke noteret på døgnrapporten.

Selvom den afdøde mand ikke havde været i politiets varetægt, besluttede statsadvokaten på grund af sagens omstændigheder at indlede en undersøgelse af episoden, herunder om der måtte være grundlag for at pålægge en polititjenestemand strafansvar i forbindelse med episoden.

Politiassistenten P, der modtog telefonopkaldet fra bilisten på vagtcentralen, oplyste i forbindelse med statsadvokatens undersøgelse, at han ikke var i tvivl om, at den observerede mand var i en sådan tilstand, at politiet efter politilovens § 11 havde pligt til at tage vare på ham.

Da den kvindelige bilist ringede til vagtcentralen, var der imidlertid ingen patruljevogne, der kørte i nærheden af det sted, hvor manden var observeret, og det ville tage mindst 30 minutter for en patruljevogn at nå frem til stedet.

Kort efter telefonopkaldet fik vagtcentralen henvendelser om andre opgaver, som skønnedes af en sådan vigtighed, at politiet straks måtte komme til stede.

På denne baggrund fandt statsadvokaten ikke, at det var muligt at gøre et strafansvar for pligtforsømmelse gældende over for P, og indstillede efterforskningen af sagen.

Statsadvokaten udtalte dog kritik af, at P ikke havde noteret henvendelsen på døgnrapporten, der ville have gjort det muligt for andre på vagtcentralen senere at lade en patrulje undersøge bilistens oplysninger, når der var en ledig patruljevogn.

Politiklagenævnet var enig i, at efterforskningen af sagen skulle indstilles, men fandt det særdeles kritisabelt, at P ikke fik noteret bilistens henvendelse og heller ikke tjekkede, om der eventuelt var en ledig politibil i den nærmeste politikreds.

Flere skud mod en flugtbil efter et bankrøveri

SA3-2011-322-0008

Politiet blev en morgen sendt til et bankrøveri. På vej dertil opdagede en hundepatrulje flugtbilen med gerningsmændene. Herefter fulgte en eftersættelse på landeveje og gennem mindre byer over en strækning på ca. 35 km, hvor flere patruljevogne deltog. Eftersættelsen varede 20 minutter. I en rundkørsel påkørte flugtbilen en patruljevogn, som havarerede i autoværnet. To politi-

Eksempel 4

tjenestemænd løb hen mod flugtbilen og skød mod flugtbilens bagdæk, da flugtbilen accelererede. Flugtbilen fortsatte sin kørsel, men blev presset af en patruljevogn, således at flugtbilen skred og endte på siden i rabatten.

Ingen blev ramt af skud, og der skete kun materiel skade.

Statsadvokaten valgte af egen drift at indlede efterforskning.

Føreren af flugtbilen blev ved byrettens dom idømt en tillægsstraf på 2 års fængsel for blandt røveriforsøg og for overtrædelse af straffelovens § 252 og færdselsloven for sin kørsel under flugten fra politiet.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen efter retsplejelovens § 749, stk. 2, ligesom statsadvokaten ikke fandt grundlag for at kritisere polititjenestemændenes adfærd i forbindelse med den efterfølgende anholdelse.

Statsadvokaten lagde vægt på flugtbilens kørsel forud for skudafgivelsen, at polititjenestemændene ikke havde til hensigt at ramme personerne i flugtbilen, at de sigtede mod flugtbilens baghjul på kort afstand, hvilket bekræftedes af de tekniske undersøgelser, at de kendte rundkørslen, og at de forinden skudafgivelsen foretog en vurdering af, om de kunne skyde uden fare for andre.

Statsadvokaten fandt heller ikke anledning til at kritisere, at politiet forsøgte at standse flugtbilen ved at lægge pres på den.

Om adfærd i forbindelse med anholdelsen lagde statsadvokaten vægt på, at polititjenestemændene afviste at have handlet som forklaret af føreren og passageren, ligesom der ikke forelå vidner eller lægelig dokumentation for skader.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 5

Skudafgivelse

SA2-2011-322-0011

En mand F begik bankrøveri under anvendelse af kniv. Han løb efterfølgende om bag banken, hvor han havde en flugtbil holdende i tomgang.

En motorcykelbetjent P ankom til stedet, løb om bag banken og afgav varselskud og efterfølgende to skud.

Ingen af skuddene ramte F.

Statsadvokaten valgte af egen drift at indlede efterforskning.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen efter retsplejelovens § 749, stk. 2, idet det blev lagt til grund, at der efter en samlet vurdering ikke var rimelig formodning om, at der af politiassistenten i forbindelse med skudafgivelsen var begået et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige.

Statsadvokaten fandt heller ikke grundlag for at udtale kritik af P.

Statsadvokaten lagde vægt på, at der var begået en alvorlig forbrydelse – et

væbnet bankrøveri – at F ikke reagerede på hverken tilråb eller varselsskud, ligesom han begyndte fremkørsel til trods for, at P delvis var inde i bilen og beordrede ham til at standse. Selv ikke efter afgivelsen af det andet skud inde i bilen, der ramte forruden, standsede røveren op, men fortsatte sin kørsel.

Statsadvokaten lagde blandt andet også vægt på, at der var tale om et hurtigt forløb, at P var alene om opgaven, og den ophidselse, som P måtte have befundet sig i, samt at F fumlede med noget i bilen, som P tænkte, kunne være andre våben.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

4.7 § 1020 a, stk. 2 – undersøgelser

Efter den tidligere bestemmelse i retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, iværksatte statsadvokaten efterforskning, når en person var afgået ved døden eller var kommet alvorlig til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. I disse tilfælde skulle der indledes efterforskning, uanset om der i det konkrete tilfælde var formodning om strafbart forhold. Statsadvokaterne har i beretningsårene 2010 og 2011 foretaget i alt 25 undersøgelser efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2. 8 af undersøgelserne drejede sig om skudepisoder.

Der kan for så vidt angår politiets anvendelse af skydevåben henvises til de statistiske oplysninger herom, som Rigspolitechefen har offentliggjort på www.politi.dk.

4.7.1 Sager fra 2010

Chauffør ved røveri skudt og dræbt af politiet

SA1-2010-322-0006

Politiet modtog om formiddagen en overfaldsalarm fra en guldsmedeforretning. En politipatrulje med tre polititjenestemænd var i nærheden af gerningsstedet og kørte straks til stedet. Da de kort efter nåede frem, så de seks til otte personer, der kom løbende ud fra guldsmedeforretningen med store sportstasker og ned ad en sidegade, hvor de forsøgte at komme ind i en parkeret bil. En af polititjenestemændene P løb om på flugtbilens venstre side, hvor venstre bagdør stadig var åben, for at anholde gerningsmændene. Det lykkedes flugtbilen at mase sig ud mellem en parkeret bil og patruljevognen, mens P var delvis inde i flugtbilen. P afgav herefter ét skud mod føreren af flugtbilen, der afgik ved døden som følge af skuddet

Sag nr. 1

Statsadvokaten indstillede efterforskningen. Statsadvokaten fandt ikke grundlag for at tilsidesætte P's vurdering af, at anvendelse af skydevåben var nødvendig og forsvarlig. Statsadvokaten lagde blandt andet vægt på, at de kriminaltekniske undersøgelser i sagen støttede P's forklaring om, at flugtbilen påkørte flere parkerede biler i venstre side af vejen, hvorved P var i overhængende fare for at blive klempt.

Under hensyn til, at det hele gik meget hurtigt, fandt statsadvokaten ikke grundlag for at kritisere, at P ikke afgav advarselsråb eller varselsskud.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Bistandsadvokaten klagede på vegne af afdødes mor over afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten stadfæstede statsadvokatens afgørelse.

Sag nr. 2

Alvorlig tilskadekomst efter spring fra 2. sal i forbindelse med politiets indtrængen i lejlighed

SA1-2010-322-0008

Politiet modtog en anonym henvendelse om, at gerningsmanden til et skyderi dagen før skulle opholde sig i en bestemt lejlighed, hvorefter det blev besluttet at foretage indtrængning i lejligheden. Et indtrængningshold bankede på døren og tilkendegav højt og tydeligt, at det var politiet. Personerne i lejligheden ydede modstand og forsøgte at blokere politiets indgang til lejligheden. Ved anvendelse af rambuk blev døren brudt op. I den forbindelse bemærkede indtrængningslederen, at en person forsvandt ind i stuen til højre for indgangen, en anden løb ned ad en mindre gang, mens en tredje løb ind i et værelse. Indtrængningsholdet gentog en opfordring til de tre personer om at komme frem, hvilket de ikke efterkom.

Samtidig hermed hørte en politimand, der var placeret uden for lejligheden, en dump lyd og observerede, at en mand lå på plænen umiddelbart neden for lejlighedens altan og klagede over smerter. Det viste sig, at han ved springet havde pådraget sig to brud på ryggen, bækkenbrud samt brud på venstre underarm.

Politidirektøren underrettede kort efter statsadvokaten om sagen.

Selv om det var tvivlsomt, om pågældende kunne antages at have været i politiets varetægt, da han kom alvorligt til skade, fandt statsadvokaten det rigtigst at forelægge sagen for Politiklagenævnet.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen, idet statsadvokaten ikke fandt, at der var rimelig formodning om, at der var begået et strafbart forhold.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Mand død i forbindelse med anholdelse

Sag nr. 3

SA2-2010-322-0008

En mand havde lagt sig på gulvet i et center og blev af forbipasserende opfattet som beruset. Da en centervagt og en kvinde rettede henvendelse til ham, blev manden voldsom. Han blev af centervagten og flere civile borgere lagt ned og holdt fast. Politiet var blevet tilkaldt, og en lokalpolitiasistent kom til stedet ca. 20 minutter efter den civile anholdelse. Politiasistenten besluttede straks at lægge manden i håndjern, mens han stadig var fastholdt af vagten og civile. I forbindelse med at han blev ilagt håndjern, hvor man forsøgte at få ham op at sidde, konstateredes det, at han var blå om læberne og livløs. Det lykkedes ikke at genoplive manden, der blev erklæret for død i centret.

Statsadvokaten indledte undersøgelse vedrørende politiets indsats.

Det viste sig efterfølgende, at manden havde haft et epileptisk anfald.

Sagen er fortsat verserende.

Detentionsdødsfald

Sag nr. 4

SA3-2010-322-0005

En nat blev en person A anholdt af politiet som sigtet for indbrud i biler eller forsøg herpå. I forbindelse med anholdelsen blev A bidt i hånden af en politihund.

Patruljen kørte pga. hundebid til skadestuen på vej til politistationen. Her blev A behandlet for hundebid, og i skadejournalen blev A beskrevet som "ebrieret og højtråbende og tendens til voldelig adfærd".

Ved ankomsten til politistationen ca. 1½ time efter anholdelsen blev A fremstillet for vagthavende, der skønnede, at A lugtede af spiritus, men ikke virkede påvirket. Da A fik håndjernene af, virkede han træt og opgivende. A blev herefter venterumsanbragt med henblik på senere afhøring. Det skete i et detentionslokale, da A her kunne ligge ned.

I tidsrummet fra kl. godt 03.00 til kl. 08.58 blev alle anholdte, herunder A, tilset. Herudover var der i vagtlokalet konstant overvågning via TV-skærme af alle anbragte i detentionslokalerne, ligesom der var lyd fra lokalerne.

Kl. 08.58, da to politifolk ville udlevere morgenmad til A, blev han konstateret liggende livløs. Man påbegyndte straks førstehjælp, og en ambulance blev tilkaldt. Ved ankomsten til sygehuset blev A erklæret død.

Ved efterfølgende obduktion og retskemiske undersøgelser blev fundet en alkoholpromille på 2,66 i blodet samt en høj koncentration af beroligende og smertestillende medikamenter. Af indhentede lægelige oplysninger fremgik, at A var misbruger og havde et stort alkoholforbrug.

Dødsårsagen måtte ifølge obduktionserklæringen antages at være forgiftning med alkohol i kombination med to påviste medikamenter.

Statsadvokaten lagde til grund, at A var påvirket, men ikke i en grad, så han skønnedes i en tilstand, der kunne begrunde detentionsanbringelse. Den faktiske anbringelse i et detentionslokale var alene sket af praktiske grunde som surrogat for venterumsanbringelse.

Statsadvokaten lagde endvidere til grund, at A inden ankomsten til politistationen havde været behandlet på skadestuen, hvor han ikke var skønnet i en livstruende tilstand.

De gældende retningslinier for tilsyn med venterumsanbragte skønnedes fulgt.

Statsadvokaten indstillede herefter efterforskningen og fandt heller ikke, at der var grundlag for kritik af nogen af de involverede polititjenestemænd.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sag nr. 5

Mand bevæbnet med knive skud af politiet

SA3-2010-322-0006 og RA-2010-322-0022

Kl. godt 4.00 om morgenen blev en politipatrulje sendt til broen mellem Lolland og Falster i Nykøbing F, idet en ung mand A var set gå midt på vejen bevæbnet med to knive. Anmelder havde fulgt efter den unge mand et stykke vej.

Patruljen ankom til stedet og anråbte A, der sagde noget om, "at verden ville gå under", og at politifolkene var "forrædere, der skulle dø". Herefter løb A fra stedet og ind i noget buskads.

I løbet af den næste halve time forsøgte de to politifolk med hunde, stav og peberspray at få fat i A og få ham til at lægge knivene fra sig. Herunder havde den ene polititjenestemand P to gange trukket sin pistol for at søge at formå A til at lægge knivene. Yderligere en patrulje med to politifolk kom til stedet og hjalp med at lede efter A, der indimellem gemte sig i et buskads, indimellem kom frem. På et tidspunkt i forløbet havde P slået ud efter A's ene arm med sin stav, hvorunder A havde snittet P i den ene finger med en af knivene.

På et tidspunkt gik A mod den ene politimand P, og mod en befærde vej, hvor der var begyndende morgentrafik. P trak nu for tredje gang sin pistol og rettede den mod A og råbte på ny, at A skulle lægge knivene fra sig, ellers ville der blive skudt. Da A med knivene i hænderne fortsatte mod P, afgav P to varselsskud op i luften. Da A fortsatte fremad, og P var ved at stå med ryggen mod et autoværn mod vejen, afgav P et skud mod A's ene ben, uden at A reagerede på dette. Herefter afgav P endnu et skud, der ramte A. Skuddet gik igennem A's ben lige ved knæet.

Herefter satte A sig ned og lagde knivene fra sig. A blev efterfølgende sigtet for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, ved at have snittet P i fingeren med en kniv.

Statsadvokaten traf afgørelse om, at der ikke var grundlag for at rejse strafesag eller udtale kritik af P i anledning af skudafgivelsen.

Statsadvokaten lagde vægt på, at politiet blev tilkaldt, idet A bevæbnet med to knive havde gået på dels vejbanen, dels i vejsiden på en længere strækning. Endvidere lagde statsadvokaten vægt på, at der gik mere end en halv time fra de første to politifolk kom til stede, indtil skuddene blev afgivet. I denne periode forsøgte politifolkene ved tilråb, anvendelse af peberspray, slag med stav, trukken pistol og varselsskud at formå A til at lægge de to knive fra sig.

Statsadvokaten fandt, at politiet med rette havde opfattet A som farlig for sig selv og andre. På tidspunktet, hvor politiet kom til, var A på vej mod bymæssig bebyggelse og befandt sig på et sted, hvor der kort efter ville være begyndende morgentrafik.

Politifolkene kunne således ikke blot lade A gå videre, men var berettigede til at søge at standse ham. Da han ikke reagerede på nogen af de forudgående magtmidler, fandt statsadvokaten det i overensstemmelse med politilovens § 17, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, og de tilsvarende bestemmelser i bekendtgørelse nr. 978 af 21. september 2004, § 4, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, at P afgav skud mod As ben. P anvendte våbnet i overensstemmelse med reglerne i politilovens § 17, stk. 2, og bekendtgørelsens § 7, stk. 1, idet han forinden skudafgivelsen afgav såvel advarselsråb som varselsskud, ligesom han sigtede mod As ben.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

As advokat påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten, der tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

A blev efterfølgende idømt en dom til behandling på psykiatrisk afdeling.

Skud afgivet mod personbil, som kørte frem mod polititjenestemænd – personskade.

SA3-2010-322-0007 og RA-2011-322-0030

En nat anmeldte en person A, at han var blevet udsat for røveri af nogle personer, som blandt andet havde sat sig i besiddelse af anmelders personbil. A var nu blevet efterladt i et boligkvarter langt fra sin bopæl.

En politipatrulje kørte til stedet i et civilt tjenestekøretøj med tre uniformerede polititjenestemænd og foretog efter aftale med anmelder skjult observation af anmelder for at afvente, at gerningsmændene skulle vende tilbage. Da A's personbil herefter vendte tilbage til stedet, eftersatte polititjenestemændene

Sag nr. 6

dene personbilen i tjenestekøretøjet med det blå blink aktiveret i tjenestekøretøjets forrude og fik personbilen bragt til standsning ved at afskære den vejen. Polititjenestemændene steg ud af tjenestekøretøjet og trak deres tjenestepistoler. Da personbilen herefter først bakkede og umiddelbart efter accelererede frem mod én af polititjenestemændene, blev der affyret en række skud mod personbilen, hvoraf et skud ramte føreren i armen. Føreren var ikke i livsfare.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2. Statsadvokaten fandt, at skudafgivelsen, der ramte føreren, hverken var strafbar eller kritisabel. Statsadvokaten fandt, at skudafgivelsen var berettiget, idet polititjenestemanden havde skudt for at afværge skade på ham selv og de to andre tilstedeværende polititjenestemænd. Statsadvokaten fandt, at skudafgivelsen var i overensstemmelse med gældende regler i politiloven og bekendtgørelse nr. 978 af 21. september 2004.

Statsadvokaten standsede også efterforskningen i relation til de to øvrige polititjenestemænd, allerede fordi de ikke havde afgivet skud mod føreren, men henholdsvis mod bilens højre bagdæk og mindst et varselsskud.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Førerens advokat klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten, der tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

Sag nr. 7

Mand ramt af to skud

SA4-2010-322-0008

En aften indgik en overfaldsalarm til politiet om, at en mand var brudt ind hos en tegner, som havde forskanset sig i et sikringsrum.

Flere politipatroljer blev sendt til stedet, og den først ankommende – en indsatslederbil – blev tildelt slag med en økse på forreste rude i passagersiden.

Herefter ankom flere patruljevogne og umiddelbart efter, at føreren i den første af disse var steget ud af bilen, kom manden løbende direkte mod politibetjenten med en økse i den ene hånd, der blev hævet som til slag, og med en kniv i den anden hånd.

Politibetjenten begyndte at løbe væk fra stedet samtidig med, at han sprøjtede peberspray efter den angribende mand, som herefter kastede øksen efter ham.

Manden fortsatte med at løbe efter politibetjenten med kniven, hvorefter politibetjenten, som stadig forsøgte at løbe væk fra den forfølgende mand, trak sin tjenestepistol og på kort afstand afgav fire skud efter manden. Han blev ramt i venstre hånd og i højre knæ, ligesom et skud formentlig strejfede mandens beklædning foran, hvorved han faldt om på jorden.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, da der ikke var formodning for, at der var begået strafbart forhold, der forfølges af det offentlige, ligesom der ikke var grundlag for at kritisere nogen af de involverede polititjenestemænds håndtering af sagen.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Undersøgelse af færdselsuheld med dødelig udgang i forbindelse med politiets eftersættelse samt kritik af polititjenestemænds efterfølgende anvendelse af stav

Sag nr. 8

SA4-2010-322-0009 og RA-2010-322-0023

En personbil forulykkede i forbindelse med, at bilen blev eftersat af en patruljevogn med politiassistenterne P1 og P2, idet føreren af bilen og en passager var mistænkt for netop at have begået et indbrud i en villa. En af de pågældende personer afgik kort tid efter ved døden som følge af de kvæstelser, som han pådrog sig ved ulykken.

Statsadvokaten iværksatte på den baggrund en undersøgelse efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2.

Statsadvokaten besluttede at standse undersøgelsen i sagen, idet der ikke fandtes at være en rimelig formodning om, at nogen af de implicerede polititjenestemænd i tjenesten havde begået et strafbart forhold, der forfølges af det offentlige. Statsadvokaten lagde ved sin afgørelse blandt andet til grund, at patruljevognen på uheldstidspunktet var så langt fra bilen, der blev eftersat, at P1 og P2 ikke havde visuel kontakt hermed. Statsadvokaten fandt således ikke, at P1 og P2 havde begået et strafbart forhold i forbindelse med eftersættelsen, som i øvrigt fandtes at være sket i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 154 af 25. februar 2009 om udrykningskørsel samt Rigspolitichefens kundgørelse A II nr. 4 om politiets udrykningskørsel.

Statsadvokaten fandt heller ikke grundlag for at kritisere P1 og P2's adfærd i forbindelse med eftersættelsen eller den måde, hvorpå de på ulykkesstedet forsøgte at yde hjælp til den person, som senere afgik ved døden.

Statsadvokaten fandt heller ikke anledning til at kritisere det af P1 foretagne skøn, hvorefter det på ulykkesstedet var nødvendigt at bruge tjenestehund til magtanvendelse med henblik på at gennemføre pågribelse/anholdelse af den anden person fra den forulykkede bil. Denne person forsøgte at undløbe fra stedet. P1 fandtes ved denne magtanvendelse heller ikke at have gjort sig skyldig i strafbar vold.

Statsadvokaten kritiserede derimod, at P2 på ulykkesstedet tildelte den pågældende person fra den forulykkede bil ca. 5 slag over venstre skulder/arm,

idet denne magtanvendelse ikke fandtes at have været nødvendig for at afværge personlig overlast mod politimanden selv eller dennes kollega.

Statsadvokaten vurderede således, at magtanvendelsen var i strid med politilovens § 16 og § 18, stk. 1, nr. 1 samt Rigspolitechefens kundgørelse II nr. 37 om politiets brug af stav § 2, nr. 1. Statsadvokaten lagde herved blandt andet vægt på, at den pågældende person hverken slog eller gjorde udfald i forbindelse med episoden, men at baggrunden for at anvende staven alene var, at vedkommende ikke skønnedes at kunne tales til rette og ifølge P2's forklaring lignede en voldsmand, der ikke havde til sinds at lade sig anholde.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen, men fandt det uheldigt, at P1 og P2 prioriterede jagten på den flygtende bilist frem for straks at yde nødvendig førstehjælp til den tilskadekomne person.

En politiforening påklagede på vegne af P2 afgørelsen til Rigsadvokaten for så vidt angår den del af afgørelsen, som vedrørte P2's anvendelse af stav.

Rigsadvokaten tiltrådte afgørelsen.

Sag nr. 9

Mand ramt af skud

SA4-2010-322-0010

En kvinde anmeldte til politiet, at hendes eksmand M i løbet af dagen havde sendt sms-beskeder med truende indhold, og at han i de seneste beskeder havde truet med at ville opsøge hende på hendes nuværende bopæl for at slå hende ihjel.

En politipatrulje ankom kort efter til kvindens bopæl. Patruljevognen blev parkeret/gemt af vejen hos en genbo, og kort efter kom M kørende ned ad vejen, der ender blindt ved et hegn.

Patruljevognen, der havde advarselsblinket tændt, kørte efter M, og for enden af vejen påkørte M flere gange patruljevognen. På et tidspunkt holdt M stille i sin bil og var i færd med at skifte til 1. gear, hvorunder føreren af patruljevognen P steg ud for at rette henvendelse til M. Umiddelbart efter fik han bilen i gang og kørte ifølge P's forklaring direkte mod P, der ikke kunne undvige. P råbte: "Stop" og trak sin tjenestepistol og affyrede et skud, der ramte M over venstre øje. M blev indbragt på sygehus, hvor projektilet blev fjernet med pincet, og M blev udskrevet næste dag, hvor han blev varetægtsfængslet.

Efter skudafgivelsen opfordrede politiet M til at stige ud af bilen, hvorunder han bøjede sig forover, som om han ledte efter noget i bunden af bilen. Politiet anvendte herefter peberspray mod den pågældende. M har efterfølgende forklaret, at han ledte efter sine cigaretter.

Statsadvokaten indstillede i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, efterforsk-

ningen, idet der ikke var mistanke om, at der af de involverede polititjenestemænd var begået strafbart forhold, ligesom der i øvrigt ikke var grundlag for at kritisere politiets håndtering af sagen.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen

Sammenstød mellem patruljevogn og motorcyklist

Sag nr. 10

SA4-2010-322-0011 og RA-2011-322-0029

Under almindelig patruljekørsel en sommeraften blev politiet opmærksomme på en motorcykel, der kom kørende i modsat retning.

Politiet konstaterede, at føreren F ikke var iført styrthjelm, og at motorcyklen kørte for stærkt. Politiet ønskede derfor at bringe motorcyklen til standsning.

Patruljevognen fortsatte med lav hastighed fremad, og i et kryds påbegyndte patruljevognen et venstresving.

Der skete sammenstød med motorcyklen i krydset, hvorved F pådrog sig flere brud på bækkenet og af venstre ben. Sammenstødet skete nogenlunde midt i motorcyklens kørebane, og således at motorcyklen påkørte patruljevognens front skråt forfra.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2. Statsadvokaten lagde til grund, at motorcyklen blev ført med en meget høj hastighed ind i krydset og i uheldsøjeblikket, mens patruljevognen kørte med lav hastighed.

Statsadvokaten fandt, at det kunne lægges til grund, at F inden påkørslen opdagede politiet og forsøgte at stikke af, og at han i den forbindelse mistede herredømmet over motorcyklen.

Statsadvokaten lagde til grund, at føreren af patruljevognen P ikke forsætlig havde påkørt motorcyklisten. P var påbegyndt venstresvinget, fordi han forventede, at motorcyklen ville svinge til højre i krydset. Statsadvokaten fandt, at der var tale om udrykningskørsel, og at udrykningsbekendtgørelsens regler om ganske særlig forsigtighed efter omstændighederne var overholdt.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Det fremgik i øvrigt af sagen, at man under efterforskningen havde forsøgt at indhente GPS-oplysninger fra patruljevognen, men at disse viste sig at være slettet efter 3 dage uden sikring af kopi. Det fremgik endvidere, at bilinspektøren var kommet til at slette sine billeder.

Politiklagenævnet fandt dette yderst uheldigt. Statsadvokaten tilsluttede sig dette i afgørelsen.

F's advokat påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten tiltrådte

statsadvokatens afgørelse og tilsluttede sig politiklagenævnets bemærkninger om efterforskningen.

Sag nr. 11**Motorcyklist kom til skade under eftersættelse**

SA5-2010-322-0004

En patruljevogn med udrykning havde over en strækning på ca. 3 km. eftersat en motorcyklist M, der kørte med høj hastighed. På et tidspunkt var patruljevognen så langt fra motorcyklisten, at man opgav eftersættelsen. M fortsatte kørslen med høj hastighed og kom forkert ind i en højresvingkurve. Han mistede kontrollen over motorcyklen og kørte ind i kantstenen i modsatte side af vejen.

Ved uheldet pådrog M sig blandt andet brud på kraniet og blødninger i hovedet.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen, da der ikke var rimelig formodning om, at et strafbart forhold var begået. Statsadvokaten lagde navnlig vægt på, at M kørte med høj hastighed, at M var klar over, at han blev eftersat af politiet, at eftersættelsen foregik over en forholdsvis kort trækning, og at intet tydede på, at patruljevognen havde været i berøring med motorcyklen, kørt tæt på eller på anden måde presset den.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sag nr. 12**Fører af personbil kom til skade under eftersættelse**

SA5-2010-322-0005

En patruljevogn under udrykning eftersatte en mistænkelig bil. Eftersættelsen foregik blandt andet på skovveje, hvor der blev kørt med lav hastighed. Da man nåede frem til en by, kørte den eftersatte bil galt og blev kilet ind mellem nogle træer.

Føreren af bilen blev indlagt til observation.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2. Statsadvokaten lagde vægt på, at eftersættelsen foregik om natten, at den eftersatte personbil kørte med høj hastighed, og at intet tydede på, at patruljevognen havde været i berøring med personbilen, kørt tæt på eller på anden måde presset bilisten i forbindelse med uheldet.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sager fra 2011

Fodgænger påkørt med alvorlig tilskadekomst til følge

Sag nr. 1

SA1-2011-322-0009

En gruppevogn – Golf-patrulje – påkørte lige over midnat en fodgænger F i et fodgængerfelt. F blev slynget flere meter op i luften og landede adskillige meter væk fra bilen. F fik respirationsstop på uheldsstedet, men blev genoplivet ved hjertemassage m.v. foretaget af bl.a. polititjenestemanden P, som var fører af gruppevognen. F blev straks herefter – med ambulance – kørt på hospitalet til behandling og fik konstateret flere frakturer i ansigtsskelettet/kraniet og blødninger i frontallappen, skader på to fortænder m.v.

Det blev lagt til grund, at gruppevognen på uheldstidspunktet kørte med en hastighed af ca. 50 km/t, hvilket var den tilladte hastighed på den strækning, og at der var grønt for bilisterne – og dermed rødt for fodgængerne i fodgængerfeltet.

Statsadvokaten lagde på baggrund af en lang række samstemmende vidneforklaringer til grund, at F gik eller løb ud i fodgængerfeltet, selvom der var rødt for ham, og at han dermed gik/løb lige ind i politibilen, hvorfor P ikke havde en chance for at standse.

Statsadvokaten fandt herefter, at uheldet ikke skyldes P's forhold, herunder hans manglende forsigtighed, hensynsfuldhed eller agtpågivenhed over for andre trafikanter.

Statsadvokaten indstillede derfor efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, og fandt i øvrigt ikke grundlag for at kritisere P.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Skydeleders skudafgivelse ved skydebanen, som ramte en kollega

Sag nr. 2

SA1-2011-322-0010

En polititjenestemand P affyrede udendørs på et skyttecenter sit tjenestevåben, som han forinden havde ladet med en – for ham ukendt og uafprøvet – øvelsesammunition. Han sigtede mod trævæggen til bygningen, og i en afstand af ca. 2 meter til væggen affyrede han et skud, som gik igennem trævæggen. En kollega, som opholdt sig inde i bygningen, blev ramt i højre skinnedeb af projektillet. Kollegaen fik et kompliceret skinnedebensbrud og måtte hospitalsindlægges i fem uger, hvorunder han gennemgik seks operationer og efterfølgende blev langvarigt sygemeldt.

Statsadvokaten indledte efterforskning i sagen og overgav den i forbindelse med årsskiftet til Den uafhængige Politiklagemyndighed.

Den Uafhængige Politiklagemyndighed sendte efter endt efterforskning sagen til statsadvokaten med henblik på afgørelse af tiltalespørgsmålet. Politiklagemyndigheden indstillede, at der blev rejst tiltale.

Det fremgik af sagen, at Kriminalteknisk Center anså ammunitionen for omfattet af våbenloven, idet den var udført af sammenpresset kobber.

Statsadvokaten rejste tiltale mod P for overtrædelse af våbenloven ved at have besiddet den nævnte ammunition og for uagtsom legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249 under skærpende omstændigheder samt forsætlig fareforvoldelse efter straffelovens § 252, stk. 1.

Byretten fandt P skyldig i overtrædelse i uagtsom legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249, men fandt ikke, at der forelå skærpende omstændigheder. Byretten frifandt P for overtrædelse af våbenloven og forsætlig fareforvoldelse efter straffelovens § 252, stk. P blev idømt 20 dagbøder á 500 kr.

Statsadvokaten ankede dommen til landsretten. Sagen er fortsat verserende.

Sag nr. 3

Eftersættelse med alvorlig personskade til følge

SA1-2011-322-0011

Mindst fire politipatruljer deltog i en eftersættelse af en personbil i et byområde, der endte med, at den eftersatte personbil under kørsel i modsatte vognbane forulykkede og påkørte to modkørende personbiler og en lysmast. Flere personer kom alvorligt til skade.

Statsadvokaten modtog kopi af sagens akter, men da statsadvokaten ikke kunne nå at træffe afgørelse i sagen inden årsskiftet, blev sagen efter årsskiftet afgivet til Den Uafhængige Politiklagemyndighed til efterforskning.

Sag nr. 4

Truende person ramt af skud i låret

SA2-2011-322-0009

Politiet fik et anonymt tip om, at der skulle ske en narkooverlevering et nærmere angivet sted, ligesom der blev givet et signalement af den pågældende gerningsmand.

Politiet valgte at rykke ud og fik på stedet kontakt til den formodede gerningsmand F. Imidlertid udviklede situationen sig, idet F fremtog en pistol, der senere viste sig at være en attrap, og truede først en polititjenestemand og dernæst 3 andre polititjenestemænd. F kommanderede den sidste af de 3 polititjenestemænd, der sad på knæ kort fra den pågældende, til at smide sit tjenestevåben. Herefter blev der afgivet et varselsskud og 3 yderligere skud af 4 forskellige polititjenestemænd. F blev ramt af et skud i låret. Han var ikke i livsfare.

På baggrund af efterforskningen måtte det lægges til grund, at F var identisk med den anonyme meddeler. Da F havde medbragt en legetøjspistol samt en kokkekniv, kunne det ikke afvises, at F havde ønsket at fremkalde en situation, hvor han ville blive skudt af politiet ("Suicide by Cops").

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen og fandt på grund af forløbet ikke anledning til at udtale kritik af de pågældende polititjenestemænds adfærd. Statsadvokaten fandt ikke, at der var udøvet magt ud over, hvad der var nødvendigt og forsvarligt i den pågældende situation.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

F blev i øvrigt sigtet for en række overtrædelser af straffelovens § 119, stk. 1, i forbindelse med den pågældende episode. F blev efterfølgende idømt en dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling.

Betjente skød mod psykisk syg mand for at redde gidsel

Sag nr. 5

SA2-2011-322-0010

En psykisk syg mand F gik ind i en bank og tog en kvindelig bankassistent K som gidsel. Han bad personalet om at tilkalde politiet, mens han stillede sig bag K og holdt en lang kniv hen foran hendes hals og ind imellem snittede hende flere steder på ryggen med kniven. F viste ingen interesse i at få penge eller andre værdier udleveret. Da politiet kom tilstede i banken, udtalte F "Når jeg har slået hende ihjel, så skal I slå mig ihjel". Flere gange bad han politiet om at skyde sig. Det tilstedeværende politi forsøgte forgæves at tilkalde et forhandlerteam og prøvede selv at overtale manden til at overgive sig. Det lykkedes imidlertid ikke. Da K så sit snit til at løbe væk fra F, løb han efter hende med løftet kniv og blev da beskudt af de to politiaassistenter, som var i banken. I banken var i øvrigt ca. 30 andre mennesker (kunder og personale).

F var i livsfare, men overlevede trods flere skud i kroppen.

Statsadvokaten fandt, at der muligvis var tale om fænomenet "Suicide by Cops".

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, idet der ikke var formodning for, at nogen af polititjenestemændene havde begået strafbart forhold. Statsadvokaten fandt, at der var tale om en nødværgesituation omfattet af straffelovens § 13, stk. 1, ligesom betingelserne i politilovens § 17 om brug af skydevåben var opfyldt. Statsadvokaten fandt heller ikke anledning til at udtale kritik af polititjenestemændene.

Statsadvokaten henstillede til politidirektøren, at praksis, hvorefter tilkaldelse af forhandlerteam skulle godkendes af politidirektøren, blev ændret, idet mere smidige retningslinjer ville være formålstjenlige.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

F blev efterfølgende idømt en anbringelsesdom for bl.a. forsøg på manddrab jf. straffelovens § 237, jf. § 21, og ulovlig tvang jf. straffelovens § 260, nr. 1.

Sag nr. 6

Motorcyklist dræbt i forbindelse med udrykningskørsel

SA2-2011-322-0014

En motorcyklist påkørte en af politiets transportvogne, som under udrykning var kørt frem i et kryds for rødt lys. Motorcyklisten blev slået bevidstløs ved uheldet og afgik ved døden 19 dage senere.

Statsadvokaten indledte undersøgelse i sagen.

Sagen blev ved årsskiftet oversendt til Den uafhængige Politiklagemyndighed til videre efterforskning.

Politiklagemyndigheden har nu afsluttet efterforskningen og sendt sagen til statsadvokaten med redegørelse.

Sagen er fortsat verserende.

Sag nr. 7

Dødsfald i politiets varetægt

SA3-2011-322-0009

En patrulje med to politiassistenter blev efter anmeldelse fra en trafikant sendt til en rastepads, hvor en formodet spritbilist opholdt sig.

Undervejs til rasteplassen fik patruljen oplyst, at bilen var registreret til Rigspolitiet. Da de nåede frem, kontaktede den ene politiassistent den formodede spritbilist S, der stod stille og roligt ved sin bil. Da S blev bedt om at blæse i alkometer og spurgt, om han kendte til et sådant, sagde han, at han var kollega. Alkometeret viste 1,41 promille.

S blev anholdt og bedt om at følge med til blodprøveudtagning. Bilen blev ikke undersøgt, og S blev ikke visiteret på stedet. Da S bad om at måtte tage sin taske med sig, fik han lov til dette. Tasken blev ikke undersøgt.

S satte sig på bagsædet i politibilen med sin taske. Han var under hele forløbet stille og rolig, og han sad også helt stille på bagsædet. Politifolkene antog, at han sad og småsov.

Da patruljen nåede frem til politistationen og var kørt ind i gården, steg passageren på forsædet ud for at åbne for S. Lige efter passageren steg ud, hørte føreren et ladegreb fra bagsædet. Da han vendte sig, så han, at S sad med en pistol mod sit hoved. I det samme afgik skuddet. S blev umiddelbart efter konstateret død.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen, idet der ikke var rimelig formodning om, at der var begået et strafbart forhold. Statsadvokaten vurde-

rede i den forbindelse, at der ikke var tale om et forhold af en sådan grovhed, at der ville kunne ske domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 157.

Statsadvokaten fandt imidlertid begge politiassistenters håndtering af situationen, herunder den manglende bevissikring samt den manglende sikring af, at anholdte ikke var i besiddelse af genstande, der kunne bruges til at skade ham selv eller andre, meget kritisabel.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eftersat bil forulykkede, og passageren afgik ved døden

Sag nr. 8

SA4-2011-322-0013

Under patruljekørsel om natten i en større by observerede politiet en modkørende personbil, hvori der befandt sig to unge personer. Patruljen besluttede at bringe bilen til standsning. Samtidig hermed accelererede den pågældende bil, ligesom den overhalede over spærreflader. Under den fortsatte eftersættelse mistede patruljen visuel kontakt til bilen, der blev ført med høj hastighed ud af byen og på en mindre landevej.

Den eftersatte bil forulykkede og påkørte et vejtræ, væltede rundt flere gange og landede på taget. Bilen var placeret på tværs af vejen. Ved ulykken blev begge personer slynget ud af bilen.

Kort tid efter passerede patruljen det sted, hvor den eftersatte bil var forulykket. Patruljen bremsede straks, den blev opmærksom på den forulykkede bil, men påkørte højre side af den eftersatte personbil. Patruljebilen påkørte endvidere den ene af personerne, der som følge af ulykken lå på vejen.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, og fandt i øvrigt ikke grundlag for at kritisere polititjenestemændene i patruljebilen.

Der blev lagt vægt på, at ulykken var sket i to tempi, og at patruljen ikke havde visuel kontakt med den eftersatte bil i forbindelse med den første ulykke. Statsadvokaten lagde endvidere vægt på, at personen afgik ved døden som følge af de kvæstelser, som han pådrog sig ved den første ulykke. Der henvises navnlig til, at det af obduktionserklæringen fremgik, at der ikke fandtes nogen påkørsels- eller overkørselslæsioner, som personen med sikkerhed havde pådraget sig i live. Statsadvokaten fandt, at eftersættelsen var sket i overensstemmelse med de gældende regler for politiets udrykningskørsel.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sag nr. 9**Alvorlig tilskadekomst under ophold i politiets venterum***SA4-20011-322-0014*

En patrulje besluttede en aften rutinemæssigt at standse en personbil. Føreren af bilen F blev i den forbindelse anholdt og sigtet for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer og for overtrædelse af færdselslovens § 54 om kørsel i narkopåvirket tilstand, idet der fandtes heroin i bilen.

F blev kørt til politigården, hvor han kl. 23.31 blev anbragt i et venterum, idet der skulle foretages ransagning på hans bopæl. F var herunder flere gange i kontakt med de politiassistenter, der anholdt ham, idet han bl.a. oplyste om sine bopælsforhold og om, hvad politiet kunne forvente at finde af euforiserende stoffer på bopælen.

Kl. 00.14 blev F fundet livløs i venterummet siddende med en stofstykke, der var bundet om en stolpe, om halsen.

Der blev straks iværksat genoplivning, og ambulance blev tilkaldt. Den ankom kl. 00.21.

F blev indbragt til sygehuset, hvor han blev lagt i koma grundet mistanke om hjerneskade, idet han ikke var kontaktbar.

F blev erklæret død godt en uge senere.

Statsadvokatens undersøgelse viste, at der ikke var grundlag for at antage, at F's hjerneskade var tilføjet af politiet, ligesom det blev lagt til grund, at der var tale om et selvmordsforsøg.

Det blev endvidere lagt til grund, at F's død var en følgevirkning af den hjerneskade, han pådrog sig i forbindelse med, at han fik hjertestop i venterummet.

Statsadvokaten fandt ikke grundlag for at kritisere, at F blev anbragt i venterum, ligesom der ikke blev fundet grundlag for at kritisere polititjenestemændenes adfærd eller handlinger efter fundet af F. Der blev herved lagt vægt på, at der straks blev iværksat førstehjælp og tilkaldt assistance fra såvel de tilstedeværende polititjenestemænd som via alarm 112.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sag nr. 10**Eftersat motorcyklist forulykkede***SA4-2011-322-0015*

Under patruljekørsel om aftenen observerede politiet en motorcyklist F, som kørte forbi patruljen, der holdt for rødt lys i et kryds. F kørte uden styrthjelm, og patruljen besluttede derfor at bringe den pågældende til standsning.

Patruljen eftersatte F, som standsede, efter at patruljen var nået op på siden af ham og havde givet signal til ham om at standse. Polititjenestemanden på passagersædet åbnede døren for at tage kontakt til F, og samtidig hermed

accelererede F. Under den fortsatte eftersættelse blev motorcyklen ført med høj hastighed og til dels mod kørselsretningen.

F forulykkede og påkørte en lysmast, hvorved han blev smidt af motorcyklen og pådrog sig adskillige brud. På uheldstidspunktet var afstanden mellem F og patruljen ca. 200-300 meter.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, og fandt i øvrigt ikke grundlag for at kritisere polititjenestemændene i patruljebilen.

Der blev lagt vægt på afstanden mellem patruljen og F, da den forulykkede, ligesom der blev lagt vægt på, at F ikke var blevet presset af patruljen forud for ulykken. Eftersættelsen fandtes at være sket i overensstemmelse med de gældende regler for politiets udrykningskørsel.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Kvinde afdøet ved døden i politiets varetægt

SA5-2011-322-0006

Sag nr. 11

En patrulje blev kaldt ud til et offentligt toilet, hvor en kvinde K var fundet liggende på gulvet. Ved ankomsten til stedet kunne patruljen konstatere, at K var ved bevidsthed. Hun mumlede, men oplyste sit navn og cpr. nr. Politiet ville transportere hende til politigården med henblik på anbringelse i detentionen. Hun blev anbragt liggende på patruljevognens bagsæde, og en af polititjenestemændene holdt øje med hendes vejrtrækning.

På et tidspunkt under kørslen kunne polititjenestemanden ikke konstatere vejrtrækning fra K. De kørte derfor patruljevognen ind til siden og startede på genoplivning i form af hjertemassage og kunstigt åndedræt. Der blev endvidere tilkaldt ambulance, men det lykkedes ikke at genoplive K.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen. Statsadvokaten lagde ved sin afgørelse vægt på, at dødsårsagen kunne være hjerterytmeforstyrrelse på baggrund af øget bindevævsdannelse i hjertets muskulatur muligt i kombination med ketonstofpåvirkning. Selvom dødsårsagen ikke var endeligt klarlagt ved obduktionen, fandt statsadvokaten ikke grundlag for at antage, at K's død havde sammenhæng med polititjenestemændenes håndtering af situationen.

Statsadvokaten fandt ikke, at polititjenestemændene på et tidligere tidspunkt end sket burde have tilkaldt en ambulance. Statsadvokaten lagde herved vægt på, at K forud for anbringelsen i patruljevognen var kontaktbar, og at man efterfølgende i patruljevognen konstaterede vejrtrækning og snorke.

Statsadvokaten fandt heller ikke grundlag for at kritisere, at polititjenestemændene valgte at placere K liggende på bagsædet i patruljevognen. Statsad-

vokaten lagde herved vægt på, at hun blev anbragt i en form for aflåst sideleje, og at der var afstand mellem hendes ansigt og sæderyggen, så hun kunne få luft. Hertil kom, at kabinelyset var tændt, og at den ene af polititjenestemændene holdt øje med, om hun trak vejret.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen

Sag nr. 12

Mand død i arresten

SA5-2011-322-0007

Politiassistenterne P1 og P2 blev kl. 16.18 sendt til en tankstationen, hvor 2 påvirkede personer gik rundt og i øvrigt havde en bil holdende. Patruljen traf M og dennes bror B. Patruljen fik ved kontakt til vagtcentralen oplyst, at M var eftersøgt til afsoning. Efter aftale med arresten anmodede vicepolitikommissær V kl. 17.11 patruljen om at køre M til arresten. M ankom kl. 17.45 og blev indsat i observationscelle kl. 17.50. Arresten tilkaldte en læge kl. 18.00. Lægen blev tilkaldt på ny kl. 21.25 og ankom ca. kl. 21.30-21.40. Kort efter fik M hjertestop og afgik kl. 22.05 ved døden efter forsøg på genoplivning.

M var kendt som misbruger gennem flere år. M led desuden af lungebetændelse i kombination med kronisk lungelidelse, kronisk leverbetændelse samt betændelsestilstand i hjertet. Disse sygdomsforandringer kunne have svækket afdøde. Ved obduktionen blev der ikke påvist tegn på vold udøvet mod ham. Retsmedicinsk Institut antog, at dødsårsagen var forgiftning med stoffer.

Efter forklaringerne fra P1 og P2, der støttedes af optagelserne fra tankstationens overvågningskamera, forklaringen fra forretningschefen på tankstationen og til dels arrestpersonalet, var der ikke, mens M var i politiets varetægt, noget i hans adfærd, der indikerede, at han havde akut behov for lægehjælp.

Der var heller ikke noget i meldingen fra patruljen, der over for V indikerede, at M havde brug for lægehjælp. Dette blev støttet af lydfilen med radiokorrespondancen. V oplyste over for arresten, at M havde taget stoffer og virkede træt. Han spurgte direkte, om arresten ville modtage en person i denne tilstand og fik oplyst, at arresten havde en observationscelle. V gik ud fra, at der gjaldt samme fremgangsmåde som i detentionen med hensyn til lægetilsyn og overvågning.

Statsadvokaten fandt ikke, at P1 og P2 burde have tilkaldt en ambulance i stedet for at selv at transportere M i patruljevognen.

Statsadvokaten fandt i øvrigt ikke, at P1 og P2 havde handlet strafbart eller kritisabelt i forbindelse med de oplysninger, som de gav til V, eller under deres håndtering af M.

Statsadvokaten fandt heller ikke, at V havde handlet strafbart eller kritisabelt

i forbindelse med sine oplysninger til arresten og beslutningen om at anbringe M i arresten.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Dødsfald efter ophold i detention

Sag nr. 13

SA6-2011-322-0001

En patrulje fandt en nat kl. 01.30 en mand A liggende på gaden. A blev skønnet beruset og ude af stand til at tage vare på sig selv. Patruljen besluttede derfor at tage A med til politigården til afrusning i detentionen.

På politigården blev A undersøgt af en læge, som godkendte endelig detentionsanbringelse. En alkometertest viste en promille på 0,74.

A blev herefter anbragt i detentionen kl. 01.42, hvor han natten igennem blev tilset enten ved personligt fremmøde eller elektronisk tilsyn fra vagtcentralen.

Det fremgik af detentionstilsynsrapporten, at en politiassistent ved personligt fremmøde i detentionen kl. 07.15 havde noteret, at A var "dybt ukontaktbar". A blev også tilset ved personligt fremmøde kl. 07.25. Ifølge forklaringer rapporterede politiassistenten tilbage, at A var meget beruset eller sov tungt.

Ved det efterfølgende elektroniske tilsyn kl. 07.45 var det noteret, at A sov, og i forbindelse med elektroniske tilsyn fra kl. 08.15 til kl. 10.15 var det noteret, at A var vågen/bevægede sig.

Kl. 10.40 konstaterede en politiassistent, at A var livløs i detentionen og requirerede en ambulance.

På sygehuset blev det konstateret, at A havde en blødning i hjernen. Der blev foretaget en akut operation. Det viste sig dog ikke muligt at redde A's liv, og man besluttede efter flere uger at ophøre med behandling, hvorefter A afgik ved døden.

Statsadvokaten fandt ikke grundlag for at tilsidesætte patruljens skøn over, at detentionsanbringelse af A var nødvendig og berettiget. Statsadvokaten lagde i den forbindelse vægt på, at A lugtede af spiritus og havde haft snøvende tale og gangbesvær.

Herefter og da endelig anbringelse af A i detentionen var godkendt af en læge, fandt statsadvokaten, at betingelserne i Kundgørelse II, nr. 55, om detentionsanbringelse var opfyldt.

Statsadvokaten lagde endvidere til grund, at de tilsynsførende politiassistenter i forbindelse med de gennemførte tilsyn havde konstateret, at A bevægede sig, og at der blev tilkaldt en ambulance straks, da en politiassistent blev opmærksom på, at noget ikke var i orden.

Statsadvokaten fandt herefter ikke grundlag for at antage, at de involve-

rede politiassistenter havde begået et strafbart forhold, eller at der i øvrigt var grundlag for at kritisere deres handlemåde i forbindelse med udførelsen af tilsynet med A i detentionen.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Sag nr. 14

Tilskadekomst i forbindelse med eftersættelse

SA6-2011-322-0002

En politipatrulje kørte efter en motorcyklist A, der kørte uden styrthjelm på en uregistreret motorcykel.

Da patruljen eftersatte A, tilsidesatte han sin ubetingede vigepligt og kørte ud foran en bil, der ramte ham, så han blev slynget af motorcyklen. Ved faldet pådrog han sig bl.a. kraniebrud og en blødning i hjernen.

Polititjenestemændene, der havde eftersat A, forklarede, at de havde ønsket at foretage et rutinemæssigt tjek, da de observerede A, der kørte uden styrthjelm, på en uregistreret knallert eller motorcykel.

Patruljen kørte efter A og gav med patruljevognens udrykningssignaler tegn til ham om at standse, men han reagerede ikke herpå.

A kørte ad snævre gader i bymidten, som om han forsøgte at køre fra patruljevognen, indtil han uden at sænke hastigheden kørte ud for hjåttænder og blev ramt af en bil, der kom fra siden.

Selvom sanktionen for de forhold, som A var mistænkt for, som udgangspunkt ikke ville medføre en frihedsstraf og derfor var af mindre alvorlig karakter, lagde statsadvokaten vægt på, at en ulovlig knallert eller motorcykel, der føres med hastigheder, der er langt højere, end køretøjet er konstrueret og godkendt til, kan være til betydelig fare og ulempe for andre trafikanter.

Statsadvokaten fandt derfor, at der var den fornødne proportionalitet mellem de forhold, som polititjenestemændene ønskede at tjekke, og den iværksatte eftersættelse, da det ikke var muligt på anden måde at bringe A til standsning.

Statsadvokaten lagde endvidere vægt på, at patruljevognen ikke på noget tidspunkt var i fysisk kontakt med – eller tæt på – motorcyklen, hvorfor der ikke var grundlag for at antage, at A var blevet presset af patruljevognen til at tilsidesætte sin vigepligt.

Statsadvokaten fandt derfor, at betingelserne i Rigspolitiets kundgørelse II, nr. 24, om udrykningskørsel var opfyldt.

I forbindelse med uheldet blev der taget en blodprøve fra A. Blodprøven viste, at han var påvirket af euforiserende stoffer.

Statsadvokaten lagde derfor til grund, at årsagen til uheldet var, at A som

følge af, at han var påvirket af euforiserende stoffer, var uegnet til at føre motorcykel på betryggende måde og derfor tilsidesatte sin vigepligt.

Det var endvidere en medvirkende årsag til, at han kom alvorligt til skade, at han ikke bar styrthjelm.

Statsadvokaten fandt derfor ikke, at der var en rimelig formodning for, at polititjenestemændene havde begået et strafbart forhold, eller der i øvrigt var grundlag for at kritisere deres handlemåde.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Afsnit 5

Behandlingen af klagesager hos Rigsadvokaten

5.1 Generelle regler om klageberettigelse mv.

I det følgende beskrives de regler, der var gældende i beretningsårene. Om reglerne efter den 1. januar 2012 henvises til omtalen af den nye politiklageordning i afsnit 1.1.3.

5.1.1 Klageberettigede

Både den forurettede og andre kan klage til statsadvokaten over politipersonalets adfærd i tjenesten. Der gælder som udgangspunkt heller ikke begrænsninger i den personkreds, der er berettiget til at indgive anmeldelse om strafbart forhold, som er begået af politipersonale. Det er derimod kun sagens parter, der er klageberettigede i forhold til selve afgørelsen. Som part anses efter forvaltningsloven den, der har en væsentlig, direkte, individuel og retlig interesse i sagens afgørelse.

Interesseorganisation og et medlem heraf ikke klageberettigede

SA1-2010-321-0475 og RA-2010-321-0199

En politiinspektør P udtalte sig til et dagblad kort efter et meget groft drab på en kvinde på et hotel. Ifølge artiklen skulle P have udtalt: "Rumænere er skruppelløse. De slår ihjel for et par hundrede kroner. Det er en helt anden kultur".

En interesseorganisation indgav efterfølgende på vegne af et medlem en anmeldelse imod P for overtrædelse af straffelovens § 266 b (racismeparagraffen).

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen.

Interesseorganisationen påklagede på vegne af deres medlem afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten afviste klagen med den begrundelse, at hverken medlemmet eller interesseorganisationen var klageberettigede.

Sagen er omtalt i afsnit 4.3.6.

Reglerne for behandlingen af klager over statsadvokaternes afgørelser af politiklagenævnsager afviger på ét punkt fra de beskrevne generelle regler. Ud over sagens parter er også politiklagenævnet berettiget til at klage over

Eksempel 1

statsadvokatens afgørelse til Rigsadvokaten. Klagebehandlingen er undergivet det almindelige to-instans-princip, som indebærer, at Rigsadvokatens afgørelse af en klage over statsadvokatens afgørelse er endelig. Rigsadvokatens afgørelse kan således ikke påklages til Justitsministeriet. Dette fremgår af retsplejelovens § 1019 h og § 1020 g, jf. § 99, stk. 3, samt § 1021 f.

Reglen om politiklagenævnets klageadgang findes i retsplejelovens § 1021 f.

Det anføres om bestemmelsen i lovforarbejderne:

“... ”

Om baggrunden for bestemmelsen bemærkes, at politiklagenævnets virksomhed skal medvirke til at sikre, at befolkningen har tillid til, at sagerne i enhver henseende behandles sagligt og korrekt. Der må ikke kunne opstå mistanke om, at man holder hånden over politifolk, der har begået strafbart eller kritisabelt forhold, jf. herved betænkning 1278/1994, side 172 og side 179.

Det er politiklagenævnet som sådant – ikke det enkelte medlem – der har klageadgang. Dvs. at en klage fra politiklagenævnet forudsætter, at mindst to af nævnets tre medlemmer ønsker at klage, jf. betænkning 1278/194, side 172. Da parterne selv har mulighed for at påklage afgørelsen, forudsættes det, at politiklagenævnets beføjelse til at klage opfattes som en form for ekstra garanti, der kun undtagelsesvis bringes i anvendelse, f.eks. hvis en sag er af principiel interesse, jf. betænkning 1278/1994, side 172 og side 179.

...

Bestemmelsen finder også anvendelse i tilfælde, hvor politiklagenævnet ønsker at klage over, at statsadvokaten ikke vil følge en tilkendegivelse fra nævnet, der er fremkommet efter den foreslåede § 1021 a, stk. 2, eller efterkomme en anmodning fra nævnet om at foretage yderligere undersøgelses skridt i en adfærdsklagesag, jf. den foreslåede § 1021 c.”

5.1.2 Klagefrist og omgørelsesfrist

Der gælder samme klagefrist for politiklagenævnet og sagens parter. Det vil sige, at klagefristen er fire uger efter, at nævnet har modtaget afgørelsen. En klage fra en part skal dog behandles, hvis der er en undskyldelig årsag til, at klagefristen er overskredet. Det er klageren selv, der skal godtgøre, at overskridelsen af fristen er undskyldelig.

Er der tale om en klage fra nævnet, betragter Rigsadvokaten i praksis denne som en klage fra en myndighed. Ekspeditionsfejl hos myndigheder, herunder politiklagenævn, anses i almindelighed ikke for undskyldelige. Sagens parter skal underrettes af statsadvokaten, hvis politiklagenævnet klager over afgørelsen. Det fremgår af bekendtgørelse om forretningsordenen for politiklagenævn

§ 11. Sagens parter underrettes også af statsadvokaten, når en afgørelse i en adfærdsklagesag påklages.

Klagefristen på 4 uger skal ikke alene bruges til at vurdere, om der skal indgives en klage, men også til udarbejdelse af selve den begrundede klage.

Parten har således som udgangspunkt ikke krav på, efter udløbet af de 4 uger, at få yderligere tid til at fremkomme med sin egentlige klage.

Rigsadvokaten sætter derfor sædvanligvis en meget kort frist, når parten ønsker at fremkomme med yderligere bemærkninger i relation til sin klage og meddeler parten, at sagen vil blive afgjort på det foreliggende grundlag, hvis bemærkningerne ikke fremkommer inden for fristen. Hvis der er undskyldelige grunde til, at det ikke har været muligt at fremkomme med de supplerende bemærkninger på det tidspunkt, vil fristen undtagelsesvis kunne forlænges. Som eksempel herpå kan f.eks. nævnes tilfælde, hvor klager først i forbindelse med klagen til Rigsadvokaten får beskikket en advokat.

Foruden klagefristen på fire uger gælder der efter retsplejelovens § 724, stk. 2, en frist for omgørelse af statsadvokatens beslutning. Er der truffet afgørelse om påtaleopgivelse efter § 721 eller tiltalefrafald efter § 722, kan strafforfølgning mod den, der har været sigtet, kun fortsættes efter den overordnede anklagemyndigheds bestemmelse, hvis meddelelse herom er forkyndt for den pågældende inden 2 måneder fra afgørelsens dato, medmindre sigtedes forhold har hindret rettidig forkyndelse, eller betingelserne for genoptagelse efter § 975 er til stede.

Fristen gælder også i visse tilfælde, selv om der ikke har været rejst sigtelse i sagen, f.eks. når en person med føje har anset sig som sigtet, fordi den pågældende er afhørt "med en sigtets rettigheder", eller hvor der er rettet en så betydelig mistanke mod personen for strafbart forhold, at beslutningen om at indstille efterforskningen ganske må sidestilles med en påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721. Se hertil f.eks. eksemplet i beretning 2005, s. 115.

5.2 Rigsadvokatens behandling af klager over statsadvokaternes afgørelser

Klageadgangen indebærer en helt ny realitetsbehandling af sagen. Således skal der foretages en fuldstændig materiel prøvelse af bevisbedømmelsen, retsspørgsmål og skønsspørgsmål. Rigsadvokaten kan som led i klagesagens behandling indhente nye oplysninger, herunder for at belyse omstændigheder, der er gjort gældende i forbindelse med klagen. Dette kan f.eks. være yderligere eller supplerende afhøringer af vidner, klageren eller indklagede og

indhentelse af foto eller rids over gerningsstedet. Fremkommer der i forbindelse med Rigsadvokatens behandling af sagen nye oplysninger, kan dette føre til, at Rigsadvokaten hjemviser sagen til fornyet behandling hos statsadvokaten og politiklagenævnet. Oplysningerne skal dog være af så væsentlig betydning for sagen, at der er en vis sandsynlighed for, at sagen ville have fået et andet udfald, hvis oplysningerne havde foreligget i forbindelse med statsadvokatens og politiklagenævnets oprindelige stillingstagen til sagen.

Rigsadvokaten påser ved sin behandling af en sag både, at afgørelsen materielt er rigtig, og at formelle regler for sagsbehandlingen er overholdt. Dette indebærer i praksis, at Rigsadvokaten f.eks. ikke er bundet af det forhold, at der har været enighed mellem statsadvokat og nævn om, hvilke faktiske omstændigheder der kan lægges til grund ved sagens afgørelse, bevisvurderingen eller subsumptionen.

Tabel. Afgørelser i 2010

	Afvist	Stadfæstet	Ændret	Genoptaget	Andet	Total
Kap. 93 b	2	39	1	6	1	49
Kap. 93 c	9	70	3	3	1	86
§ 1020 a, stk. 2	0	4	0	1	0	5
Total	11	113	4	10	2	140

Tabel. Afgørelser i 2011

	Afvist	Stadfæstet	Ændret	Genoptaget	Andet	Total
Kap. 93 b	1	52	0	2	1	56
Kap. 93 c	9	106	4	4	3	126
§ 1020 a, stk. 2	0	3	0	0	0	3
Total	10	161	4	6	4	185

5.3 Eksempler på afgørelser, som Rigsadvokaten har stadfæstet

Som det fremgår af afsnit 5.2, stadfæster Rigsadvokaten hovedparten af de afgørelser, der påklages. En del af de afgørelser, der påklages til Rigsadvokaten, indbringes af politipersonalet. Det sker navnlig, fordi der er rejst kritik af polititjenestemandens adfærd i tjenesten.

En del afgørelser stadfæstes i henhold til de grunde, der er anført af statsadvokaten.

Rigsadvokaten afgiver imidlertid også lejlighedsvis og efter behov samtidig med afgørelsen af sagen en mere generel og vejledende udtalelse om en problemstilling. Rigsadvokaten benytter også lejligheden til at tage spørgsmål af mere generel karakter op i kraft af Rigsadvokatens generelle tilsynsforpligtelse efter retsplejelovens § 99, stk. 2. Der er derfor i en række sager rettet henvendelse til vedkommende politidirektør med henblik på en afklaring af, hvilke skridt der måtte være foretaget med henblik på at forebygge lignende hændelser.

Nedenfor gives et antal eksempler på Rigsadvokatens sagsbehandling af de afgørelser, der træffes i disse klagesager.

Kritisabel anvendelse af peberspray

SA4-2010-323-0160 og RA-2011-323-172

Statsadvokaten fandt en politiassistents anvendelse af peberspray kritisabel, idet den mand A, der blev udsat for peberspray, måtte have givet politipatruljen det indtryk, at han havde til hensigt at overgive sig, og idet det ikke kunne anses for godtgjort, at A ydede aktiv eller passiv modstand.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

P påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten og fremhævede bl.a., at A kort forinden havde forsøgt at køre P ned.

Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelse og bemærkede, at A's adfærd før eftersættelsen og anholdelsen – uanset om han måtte have gjort sig skyldig i en overtrædelse af straffelovens § 119 ikke kunne berettige til en umiddelbar brug af peberspray under den efterfølgende anholdelse.

Sagen er nærmere omtalt i afsnit 4.2.2

Eksempel 1

Kritisabel visitation på offentligt tilgængeligt sted

SA2-2011-321-0284 og RA-2011-321-0344

En ung mand blev i november måned visiteret i en offentligt tilgængelig baggård. Han blev beordret til at tage sine bukser og underbukser af eller til at trække bukserne ned, hvorefter der blev lyst ned i underbukserne. Den unge mand havde selv ønsket at blive visiteret på stedet, frem for at blive bragt til politistationen.

Statsadvokaten fandt det kritisabelt, at politiassistenterne foretog omhandlede visitation.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 2

Politiasistentene klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten.
Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelse.
Sagen er nærmere omtalt i afsnit 4.2.4

Eksempel 3

Skud afgivet mod personbil, som kørte frem mod polititjenestemænd – personskade

SA3-2010-322-0007 og RA-2011-322-0030

En nat anmeldte en person A, at han var blevet udsat for røveri af nogle personer, som blandt andet havde sat sig i besiddelse af hans personbil. A var nu blevet efterladt i et boligkvarter langt fra sin bopæl.

En politipatrulje kørte til stedet i et civilt tjenestekøretøj med tre uniformerede polititjenestemænd og foretog efter aftale med anmelder skjult observation af anmelder for at afvente, at gerningsmændene skulle vende tilbage. Da A's personbil herefter vendte tilbage til stedet, eftersatte polititjenestemændene personbilen i tjenestekøretøjet med det blå blink aktiveret i tjenestekøretøjets forrude og fik personbilen bragt til standsning ved at afskære den vejen. Polititjenestemændene steg ud af tjenestekøretøjet og trak deres tjenestepistoler. Da personbilen herefter først bakkede og umiddelbart efter accelererede frem mod én af polititjenestemændene, blev der affyret en række skud mod personbilen, hvoraf et skud ramte føreren i armen. Føreren var ikke i livsfare.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Førerens advokat klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten, der tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

Sagen er nærmere omtalt i afsnit 4.7.1

5.4 Eksempler på sager, hvor Rigsadvokaten har ændret en afgørelse, hvorom der var enighed mellem nævn og statsadvokat

Eksempel 1

Spørgsmål om vicepolitikommissærs ansvar for politibetjents urigtige oplysninger i anholdelsesrapport

SA1-2008-321-0073 og RA-2010-321-0158

Politidirektøren henledte opmærksomheden på et muligt kriminelt forhold begået af to politibetjente og en vicepolitikommissær V i forbindelse med udarbejdelsen af anholdelses- og ransagningsrapporter i forbindelse med en po-

litiforretning, idet beskrivelsen af anholdelsen og baggrunden for denne var urigtigt angivet i de nævnte rapporter.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, men udtalte kritik af V.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Advokaten for V påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten var enig i, at efterforskningen i sagen var indstillet i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2.

Rigsadvokaten fandt ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik af V's adfærd.

Sagen er nærmere omtalt i afsnit 4.3.5

Rigsadvokaten fandt anvendelse af peberspray kritisabel

SA4-2009-323-0080 og RA-2009-323-0055

Efter en politiforretning på åben gade var afsluttet i relation til en mand M, blandede denne sig i en politiforretning vedrørende en anden person. M blev derfor af politiassistent P påbudt at forlade stedet. I forbindelse hermed anvendte P sin peberspray for at få M til at forlade vejbanen, og M blev herefter under anvendelse af magt anholdt af P.

En advokat klagede på vegne af M blandt andet over, at P på unødvendig hårdhændet vis havde anvendt magt i forbindelse med anholdelsen.

Statsadvokaten standsede undersøgelserne i sagen, fordi der ikke fandtes at være tilvejebragt oplysninger, der afgørende støttede klagen.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen, men fandt det uheldigt, at episoden havde udviklet sig som sket.

Afgørelsen blev påklaget til Rigsadvokaten, som udtalte kritik af P. Rigsadvokaten fandt det således kritisabelt, at P anvendte pebersprayeren til trods for, at M var i færd med at efterkomme P's påbud. Rigsadvokaten bemærkede i øvrigt, at anvendelsen af peberspray som magtmiddel for at få en person til at forlade vejbanen under de givne omstændigheder savnede proportionalitet. Rigsadvokaten fandt endvidere, at anholdelsen savnede fornødent grundlag, idet denne skyldtes, at M efter P's opfattelse ikke efterkom påbuddet om at forlade kørebanen. Som følge heraf fandtes den anvendte magt at have været unødvendig og dermed kritisabel.

En politiforening klagede på vegne af P over Rigsadvokatens afgørelse til Folketingets Ombudsmand, herunder blandt andet over, at P ikke havde haft mulighed for at se og kommentere en videooptagelse, som indgik i sagen.

Eksempel 2

På baggrund heraf genoptog Rigsadvokaten sagen og beklagede, at P ikke var blevet partshørt over videooptagelsen.

Rigsadvokaten fastholdt sin afgørelse.

Sagen blev afsluttet uden disciplinær forfølgning, men der blev afholdt en tjenstlig samtale med P.

5.5 Eksempler på sager, hvor Rigsadvokaten har ændret statsadvokatens afgørelse og har fulgt nævnets indstilling

Eksempel 1

Kritik af politiassistents videregivelse af oplysninger

SA1-2011-321-0666 og RA-2011-321-0310

En ung mand A anmeldte en politiassistent P for overtrædelse af sin tavshedspligt, fordi P havde fortalt A's far, at A var blevet fængslet, sigtet for tyveri.

Statsadvokaten fandt ikke, at P ved at kontakte A's far havde overtrådt sin tavshedspligt. Statsadvokaten fandt endvidere ikke, at en sagsbehandler ved at modtage et brev til A og derved bekræfte, at A var fængslet, havde overtrådt sin tavshedspligt.

Politiklagenævnet var ikke enig i statsadvokatens afgørelse. Nævnet fandt, at der burde udtales kritik, idet nævnet fandt, at P havde brudt sin tavshedspligt ved at kontakte A's far, der var ven og tidligere kollega til P. Nævnet fandt det endvidere kritisabelt, at sagsbehandleren hos politiet havde bekræftet over for A's far, at A var varetægtsfængslet.

Politiklagenævnet påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten var enig med nævnet i, at P havde handlet kritisabelt ved at videregive oplysningerne til A's far. Rigsadvokaten fandt dog ikke, at P derved havde overtrådt straffelovens § 152. Rigsadvokaten var således enig med statsadvokaten i, at der ikke var grundlag for strafforfølgning mod P.

Rigsadvokaten fandt ikke, at der var grundlag for at udtale kritik af, at en sagsbehandler ved politiet under de givne omstændigheder bekræftede over for A's far, at A var varetægtsfængslet.

Sagen er nærmere omtalt i afsnit 4.3.2

Eksempel 2

Kritik af brug af peberspray

SA1-2009-321-0311 og RA-2010-321-0164

En ung kvinde K indgav anmeldelse mod en unavngiven polititjenestemand P for at have sprayet hende direkte i ansigtet med peberspray, uanset at hun ikke

udgjorde nogen trussel og var på vej væk fra det område, som P havde bedt hende om at forlade.

Episoden fandt sted en nat i forbindelse med, at en gruppe mennesker havde forsamlet sig under en bro, hvor de malede graffiti og hørte musik. Politiet bad gruppen om at slukke musikken og stoppe med at male graffiti. Herefter begyndte gruppen af unge at kaste flasker, dåser mv. efter politiet, der herefter forsøgte at rydde området.

Statsadvokaten lagde til grund, at politiet flere gange bad K og hendes veninder om at forlade stedet, og at K og veninderne gik baglæns og meget langsomt fra stedet, og at K således ikke rettede sig efter politiets anvisning, og at P herefter sprøjtede peberspray i ansigtet på K.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen og fandt heller ikke grundlag for at udtale kritik af P's brug af peberspray. Statsadvokaten lagde vægt på, at situationen krævede, at broen blev ryddet hurtigt, og at politiet var i undertal. Statsadvokaten lagde endvidere vægt på, at P flere gange havde advaret K om, at peberspray ville blive bragt i anvendelse, hvis K ikke efterkom politiets påbud, og at P havde givet K mulighed for at efterkomme påbuddet.

Politiklagenævnet havde forinden erklæret sig enig i, at efterforskningen skulle indstilles, men nævnet fandt, at P's adfærd måtte karakteriseres som kritisabel. Politiklagenævnet fandt ikke, at der var det fornødne grundlag for at anvende det magtmiddel, som brugen af peberspray må antages at være.

Politiklagenævnet klagede over statsadvokatens afgørelse til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten var enig i, at efterforskningen blev indstillet, da der ikke var rimelig formodning om, at P havde begået et strafbart forhold. Rigsadvokaten fandt imidlertid grundlag for at udtale kritik af P's anvendelse af peberspray over for K.

Rigsadvokaten fandt ikke, at gennemførelsen af tjenestehandlingen var uop-sættelig, og at anden og mindre indgribende magtanvendelse kunne antages at have været åbenbart uegnet under de pågældende omstændigheder. Rigsadvokaten lagde herudover blandt andet vægt på, at der ifølge sagens oplysninger var tre piger over for mindst 2 politiassistenter, heraf den ene med hund, og at de tre piger alle – om end modstræbende – bevægede sig i den af politiet anviste retning.

Rigsadvokaten fandt således ikke, at P's anvendelse af peberspray skete i overensstemmelse med Rigspolicefens Kundgørelse II, nr. 57.

Sagen blev sluttet uden disciplinær forfølgning, men der blev afholdt en tjenstlig samtale med P.

5.6 Eksempler hvor Rigsadvokaten har anmodet statsadvokaten om at foretage en fornyet vurdering af sagen

Eksempel 1

Rigsadvokaten anmodede statsadvokaten om at genoptage undersøgelsen og afhøre yderligere vidner

SA6-2009-323-0079 og RA-2010-323-0107

En mand K klagede over, at en politiassistent i forbindelse med en visitation på et værtshus skulle have hældt øl ud over ham.

Statsadvokaten standsede undersøgelsen, fordi undersøgelsen ikke havde tilvejebragt oplysninger, der støttede klagen. Statsadvokaten lagde bl.a. vægt på, at K's forklaring ikke stemte overens med forklaringerne fra de tre tilstedeværende polititjenestemænd, ligesom det af en videoovervågning fremgik, at hverken polititjenestemændene eller K havde medbragt øl til det rum, hvor visitationen foregik. Statsadvokaten lagde endvidere vægt på, at af polititjenestemændene havde forklaret, at der var væske på gulvet, og at K i forbindelse med tumult havde været i kontakt med gulvet.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

K's advokat påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten.

Det fremgik af en vidneforklaring, at to dørmænd gik ind i rummet, mens visitationen fandt sted. Dette støttedes af videoovervågningen, hvoraf det fremgik, at to dørmænd kom ud fra rummet sammen med polititjenestemændene og klager.

Rigsadvokaten anmodede på den baggrund statsadvokaten om at genoptage undersøgelseerne i sagen og afhøre de to dørmænd, idet de måtte antages at have overværet dele af episoden. Rigsadvokaten anmodede statsadvokaten om at forelægge sagen for politiklagenævnet, før statsadvokaten traf en ny afgørelse.

Statsadvokaten traf efterfølgende på ny afgørelse om at standse undersøgelseerne, idet de nye undersøgelser ikke havde tilvejebragt oplysninger, der støttede klagen.

K's advokat klagede over statsadvokatens nye afgørelse til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten stadfæstede statsadvokatens afgørelse.

Rigsadvokaten anmodede statsadvokaten om at genoptage undersøgelserne i en sag og foretage afhøring af klager

Eksempel 2

SA4-2010-321-0213 og RA-2011-321-0353

En advokat indgav på vegne af sin klient A anmeldelse mod flere polititjenestemænd i forbindelse med en anholdelse.

Statsadvokaten forsøgte under efterforskningen af sagen at indkalde A til afhøring, men det havde ikke været muligt, fordi A var uden fast bopæl. Statsadvokaten havde desuden uden held forsøgt at kontakte A på et telefonnummer, der var oplyst af advokaten.

Statsadvokaten fandt, at sagen burde afgøres på det foreliggende grundlag, idet anmeldelsen efter statsadvokatens opfattelse på tilstrækkelig vis beskrev episoden set fra A's side.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen, idet der ikke var rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, var begået. Statsadvokaten fandt heller ikke grundlag for at udtale kritik af de involverede polititjenestemænds adfærd.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

A's advokat klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten. I forbindelse med Rigsadvokatens behandling af sagen oplyste advokaten en adresse, hvor A opholdt sig.

Rigsadvokaten anmodede herefter statsadvokaten om at genoptage undersøgelserne i sagen med henblik på en afhøring af A.

5.7 Klagestatistikken (indkomne sager)

Rigsadvokaten modtog i beretningsåret 2010 og 2011 i alt henholdsvis 179 og 140 konkrete sager vedrørende politiklagenævnsordningen. Fra 2009 til 2010 er der således sket et stigning på ca. 14 %, og fra 2010 til 2011 er der sket et større fald på 22 %. Set i forhold til det samlede antal afgørelser, der er truffet af statsadvokaterne i beretningsårene, er henholdsvis ca. 18,9 % og 13,9 % af afgørelserne indbragt for Rigsadvokaten. Denne "klagefrekvens" er på niveau med de senere år.

Fordelingen af klager, der er blevet indbragt af sagens parter (henholdsvis polititjenestemænd og borgere) og politiklagenævnene, fremgår af nedenstående tabel. Det fremgår heraf, at politiklagenævnene i 2010 påklagede 1 afgørelse (ca. 0,5 %), mens polititjenestemænd påklagede 13 afgørelser (ca. 7 %). Borgerne stod for resten af klagerne (ca. 92,5 %). I 2011 påklagede poli-

tiklagenævnene 9 afgørelser (ca. 6,5 %) mens polititjenestemænd påklagede 4 afgørelser (ca. 2,9 %). Borgerne stod for resten af klagerne (ca. 90,6 %).

Tabel 1. Fordelingen af indkomne sager hos Rigsadvokaten 2000-2011

Sag indkommet i	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011												
Sagskategori	93b 93c 93b	93c 93b 93c	93b 93c 93b	93c 93b 93c	93b 93c 93b	93c 93b 93c	93b 93c 93b	93c 93b 93c	93b 93c 93b	93c 93b 93c	93b 93c 93b	93c 93b 93c												
Sagen påklaget af																								
– polititjenestemanden	5	6	5	8	2	3	3	13	7	6	4	6	4	0	6	2	2	4	4	6	2	7	1	3
– borgeren *)	59	58	44	80	46	99	39	92	57	63	40	87	45	83	53	104	61	94	52	92	58	111	41	86
– politiklagenævnet	4	11	3	8	0	1	0	3	1	2	1	2	0	2	2	3	2	1	1	2	0	1	2	7
Klager efter kap.																								
93 b og 93 c	68	75	52	96	48	103	42	108	65	71	45	95	49	85	61	109	65	99	57	100	60	119	44	96
Klager i alt		143		148		151		150		136		140		134		170		164		157		179		140
Afgørelser i alt		715		927		874		880		975		966		906		1140		981		1053		947		1010
“Klageprocent”		20		16		17		17		14		14		15		14,9		16,7		14,9		18,9		13,9

*) Herunder klager, der er afvist på grund af manglende partsstatus.

5.8 Særligt om sager, der er påklaget af nævnene

Det kan fortsat konstateres, at politiklagenævnene – som forudsat i lovforarbejderne – generelt er tilbageholdende med at klage over statsadvokatens afgørelse, selvom man eventuelt er uenige i denne afgørelse. Nævnene har således i 2010 kun klaget over statsadvokatens afgørelse i 1 tilfælde. I 2011 har antallet som nævnt været noget højere, men dog fortsat ganske begrænset, idet politiklagenævnene har klaget over statsadvokatens afgørelse i 9 tilfælde.

Nævnene har i perioden fra ordningens start i 1996 og frem til udgangen af 2011 klaget over statsadvokatens afgørelse i følgende tilfælde:

Tabel 2.

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Adfærd	2	4	3	0	0	1	1	0	2	2	1	0	2
Straf	12	11	8	1	3	2	2	2	3	1	2	1	7
I alt	14	15	11	1	3	3	3	2	5	3	3	1	9
Afgørelse ændret	*	*	*	*	*	1	2	0	0	2	1	1	3**

*) Ikke opgjort i tidligere beretninger.

***) 1 sag genoptaget

En række af de sager, der var påklaget af nævnene, har vedrørt spørgsmål om nævnenes kompetence, mens andre sager derimod har vedrørt spørgsmålet om en almindelig bevisvurdering, som sagens parter ikke har fundet anledning til at påklage.

Som det fremgår af tabellen, har nævnene navnlig i de første år påklaget afgørelser vedrørende mere generelle fortolkningsspørgsmål. Der kan herom henvises til de tidligere udgivne beretninger om behandlingen af klager over politiet.

Ovenfor i afsnit 5.5 og i afsnit 4.3.2 er nævnt eksempler på sager, der er påklaget af nævnene. Der henvises i øvrigt til politiklagenævnenes delberetninger.

Afsnit 6

Statistisk opgørelse over behandlingen af konkrete klagesager hos statsadvokaterne i 2010 og 2011

6.1 Statistik over indkomne politiklagenævnsager

Statsadvokaterne har i beretningsåret 2010 modtaget 971 sager og i beretningsåret 2011 930 sager, der er omfattet af ordningen. Der er således sket et fald i sagsantallet mellem 2009 og 2010 på 7,8 %, idet der i 2009 indkom 1053 nye sager hos statsadvokaterne. Der er sket et yderligere fald i sagsantallet på 4,2 % fra 2010 til 2011. Antallet af nye sager er i 2011 det laveste siden 2003.

Ser man på sammensætningen af sagsporteføljen på landsplan, følger fordelingen nogenlunde de samme tendenser som tidligere år, idet antallet af straffesager fortsat er størst. I 2010 udgjorde antallet af straffesager således ca. 58 % af samtlige sager, hvilket er et mindre fald i forhold til 2009, hvor andelen var ca. 60 %. I 2011 udgjorde andelen af straffesager ca. 55 %, hvilket således er yderligere et fald i forhold til 2010.

Der er i beretningsåret 2010 registreret 228 færdselssager mod 290 sager i 2009, hvilket svarer til større fald på ca. 21 %. Der er i beretningsåret 2011 registreret 230 færdselssager, hvilket således ligger på niveau med 2010. Den største enkeltårsag til faldet i antallet af såvel straffesager som det samlede antal sager under politiklagenævnsordningen er således faldet i antallet af færdselssager.

Fordelingen af sagerne på landsplan er fortsat "skæv" i den forstand, at Statsadvokaten for København og Bornholm og Statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn, der dækker det storkøbenhavnske område, modtager godt halvdelen af samtlige nye sager (ca. 53 % af sagerne i 2010 og ca. 51 % af sagerne i 2011), mens indbyggertallet i disse to områder alene udgør ca. 30 % af Danmarks befolkning.

Der er foretaget en regional opdeling af de indkomne sager. Der henvises herom blandt andet til tabel 2. I lighed med sidste år er der også foretaget en regional opdeling af de afgjorte sager. Der henvises herom blandt andet

til tabel 4a og 5a. Jeg har ikke fundet grundlag for at foretage en yderligere opdeling på politikredse.

Tabel 1. Indkomne politiklagenævnsager 2001-2011

Antal sager indkommet i	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Klager over politipersonalets adfærd	365	385	400	367	405	457	447	424	407	415
Straffesager mod politipersonale	511	532	571	567	584	566	534	629	564	515
– heraf færdselsager	170	220	251	252	277	214	231	290	228	230
– heraf sager behandlet efter rpl. § 1020 a, stk. 2	10	7	6	9	20	21	14	12	12	14
I alt sager omfattet af ordningen	876	917	971	934	989	1023	981	1053	971	930

Tabel 2. (2010) Indkomne politiklagenævnsager hos statsadvokaterne

Antal indkomne sager 2010	Statsadvokaten for København og Bornholm	Statsadvokaten for Nord- og Sjælland og Københavns Vestegn	Statsadvokaten for Midt- og Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster	Statsadvokaten for Nord- og Øst- og Sjælland	Statsadvokaten for Midt- og Syd- og Sønder- og Sjælland	Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønder- og Sjælland	I alt
Klager over politiets adfærd	135	66	42	83	34	47	407
Straffesager mod politipersonale	212	100	44	75	66	67	564
Heraf færdselsager	97	42	19	13	30	27	228
I alt	347	166	86	158	100	114	971

Table 2. (2011) Indkomne politiklagenævns sager hos statsadvokaterne

Antal indkomne sager 2011	Statsadvokaten for København og Bornholm	Statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn	Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster	Statsadvokaten for Nord- og Østjylland	Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland	Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland	I alt
Klager over politiets adfærd	108	91	42	77	44	53	415
Straffesager mod politipersonale	175	101	48	73	42	76	515
Heraf færdselsager	97	47	30	13	21	22	230
I alt	283	192	90	150	86	129	930

Table 3. Fordeling af indkomne sager pr. statsadvokatur

Antal sager indkommet i	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Statsadvokaten for København og Bornholm	246	241	277	275	331	339	297	349	347	283
Statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn	209	224	232	226	230	160	167	173	166	192
Statsadvokaten for Midt-, Vest-, Sydsjælland, Lolland og Falster	94	106	96	97	93	104	123	108	86	90
Statsadvokaten for Nord- og Østjylland	108	112	129	106	110	180	180	203	158	150
Statsadvokaten for Midt-, Vest-, og Sydøstjylland	130	114	116	116	109	112	108	91	100	86
Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland	89	120	121	114	116	128	106	129	114	129
I alt sager omfattet af ordningen	876	917	971	934	989	1023	981	1053	971	930

6.2 Statistik over afgjorte politiklagenævnsager

Statsadvokaterne har i beretningsåret 2010 afgjort 947 sager, der er omfattet af ordningen, mens der i samme periode indkom 971 nye sager. Statsadvokaterne har i beretningsåret 2011 afgjort 1010 sager, mens der i samme periode indkom 930 nye sager.

Et udvalg af de konkrete sager, som statsadvokaterne har behandlet i beretningsåret, er beskrevet i afsnit 4.

Tabel 4. Afgjorte politiklagenævnsager i 2002-2011

Antal sager afgjort i	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Klager over politipersonalets adfærd										
	400	366	424	387	379	489	461	440	384	435
Straffesager mod politipersonale										
	474	514	551	579	527	651	528	624	563	575
– heraf færdsels- sager										
	121	207	179	259	246	263	231	277	232	237
– heraf undersøgelser efter § 1020 a, stk. 2										
	11	8	6	10	11	20	21	10	14	17
I alt sager omfattet af ordningen										
	874	880	975	966	906	1140	989	1064	947	1010

6.3 Statistik over afgjorte adfærdssager

Statistikken over afgjorte adfærdssager indeholder oplysninger om klager, der er forligt i politikredsen (notitssager), tilbagekaldte klager og afviste klager. Endvidere indgår der oplysninger om sager, hvor der ikke er udtalt kritik af politiet, men hvor statsadvokaten alligevel har beklaget forholdet over for klageren. Endelig indgår der oplysninger om sager, hvor statsadvokaten har fundet grundlag for at kritisere den enkelte polititjenestemand eller "systemet". Der er i beretningsåret 2010 afgjort i alt 384 adfærdsklagesager og i beretningsåret 2011 afgjort i alt 435 adfærdsklager.

Tabel 4a. (2010) Statsadvokaternes afgørelser af klager over politipersonalets adfærd

Afgørelse	Statsadvokaten for København og Bornholm	Statsadvokaten for Nord- og Sjælland og Københavns Vestegn	Statsadvokaten for Midt- og Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster	Statsadvokaten for Nord- og Østjylland	Statsadvokaten for Midt- og Sydøstjylland	Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland	I alt
1. Klagen forligt i politikredsen ("notitssager")	35	20	17	26	13	12	123
2. Klagen tilbagekaldt	4	1	0	2	0	1	8
3. Klagen afvist som forældet, jf. retsplejelovens § 1019 a, stk. 2	4	2	4	2	1	4	17
4. Klagen afvist som ubegrundet (herunder som grundløs, hvor undersøgelsen ikke har underbygget klagen, og modstridende forklaringer ("påstand mod påstand"))	98	37	20	22	18	20	215
5. Ej kritik, men forholdet beklaget (forholdet beklaget over for klager, selvom der ikke har været grundlag for kritik af polititjenestemandens adfærd)	1	6	0	2	0	0	9
6. Grundlag for kritik af polititjenestemandens adfærd	0	1	0	0	0	2	3
7. – herunder kritisabelt	0	1	0	0	0	2	3
8. – herunder meget kritisabelt	0	0	0	0	0	0	0
9. – herunder særdeles/stærkt / yderst kritisabelt	0	0	0	0	0	0	0
10. Systemkritik (herunder kritik af tilrettelæggelsen af generelle procedurer mv.)	0	0	0	0	0	0	0
11. Andet (herunder blandt andet sager, der er henlagt, fordi klager ikke har reageret på henvendelser fra statsadvokaten)	3	4	0	0	2	0	9
I alt	145	71	41	54	34	39	384

Tabel 4a. (2011) Statsadvokaternes afgørelser af klager over politipersonalets adfærd

Afgørelse	Statsadvokaten for København og Bornholm	Statsadvokaten for Nord- og Sjælland og Københavns Vestegn	Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster	Statsadvokaten for Nord- og Østjylland	Statsadvokaten for Midt- og Sydøstjylland	Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland	I alt
1. Klagen forligt i politikredsen ("notitssager")	32	18	12	16	6	17	101
2. Klagen tilbagekaldt	0	1	0	8	0	2	11
3. Klagen afvist som forældet, jf. retsplejelovens § 1019 a, stk. 2	4	2	1	0	2	0	9
4. Klagen afvist som ubegrundet (herunder som grundløs, hvor undersøgelsen ikke har underbygget klagen, og modstridende forklaringer ("påstand mod påstand"))	47	55	26	55	32	29	244
5. Ej kritik, men forholdet beklaget (forholdet beklaget over for klager, selv om der ikke har været grundlag for kritik af polititjenestemandens adfærd)	6	1	2	2	0	0	11
6. Grundlag for kritik af polititjenestemandens adfærd	0	3	0	2	0	2	7
7. – herunder kritisabelt	0	3	0	2	0	2	7
8. – herunder meget kritisabelt	0	0	0	0	0	0	0
9. – herunder særdeles/stærkt /yderst kritisabelt	0	0	0	0	0	0	0
10. Systemkritik (herunder kritik af tilrettelæggelsen af generelle procedurer mv.)	0	0	0	0	0	0	0
11. Andet (herunder blandt andet sager, der er henlagt, fordi klager ikke har reageret på henvendelser fra statsadvokaten)	6	8	9	11	10	8	52
I alt	95	88	50	94	50	58	435

Det bemærkes, at statistikken vedrører afgørelsen af adfærdsklagen. Der kan derfor f.eks. være udtalt kritik af polititjenestemændenes dispositioner i sagen, selv om sagen i statistikken er rubriceret under pkt. 4 som ubegrundet. Det bemærkes endvidere, at opgørelsen vedrører journaliserede sager, hvilket medfører, at den enkelte sag f.eks. kan omfatte flere indklagede polititjenestemænd. Der kan således i den enkelte sag være rejst kritik af flere enkeltpersoner.

Tabel 4b. Statsadvokaternes afgørelser af klager over politipersonalets adfærd 2002-2011

Fordelingen efter afgørelsens indhold										
	2002	2003	2004 ¹⁾	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Klagen forligt i politikredsen	73	122	145	120	129	147	151	152	123	101
Klagen tilbagekaldt	8	5	13	12	12	18	9	7	8	11
Klagen afvist som forældet	3	5	6	14	6	9	9	16	17	9
Klagen afvist som ubegrundet	289	195	203	210	210	272	266	240	215	244
Ej kritik, men forholdet beklaget	12	14	20	7	7	8	5	9	9	11
Grundlag for kritik	7	6	14	9	7	14	8	5	3	7
Systemkritik	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Andet	8	19	22	14	8	21	13	11	9	52
I alt	400	366	424	387	379	489	461	440	384	435

Noter: 1) Tallene for 2004 er korrigeret for så vidt angår tidligere opdateringsfejl.

6.4 Statistik over afgjorte straffesager

Statistikken over afgjorte straffesager indeholder oplysninger om sager, hvor anmeldelsen er afvist uden realitetsbehandling, og sager hvor statsadvokaten har indstillet efterforskningen eller opgivet påtale. Endvidere indgår der oplysninger om de sager, hvor statsadvokaten har fundet, at der var et tiltalegrundlag. Denne kategori omfatter både sager, hvor der er rejst tiltale, sager der er mundet ud i et tiltalefraval, og sager hvor polititjenestemanden har fået en advarsel efter retsplejeloven. Endelig indgår der oplysninger om de sager, hvor statsadvokaten har beklaget forholdet, selvom der ikke har været et tiltalegrundlag i sagen. Færdselssagerne er anført særskilt. Der er i beretningsårene

2010 og 2011 afgjort henholdsvis 563 og 575 sager, der er behandlet efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 c (straffesager).

Table 5a. (2010) Statsadvokaternes afgørelse af straffesager mod politipersonalet, herunder sager, der er behandlet efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2.

Fordeling efter afgørelsens indhold (færdselssager er anført i parantes)	Statsadvokaten for København og Bornholm	Statsadvokaten for Nord- og Sjælland og København og Vestegn	Statsadvokaten for Midt- og Sydsjælland, Lolland og Falster	Statsadvokaten for Nord- og Østjylland	Statsadvokaten for Midt- og Sydøstjylland	Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland	I alt
1. Anmeldelsen afvist efter retsplejelovens § 749, stk. 1	13 (3)	10 (0)	8 (1)	11 (2)	4 (0)	12 (3)	58 (9)
2. Efterforskningen indstillet efter retsplejelovens § 749, stk. 2, (ikke-sigtede personer)	182 (62)	56 (10)	16 (7)	42 (5)	34 (14)	26 (8)	356 (106)
3. Påtalen opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 1, (sigtede personer)	0	0	0	1 (0)	0	0	1 (0)
4. Tiltalegrundlag (sager, hvor der er rejst tiltale, udsendt bødeforlæg eller meddelt tiltalefråfald eller en advarsel)	42 (42)	22 (20)	19 (18)	6 (6)	12 (11)	23 (18)	124 (115)
5. Kritik eller forholdet beklaget, men ikke tiltalegrundlag (statsadvokaten har udtalt kritik eller beklaget det skete, selvom der ikke har været grundlag for tiltale mv.)	4 (0)	5 (0)	0	6 (1)	0	3 (0)	18 (1)
6. Andet (blandt andet sager, der er tilbagekaldt, bagatelsager, færdselssager) mv.)	2 (0)	0	1 (0)	2 (1)	1 (0)	0	6 (1)
I alt	243 (107)	93 (30)	44 (26)	68 (15)	51 (25)	64 (29)	563 (232)

Table 5a. (2011) Statsadvokaternes afgørelse af straffesager mod politipersonalet, herunder sager, der er behandlet efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2.

Fordeling efter afgørelsens indhold (færdselssager er anført i parentes)	Statsadvokaten for København og Bornholm	Statsadvokaten for Nord-sjælland og København og Bornholm Vestegn	Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster	Statsadvokaten for Nord- og Østjylland	Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland	Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland	I alt
1. Anmeldelsen afvist efter retsplejelovens § 749, stk. 1	9 (0)	12 (2)	7 (0)	10 (0)	5 (0)	10 (1)	53 (3)
2. Efterforskningen indstillet efter retsplejelovens § 749, stk. 2, (ikke-sigtede personer)	136 (57)	41 (13)	21 (6)	50 (9)	38 (13)	41 (6)	327 (104)
3. Påtalen opgivet efter retsplejelovens § 721, stk.1, nr. 1, (sigtede personer)	0	0	0	1(0)	0	2(0)	3 (0)
4. Tiltalegrundlag (sager, hvor der er rejst tiltale, udsendt bødeforlæg eller meddelt tiltalefrafald eller en advarsel)	40 (39)	31 (29)	21 (20)	15 (12)*	12 (11)	18 (14)	137 (125)
5. Kritik eller forholdet beklaget, men ikke tiltalegrundlag (statsadvokaten har udtalt kritik eller beklaget det skete, selvom der ikke har været grundlag for tiltale mv.)	7 (1)	2 (0)	2 (0)	0	1 (0)	2 (0)	14 (1)
6. Andet (blandt andet sager, der er tilbagekaldt, bagatelsager, færdselssager) mv.)	0	18 (0)	3(1)	9(0)	4(0)	7 (3)	41 (4)
I alt	192 (97)	104 (44)	54 (27)	85 (21)	60 (24)	80 (24)	575 (237)

* I en af sagerne blev der også udtalt højeste grad af kritik af polititjenestemandens adfærd.

Tabel 5b. (2010) Statsadvokaternes afgørelse af sager med tiltalegrundlag

	Tiltale	Bødeforelæg	Tiltalefrafald	Advarsel
Straffeloven				
§ 152, stk. 1		1		
§ 152 og § 155	1	1		
§ 155	1	1		
§§ 155, 244 og 260	1			
§§ 181 og 279 mv.	1			
§ 246, jf. § 245, stk. 1	1			
Færdselssager				
ATK	1	95		
Anden*	3	12	4	
Anden særlovgivning				
Naturbeskyttelsesloven			1	
I alt	9	110	5	0

* Herunder også udrykningsbekendtgørelsen

Tabel 5b. (2011) Statsadvokaternes afgørelse af sager med tiltalegrundlag

	Tiltale	Bødeforelæg	Tiltalefrafald	Advarsel
Straffeloven				
§ 152, stk. 1	1			
§ 155	2	5		
§ 157		1		
§ 155 og § 293 a	1			
§ 244	1			
§ 245	1			
Færdselssager				
ATK		96		
Anden*	4	14	10**	1
I alt	10	116	10	1

* herunder også udrykningsbekendtgørelsen

** I én af sagerne blev tiltalen opgivet efter retsplejelovens § 728, bl.a. pga. fejl i anklageskriftet.

Tabel 5c. Statsadvokaternes afgørelse af straffesager mod politipersonalet, herunder sager, der er behandlet efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, i 2002-2011

Fordelingen efter afgørelsens indhold ¹⁾	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Anmeldelsen										
afvist	96 (4)	96 (14)	112 (15)	97 (10)	74 (4)	69 (6)	45 (6)	62 (10)	58 (9)	53 (3)
Efterforskning indstillet eller påtale										
opgivet	282 (62)	273 (76)	246 (33)	268 (69)	261 (72)	388 (101)	304 (78)	362 (112)	357 (106)	330 (104)
Tiltalegrundlaget	79 (52)	114 (111)	170 (163)	189 (176)	173 (162)	168 (154)	154 (147)	166 (153)	124 (115)	137 (125)
Forholdet beklaget, men ikke tiltalegrundlag	3 (1)	5 (0)	4 (0)	10 (1)	7 (0)	14 (2)	18 (0)	29 (0)	18 (1)	14 (1)
Andet	14 (2)	21 (6)	19 (2)	15 (3)	12 (8)	12 (0)	7 (0)	5 (3)	6 (1)	41 (4)
I alt	474 (121)	508 (207)	551 (213)	579 (259)	527 (246)	651 (263)	528 (231)	624 (278)	563 (232)	575 (237)

Noter:

1) Færdselssager er anført i parentes.

6.5 Særligt om undersøgelsessager efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2

Dette afsnit omhandler sager, som statsadvokaterne og Rigsadvokaten har behandlet efter bestemmelsen i retsplejelovens § 1020 a, stk. 2. Efter denne bestemmelse iværksætter statsadvokaten efterforskning, når en person er afgået ved døden eller er kommet alvorlig til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. I disse tilfælde skal der indledes efterforskning, uanset om der i det konkrete tilfælde er formodning om strafbart forhold.

Der er i perioden fra ordningens start i 1996 til udgangen af 2011 indkommet 194 sager. Sagerne er beskrevet i de tidligere beretninger og i denne beretnings afsnit 4.

Der har i den overvejende del af sagerne været enighed mellem politiklagnævn og statsadvokat om sagens afgørelse. I det omfang sagerne er påklaget til Rigsadvokaten, har Rigsadvokaten oftest tiltrådt statsadvokatens afgørelse.

Antallet af undersøgelsessager, dvs. de særligt alvorlige sager, hvor en borger

er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben mv. var i 2010 og 2011 på niveau med 2008 og 2009 og væsentligt lavere end i både 2006 og 2007. Statsadvokaten indledte således henholdsvis 12 og 14 undersøgelser i 2010 og 2011 i sager af denne karakter mod 20 undersøgelser i 2006, 21 undersøgelser i 2007, 14 undersøgelser i 2008 og 12 undersøgelser i 2009. Antallet af disse undersøgelsessager har varieret gennem årene, og der har siden 1996 gennemsnitligt været iværksat 12 undersøgelser årligt.

I 2010 var der 5 skudepisoder, heraf én med dødelig udgang, og i 2011 var der 3 skudepisoder, heraf ingen med dødelig udgang.

Tabel 6. Indkomne undersøgelsessager efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, i 2000-2011

Antal sager indkommet i:												
Vedrørende:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Detentions-												
dødsfald	3	1	1	1	0	0	0	2	0	0	1	1
Forsøg på selv-												
mord i detention												
mv.	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Skudsager	2	6	4	4	2	2	11	6	2	6	5	3
– heraf med												
dødelig udgang	0	2 ¹⁾	2	1	0	0	4	0	1	3	1	0
Dødsfald i øvrigt	0	6	2	0	1	3	5	2	2	3	2	5
Tilskadekomst												
i øvrigt	4	3	2	2	4	4	4	11	10	3	4	4
I alt sager	9	17	10	7	6	9	20	21	14	12	12	14

Note 1) Den ene sag vedrørte to dræbte

Tabel 7. Fordeling af indkomne undersøgelsessager efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, pr. statsadvokatur i 2000-2011

Antal sager indkommet i:												
Vedrørende:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Statsadvokaten for København og Bornholm	1	1	0	4	3	3	3	5	4	1	2	3
Statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn	4	6	2	0	1	2	5	2	1	3	1	3
Statsadvokaten for Midt-, Vest, og Syd- Sjælland mv.	0	1	1	2	1	0	2	1	1	3	3	1
Statsadvokaten i Nord- og Østjylland	2	1	3	0	0	0	3	7	5	3	4	3
Statsadvokaten i Midt, Vest- og Syd- Østjylland	1	2	1	1	0	1	5	5	3	2	2	2
Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland	1	6	3	0	1	3	2	1	0	0	0	2
I alt sager	9	17	10	7	6	9	20	21	14	12	12	14

Table 8. (2010) Afgørelser i undersøgelsessager efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2

Fordeling efter afgørelsens indhold	Statsadvokaten for København og Bornholm	Statsadvokaten for Nord- og Sjælland og Københavns Vestegn	Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster	Statsadvokaten for Nord- og Østjylland	Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland	Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland	I alt
1. Efterforskning indstillet efter retsplejelovens § 749, stk. 2 (ikke-sigtede personer)	1	2	3	5	1	0	12
2. Påtale er opgivet efter retsplejelovens § 721, stk.1, nr. 1 (sigtede personer)	0	0	0	0	0	0	0
3. Tiltalegrundlag ¹⁾	0	0	1	0	0	0	1
4. Kritik ²⁾	0	0	0	1	0	0	1
5. Forholdet beklaget, men ikke grundlag for kritik ³⁾	0	0	0	0	0	0	0
6. Systemkritik og henstillinger	0	0	0	0	0	0	0
7. Andet	0	0	0	0	0	0	0
I alt	1	2	4	6	1	0	14

Noter:

1) Sager hvor der er rejst tiltale, udsendt bødeforlæg og meddelt tiltalefrafald eller en advarsel.

2) Sager hvor statsadvokaten har udtalt kritik af det skete, selv om der ikke har været grundlag for tiltale mv.

3) Objektiv beklagelse.

Tabel 8. (2011) Afgørelser i undersøgelsessager efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2

Fordeling efter afgørelsens indhold	Statsad- vokaten for Køben- havn og Bornholm	Statsad- vokaten for Nord- sjælland og Køben- havns Vestegn	Statsad- vokaten for Midt-, Vest- og Sydsjæl- land, Lolland og Falster	Statsad- vokaten for Nord- og Øst- jylland	Statsad- vokaten for Midt-, Vest- og Sydøst- jylland	Statsad- vokaten for Fyn, Syd- og Sønder- jylland	I alt
1. Efterforskning indstillet efter retsplejelovens § 749, stk. 2 (ikke-sigtede personer)	3	2	2	4	3	2	16
2. Påtale er opgivet efter retspleje- lovens § 721, stk.1, nr. 1 (sigtede personer)	0	0	0	0	0	0	0
3. Tiltalegrundlag ¹⁾	0	0	0	0	0	0	0
4. Kritik ²⁾	0	0	0	0	0	0	0
5. Forholdet beklaget, men ikke grundlag for kritik ³⁾	0	0	0	0	0	0	0
6. Systemkritik og henstillinger	0	0	0	0	0	0	0
7. Andet	0	1	0	0	0	0	1
I alt	3	3	2	4	3	2	17

Table 9. Afgørelser i undersøgelsessager efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, i 2000-2011

Fordeling efter afgørelsens indhold												
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Efterforskning indstillet eller påtale opgivet ¹⁾	7	12	6	2	5	7	10	17	18	7	12	16
Tiltalegrundlag ²⁾	0	1	1	0	0	2	0	2	0	0	1	0
Kritik ³⁾	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0
Forholdet beklaget, men ikke grundlag for kritik ⁴⁾	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
Systemkritik og henstillinger	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Andet	0	0	0	0	1	0	0	0	3	1	0	1
Verserende	0	1	2	4	5	0	13	14	0	6	3	3
I alt	9	14	10	7	12	10	24	34	21	16	17	20

Noter:

- 1) Denne kategori omfatter sager, hvor efterforskningen er indstillet efter retsplejelovens § 749, stk. 2, (ikke-sigtede personer), og hvor påtale er opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 1, (sigtede personer).
- 2) Denne kategori omfatter sager, hvor der er rejst tiltale, udsendt bødeforlæg og meddelt tiltalefrafald eller en advarsel.
- 3) Sager hvor statsadvokaten har beklaget det skete, selvom der ikke har været grundlag for tiltale mv.
- 4) Objektiv beklagelse.

Afsnit 7

Supplerende oplysninger vedrørende sager omtalt i tidligere beretninger

7.1 Beretningen for 2001

7.1.1 Undersøgelser efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2

Politiets skud mod to biler, hvori to personer blev ramt og afgik ved døden – "Tilst-sagen"

SA5-2001-321-0282 og K 847/2002

Sagen er omtalt i beretningen 2001, s. 157.

Ved Højesterets dom af 30. november 2011 blev Politidirektøren for Østjylland, Rigsadvokaten og Justitsministeriet frifundet i en civil sag.

Appellanterne, de nære pårørende og to af passagererne i bilerne, havde bl.a. nedlagt påstand om, at Politidirektøren for Østjylland, Rigsadvokaten og Justitsministeriet skulle betale godtgørelse for ikke-økonomisk skade under hensyn til, at der var sket en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 2 og artikel 3. Politidirektøren for Østjylland, Rigsadvokaten og Justitsministeriet påstod bl.a. frifindelse.

Højesteret udtalte, at der hverken i forbindelse med de afgivne skud, der dræbte førerne af de to biler, skuddet gennem den ene bils højre siderude, eller ved gennemførelsen af efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 1020 a, var sket krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Der var derfor ikke grundlag for at tilkende appellanterne en godtgørelse.

Landsretten var nået til samme resultat.

7.2 Beretningen for 2002

7.2.1 Undersøgelser efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2

Dødsfald i forbindelse med transport af anholdt til detentionen – "Løgstør-sagen"

SA4-2002-321-0132 og RA-2003-322-0007

Sagen er omtalt i beretningen 2002, s. 232, beretningen 2003, s. 198, beretningen 2004, s. 117 og beretningen 2005, s. 141.

Ved Højesterets dom af 9. juni 2011 blev Nordjyllands Politi og Justitsministeriet frifundet i en civil sag.

Appellanterne, As mor M og dødsboet efter A, havde bl.a. nedlagt påstand om, at Nordjyllands Politi og Justitsministeriet skulle betale godtgørelse for ikke-økonomisk skade m.v. som følge af deres ansvar eller medansvar for As død. Det blev bl.a. gjort gældende, at politimæssige pligter var blevet tilsidesat, og at der var sket krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 2 (retten til livet). Nordjyllands Politi og Justitsministeriet påstod frifindelse.

Højesterets flertal på tre dommere udtalte, at hvis en person, der er ved godt helbred, anholdes af politiet og efterfølgende afgår ved døden, mens vedkommende er i politiets varetægt, har staten pligt til at fremkomme med en plausibel forklaring på de begivenheder, der førte frem til dødsfaldet. I denne sag, hvor det alene var myndighederne, der var vidner til dødsfaldet, må det endvidere kræves, at forklaringen er tilfredsstillende og overbevisende. Dommerne fandt, at myndighedernes forklaring på begivenhederne var tilfredsstillende og overbevisende, og at de fire involverede betjente ikke havde handlet ansvarspådragende eller overtrådt EMRK artikel 2.

Et mindretal på to dommere fandt derimod ikke, at myndighedernes forklaring om forløbet var tilfredsstillende og overbevisende i forhold til, at A var afgået ved døden.

Landsretten var nået til samme resultat som flertallet.

7.3 Beretningen for 2003

7.3.1 Undersøgelser efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2

Biltyv dræbt ved skud – "Røde Mellemvej-sagen"

SA1-2003-322-0003, tidl. SA1-2003-321-0174 og RA-2003-322-0008

Sagen er omtalt i beretningen 2003, s. 190, beretningen 2004, s. 15 og 121, beretningen 2005, s. 115.

Statsadvokaten for København og Bornholm og Rigsadvokaten blev ved Østre Landsret dom af 9. marts 2012 dømt i en civil sag.

Sagen drejede sig om, hvorvidt bilistens efterladte havde krav på godtgørelse, fordi Statsadvokaten for København og Bornholm og Rigsadvokaten havde krænket deres rettigheder i henhold til bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 2 om retten til liv. Dette krav støttedes på det efterfølgende undersøgelsesforløb, som efter de efterlattes opfattelse var mangelfuldt og fejlbehæftet på en sådan måde, at der herved var påført dem som efterladte en selvstændig krænkelse. Sagen var oprindeligt anlagt tillige mod Københavns Politi med krav om godtgørelse efter bl.a. erstatningsansvarsloven i anledning af selve forvoldelsen af bilistens død, men Højesteret fastslog i dom af 5. maj 2011, at et eventuelt krav herpå var forældet.

Landsretten fandt det ikke godtgjort, at det i konventionens forstand havde været absolut nødvendigt i den pågældende situation at afgive det dræbende skud. Landsretten tog ikke herved stilling til, om den skydende betjent kunne gøres strafferetligt ansvarlig for afgivelsen af skuddet. Dette spørgsmål, hvori også indgik andre momenter, var endeligt afgjort ved statsadvokatens beslutning om at indstille efterforskningen, da den ikke kunne forventes at føre til domfældelse af betjenten for et strafbart forhold.

Under Rigsadvokatens behandling af de efterlattes klage over statsadvokatens afgørelse udløb fristen for at omgøre beslutningen om at indstille efterforskningen, jf. retsplejelovens § 724, stk. 2, hvorfor Rigsadvokaten ikke tog stilling til klagen. Landsretten fandt, at den manglende overholdelse af omgørelsesfristen efter omstændighederne indebar en krænkelse af Menneskerettighedskonventionens artikel 2.

På den baggrund tilkendte landsretten de pårørende en godtgørelse på 150.000 kr.

Rigsadvokaten og Statsadvokaten for København og Bornholm har anket dommen til Højesteret med påstand om frifindelse.

7.4 Beretningen for 2008 og 2009

7.4.1 Adfærdssager

Klage over fremgangsmåde ved gennemførelse af anholdelse

SA2-2008-323-0024 og RA-2009-323-0045

Sagen er omtalt i beretningen 2008 og 2009, s. 47.

P blev efterfølgende tildelt en disciplinær advarsel.

7.4.2 Straffesager

Vicepolitikommissær dømt for vold begået i fritiden (forevisning af politiskilt)

SA2-2009-321-0124 (0063)

Sagen er omtalt i beretningen 2008 og 2009, s. 62.

Justitsministeriet meddelte A afsked efter indstilling fra Rigspolitiet.

Videregivelse af oplysninger til mistænkt

SA4-2009-321-0085

Sagen er omtalt i beretningen 2008 og 2009, s. 69.

Procesbevillingsnævnet meddelte P afslag på ansøgningen.

Justitsministeriet meddelte P afsked efter indstilling fra Rigspolitiet.

Vicepolitikommissær anmeldt for udfærdigelse af bevidst urigtig rapport i forbindelse med rydning af Ungdomshuset.

SA1-2008-321-0058 og RA-2009-321-0078

Sagen er omtalt i beretningen 2008 og 2009, s. 84.

V blev efterfølgende tildelt en disciplinær irettesættelse.

Vådskud afgivet af polititjenestemand i PET

SA2-2009-321-0037

Sagen er omtalt i beretningen 2008 og 2009, s. 86.

P blev efterfølgende ikendt en disciplinær bøde på 3.000 kr.

7.4.3 Undersøgelser efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 2

Tidligere soldat skudt af politiet, da han angreb betjente med kniv

SA1-2009-322-0005 og RA-2009-322-0014

Sagen er omtalt i beretning 2008-2009, s. 117.

De pårørende til afdøde påklagede statsadvokatens afgørelse til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

Psykisk syg mand bevæbnet med kniv og økselignende genstand ramt af skud i låret

SA3-2009-322-0003

Sagen er omtalt i beretning 2008-2009, s. 119.

Den pågældende psykiske syge mand blev efterfølgende idømt en behandlingsdom for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, i forbindelse med episoden.

Statsadvokaten fandt, at skuddet var afgivet i overensstemmelse med politilovens § 17. Statsadvokaten indstillede derfor efterforskningen og udtalte heller ikke kritik af politiassistenten.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Person kom alvorligt til skade, da han hoppede ud af vindue på 2. sal i forbindelse med en politiforretning på stedet

SA4-2009-322-0005 og RA-2010-322-0024

Sagen er omtalt i beretning 2008-2009, s. 121.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, da der ikke var formodning for, at der af de involverede polititjenestemænd var begået et strafbart forhold eller i øvrigt handlet kritisabelt, hverken i forbindelse med selve tilskadekomsten eller i forbindelse med den efterfølgende førstehjælpsbehandling.

Statsadvokaten lagde ved afgørelsen til grund, at politiassistenterne var gået gennem lejligheden og videre til soveværelset, hvor de blev opmærksomme på en person A, der umiddelbart efter forsvandt, nærmest på hovedet ud af lejligheden. Der blev straks rekvireret ambulance til A, der pådrog sig indre blødninger i hjernen og brækket kraveben. Da politiassistenterne kom ned til A, der lå neden for lejligheden, konstaterede de, at der omkring ham lå en masse pølsemandsposer med skunk, ligesom han også holdt nogle poser i favnen.

Statsadvokaten fandt, at det ikke med fornøden sikkerhed kunne siges, at der havde været fysisk kontakt mellem A og politiet inden faldet og dermed, at tilskadekomsten skyldtes en forsætlig eller uagtsom handling fra politiets side.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

A's advokat klagede på vegne af A over afgørelsen til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten stadfæstede statsadvokatens afgørelse.

Mand dræbt af skud i forbindelse med bistand til tvangsindlæggelse

SA4-2009-322-0007 og RA-2009-322-0025 (tidligere RA-2009-322-0017)

Sagen er omtalt i beretning 2008-2009, side 121-122.

Efter genoptagelse af sagen traf statsadvokaten fornyet afgørelse. Statsadvokaten fastholdt den tidligere afgørelse. De pårørende til afdøde påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelse.

Politiklagenævnens delberetninger

Landsformandens beretning – 2010

Der blev den 15. januar 2010 afholdt årsmøde på Politiskolen i Brøndby, hvor der om formiddagen var indlæg om politiuddannelsen og om eftermiddagen indlæg fra Rigsadvokaturen om klagesagsbehandlingen i det forløbne år.

Efterfølgende var der møde med de forskellige nævn, for valg af talsmand for de læge medlemmer samt formændene, hvor undertegnede blev valgt som landsformand.

Politiklagenævnens landsmøde blev afholdt den 8. og 9. oktober 2010 på Hotel Comwell i Roskilde.

Politiassessor Lise Willer fortalte om formiddagen om Politiets disciplinær system og dets sammenhæng med nævnens arbejde og indstillinger.

Om eftermiddagen havde vi en fælles drøftelse om tavshedspligt og habilitet, blandt andet afstedkommet af en uheldig episode vedrørende krænkelse af tavshedspligten i årets løb, ligesom det blev drøftet, efter begæring af advokat Helle Lokdam fra nævnet for København og Bornholm, om muligheden af at identificere politifolk, blandt andet i forbindelse med demonstrationer.

Denne drøftelse, vedrørende identifikation af politifolk, resulterede i et fælles udtalt ønske fra nævnene, om en drøftelse med Rigsadvokaturen og Rigspolitiet om muligheden for at identificere politifolk i demonstrationer ved hjælp af et nr.

Jeg rettede på denne baggrund henvendelse til Rigsadvokaten om et møde, til drøftelse af dette emne.

Dette møde blev afholdt den 14. januar 2011, med deltagelse af advokat Helle Lokdam og Eva Kofoed Jensen fra nævnet for København og Bornholm, Lennart Hem Lindblom, og Hans Fogtdal fra Rigsadvokaturen, vicesstatsadvokat Birgit Gammelgaard samt repræsentanter for Rigspolitiet og Københavns Politi.

Der blev fra Rigspolitiets side redegjort for ordningen i andre nordiske lande, og mødet mandede, efter en diskussion om det rejste emne, ud i en positiv indstilling til at arbejde videre med det rejste spørgsmål i politiets regi, med underretning til Rigsadvokaten og derigennem nævnene.

Holbæk, den 18. januar 2011

Kaj Høj

Delberetning for Politiklagenævnet for København og Bornholm – 2010

Nævnets nuværende formand blev af Justitsministeriet udnævnt ved skrivelse af den 3. marts 2010, med virkning fra den 1. januar 2010. Nævnet modtog ved overgangen i alt 43 sager, hvori akter samt Statsadvokatens udkast til afgørelse, var fremsendt til Nævnets tidligere formand i perioden 1. januar til 3. marts 2010. Nedenstående tal inkluderer hele 2010.

Politiklagenævnet for København og Bornholm har i løbet af 2010 modtaget underretning om i alt 355 nye sager, hvor sagsbehandlingen er indledt af Statsadvokaten.

Nævnet har, i medfør af retsplejelovens § 1021 e, afgivet udtalelse i 376 sager, der fordeler sig således:

Adfærdssager:	110
Straffesager:	121
Færdselsager:	110
Notitssager:	35

Af de 110 færdselsager angik 36 sager overtrædelser af færdselslovens hastighedsbestemmelser, der var konstateret ved politiets Automatiske Trafikkontrol (ATK-sager).

Nævnet har i løbet af 2010 afholdt 9 ordinære møder. Nævnets nuværende formand deltog som gæst, på Politiklagenævnenes årsmøde i januar 2010. Endvidere deltog Nævnet i et formandsmøde den 28. maj og i fællesmødet mellem Politiklagenævnene i Danmark, den 8.-9. oktober 2010.

Nævnet afholdte den 8. september møde med Statsadvokaten. Under mødet blev et par konkrete sager drøftet. Endvidere blev sagsbehandlingstidernes længde behandlet, idet den lange sagsbehandlingstid i enkelte sager kunne antages at være medvirkende til, at de afhørte havde vanskeligt ved at huske den episode, sagen drejede sig om. Statsadvokaten gav udtryk for, at der var stor opmærksomhed på dette problem, samt at de seneste tal viste, at sagsbehandlingstiderne var blevet kortere. Problemet vil som følge heraf forhåbentlig blive mindre fremover. Endelig blev mulighederne for identifikation af polititjenestemænd drøftet. Dette findes særligt relevant i forbindelse med sager, der har sit udspring i større demonstrationer, herunder i forbindelse med rydningen af Brorson kirken og COP15-mødet i København. Dette emne blev også taget op

af Nævnets formand på Fællesmødet i oktober, og er ligeledes sat på dagsordenen til et planlagt møde med Rigsadvokaten og Rigspolitichefen i januar 2011.

Klager i forbindelse med store demonstrationer, herunder især rydningen af Brorson kirken den 12.-13. august 2009 og COP15 demonstrationerne den 12., 13. 14.-15. og 16. december 2010 har udgjort ca. 100 af klagerne i 2010. Det har været et gennemgående problem, at de indklagede polititjenestemænd ikke har kunnet identificeres.

I forbindelse med Brorson kirkens rydning var der dog filmmateriale i en enkelt af sagerne, SA1-2009-321-0342, der dokumenterede et udsnit af handlingsforløbet. Det fremgik heraf, at en demonstrant blev slået med politistav et antal gange. Statsadvokaten fandt, at de sidste to til tre slag ikke var nødvendige, hvorfor politiassistentens adfærd på dette tidspunkt i forløbet fandtes kritisabel. Politiklagenævnet fandt adfærden yderst kritisabel, idet Nævnet fandt alle slag efter det første var unødvendige. Sagen blev indbragt for Rigsadvokaten, som i lighed med Statsadvokaten fandt de sidste to til tre slag unødvendige, hvilket førte til, at magtanvendelsen blev fundet meget kritisabel.

Som følge af det store antal polititjenestemænd, som deltog i forbindelse med demonstrationerne i anledning af COP 15 valgte Statsadvokaten, med Politiklagenævnets tiltrædelse, at sagerne blev behandlet uden forsøg på at identificere de indklagede polititjenestemænd. Dette blev fundet forsvarligt bl.a. som følge af, at der ikke var sket alvorlige skader i forbindelse med de indklagede episoder. I en stor del af sagerne vedrørte klagerne den anvendte sprogbrug, hvorfor Statsadvokaten i afgørelserne i disse sager bemærkede, at hvis en polititjenestemand skulle have udtalt sig som beskrevet ville en udtalelse af den art være upassende, idet bemærkninger af denne art ikke findes at være i overensstemmelse med den sprogbrug, som politiet bør anvende overfor borgerne. Nævnet fandt anledning til generelt til demonstrationen den 12. december 2010 at bemærke, at flere klagepunkter formentlig kunne have været undgået, såfremt ventetiden, fikseret på jorden, havde været kortere.

I andre sager, hvor det drejede sig om klager over, at klagers hoved var blevet trykket ned mod jorden med polititjenestemandens fod, eller slag mod klagers hoved, beklagede Statsadvokaten, hvis det var foregået, som af klager beskrevet, med mindre det var foregået som et hændeligt uheld. Politiklagenævnet har erklæret sig enig i disse afgørelser.

Fra andre sager kan nævnes, RA-2010-321-0164. Under et sammenstød mellem politiet og en gruppe unge mennesker på Knippelsbro fandt politiet det nødvendigt at få de unge mennesker væk fra stedet hurtigt. Efter at have advaret om, at peberspray ville blive anvendt, hvis politiets påbud ikke blev

efterkommet, sprøjtede politiet peberspray i ansigtet på klager. Statsadvokaten indstillede efterforskningen, idet en fortsat efterforskning ikke fandtes at ville føre til, at der kunne rejses sigtelse mod politiassistenten. Det tidligere politi-klagenævn fandt anvendelsen af peberspray kritisabel. Nævnet fandt, efter en samlet vurdering, herunder filmoptagelsen, hvoraf fremgår, at klager omend kun langsomt og baglæns var på vej væk, at anvendelsen af peberspray ikke var berettiget. Sagen blev indbragt for Rigsadvokaten, der fandt anvendelsen af peberspray kritisabel, idet tjenestehandlingen ikke kunne anses for uopsættelig, og at en mindre indgribende magtanvendelse ikke kunne antages at have været åbenbart uegnet under de pågældende omstændigheder.

I sagen, RA-2010-321-0185, fandt såvel Rigsadvokat, Statsadvokat som Politiklagenævnet en politiassistentens spøgefulde udtalelse til et hold politiskoleelever meget kritisabel. Poliassistenten havde været vidne i en retssag og udtalte efterfølgende til politiskoleeleverne, at "jeg er sgu ikke helt sikker på, at det var ham, der gjorde det", hvorefter han havde slået en latter op. Der blev ikke fundet grundlag for at rejse straffesag, men politiassistentens adfærd fandtes at være udtryk for mangel på situationsfornemmelse og mangel på respekt for selve retshandlingen. Udtalelsen fandtes yderst upassende og ikke morsom.

Endelig skal sagen, SA1-321-0464, nævnes som et eksempel på sagernes brogede forskellighed. En ung mand urinerede i en cykelkælder ved en metrostation. Poliassistenten, som kom til stede og tvang den unge mand til at tørre op efter sig. Statsadvokaten og Politiklagenævnet var enige om, at der ikke var grundlag for at udtale kritik. I Statsadvokatens afgørelse lægges der vægt på, at politiassistenten i situationen havde haft en række forskellige sanktionsmuligheder. Han kunne have tildelt en bøde eller en advarsel. Den valgte løsning er ikke en lovhjemlet sanktion, der tilkommer politiet. Fremgangsmåden medførte endvidere, at klager var nødt til at aflevere personlige genstande til politiet og derefter forlade metrostationen for at finde servietter, hvilken fremgangsmåde står i misforhold til gerningens karakter. Statsadvokaten udtalte herefter, at "På trods af, at jeg har forståelse for [politiassistentens, red.] beslutning om at lade Deres søn tørre op efter sig, har jeg således fundet den valgte fremgangsmåde mindre hensigtsmæssig i situationen, hvilket endvidere skal ses på baggrund af den krænkelse, som Deres søn følte derved."

København den 21. januar 2011

Helle Lokdam, formand

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn – 2010

Politiklagenævnet for Nordsjælland og Københavns Vestegn har i løbet af 2010 modtaget i alt 152 sager til behandling. Herunder 52 adfærdsklager samt 57 straffesager.

Der har i det væsentlige været enighed med Statsadvokaten om sagerne afgørelse.

Adfærdsklager:

Der er i alt blevet behandlet 52 adfærdsklager.

I 37 af disse sager er der enten udtalt kritik i forbindelse med at adfærden havde været uhensigtsmæssigt, eller også gav adfærden ikke anledning til kritik.

15 af adfærdssagerne er blevet behandlet som notitssager.

Straffesager:

Politiklagenævnte har behandlet 57 straffesager, hvor der i et enkelt tilfælde har været lagt op til at rejse tiltale. Resten af disse sager har enten været grundløse, eller måttet afgøres på bevisets stilling, idet der har været tale om påstand mod påstand.

Færdselssager:

Politiklagenævnet har behandlet 18 færdselssager primært som bødesager for for hurtig kørsel.

Andet:

Politiklagenævnet har i alt behandlet 25 diverse sager, der blandt andet har omhandlet klager der blev afvist eller trukket tilbage af klager.

Politiklagenævnet har i 2010 afholdt 11 møder. I intet tilfælde er suppleanten bragt i anvendelse.

Politiklagenævnet har konstateret, at sagsbehandlingstiden forekommer tilfredsstillende, og Politiklagenævnets samarbejde med Statsadvokaten har været godt og konstruktivt.

Glostrup den 28. januar 2011

Poul Jost Jensen, formand

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster – 2010

Nævnet har i 2010 afholdt 9 møder.

Der er efter oplysninger fra Rigsadvokatens Statistik indgået 87 sager i årets løb, fordelt på 42 adfærdssager samt 45 straffesager, hvoraf 19 har været færdselssager.

Nævnet har i årets løb behandlet 91 sager, hvoraf ca. 25 % er behandlet på skriftligt grundlag. Det drejer sig primært om sager vedrørende automatisk trafikkontrol samt notitssager.

Af de behandlede sager er 48 straffesager, heraf 21 færdselssager samt 43 adfærdssager.

Nævnet har i 2010 behandlet et par sager af mere alvorlig karakter, hvor skydevåben har været involveret.

Den ene sag drejede sig om problemer, der opstod efter uenighed i forbindelse med en bilhandel, hvor sælgerne havde følt sig truet.

Ved politiets eftersættelse af personen, der havde udstedt trusler, afgav denne betjent skud mod den undløbne, hvilke skud ramte den pågældende i benet.

Betjente havde, da han havde indhentet den omhandlede, kommanderet den pågældende ned at ligge, hvilket den pågældende ikke efterkom. Betjentene havde forinden skudafgivning benyttet såvel peberspray som politistav. Betjente havde derudover afgivet varselsskud, men da disse foranstaltninger ikke havde været tilstrækkelige, havde betjente opfattet sig som værende i en farlig situation, og betjente havde afgivet skud, der ramte den pågældende i benet.

Såvel Statsadvokat som nævnet var enig i, at der ikke var noget at kritisere den pågældende betjent for, og der blev derfor ikke rejst tiltale mod den pågældende, ligesom der ej heller var baggrund for at kritisere hans adfærd.

Der har derudover været tale om, at en betjent fra Sydsjælland og Lolland Falsters Politi havde afgivet skud mod en psykisk syg person, der igennem en periode ikke havde taget sin medicin. Den pågældende var bevæbnet med to knive. Da pågældende ikke reagerede ved politifolkenes anvendelse af sædvanlige magtmidler, blev der afgivet skud mod den pågældendes ben. Der var forinden afgivet advarselsråb. Hverken Statsadvokaten eller nævnet fandt baggrund for at der burde rejses sag mod den pågældende betjent, ligesom hans adfærd ej heller gav anledning til kritik.

Endelig skal det bemærkes, at nævnet derudover har behandlet en sag vedrø-

rende skudafgivelse på en parkeringsplads i Kalundborg, hvor en betjent skød mod en bil, der kørte mod den pågældende. Betjenten afgav 3 skud gennem forruden, og endnu et skud efter bilen havde passeret ham.

Den pågældende kørte senere galt. Den pågældende blev kørt på sygehuset efter færdselsuheldet, men kunne konstateres at være død ved ankomsten.

Nævnet var enige med Statsadvokaten i, at der blev rejst tiltale mod den pågældende for legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter.

Der blev i overensstemmelse med Statsadvokatens indstilling rejst tiltale mod den pågældende betjent.

Betjenten blev frifundet, idet retten fandt at de første 3 skud gennem forruden var nødvendige, for at afværge et påbegyndt uretmæssigt angreb mod den pågældende, for at undgå at blive påkørt af bilen, mens man for så vidt angår det 4. skud fra rettens side fandt, at der ikke havde været fortsæt til at afgive dette skud.

De øvrige i årets løb behandlede sager har været af mere traditionel karakter og giver ikke anledning til særlige bemærkninger.

Holbæk, den 18. januar 2011

Kaj Høj

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Nord- og Østjylland – 2010

Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Nord- og Østjylland skiftede formand fra begyndelsen af 2010, hvor den nye formand fra den hidtidige formand modtog i alt 71 sager, hvoraf 30 var adfærdssager.

Størstedelen af disse sager færdigbehandlede i 2010, idet der alene af de overtagne sager er 17 ubehandlede.

I løbet af 2010 er der tilgået yderligere 154 sager ifølge Rigsadvokatens oversigt. De nye sager fordeler sig med 84 adfærdsklager og 70 straffesager, hvoraf 13 er færdselssager.

Nævnet har afholdt i alt 8 møder og har desuden deltaget i politiklagenævnens årsmøde og landsmøde. Politiklagenævnet har endvidere afholdt møde med statsadvokaten og de medarbejdere, der hos statsadvokaten beskæftiger sig med politiklagenævnsagerne.

Nævnet har behandlet samtlige sager mundtligt på de afholdte møder.

I løbet af 2010 har politiklagenævnet færdigbehandlet 152 sager, heraf

78 straffesager, hvoraf de 13 var færdselssager. Endvidere er der behandlet 74 adfærdsklager, heraf 27 notitssager.

Samarbejdet med statsadvokaten for Nord- og Østjylland har fungeret upåklageligt. Anmodning om yderligere oplysninger og undersøgelser er blevet imødekommet. Politiklagenævnet har i langt overvejende grad været enig med statsadvokaten i dennes vurderinger, men har i enkelte sager fundet, at politiets handlemåde har været kritisabelt eller udtalt, at man har fundet grundlag for andre kritiske bemærkninger.

I en enkelt sag har politiklagenævnet udtalt følgende: Politiklagenævnet finder det uhensigtsmæssigt, at man løslader en anholdt på gaden på et sent tidspunkt af aftenen uden sikker mulighed for hjemtransport. Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at der er 60 km til hjemmet, og at anholdte formodedes påvirket af stoffer.

Sagen handlede om en person, der anholdes i Grenå og bliver transporteret til Århus politigård. Klageren kræver erstatning for uberettiget frihedsberøvelse og klagede over, at han blev løsladt til gaden uden mulighed for at komme hjem. Erstatningskravet blev imødekommet af statsadvokaten. Statsadvokaten fandt ikke grundlag for at indlede en efterforskning i sagen, da der ikke var rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, var begået. Anholdelsen fandt sted kl. 22.45. Først efter midnat blev personen løsladt.

Af hensyn til sagsbehandlingstiden orienteres statsadvokaten løbende om politiklagenævnets mødedatoer.

Nævnet har ikke i 2009 indbragt sager for rigsadvokaten.

Nævnet finder anledning til at referere:

SA4-2010-322-0008:

I forbindelse med et økseangreb på en østjysk tegner afgav politiet skud mod den formodede gerningsmand. På kort afstand blev der af en betjent afgivet fire skud mod gerningsmanden. I den anledning indledte statsadvokaten af egen drift en efterforskning i medfør af retsplejelovens § 1020 A, stk. 2. Efterfølgende blev sagen behandlet efter reglerne i retsplejelovens kap. 93 C.

Den pågældende betjent ankom til området, og umiddelbart efter han står ud af sin bil, bliver han opmærksom på den formodede gerningsmand, som kommer løbende over imod betjenten med en kniv i den ene hånd og en økse i den anden. Betjenten anvendte sin peberspray og begyndte at løbe. Gerningsmanden kastede øksen efter betjenten, som flygtede ind på fortovet og væk fra gerningsmanden, som forfulgte betjenten med en kniv i den ene hånd. På

det tidspunkt afgav betjenten på kort afstand fire skud, der ikke gav livsfarlige læsioner, men satte gerningsmanden ud af funktion.

Statsadvokaten konkluderede, at der ikke var begået noget strafbart forhold af den implicerede betjent, og ligeledes at der ikke på baggrund af efterforskningen var grundlag for at kritisere nogen af de involverede polititjenestemænds håndtering af sagen. Politiklagenævnet tilsluttede sig statsadvokatens afgørelse.

SA4-2009-322-0007:

Polititjenestemænd fra Nordjyllands Politi afgav i november 2009 skud med deres tjenestevåben i forbindelse med en tvangsindlæggelse af en psykiatrisk patient. Indlæggelsen udviklede sig dramatisk, idet politiet skød patienten i hovedet, og patienten afgik 2½ time senere ved døden.

Efter en yderst grundig og detaljeret undersøgelse konkluderede statsadvokaten, at der ikke var en rimelig formodning for, at der var begået et strafbart forhold af de implicerede polititjenestemænd. Ligeledes fandt statsadvokaten ikke grundlag for at kritisere nogen af de involverede polititjenestemænds håndtering af sagen, både for så vidt angår disponeringen af tvangsindlæggelsen, anvendelsen af peberspray og skydevåben, og behandlingen af de tilskadedkomne. Denne afgørelse var politiklagenævnet enig i.

Efterfølgende indbragte afdødes nære pårørende sagen til rigsadvokaten, der anmodede statsadvokaten om at foretage yderligere undersøgelser. I den forbindelse kom det frem, at lydfilerne fra radiokorrespondancen i forbindelse med politiforretningen ikke var tilgængelig, da den kun opbevares i tre måneder. Statsadvokaten anfører i sin endelige afgørelse, at det kunne overvejes, om man rutinemæssigt burde sikre optagelser i sager som den omhandlede, der angår dødsfald eller alvorlig tilskadecomst som følge af politiets indgriben, også selv om dette – som i den aktuelt forekommende sag – ikke konkret måtte være indikeret for blot det tilfældes skyld, at det eventuelt måtte blive aktuelt på et senere tidspunkt, hvor de ønskede oplysninger derfor ellers ville være blevet slettet. Politiklagenævnet kunne fuldt ud tilslutte sig statsadvokatens supplerende redegørelse.

Det skal bemærkes, at patienten havde truet med bue og pil samt kniv. To betjente kom under episoden alvorligt til skade. Den ene af betjentene havde en pulsåreblødning efter knivstik, mens den anden havde stiksår i ryggen med udgangshul ved brystkassen.

SA4-2009-321-0057:

Et par borgere havde klaget over, at de var blevet standset af politiet. Den ene var blevet standset, fordi hans bil i politiets system stod opført som efterlyst/stjålet, mens den anden borger klagede over, at han med mellemrum var blevet standset af politiet, og hans bil var blevet ransaget, ligesom han selv var blevet visiteret.

Det viste sig, at en og samme politiassistent havde foretaget registreringerne i det centrale register for motorkøretøjet.

Statsadvokaten fandt efter en undersøgelse af sagen ikke grundlag for, at der var begået noget strafbart, men fandt det kritisabelt, at politiassistenten havde foretaget opdateringer i det centrale register for motorkøretøjer. Betjentens formål med at tilføre oplysninger til registret var at give interne anmærkninger til de patruljer, der måtte stoppe en bil. Herved kunne man få bedre grundlag for at vurdere, om bilen eksempelvis skulle ransages.

Det blev under sagen klarlagt, at såfremt ejeren solgte bilen med samme registreringsnummer, ville ejerens navn nok blive ændret, men hvis ikke den, der behandlede omregistreringerne, også slettede de gamle oplysninger, ville de fortsat stå i systemet i den nye ejers navn.

Statsadvokaten kunne konstatere:

*at opdateringer er foretaget af politiassistenten på eget initiativ,
at oplysninger fra kriminalregistret var blevet indsat i det centrale register for
motorkøretøjer,
at flere borgere blev standset af politiet på baggrund af opdateringerne,
at opdateringerne i visse tilfælde ikke er blevet slettede efter endt aktualitet,
at borgere i enkelte tilfælde tillige er blevet visiterede eller fået ransaget kø-
retøjer.*

I konsekvens heraf fandt statsadvokaten politiassistentens adfærd for kritisabel, men man fandt ikke, at der forelå noget strafbart forhold. Politiklagenævnet erklærede sig enig i, at der ikke forelå noget strafbart forhold, men fandt det meget kritisabelt, at politiassistenten havde foretaget en lang række opdateringer på eget initiativ. Dette navnlig set i lyset af:

*at der ikke er nogen kontrol med, hvilke oplysninger der tilføres de nævnte registre,
at der ikke er nogen kontrol med aflysning og sletning af oplysninger,*

at der er stor risiko for, at oplysningerne bliver anvendt til gene eller ulempe for uskyldige mennesker, at de tilførte oplysninger baserer sig på subjektive og muligt forkerte antagelser.

Tillige anførte politiklagenævnet, at man fandt det uforståeligt, at der ikke fandtes generelle retningslinjer for førelse af oplysninger på de omhandlede registre.

Hirtshals, den 19. januar 2011

Olav Pedersen

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Midt-, Vest og Sydøstjylland – 2010

Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland har i 2010 behandlet 84 sager – 33 adfærdssager heraf 13 notitssager, 26 straffesager, 25 færdselssager heraf 9 færdselssager (ATK-sager).

Pr. 1. januar 2011 er der hos nævnet registreret 19 verserende sager. Politiklagenævnet for Midt-, Vest- og Sydøstjylland har i 2010 afholdt 8 møder. Notitssager og sager vedrørende fartoverskridelse er som udgangspunkt behandlet på skriftligt grundlag, ligesom enkelte andre sager er behandlet på skriftligt grundlag, mens samtlige øvrige sager er behandlet mundtligt på de ovennævnte møder.

Nævnet har deltaget i landsmødet, der blev holdt i København og fællesmødet, der blev holdt i Roskilde.

Samarbejdet med Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland har været upåklageligt. Anmodninger om yderligere undersøgelser er blevet efterkommet i alle tilfælde, dog bortset fra den nedenfor nævnte sag SA5-2010-321-0106.

Af hensyn til sagsbehandlingstiden orienteres Statsadvokaten løbende om politiklagenævnets mødedatoer.

Nævnet har i en af de sager, der er behandlet i 2010 indbragt denne for Rigsadvokaten, jfr. nedenfor.

Nævnet finder anledning til at referere

SA5-2009-321-0031 – sagen drejer sig om videregivelse af politimateriale dels i form af fremsendelse af en kuvert indeholdende diverse politirapporter,

videregivelse af intern korrespondance mellem 2 politiadvokater, videregivelse af oplysning om at en konkret person var blevet afhørt af politiet, videregivelse af oplysningen til en avis om, at efterforskningen i en straffesag skulle overgå til statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet og udlevering af den sigtedes private korrespondance til en privat person, der stod som anmelder i sagen.

Den omhandlede straffesag om økonomisk kriminalitet var særdeles omfattende og involverede en flerhed af personer. Der var i en periode på i hvert fald 3/4 år uklarhed med hensyn til i hvilken politikreds, sagen hørte hjemme – sagen blev flyttet flere gange for at ende ved statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet.

Statsadvokaten besluttede at indstille efterforskningen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2 og henviste i sin redegørelse til, at det ikke kunne anses for muligt at komme til bunds i sagen og således få klarlagt i hvilket omfang og af hvem, videregivelse af fortroligt materiale var sket.

Politiklagenævnet udtalte: " at det findes beklageligt, at dokumenter fra politiets efterforskning er kommet i hænderne på uvedkommende, hvilket har bevirket, at en privat anmelder reelt har kunnet drive sin egen efterforskning, ligesom det er beklageligt, at det ikke har været muligt at fastlægge, hvordan og i hvilket omfang politiets dokumenter er kommet på afveje. Til begrundelsen for afgørelsen bemærkes det, at Politiklagenævnet ikke finder, at det kan tillægges nogen betydning, at man eventuelt efter, at der var truffet afgørelse i sagen kunne have fået aktindsigt"

SA5-2010-321-0106 – sagen drejer sig om en klage fra en forebyggelses- og ungekonsulent ved en kommune – klagen gik på, at politiet under en ransagning i en rockerklub havde fundet en mail fra klageren til en rocker, og at politiet herefter havde rettet henvendelse til klagerens arbejdsgiver og givet udtryk for, at man ikke ville samarbejde med den omhandlede kommune under disse omstændigheder. Under sagen var ikke oplyst nærmere om, hvilken betydning den omhandlede mail havde, herunder om den havde nogen forbindelse til kriminalitet, om der blev foretaget efterforskning i anledning af den omhandlede mail og givet fald, hvad denne efterforskning gik ud på.

Politiklagenævnet udtalte: "Politiklagenævnet har behandlet ovennævnte sag på sit møde den 8. december 2010. Før nævnet tager stilling til sagen, anmoder vi om at få oplyst, om der er foretaget efterforskning i anledning af fundet af den i sagen omhandlede mail, og i givet fald hvad denne efterforskning har bestået i og er mundet ud i, samt hvorvidt der er mistanke om, at den omhandlede mail har forbindelse til en strafbar handling.

Vi finder at ovenstående er nødvendig til vurdering af den henvendelse, der

er sket fra politiets side til den omhandlede kommune kan anses for omfattet af politiets opgaver, jfr. politilovens § 2. Det kan eventuelt, når materialet foreligger, blive nødvendigt at afhøre klager.”

Statsadvokaten fastholdt sin indstilling og fandt, at det var sagligt begrundet og i overensstemmelse med forvaltningslovens § 28, stk. 3 at videregive oplysninger til kommunen, og statsadvokaten foretog herefter ikke yderligere efterforskning og fandt ikke anledning til at forelægge sagen på ny for politiklagenævnet. Politiklagenævnet har indbragt sagen for rigsadvokaten.

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland – 2010

Den tidligere formands valgperiode udløb den 31.12.2009, og da jeg først blev udpeget af Justitsministeren den 3. marts 2010, var Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland uden formand i årets første to måneder.

Det første møde i Politiklagenævnet blev afholdt den 29. marts, og siden har der været afholdt fem møder. Langt de fleste sager er behandlet på møderne, men enkelte sager er afgjort på skriftligt grundlag. Statsadvokaten har af hensyn til sagsbehandlingen været orienteret om tidspunkterne for mødernes afholdelse. Samarbejdet med Statsadvokaten har været upåklageligt.

Nævnet har i 2010 behandlet i alt 102 sager. 63 var straffesager, og 39 var adfærdsklage, hvoraf 10 blev behandlet som notitssager.

Af straffesagerne drejede 17 sager sig om trafikforseelser, der blev afgjort med bøde.

En sag drejede sig om misbrug af stilling samt vold og ulovlig tvang, hvor Nævnet erklærede sig enig i, at der blev rejst tiltale. Politiassistenten, som ved byretten er idømt 14 dages fængsel, har anket sagen.

To sager har omhandlet brud på tavshedspligt og er afgjort med bøder.

Der har med enkelte undtagelser været enighed med Statsadvokaten i bevisbedømmelsen og i sagernes afgørelse. I to sager har Statsadvokaten således betegnet politiassistentens opførsel som uhensigtsmæssig, mens Politiklagenævnet har udtrykt en egentlig kritik.

Politiklagenævnet har ikke indbragt nogen af sagerne for Rigsadvokaten.

Medlemmer af nævnet har deltaget i nævnens årsmøde i januar 2010 og i fællesmødet i Roskilde i oktober.

Derudover har formanden deltaget i formandsmøde i København den 28. maj og deltaget i erfaringsudvekslingsmøde med Statsadvokaten i april.

I forbindelse med en konkret sags behandling har Politiklagenævnet besøgt vagtcentralen i Esbjerg.

Ved årets afslutning verserede 12 sager, der alle var fra 2010.

Sønderborg, den 12. januar 2011-01-17

Jonna Hjeds

Landsformandens beretning – 2011

Året blev indledt med Politiklagenævnens årsmøde den 20. januar 2011. Mødet blev afholdt på politigården i København og blev indledt med en interessant rundvisning med fokus på de mange arkitektoniske detaljer samt indlæg ved Politidirektør Johann Reimann og vicepolitidirektør Mogens Kjærgaard Møller om Københavns politi. Undertegnede blev valgt som landsformand for 2011 og Eva Kofod-Jensen blev valgt som talsmand for lægmedlemmerne af politiklagenævnene. Efterfølgende blev de enkelte nævns delårsberetninger gennemgået og Rigsadvokaten ved Hans Fogtdal og Lennart Hem Lindblom gennemgik en række klagesager fra det forløbne år. Det blev endvidere nævnt, at der havde været afholdt et møde i Rigsadvokaturen, hvor problemerne i forbindelse med, at politibetjente i kampuniformer ikke kan identificeres, blev drøftet. I mødet deltog repræsentanter fra Statsadvokaturen for København og Bornholm, Rigspolitiet og Politiklagenævnene.

Den 25. maj 2011 blev der afholdt formandsmøde i København.

Politiklagenævnens landsmøde fandt sted i København den 7.-8. oktober 2011. Som følge af, at den nuværende politiklageordning fra årsskiftet afløses af en ny ordning, var mødets tema en status over den nugældende ordning.

Lise Willer fra Rigsadvokaturen redegjorde for overvejelser om overgangsordningen fra den gamle til den nye ordning, samt omtalte, at der i 2011 hidtil havde været 8, såkaldt "322-sager", som er de meget alvorlige sager, hvor Statsadvokaterne på eget initiativ iværksætter efterforskning. Dette tal er relativt lavt i forhold til tidligere år. Der havde i 2011 været en del sager om politiets tavshedspligt og klager fra COP 15-mødet i december 2009, havde fyldt meget. Endelig blev det berørt, at sagsbehandlingstiden var væsentlig. Efter der var indført lean-processer hos Statsadvokaterne var dette blevet væsentligt bedre.

Vicestatsadvokat Birgit Gammelgaard fra Statsadvokaten for København og

Bornholm havde ligeledes fokus på sagsbehandlingstiden og anførte at 60 % af sagerne nu færdigbehandles inden 120 dage.

Undertegnede fremhævede vigtigheden af grundige begrundelser og omtalte vigtigheden i, at spørgsmålet om identifikation af politibetjente i forbindelse med større demonstrationer snarest finder en løsning. Endvidere påpegedes problemerne i forhold til befolkningens tillid i de mange adfærdssager, der afsluttes med en tilkendegivelse om at yderligere efterforskning ikke kan antages at føre videre; de såkaldt påstand-mod-påstand-sager. Det blev foreslået, som en mulig løsning, at der indføres en forsøgsordning med mægling i disse sager.

Formanden for Politiklagenævnet for Midt-, Vest og Sydøstjylland, Hans Kjærgaard fremhævede to sager, hvori polititjenestemænd i forbindelse med SSP-samarbejdet efter Nævnets opfattelse havde opført sig kritisabelt, hvilket Statsadvokat og Rigsadvokat dog ikke havde været enige i.

I slutningen af året er det blevet besluttet, at den nye myndighed skal behandle alle klager indgået fra den 1. november 2011, samt at den nye myndighed får en call-in beføjelse i forhold til verserende sager. Udnævnelsen af de nuværende medlemmer af Politiklagenævnene fortsætter til udgangen af juni 2012 og det er henstillet til Statsadvokaterne, at sager der behandles efter den hidtidige ordning søges færdigbehandlet inden udgangen af første halvår 2012.

København, den 26. januar 2012

Helle Lokdam

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for København og Bornholm – 2011

Politiklagenævnet for København og Bornholm har i løbet af 2011 modtaget underretning om i alt 235 nye sager, hvor sagsbehandlingen er indledt af Statsadvokaten.

Nævnet har, i medfør af retsplejelovens § 1021 e, behandlet og afgivet udtalelse i 286 sager, der fordeler sig således:

Adfærdssager:	68
Straffesager:	96
Færdselssager:	85
Notitssager:	34
Undersøgelsessager (322):	3

Af de 85 færdselssager angik 31 sager overtrædelser af færdselslovens hastighedsbestemmelser, der var konstateret ved politiets Automatiske Trafikkontrol (ATK-sager).

Nævnet har i løbet af 2011, foruden Årsmøde og Landsmøde, afholdt 9 ordinære møder. Herudover er en del sager afgjort på skriftligt grundlag. For så vidt angår Årsmøde og Landmøde henvises til Landsformandens beretning. Det skal fremhæves, at de mere generelle temaer som har været drøftet gennem året, vedrører identifikation af polititjenestemænd i forbindelse med demonstrationer, samt problematikken vedrørende de såkaldte påstand-mod-påstand sager.

Nævnet har 2011 haft et godt samarbejde med Statsadvokaten for København og Bornholm og det er i løbet af året lykkedes, at nedbringe sagsbehandlingstiden.

Nævnet har i 2011 påklaget tre af Statsadvokatens afgørelser til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten gav i sagen RA- 2011-0310 Nævnet medhold, og har i sagen RA-2011-321-0331 anmodet Statsadvokaten om at genoptage undersøgelseerne i sagen. Begge sager er refereret nedenfor. Den sidste sag blev påklaget kort for årsskiftet, og Rigsadvokaten har endnu ikke påbegyndt sagsbehandling af sagen.

Nedenfor refereres nogle sager, til illustration af nogle centrale problemstillinger, som har været behandlet af Nævnet i det forgangne år.

Tavshedspligt:

SA1-2011-321-0707: Sagen vedrørte en borger, som kontaktede politiet, da pågældende nabos dør havde stået åben i flere dage. Polititjenestemanden, som besvarede opkaldet, oplyste herefter til klager, at naboen var varetægtsfængslet. Statsadvokaten tiltrådte Politiklagenævnet for København og Bornholms indstilling om, at polititjenestemanden havde handlet kritisabelt.

RA-2011-321-0310: Sagen vedrørte en politiassistent, som kontaktede en sigtets (klager) far, og oplyste ham om, at klager var fængslet og sigtet for tyveri. Faren, der også var ansat i politiet, havde tidligere været kollega til den indklagede i samme politikreds. På tidspunktet for episoden var han tilknyttet en an-

den kreds. Politiasistenten forklarede, at der alene lå efterforskningsmæssige årsager til grund for henvendelsen til klagers far. Statsadvokaten var enig heri, og valgte ikke at følge Politiklagenævnets udtalelse om, at der forelå et brud på tavshedspligten. Rigsadvokaten var enig med Politiklagenævnet, og udtalte kritik af politiasistenten.

RA-2011-321-0331: Sagen vedrørte en klage fra en fængselsinspektør, som på vegne af en indsat klagede over, at en polititjenestemand havde brudt sin tavshedspligt. Polititjenestemanden havde medvirket i et tv-program som omhandlede den sag, hvori den indsatte var domfældt. Polititjenestemanden havde udtalt sig om den indsatte/domfældtes personlige og familieære forhold, herunder udtalt sig om stærk følsomme oplysninger om forholdet mellem den indsatte og hans far. Oplysninger som var til dels urigtige. I sin afgørelse lagde Statsadvokaten bl.a. vægt på, at polititjenestemanden havde været overbevist om, at Rigspolitiet havde godkendt hans medvirken samt at producenterne af udsendelsen havde adgang til alle sagens akter. Statsadvokaten fandt polititjenestemandens medvirken for uhensigtsmæssig men fandt ikke grundlag for at rejse sigtelse mod polititjenestemanden, og ej heller grundlag for at udtale kritik. Politiklagenævnet var ikke enig heri, og mente at polititjenestemanden ikke var berettiget til at videregive de fortrolige oplysninger. Nævnet mente derfor, at han havde handlet kritisabelt. Rigsadvokaten har endnu ikke truffet afgørelse i sagen, men har anmodet Statsadvokaten om at genoptage undersøgelserne.

Politiets videregivelse af oplysninger til anden forvaltningsmyndighed:

SA1-2009-321-0352: Sagen vedrørte en klage over, at politiet, havde udleveret aflytningsmateriale fra en verserende politiefterforskning mod klager til SKAT. Statsadvokaten fandt i sit udkast til sagens afgørelse ikke, at politiet derved havde overtrådt straffelovens kap. 16, og fandt ej heller anledning til at udtale kritik. Politiklagenævnet mente, at politiet ikke var berettiget til at udlevere materialet. Nævnet fandt derfor, at der burde rejses straffesag mod den ansvarshavende politiadvokat og en politiassessor som havde godkendt udleveringen af materialet til henholdsvis SKAT og Fogedret. Statsadvokaten har endnu ikke truffet sin endelige afgørelse i sagen.

Penge der forsvinder mens anholdte er i politiets varetægt:

SA1-2011-321-0735: Der var i sagen klaget over, at der i forbindelse med udleveringen af klagers ejendele efter en anholdelse, manglede 200 kr. som var

taget i bevaring af politiet. Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen, da det ikke var muligt at identificere hvem, der skulle have taget disse penge. Politiklagenævnet tiltrådte Statsadvokatens afgørelse.

Denne sag var en blandt flere i 2011, der vedrørte klager over forsvundne penge fra anholdte personer, mens de var i politiets varetægt. Efterforskningen i disse sager har vist, at alle tjenestegørende på de enkelte stationer, reelt har adgang til vagthavendes kontor, hvor nøglerne til skabe med anholdtes værdigenstande, herunder penge, er opbevaret. På baggrund heraf, rettede Statsadvokaten i efteråret 2011 henvendelse til politidirektøren, og anmodede om en orientering om, hvilke regler der gælder for politiets håndtering af anholdtes penge. Politidirektøren oplyste, at disse sager havde givet anledning til, at det blev indskærpet over for politiinspektørerne på stationerne, at der kun må være én person, der er ansvarlig for nøglen til det lokale, hvor anholdtes ejendele er opbevaret.

Politiets skud:

SA1-2010-322-0006: Sagen vedrørte en episode, hvor en polititjenestemand skød og dræbte en person, der havde medvirket til et røveri i en smykkeforretning. Den dræbte var fører af en personbil der skulle transportere de øvrige gerningsmænd væk fra stedet. Polititjenestemanden havde i et forsøg på at standse røverne, forsøgt at trænge ind på bilens bagsæde, hvorefter føreren af bilen havde forsøgt at klemme polititjenestemanden, således at han blev klemt mellem flugtbilen og en række parkerede biler. Polititjenestemanden affyrede et skud mod føreren hvilket umiddelbart efter medførte, at føreren afgik ved døden. Statsadvokaten fandt ikke anledning til at rejse sigtelse eller udtale kritik af polititjenestemanden. Politiklagenævnet var enig heri, og Rigsadvokaten tiltrådte afgørelsen.

Bid fra politihund:

SA1-2010-323-0277: sagen vedrørte bl.a. en klage over, at klager blev bidt af en politihund i forbindelse med en anholdelse. Hundeføreren var løbet direkte hen til klager, hvorfor det var den anden polititjenestemand der lukkede hunden ud af patruljebilen. Klager blev ikke advaret om, at hunden var taget i brug. Hunden løb direkte hen til klager og bed sig fast uden at den først havde fået ordre til det. Statsadvokaten fandt ikke grundlag for at rejse sigtelse eller udtale kritik af nogen af de to polititjenestemænd og lagde i sin afgørelse vægt på, at hundeføreren havde forklaret, at hunden gjorde som den skulle,

idet den opfattede at dens fører var i knibe, og derfor bed for at beskytte ham. Politiklagenævnet tiltrådte Statsadvokatens afgørelse.

Påstand-mod-påstand sager

SA1-2011-323-0338: sagen vedrørte en klage over en polititjenestemand, som klager mente havde udøvet vold/unødigt magtanvendelse samt haft et truende sprogbrug i forbindelse med en anholdelse af klager. Episoden fandt sted på en større gade i indre København en vinternat, hvor klager sammen med nogle venner i festligt humør var på vej hjem fra byen. En patruljebil rettede henvendelse til klager, som, pga. sneen, gik langs fortovet ude på kørebanen. Situationen eskalerede og endte med, at klager blev lagt ned på fortovet og senere anholdt. I sine forklaringer til Statsadvokaten kom det frem, at klager og polititjenestemanden havde meget modstridende opfattelser af episoden. Statsadvokaten valgte at standse undersøgelserne i sagen, da der ikke var oplysninger, der støttede den ene forklaring frem for den anden, og at der ikke, efter de almindelige bevismæssige principper, var grundlag for at tilsidesætte polititjenestemændenes forklaringer. Politiklagenævnet tiltrådte Statsadvokatens afgørelse.

Der verserede ved årsskiftet 59 sager, hvori der endnu ikke er truffet endelig afgørelse.

København, den 26. januar 2012

Helle Lokdam

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn 2011

Politiklagenævnet for Nordsjælland og Københavns Vestegn har i løbet af 2011 modtaget i alt 193 sager til behandling. Herunder 95 adfærdsklager samt 62 straffesager.

Der har i det væsentlige været enighed med Statsadvokaten om sagerne afgørelse.

Adfærdsklager:

Der er i alt blevet behandlet 95 adfærdsklager.

I 6 af disse sager er der enten udtalt kritik i forbindelse med at adfærden

havde været uhensigtsmæssigt, og i 89 af sagerne gav adfærden ikke anledning til kritik.

19 af adfærdsklagerne er blevet behandlet som notitssager.

Straffesager:

Politiklagenævnte har behandlet 62 straffesager, hvor der i et enkelt tilfælde har været lagt op til at rejse tiltale. Resten af disse sager har enten været grundløse, eller måttet afgøres på bevisets stilling, idet der har været tale om påstand mod påstand.

Færdselssager:

Politiklagenævnet har behandlet 32 færdselssager primært som bødesager for for hurtig kørsel.

Andet:

Politiklagenævnet har i alt behandlet 4 diverse sager, der blandt andet har omhandlet Esbjerg-sagen samt en genoptaget sag.

Politiklagenævnet har i 2011 afholdt 12 møder. I intet tilfælde er suppleanten bragt i anvendelse.

Politiklagenævnet har konstateret, at sagsbehandlingstiden forekommer tilfredsstillende, og Politiklagenævntes samarbejde med Statsadvokat har været godt og konstruktivt.

Glostrup den 12. januar 2012

Poul Jost Jensen, formand

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster – 2011

Nævnet har i 2011 afholdt 8 møder.

Nævnet har i årets løb behandlet 103 sager, hvoraf 10 sager er behandlet på skriftligt grundlag. Det drejer sig primært om sager vedrørende automatisk trafikkontrol samt notitssager.

Af de behandlede sager er 49 straffesager, heraf 22 færdselssager, samt derudover 54 adfærdssager.

En lang række sager har drejet sig om utilfredshed med politiets handlemåde

i forbindelse med anholdelser, hvor klagerne har fundet politiets optræden for at være for hårdhændet. Disse sager er typisk endt ud i, at der ikke har været noget at bebrejde de omhandlede betjente eller det i hvert fald har været således, at der ikke kunne dokumenteres, at politiet ikke har optrådt korrekt.

Af sager, af en lidt anden karakter, kan nævnes et par enkelte.

Nævnet har behandlet en sag, hvor 2 politibetjente på prøve var sammen med en ven i byen, og herunder var gået på café i Roskilde.

Der havde andet steds i byen været noget tumult, hvor politiet havde benyttet peberspray mod en person. Personen, der havde fået peberspray, var gået ind på den omhandlede café i Roskilde, hvor politiet kort efter ankom.

I den forbindelse, havde 1 af de 2 politibetjente på prøve fået udleveret 2 shotglas til brug for sanering af den person, der havde fået peberspray, ved forevisning af sit politiskilt, som han havde medbragt, da han var gået i byen med sine venner.

Da han var i privat ærinde, fandt såvel nævnet som Statsadvokaten, at skiltet ikke burde have været benyttet, hvorfor man udtalte kritik heraf.

Den anden af de 2 betjente på prøve, blev ført ud af caféen af det tilstede komne uniformerede politi da man opfattede, at han ville skubbe til politiet under deres tilstedeværelse. Den pågældende prøvepolitibetjent blev senere anholdt og medtaget til stationen. Han foreviste i forbindelse med anholdelsen sit politiskilt, som også han havde medbragt, da han var gået i byen med sine venner.

Såvel nævnet som Statsadvokaten fandt, at den omhandlede adfærd måtte anses for at være stærkt kritisabel, og at der ikke var tilstrækkelig grundlag for at anse det som embedsmisbrug efter straffelovens § 155.

Der har også i 2011 været enkelte skudsager i området. I et tilfælde har en person samlet to ukendte mænd op, efter han havde været i byen til et privat arrangement, og havde forladt dette ca. kl. 01,30 om natten. Han blev truet af de pågældende til at aflevere sit dankort og sin pinkode. Han blev sat af og fik at vide, at han skulle vente, hvis han ville have sin bil tilbage, hvorefter røverne kørte.

Det lykkedes den pågældende ejer af bilen at underrette politiet, der var til stede da bilen returnerede. Røverne prøvede at undslippe ved at bakke, efter en politibil med blink havde standset automobilet.

I forbindelse med, efter at være bakket ind i en stolpe, gassede op og ville føre bilen frem med større hastighed, blev der afgivet flere skud mod bilen, hvilket på grund af den farlige situation for de tilstedeværende betjente, ikke

gav anledning til påtale hverken fra Statsadvokaten eller nævnets side. Senere har Rigsadvokaten stadfæstet afgørelsen.

I en anden sag var politiet nødsaget til at afgive skud mod en psykisk syg person, der ikke reagerede ved at blive sprøjtet med peberspray, og som fortsat optrådte truende med økse og kniv, hvorfor skud blev afgivet mod benet på den pågældende efter advarsel.

Episoden gav ikke anledning til påtale, hverken fra nævnet eller Statsadvokaten og i øvrigt ej heller i en efterfølgende straffesag mod den pågældende psykisk syge, der blev frifundet på grund af sin mentale tilstand.

Udover de almindelige nævnsmøder, der har været afholdt i årets løb med henblik på behandling af indkomne sager, har der været formandsmøde i foråret 2011 ligesom der har været afholdt landmøde den 7. og 8. oktober 2011 i København.

Holbæk, den 31. januar 2012

Kaj Høj, advokat

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Nord- og Østjylland – 2011

I 2011 tilgik der yderligere 130 sager. De nye sager fordeler sig med 68 adfærdsklager og 62 straffesager, heraf 14 færdselsager.

Nævnet har afholdt i alt 9 møder og har desuden deltaget i årsmøde og landsmøde. Nævnet har endvidere afholdt møde med statsadvokaten og de medarbejdere, der hos statsadvokaten beskæftiger sig med politiklagenævnsagerne.

Nævnet har på de afholdte møder behandlet samtlige sager mundtligt.

I løbet af 2011 har nævnet færdigbehandlet i alt 169 sager, heraf 22 notitsager.

Samarbejdet med Statsadvokaten for Nord- og Østjylland har fungeret upåklageligt. Politiklagenævnet har i langt overvejende grad været enig med statsadvokaten i dennes vurdering, men man har i enkelte sager fundet anledning til at tilføje kritiske bemærkninger.

I tre af sagerne fandt politiklagenævnet anledning hertil, fordi de omhandlede polititjenestemænd ikke har formået at optræde tilstrækkelig velovervejede overfor eksempelvis en meget påvirket mor, der netop havde mistet sit eneste barn ved et færdselsuheld.

I en anden situation fandt politiklagenævnet anledning til bemærkninger i

forbindelse med en sag, hvor en polititjenestemand af flere personer var blevet beskyldt for at have udvist en grænseoverskridende og intimiderende adfærd. Der var i større omfang fremkommet belastende udsagn om den pågældende betjent, men desuagtet valgte statsadvokaten med politiklagenævnets tiltræden at indstille yderligere efterforskning, da statsadvokaten ikke fandt, at videre forfølgning kunne ventes at føre til, at den pågældende polititjenestemand fandtes skyldig i noget strafbart forhold. Selvom politiklagenævnet ikke udtalte kritik af polititjenestemanden, fandt man anledning til at udtale, at Nordjyllands Politi burde følge op på sagen og i relevant omfang påse polititjenestemandens omgangsform i forhold til borgere, han som led i tjenesten kommer i kontakt med.

Af hensyn til sagsbehandlingstiden orienteres statsadvokaten løbende om politiklagenævnets mødedatoer.

For 2011 har nævnet indbragt to sager for rigsadvokaten uden at få rigsadvokatens medhold.

Den ene af disse sager vedrørte den sag, der blev omtalt i politiklagenævnets delberetning for 2010 om et økseangreb på en østjysk tegner – nr. SA1-2010-321-0638. En ansat fra anklagemyndigheden havde anvendt et videobånd fra overvågningskameraet til en forelæsning og på et internt kursus i anklagemyndigheden. Statsadvokaten og rigsadvokaten fandt ikke, at forholdet var strafbart, men at det var meget kritisabelt at forevise bevismaterialet under en forelæsning på Aarhus Universitet for jurastuderende. Derimod fandt man ikke, det var kritisabelt at forevise den på et internt kursus for kollegaer, der var omfattet af tavshedspligt.

Politiklagenævnet var enig i, at det var kritisabelt, at der var sket forevisning under forelæsningen, men også at det var lige så kritisabelt, at den blev forevist repræsentanter for anklagemyndigheden, selvom disse var pålagt tavshedspligt. Politiklagenævnets begrundelse var, at man fandt det unødvendigt at anvende et eksempel fra en verserende sag til belysning af de emner, der var til behandling på såvel forelæsningen som på kurset. Det kunne ikke på forhånd afvises, at forevisningen kunne have haft utilsigtede virkninger, da sagen, hvori videoen indgik, var en sag om terror. Derfor var det politiklagenævnets opfattelse, at det var et så alvorligt spørgsmål, om der skete overtrædelse af nogen regler, at skyldsspørgsmålet under alle omstændigheder burde afprøves ved domstolene. Heri var statsadvokaten og rigsadvokaten ikke enige.

I forbindelse med overgangen til den nye politiklageordning er der ca. 75 sager, som færdigbehandles af politiklagenævnet for Nord- og Østjylland. For at fremme ekspedition er 25 af disse sager overdraget til to andre statsadvo-

katurer til færdiggørelse, men det er fortsat til endelig forelæggelse for politiklagenævnet for Nord- og Østjylland.

Hirtshals, den 19. januar 2012

Olav Pedersen

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland – 2011

Politiklagenævnet for Midt-, Vest- og Sydøstjylland har i 2011 behandlet 42 adfærdssager, heraf 9 behandlet som notitsager og 77 straffesager, heraf 16 fartsager.

Nævnet har afholdt i 2011 10 møder, hvorunder sagerne er behandlet – enkelte sager hovedsageligt fartsager, der ikke indebar særlige problemer, er behandlet på skriftligt grundlag.

Nævnets sidste møde blev afholdt den 22. december 2011, hvorunder samtlige verserende sager blev behandlet. Der er således pr. 1. januar 2012 ikke registreret sager hos nævnet, der ikke er færdigbehandlet.

Nævnet har deltaget i årsmødet den 21. januar 2011 og landsmødet den 7. oktober til 8. oktober 2011.

Samarbejdet med Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland har været upåklageligt, og der har løbende været et samarbejde med udveksling af oplysninger om verserende sager af hensyn til i videst mulig omfang at begrænse sagsbehandlingstiden.

Nævnet har i 2 tilfælde i 2011 indbragt Statsadvokatens afgørelse for Rigsadvokaten – Rigsadvokaten har i begge sager tiltrådt Statsadvokatens afgørelse.

Nævnet finder anledning til at referere 2 sager.

J.nr. SA5-2010-321-0106:

En person ansat som forebyggelses- og ungekonsulent i en kommune klagede over, at politiet havde rettet henvendelse til klagerens arbejdsgiver og meddelt, at man ikke ville have samarbejde med en kommune, der har en SSP konsulent ansat, som har forbindelse til et fremtræden medlem af en rockergruppe.

Baggrunden for politiets henvendelse var, at man under en ransagning havde fundet en mail fra den pågældende medarbejder, hvor denne anmodede om et møde.

Efter politiets henvendelse blev den pågældende medarbejder afskediget fra sit job ved kommunen. Politiklagenævnet behandlede sagen på et møde og bemærkede:

”Politiklagenævnet har behandlet sagen på sit ovennævnte møde den 8. december 2010. Før nævnet tager stilling til sagen, anmoder vi om, at få oplyst, at der er foretaget efterforskning i anledning af fundet af den i sagen omhandlede mail, og i givet fald hvad denne efterforskning har bestået i og er mundet ud i, samt hvorvidt der er mistanke om, at den omhandlede mail har forbindelse til en strafbar handling.

Vi finder, at ovenstående er nødvendig til vurdering af, om den henvendelse der er sket fra politiets side i Billund Kommune, kan anses for omfattet af politiets opgaver, jf. politilovens § 2. Det kan eventuelt når materialet foreligger, blive nødvendigt at afhøre klager.”

Statsadvokaten afviste at fremkomme med yderligere oplysninger og henviste til, at det var uden betydning. Statsadvokaten fandt således ikke grundlag for at kritisere politiets henvendelse til arbejdsgiveren.

Politiklagenævnet indbragte sagen for Rigsadvokaten og bemærkede bl.a.:

”Påklage sker udover, det der er refereret i den trufne afgørelse med bemærkning, at nævnet finder det utilfredsstillende at skulle tage stilling til en sag uden at vide nærmere om, hvad der egentlig ligger bag. Vi ved, der er fundet en vis mailkorrespondance sted, men hvad denne har givet anledning til, er ikke nærmere belyst. SSP samarbejdet er kriminalitetsforebyggende – på denne baggrund finder nævnet det fortsat er relevant, om den i sagen omhandlede mail har forbindelse med kriminalitet og om der er foretaget en efterforskning i den anledning, i givet fald hvilken. På denne baggrund sker påklage principalt med påstand om hjemvisning, Subsidiært med påstand om forandring”

Rigsadvokaten tiltrådte Statsadvokatens afgørelse om ikke at foretage yderligere.

J.nr. SA5-2011-323-0089:

En politiassistent holdt i forbindelse med SSP samarbejdet et foredrag på en skole for elever i konfirmationsalderen – foredraget drejede sig om euforiserende stoffer og havde til formål at advare eleverne mod kontakt hertil – det blev nævnt, at stofferne typisk blev forhandlet af kriminelle bander, herunder rockere og politiassistenten nævnte, at der i byen var én rocker, og nævnte den pågældendes navn, og henviste til, at han var fuldgældigt medlem af Hells Angels.

Politiassistenten spurgte om nogle vidste, hvem rockeren var, og en pige rakte hånden op og sagde, at hun kendte ham derved, at det er hendes far.

Statsadvokaten fandt ikke grundlag for at kritisere politiassistentens fremgangsmåde, men gav dog udtryk for, at han fandt det uhensigtsmæssigt, at politiassistenten udtalte sig på en måde, som kunne opfattes som om, den pågældende i sin egenskab af medlem af Hells Angels var kriminel.

Politiklagenævnet var uenig i denne vurdering – nævnet var og er af den opfattelse, at fejlen blev begået af politiassistenten, der ikke burde have nævnt den pågældendes navn, idet det efterlader en fornemmelse af, at politiet har kendskab til personer, der går og laver kriminalitet uden at gøre noget ved det, hvilket i hvert fald er uhensigtsmæssigt, uanset om det sker som et led i et SSP samarbejde eller i anden forbindelse.

Politiklagenævnet fandt endvidere ved sin behandling, at det at nævne en bestemt persons navn ikke havde nogen saglig betydning for det foredrag, der blev holdt.

Politiklagenævnet indbragte sagen for Rigsadvokaten. Rigsadvokaten tilsluttede sig Statsadvokatens afgørelse og begrundelse.

Silkeborg, den 16. januar 2012

Hans Kjærgaard, advokat

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for Fyn, Syd og Sønderjylland for 2011

Årets første møde i politiklagenævnet blev afholdt den 31. januar 2011, og i løbet af året har der yderligere været afholdt ni møder, det seneste den 19. december 2011. Langt de fleste sager er behandlet på møderne, men ganske få sager er afgjort på skriftligt grundlag. Statsadvokaten har af hensyn til sagsbehandlingen været orienteret om tidspunkterne for mødernes afholdelse. Samarbejdet med Statsadvokaten har fungeret rigtig godt.

Nævnet har i 2011 behandlet i alt 121 sager.

69 af sagerne var straffesager, hvoraf 12 drejede sig om trafikforseelser, der blev afgjort med bøde. 52 af sagerne var adfærdsklager, hvoraf 17 er blevet behandlet som notitssager. Derudover har der været en sag om et forsvundet pengebeløb fra en politistation samt én vedrørende undersøgelse om ophold i detentionen.

Der har med 2 undtagelser været enighed for Statsadvokaten om bevisbe-

dømmelsen. Politiklagenævnet har i en enkelt sag anmodet om afhøring af yderligere vidner, og i en anden sag anmodet om, at der blev gjort endnu et forsøg på at kontakte et vidne, som ikke havde reageret på Statsadvokatens henvendelse.

Politiklagenævnet har været enig med Statsadvokaten i sagernes afgørelse – bortset fra 2 sager:

En sag, hvor Statsadvokaten betegnede en politiassistents opførsel som uhenigtsmæssig, mens politiklagenævnet udtrykte en egentlig kritik, og en sag hvor politiklagenævnet fandt det ubetænkeligt at lægge til grund, at der var tildelt flere slag, og ikke kun to, således som Statsadvokaten havde bedømt sagen.

Politiklagenævnet har i år 2011 ikke indbragt nogen af sagerne for Rigsadvokaten.

Medlemmer af nævnet har deltaget i politiklagenævnens årsmøde i januar 2011 samt i fællesmødet i København i oktober 2011. Derudover har der været erfaringsudvekslingsmøde med Statsadvokaten i april, og formanden har deltaget i formandsmødet i København i foråret 2011.

Ved årets afslutning verserede 12 sager, som alle er fra 2011.

Sønderborg, den 6. januar 2012

Jonna Hjeds

Stikordsregister 1996-2011

Henvisningerne refererer til årgang og sidetal i beretningerne for 1996-2011

Adfærdsklager	96.20, 97.17, 97.57.98.23ff, 98.69, 99.123ff, 2000.121ff, 2001.109ff, 2002.20, 2003.28ff, 2004.68ff, 2005.37ff, 2005.53ff, 2006.27ff, 2006.37ff, 2007.31ff, 2007.43ff, 2008-2009.29ff, 2008-2009.44ff, 2010-2011.29ff, 2010-2011.40ff
– antal	2008-2009.11f, 2010-2011.11f, 2010-2011.132ff
– anden ukorrekt adfærd	96.63ff, 97.65ff, 98.76ff, 99.130ff, 2000.127ff, 2001.115ff, 2002.179ff, 2003.151ff, 2004.73ff, 2005.59ff, 2006.49ff, 2007.54ff, 2008-2009.52ff, 2010-2011.45ff
– bevisvurdering	98.187ff, 99.58, 2000.61, 2001.62ff, 2002.30
– grundløse klager	2004.78, 2005.62, 2007.31, 2008-2009.29
– klage uden indhold	96.73, 97.72f98.83ff, 99.135ff, 2000.130ff, 2001.118f, 2002.185f, 2005.61f
– kritikskala	99.120ff, 2000.111ff, 2000.259ff. 2001, 99ff, 2002.153ff, 2003.132ff, 2005.37ff, 2006.27ff, 2007.31ff, 2008-2009.29ff, 2010-2011.30ff
– magtanvendelse	96.52ff, 97.57ff, 98.167ff, 99.57, 99.123ff, 2000, 62, 2000.121ff, 2001.15f, 2001.56, 2001.109ff, 2002.170, 2003.147, 2004.69f, 2005.53ff, 2006.37ff, 2007.43f, 2008-2009.44ff, 2010-2011.40ff
– notitssager	97.73f, 98.84ff, 99.138ff, 2000.132f, 2001.119f, 2002.14, 2003.35, 2004.19f
– over for dispositionsklager	96.110f, : 96.149ff, 97.51, 97.107f, 98.121ff 98.187, 99.64ff, 2000.68ff, 2001.70ff, 2002.41ff, 2003.29ff, 2004.43, 2005.31, 2006.21ff, 2006.37, 2007.25f, 2008-2009.99f, 2010-2011.24
– sagens afgørelse	96.23, 96.135ff, 97.20f, 98.134ff, 2000.79f, 2001.28, 2002.239, 2004.39f, 2005.28, 2006.18ff, 2007.22f, 2008-2009.20ff, 2010-2011.20ff
– sprogbrug	96.55ff, 97.61ff, 98.72ff, 99.126ff, 2000.123ff, 2001.112ff, 2002.174ff, 2003,149ff, 2004.70ff, 2005.54, 2005.56ff, 2006.44ff, 2007.44ff, 2008-2009.48ff, 2010-2011.42ff

– undersøgelsen	2000.73, 2001.26f, 2002.24, 2003.37, 2006.16ff, 2007.20f, 2008-2009.18f, 2010-2011.18f
Advokatbeskikkelse	98.144ff, 98165f, 98.191ff, 99.84, 99.93, 2000.88, 2001.77, 2002.55, 2002.137, 2003.44f, 2003.183ff, 2004.100ff, 2005.109ff, 2006.76ff, 2007.92ff, 2008-2009.100ff, 2010-2011.88
– i adfærdeskagesager	96.140f, 97.139ff, 99.84, 2000.88, 2001.77f, 2002.30f, 2003.44f, 2003.184, 2005.109ff, 2006.76ff, 2007.92, 2008-2009.100f, 2010-2011.88
– i medfør af rpl. § 1020a, stk. 2	96.142ff, 99.84, 2000.88, 2002.55
– i straffesager	96.141ff, 97.139ff, 99.84, 2000.88, 2001.78ff, 2002.31, 2003.78ff, 2003.183, 2005.111f, 2006.78ff, 2007.93, 2008-2009.101ff, 2010-2011.88
Aktindsigt	96.145ff, 98.162ff, 99.103ff, 2000.103, 2001.96, 2002.30, 2003.120ff, 2004.104f, 2005.21, 2006.183ff, 2008-2009.214ff, 2010-2011.221ff
– forvaltningsloven	99.105ff, 2000.104ff, 2001.97f, 2002.144, 2003.122f
– i redegørelse	2000.107ff, 2002.147, 2003.124
– offentlighedsloven	98.162, 99.104f, 2000.104, 2001.96, 2002.143f, 2003.121f, 2004.104f
– retsplejeloven	2003.124f, 2005.21
Ankespørgsmål	96.136, 2002.138
Anklagemyndighedens opbygning	96.29, 97.29, 98.33, 99.31, 2000.33, 2001.37, 2003.239ff, 2006.161ff, 2007.176ff, 2008-2009.195, 2010-2011.199ff
– politimestrene	96.30f, 97.30f, 98.36f, 99.34f, 2000.34, 2001.38, 2003.241, 2006.161
– politidirektørene	2007.185, 2008-2009.192ff, 2010-2011.199ff
– rigsadvokaten	96.29f, 97.29f, 98.35, 99.33, 2000.33, 2001.37, 2003.240, 2006.162, 2007.176
– statsadvokaterne	96.30, 97.30, 98.36, 99.33f, 2000.34, 2001.38, 2003.59, 2003.240, 2006.162, 2007.177
Armlås	2000.136, 2007.64
Automatisk hastighedskontrol	97.155f, 98.182ff, 99.167f, 2000.154, 2001.142f, 2002.14, 2003.173, 2004.102, 2005.91ff, 2006.70ff, 2007.87ff, 2008-2009.97f, 2010-2011.87
Bagatelsager	96.149f, 99.138, 2000.132, 2002.14, 2003.35
Beskikkelse af bistandsadvokat	2004.33f, 2004.121f, 2005.20, 2006.80ff, 2008-2009.101ff
Blodprøver	96.160ff, 98.176, 2000.73, 2001.135ff, 2002.91

Delberetninger fra Politiklage-
nævnene

- Landsformanden 96.163, 97.161, 98.215, 99.205, 2000.187, 2001.185,
2002.249, 2003.201, 2004.125fff, 2005.149ff, 2006.133ff,
2007.149f, 2008-2009.159f, 2008-2009.170ff, 2010-
2011.151, 2010-2011.164f
- SA København mv. 96.166, 97.163, 98.217, 99.206, 2000.190, 2001.186,
2002.253, 2003.203, 2004.129ff, 2005.152ff, 2006.136ff,
2007.150ff, 2008-2009.160f, 2008-2009.171ff, 2010-
2011.152ff, 2010-2011.165ff
- SA Sjælland/Nordsjælland og
Københavns Vestegn 96.170, 97.167, 98.222, 99.223, 2000.197, 2001.189,
2002.255, 2003.205, 2004.131ff, 2005.154ff, 2006.140ff,
2007.153ff, 2008-2009.163ff, 2008-2009.175ff, 2010-
2011.155, 2010-2011.169f
- SA Fyn mv./Midt- og Vest- og
Sydsjælland, Lolland og Falster 96.173, 97.170, 98.227, 99.228, 2000.200, 2001.191,
2002.257, 2003.207, 2004.133ff, 2005.156ff, 2006.142ff,
2007.155f, 2008-2009.163ff, 2008-2009.175ff, 2010-
2011.156f, 2010-2011.170ff
- SA Ålborg/Nord- og Østjylland 96.176, 97.172, 98.230, 99.232, 2000.202, 2001.195,
2002.259, 2003.210, 2004.135ff, 2005.158ff, 2006.145ff,
2007.156ff, 2008-2009.168ff, 2008-2009.177f, 2010-
2011.157ff, 2010-2011.172ff
- SA Viborg/Midt-, Vest- og
Sydøstjylland 96.177, 97.175, 98.232, 99.234, 2000.204, 2001.197,
2002.262, 2003.213, 2004.138f, 2005.160f, 2006.148f,
2007.159ff, 2008-2009.166ff, 2008-2009.179f, 2010-
2011.161ff, 2010-2011.174ff
- SA Sønderborg/ Fyn-, Syd- og
Sønderjylland 96.179, 97.175, 98.236, 99.241, 2000.210, 2001.198,
2002.264, 2003.214, 2004.139ff, 2005.162f, 2006.149ff,
2007.161f, 2008-2009.165f, 2008-2009.181f, 2010-
2011.163f, 2010-2011.176f

Den Uafhængige

Politiklagemyndighed,

se Politiklagemyndigheden

Detentionsdødsfald	96.102f, 97.92ff, 97.103f, 98.110, 99.176f, 99.183f, 99.193f, 99.198f, 2000.50f, 2000.88f, 2000.160ff, 2000.177ff, 2001.155, 2001.166, 2002.24, 2002.79, 2002.87f, 2003.192, 2004.118ff, 2005.138, 2007.100, 2008-2009.155, 2010-2011.95, 2010-2011.140
– Indberetning	2004.34f
Disciplinærsager	96.152ff, 97.24f, 98.30ff, 99.28ff, 2000.28ff, 2001.33f, 2002.32f, 2003.33f, 2004.44f, 2005.33f, 2005.50, 2005.60, 2006.23ff, 2007.26ff, 2008-2009.25f, 2010-2011.25f
Dispositionsklager	96.33f, : 96.108f, 97.33f, 97.107f, 98.39, 98.122f, 99.64f, 2000.68ff, 2001.40, 2001.70ff, 2002.41ff, 2003.29ff, 2004.43, 2005.31, 2006.21ff, 2006.37, 2007.25f, 2008-2009.24f, 2010-2011.24f
Efterforskning	
– afgørelsen	96.26, 97.21, 2002.47, 2003.37f, 2004.37f, 2006.19f, 2007.23f, 2008-2009.21f, 2010-2011.21fff
– færdelsager	99.172f, 2000.150, 2001.140, 2002.77f, 2003.176ff, 2010-2011.81
– politiklagenævnets anmodning	96.130ff, 97.123f, 98.147ff, 99.73f, 2000.75, 2001.27, 2001.69, 2001.72, 2003.92, 2004.37, 2006.17, 2007.20f, 2008-2009.18f, 2010-2011.18f
– rpl. § 1020 a, stk. 2	96.93ff, 2001.29, 2001.145, 2002.24, 2003.9, 2004.122, 2005.98ff, 2006.83ff, 2006.124ff, 2006.131f, 2007.95ff, 2008-2009.107ff, 2010-2011.93ff
– straffesager	2000.149, 2001.32, 2002.70ff, 2010-2011.135ff
– uopsættelige efterforsknings- skridt	96.116, 99.172f, 2002.47, 2002.92, 2003.37, 2003.77, 2004.122, 2008-2009.118
Europarådet	2004.23
Evalueringsaf politiklage- nævnensordningen	98.15, 99.11, 99.295, 2005.19, 2006.8, 2007.12f
Falske anmeldelser	97.83ff, 98.97ff, 99, 158ff, 2000.147ff, 2002.212, 2008-2009.70
Folketingets Ombudsmand	98.118, 98.179f, 99.108, 99.110, 99.193, 2000.74, 2000.150, 2001.74ff, 2001.93f, 2002.24, 2002.76, 2003.118, 2005.115f, 2005.142, 2006.103f, 2008-2009.72f, 2010-2011.48, 2010-2011.121
Folketingsspørgsmål	2004.19ff, 2004.25f, 2005.16ff, 2006.127f

- Forsikringsager 96.157f, 99.171f, 2000.156
- Forsætlig påkørsel 98.181f, 99.170, 2000.136, 2001.142, 2002.157, 2007.83, 2008-2009.113
- Forvaltningsretlige spørgsmål
- aktindsigt 2008-2009.214ff, 2010-2011.221ff
  - inhabilitet 2008-2009.104, 2010-2011.64
  - klageadgang 2008-2009.22f, 2008-2009.125ff, 2010-2011.22, 2010-2011.116ff
  - partsbegrebet 2008-2009.22f, 2010-2011.22f
  - partshøring 2008-2009.18f, 2010-2011.18f
  - sagsbehandlingstiden 2008-2009.12f, 2010-2011.12f
  - underretning 2008-2009.23ff, 2010-2011.23ff
- Fotokonfrontation 2000.76, 2002.113, 2003.95, 2006.54
- Færdselssager
- andre færdselsforseelser 97.89f, 98.189f, 99.56f, 99.171, 2000.156, 2002.224f, 2003.182, 2004.62f, 2004.100, 2005.51, 2005.89ff, 2006.69f, 2007.85ff, 2007.96, 2007.97, 2008-2009.96f, 2010-2011.86ff
  - automatisk hastighedskontrol 97.155f, 98.182ff, 99.167ff, 2000.154, 2001.1442f, 2002.114f, 2002.221ff, 2003.181, 2004.102, 2005.61, 2005.91ff, 2006.70ff, 2007.87ff, 2008-2009.97f, 2010-2011.87
  - bevisvurderingen 98.65ff
  - efterforskning 99.172f, 2000.150, 2008-2009.107
  - forsætlig påkørsel 98.181f, 99.170, 2000.136, 2001.142, 2002.157, 2006.92, 2007.83, 2008-2009.113f
  - færdselssager 96.90ff, 97.53f, 97.87, 97.155f, 98.61ff, 98.99, 99.54, 99.161ff, 2000.58, 2000.150ff, 2001.61, 2001.140ff, 2003.176ff, 2004.97ff, 2005.81ff, 2006.62ff, 2007.82ff, 2010-2011.81ff
  - færdselssagers behandling 96.117f, 98.181ff, 99.161ff, 2000.150ff, 2001.140ff, 2003.64, 2010-2011.81ff
  - færdselsuheld 97.87, 97.151, 98.99ff, 99.161ff, 2000.150ff, 2001.140ff, 2002.216, 2003.177f, 2004.113, 2005.53, 2005.81f, 2006.62f, 2007.82, 2008-2009.92ff, 2010-2011.81ff
  - mindre færdselsuheld 96.157f, 99.171f, 2000.156
  - udrykningskørsel 96.158, 97.88f, 97.151ff, 97.156ff, 98.102ff, 98.190, 99.54f, 99.163ff, 2000.59, 2000.60, 2000.152ff, 2001.141f,

	2001.156, 2001.166, 2002.217, 2003.178f, 2004.98ff, 2004.109f, 2004.113, 2005.82ff, 2006.63ff, 2007.83f, 2008-2009.94f
– øvelseskørsel	2001.143, 2002.162, 2003.139, 2005.87ff, 2006.67f, 2007.84, 2008-2009.95f
Føregreb	2000.136, 2001.149, 2002.162, 2003.138, 2005.143, 2007.67, 2010-2011.83f
Genoptagelse	99.77, 2000.81, 2000.144, 2002.64, 2003.93, 2005.54f, 2006.108f, 2007.117, 2008-2009.127
Grænsekontrol	96.69ff
Halsgreb	2008-2009.44f, 2008-2009.59f, 2010-2011.36
Hjemvisning	99.77ff, 2000.81, 2002.64, 2005.125f, 2007.25, 2007.117, 2008-2009.127
“Hjørring-sagen”	2000.92, 2000.109, 2000.169, 2000.202, 2001.13, 2001.58, 2003.51
Hovedfaldsgreb	99.144
Hundebid	96.109ff, 97.109ff, 98.123ff, 99.69, 99.148, 2000.175, 2002.188, 2004.57f, 2004.69f, 2004.80, 2004.81f, 2004.110, 2005.54, 2005.65, 2006.43, 2010-2011.168
Håndjern	97.57, 97.75, 98.89, 99.125, 2000.62, 2001.123, 2002.229, 2003.142, 2005.52, 2005.54, 2005.63f, 2005.110, 2006.32, 2006.41f, 2006.52f, 2007.43, 2007.61f, 2008-2009.47f
Håndledstryk	99.125, 2007.67, 2010-2011.89
Indberetning af detentionsdødsfald	2004.34f
Inhabilitet	
– forvaltningslovens regler	96.119, 97.115f, 98.125, 99.85, 2000.90, 2001.80, 2002.122, 2003.103f, 2008-2009.68, 2010-2011.64
– politiklagenævnets inhabilitet	96.127f, 98.128, 99.89, 2000.94, 2001.86f, 2002.132, 2003.109
– polititjenestemænds inhabilitet	98.129ff, 99.90, 2000.94ff, 2001.87ff, 2003.111ff, 2004.103f, 2007.94, 2010-2011.64
– rigsadvokatens inhabilitet	96.125ff, 97.118f, 98.128, 99.89, 2000.93, 2001.86, 2002.238, 2003.109
– statsadvokatens inhabilitet	96.120ff, 97.116ff, 98.126ff, 99.86ff, 2000.91ff, 2001.81ff, 2002.237, 2003.104ff, 2004.103, 2005.18, 2005.141f, 2008-2009.104
Initiativsager	97.96ff, 98.113ff, 99.186ff, 2000.166ff, 2001.72, 2001.160ff, 2002.109, 2003.60ff, 2003.1887f, 2003.92f,

	2004.106ff, 2005.96ff, 2006.82f, 2007.95, 2008-2009.105ff, 2010-2011.89
Klageadgang	96.21, 96.33ff, 97.19, 97.33ff, 97.47ff, 98.27, 98.37ff, 99.35ff, 2000.47f, 2001.29, 2001.41, 2001.53f, 2002.168f, 2003.38, 2003.50f, 2004.41f, 2004.49, 2005.30f, 2005.113, 2006.20f, 2006.104f, 2007.24f, 2007.111f, 2008-2009.22f, 2010-2011.22ff, 2010-2011.116ff
Klageberettigelse	2004.49, 2004.102, 2005.113f, 2006.101f, 2007.111ff, 2008-2009.125ff, 2010-2011.115
Klagefrist	2004.41, 2004.50, 2004.105f, 2005.114ff, 2006.102f, 2007.112f, 2008-2009.126f, 2010-2011.116f
Klager uden indhold	96.73, 2000.130, 2001.118f, 2002.185f, 2003.63, 2004.78, 2004.96f, 2005.61f
Kritikskala, se Adfærdsklager	
Køreprøvesagkyndige	96.61ff, 2001.116, 2007.49, 2008-2009.76
Legitimation	96.58, 96.133, 98.60, 98.73, 98.78, 98.89f, 98.120, 99.157, 2000.65f, 2000.68, 2000.129, 2000.143, 2001.66, 2001.102, 2001.117, 2002.37ff, 2002.159, 2003.145, 2004.67f, 2004.90f, 2005.50, 2005.51, 2006.31, 2007.45, 2007.60, 2007.77, 2007.78, 2008-2009.56ff, 2008-2009.62f, 2008-2009.75, 2010-2011.70, 2010-2011.75
"Løgstør-sagen"	2004.117f, 2005.16, 2005.21, 2005.141, 2005.149, 2010-2011.146
Misbrug af politiets registre	96.86, 99.151, 2000.137ff, 2001.103, 2001.124, 2001.124ff, 2002.194ff, 2003.159ff, 2004.86ff, 2004.107f, 2005.66ff, 2006.54ff, 2007.72ff, 2008-2009.72ff, 2010-2011.59ff
Notitssager	96.151f, 97.73f, 98.84ff, 99.138ff, 2000.132f, 2001.119f, 2002.14, 2003.35, 2004.19, 2004.102f
Ny lovgivning	2004.28ff, 2005.20ff
Objektiv beklagelse	99.119, 99.121, 2000.118, 2001.104, 2002.163, 2003.139ff, 2005.46, 2006.34, 2007.39f, 2008-2009.37ff, 2010-2011.35ff
Offentlig debat og presseomtale	2004.24f, 2005.13ff
Omgørelsesfrister	97.150ff, 99.190, 2002.67, 2003.54, 2003.102, 2004.15f, 2004.50f, 2005.114ff, 2006.102ff, 2007.112f, 2008-2009.126f, 2010-2011.116f
"Parken-sagen"	2008-2009.56ff

Partsbegrebet	99.102, 2002.141, 2003.50f, 2004.41, 2005.30, 2006.101f, 2007.24, 2007.111, 2008-2009.125f
Partshøring	99.109ff, 2001.105, 2002.148, 2003.126ff, 2006.103f, 2010-2011.88
Partsrepræsentation	99.103, 2002.142, 2003.41f, 2003.120
”Perle-sagen”	2008-2009.32, 2008-2009.49, 2008-2009.129
Personfølsomme oplysninger	96.147ff, 97.136ff
”PFA-sagen”	2000.92, 2000.149
”Plejobosagen”	2000.54, 2000.71, 2000.192, 2003.93
Politihunde	96.109ff, 97.109ff, 98.123ff, 99.69, 99.148, 2000.69, 2000.130, 2000.175, 2001.71, 2002.188, 2003.147f, 2004.69, 2004.70, 2004.81, 2005.54, 2005.65, 2006.31f, 2006.42ff
Politiklagemyndigheden	2008-2009.13f, 2010-2011.13f
Politiklagenævnet	
– kompetenceområde	96.19f, 96.129ff, 97.16f, 97.119ff, 98.22f, 98.132, 99.20, 99.71, 2000.72, 2001.22, 2003.24, 2004.68, 2005.28, 2005.52f, 2006.18, 2006.37, 2007.22, 2007.41f, 2008-2009.17, 2010-2011.17
– påklage af afgørelser	2004.49, 2004.62ff, 2005.127ff, 2006.101f, 2006.111ff, 2007.118ff, 2010-2011.126
Politiklagenævsordningen	2008-2009.17ff, 2010-2011.17ff
– begrebet ”i tjenesten”	96.107ff, 97.105ff, 98.59, 98.117ff, 99.61ff, 2000.65, 2001.65, 2002.36, 2003.24ff, 2004.67f, 2005.25, 2005.49ff, 2005.57, 2005.60, 2006.15, 2006.35ff, 2007.19, 2007.41, 2008-2009.17f, 2010-2011.17f, 2010-2011.39
– Grønland	2005.23, 2006.13, 2006.15, 2007.17, 2008-2009.15, 2008-2009.168ff, 2010-2011.14
– nævnets sammensætning	96.37f, 2002.19, 2003.87ff, 2005.19
– sagsgangen i klagenævns sag	96.22ff, 97.19f, 98.27ff, 99.25, 2000.22, 2001.30ff, 2002.35, 2004.37ff, 2004.46f, 2005.25, 2005.35f, 2005.102f, 2006.15ff, 2006.25f, 2007.19ff, 2008-2009.18ff, 2010-2011.18ff
– uafhængighed og retssikkerhed	2004.26f, 2005.19
– uden for ordningen	2008-2009.24f
– væsentlige elementer	96.17f, 97.15f, 2002.19, 2005.12, 2005.25ff
– årsmøde	2005.22, 2006.12f, 2007.16, 2008-2009.14f, 2010-2011.14f

- Politisamarbejde i grænse-
regionerne, se Schengen
- Politiskilt, se legitimation
- Politistav 98.87, 99.57, 2001.163, 2001.165, 2002.186, 2003.190,
2004.79f, 2005.65, 2006.88f, 2006.98f, 2006.140, 2007.42,
2007.44, 2007.63f, 2007.126f, 2008-2009.119,
2010-2011.47, 2010-2011.49, 2010-2011.50
- Prioritering af straffesager og
klagesager 96.137ff, 97.127ff, 98.139ff, 99.82ff, 2000.85ff, 2001.73ff,
2002.241, 2003.116, 2003.185
- Ransagning 96.79ff, 98.79, 2000.141, 2002.71, 2004.68, 2005.73f,
2006.76, 2006.148f, 2007.46, 2007.54f, 2007.79f,
2007.119ff, 2008-2009.77ff
- Reaktionsmuligheder 2008-2009.29ff, 2010-2011.29ff
- ”Refshalevej-sagen” 2004.111, 2005.13, 2005.132
- Retsplejeloven
- § 170 2000.174
- § 741 c 2000.110, 2002.58
- § 745 2000.109, 2000.142, 2001.161, 2002.112, 2003.63
- § 746 97, 33, 97.123, 98.39, 98.134, 99.37, 99.74, 2000.78.
2001.27, 2001.41, 2002.32, 2006.22, 2007.26,
2008-2009.24f
- § 780 2000.150
- § 1016 a 97.143, 97.148, 99.156, 2000.146, 2002.201, 2003.169,
2008-2009.65f
- § 1017 99.156, 2000.146, 2002.201, 2003.169
- § 1020 a, stk. 1 97.96ff, 98.113ff, 98.190, 99.186, 2000.166ff, 2001.160,
2002.109, 2003.187ff, 2004.106ff, 2005.96f, 2006.82f,
2007.95, 2008-2009.105ff, 2010-2011.89ff
- § 1020 a, stk. 2 96.21, 96.93ff, 96.159f, 97.18, 97.90ff, 98.27, 98.105ff,
98.190ff, 99.173ff, 2000.157, 2001.51, 2001.83, 2001.145,
2001.165, 2002.24, 2002.79, 2002.87f, 2003.66, 2003.146f,
2003.189ff, 2004.110ff, 2004.112ff, 2004.115ff,
2005.120ff, 2005.137ff, 2005.141ff, 2006.83ff, 2006.124ff,
2006.131f, 2007.13ff, 2007.95ff, 2007.139ff,
2008-2009.107ff, 2010-2011.93ff

Rigsadvokatens behandling af klager over statsadvokaternes afgørelser	2004.51f, 2005.116ff, 2006.104f, 2007.113, 2008-2009.127f, 2010-2011.115ff
Rigsadvokatens stadfæstelse af afgørelser	2004.52ff, 2005.60, 2005.117ff, 2006.105ff, 2007.114f, 2008-2009.128f, 2010-2011.118
Rigsadvokatens ændring af afgørelser	97.49ff, 98.52ff, 99.48ff, 2000.49ff, 2001.55ff, 2002.28, 2003.94, 2004.57ff, 2005.56, 2005.58, 2005.120ff, 2006.107ff, 2007.115ff, 2008-2009.130ff, 2010-2011.120ff
Rimelig formodning om strafbart forhold	99.71f, 99.171ff, 2000.73, 2003.63, 2005.29, 2006.19, 2006.82f, 2008-2009.21, 2008-2009.105f
”Røde Mellemvej-sagen”	2004.15, 2004.50f, 2004.121ff, 2005.13, 2010-2011.147
”Rådvadsvej-sagen”	2006.11, 2006.94
Sagsbehandlingstiden	97.131ff, 98.142ff, 98.147ff, 99.92ff, 2000.96ff, 2001.12, 2001.91ff, 2002.135ff, 2003.13ff, 2003.114ff, 2003.186, 2005.12, 2004.12ff, 2005.52, 2005.104ff, 2006.9ff, 2006.136ff, 2007.12f, 2008-2009.12f, 2010-2011.12f
Sagsstatistik	
– adfærdsklager	96.50, 97.41, 98.46, 99.41, 2000.41f, 2001.45f, 2002.14, 2003.243, 2005.134f, 2006.118ff, 2007.134ff, 2008-2009.141ff, 2010-2011.132ff
– indkomne sager	96.46, 97.37f, 98.42ff, 99.39ff, 2000.39f, 2001.43ff, 2001.59, 2002.14f, 2003.243, 2004.61f, 2005.126f, 2005.131ff, 2006.110f, 2006.115ff, 2007.131ff, 2010-2011.129ff
– rpl. § 1020 a, stk. 2	96.51, 97.42, 98.48, 99.43, 2000.43, 2001.47ff, 2002.277, 2003.247, 2005.137ff, 2006.124ff, 2007.139ff, 2008-2009.148ff, 2010-2011.139f
– straffesager	96.51, 97.42, 98.46ff, 99.42, 2000.42f, 2001.46f, 2003.246, 2005.135ff, 2006.121ff, 2007.136ff, 2008-2009.144ff, 2010-2011.135ff
– visitationssager	98.48, 99.45, 2000.45, 2001.49f, 2003.248
Schengen	2000.13ff, 2003.27
Selvinkriminering	2003.48f, 2008-2009.175
”Seven-Eleven-sagen”	2006.11, 2006.89, 2007.115f

Sigtelser	2004.15ff
Skydevåben	96.94ff, 96.100ff, 97.91f, 97.95ff, 98.106ff, 98.113, 98.115, 98.190, 99.180ff, 99.201, 2000.161ff, 2001.51, 2001.83, 2001.146f, 2001.150ff, 2001.157ff, 2001.161ff, 2002.229ff, 2003.15f, 2003.190ff, 2004.14ff, 2004.50f, 2004.109f, 2004.111f, 2004.115f, 2004.120ff, 2006.11ff, 2006.84, 2007.14, 2008-2009.119ff, 2010-2011.93ff
“Spjaldsagen”	96.109f, 97.110ff
“Station 1-sagen”	99.159, 99.160, 99.187, 2000.78, 2000.181, 2000.192, 2003.97
Straffelovens kapitel 16	
– § 146	96.122, 97.85, 98.98, 2001.137, 2007.81
– § 147	98.97, 2001.56
– § 148	2000.168, 2001.137
– § 150	99.110, 99.157, 2004.83f, 2008-2009.83f
– § 152	96.83ff, 96.122, 98.121, 98.176f, 99.52f, 99.68, 99.116, 99.118, 99.149f, 99.190, 2000.138ff, 2001.127ff, 2001.138, 2002.129, 2003.159, 2003.162, 2004.86f, 2005.70ff, 2006.54, 2006.56f, 2007.70ff, 2007.81, 2008-2009.63ff, 2010-2011.53ff
– § 152b	2000.138
– § 152e	2000.138f
– § 152f	2000.140
– § 154	96.76, 96.126, 97.80f, 97.143, 97.145ff, 98.87, 99.189, 2000.133, 2000.174, 2001.56, 2001.66, 2001.76, 2001.121, 2001.123, 2002.87, 2002.235
– § 155	96.87, 96.133, 98.92, 98.138, 98.176, 99.59, 99.69, 99.110, 99.151f, 99.157, 99.189f, 99.196, 2000.68, 2000.109, 2000.138f, 2000.143f, 2000.168, 2000.171f, 2000.175, 2001.89, 2001.124, 2001.128, 2001.133, 2001.161, 2002.206, 2003.159, 2003.162, 2004.83f, 2004.107f, 2005.66ff, 2005.71, 2006.31, 2006.54f, 2006.56ff, 2006.61, 2006.129, 2006.131, 2007.72ff, 2007.75ff, 2007.78, 2008-2009.53ff, 2008-2009.66ff, 2008-2009.73ff, 2008-2009.86f, 2010-2011.54, 2010-2011.59ff
– § 156	97.79, 98.93, 99.153f, 99.197, 2000.139, 2000.142, 2001.135f, 2001.165, 2004.108f, 2007.78, 2008-2009.79

– § 157	98.96, 99.154, 99.197, 2000.109, 2000.139, 2000.142, 2000.167, 2000.171, 2001.127, 2001.134, 2001.136f, 2001.161f, 2003.164, 2004.108f, 2004.120, 2004.78ff, 2005.68, 2006.61, 2008-2009.53ff, 2008-2009.87
Straffesager	
– sagens afgørelse	2004.40f, 2005.29, 2006.19f, 2007.23f, 2008-2009.21f, 2010-2011.21f
– andre anmeldelser	96.82f, 96.87ff, 97.81ff, 98.92ff, 99.153ff, 2000.143ff, 2001.132ff, 2003.170, 2004.83f, 2004.90ff, 2005.74ff, 2006.59ff, 2007.80, 2008-2009.82ff
– anmeldelser om tyveri	98.96, 99.58, 2000.147, 2003.167, 2004.93, 2004.94f, 2006.59, 2007.62f
– anmeldelser om vold	96.74ff, 97.75f, 98.87ff, 99.144, 2000.133ff, 2001.121ff, 2003.157ff, 2004.79ff, 2005.62ff, 2006.51ff, 2007.61ff, 2008-2009.56ff, 2010-2011.47ff
– drabsforsøg	2004.111
– formodning om strafbart forhold	99.71, 2000.73, 2003.170f, 2006.83f, 2006.124
– grundløse anmeldelser	97.83ff, 98.97ff, 99.148, 2000.146ff, 2001.137ff, 2002.215, 2003.156, 2004.96f, 2005.78ff, 2006.19, 2007.80ff, 2008-2009.91f
– misbrug af politiets registre	96.86, 99.59, 99.151, 2000.137ff, 2001.103, 2001.124ff, 2002.194ff, 2003.159ff, 2004.86ff, 2004.107f, 2005.66ff, 2006.54ff, 2007.72ff, 2008-2009.72ff, 2010-2011.59ff
– straffesager	96.21, 96.74, 97.18, 97.74, 98.86, 99.143, 2000.133ff, 2001.121ff, 2002.70ff, 2003.157ff, 2004.78ff, 2005.62ff, 2006.51ff, 2007.61ff, 2010-2011.46ff
– straffesager ctr. klagesager	97.127ff, 98.139ff, 99.82.2000.85ff, 2001.73ff, 2002.138, 2003.185
– tavshedspligten	96.83ff, 97.79ff, 98.91ff, 99.148, 2000.137ff, 2001.124ff, 2003.159ff, 2004.86ff, 2005.71, 2006.54ff, 2007.69ff, 2010-2011.53ff
– uagtsomt manddrab	98.65, 98.186, 2001.152, 2001.156f, 2002.219f, 2005.13ff
– under efterforskningen	97.77ff, 98.90f, 2000.141ff, 2001.130ff, 2003.165ff, 2004.90, 2005.73f, 2006.58, 2007.79f, 2008-2009.77ff, 2010-2011.73ff
Systemkritik	99.118, 99.121f, 2000.117, 2001.103, 2002.161, 2003.138ff, 2005.45ff, 2006.33, 2007.39, 2010-2011.34

Tavshedsbrud	
– konkrete sager	97.144ff, 98.172ff, 99.148, 2000.137ff, 2001.118, 2001.124ff, 2002.198f, 2003.159f, 2004.76f, 2005.71, 2006.55, 2007.69ff, 2008-2009.63ff, 2010-2011.53ff
– straffesager	96.83ff, 97.79ff, 98.91ff, 99.148, 2000.137ff, 2001.124ff, 2002.194ff, 2003.157f, 2004.76f, 2008-2009.63ff, 2010-2011.53ff
– videregivelse til pressen	97.144, 97.80, 98.172, 2000.149, 2001.125ff, 2002.201, 2003.160, 2003.161, 2004.106, 2006.56, 2007.71f, 2008-2009.63ff, 2010-2011.53ff
Tilbagekaldte sager	97.125ff, 98.137ff, 99.80ff, 2000.84ff, 2001.28f, 2005.30, 2006.20, 2007.24, 2008-2009.22, 2010-2011.22
”Tilst-sagen”	2002.246, 2004.115f, 2010-2011.145
Udrykningskørsel	96.158, 97.88f, 97.151ff, 97.156ff, 98.102ff, 98.190, 99.54f, 99.163ff, 2000.59, 2000.60, 2000.152ff, 2001.141f, 2001.156, 2001.166, 2002.217, 2003.142, 2004.98ff, 2004.109f, 2004.113, 2005.82, 2006.63ff, 2006.86, 2006.96f, 2006.102, 2006.112f, 2007.83f, 2008-2009.94f
Underretning	96.113f, 98.143, 99.95f, 99.100f, 2001.105, 2003.101, 2003.129, 2008-2009.22f, 2010-2011.23ff
Undersøgelsessager	97.43ff, 2005.96ff, 2006.124ff, 2007.95ff, 2008-2009.148ff, 2010-2011.93ff
Venterumsanbringelse	2004.74f, 2005.53f, 2006.82f, 2006.129, 2008-2009.32
Videregivelse af oplysninger om tidligere sager	
– til ansættelsesmyndigheden	2000.29, 2001.82
– til nævnet	2000.62f
Visitation	98.66f, 99.130, 2002.184, 2003.149, 2004.73f, 2005.103, 2006.149, 2007.127f
”Ølby-sagen”	2002.87, 2002.235

Sagsregister 2010-2011

Henvisningerne refererer sig til årgang og sidetal

Rigsadvokatens j.nr.

K 847/2002, 2010-2011.145

RA-2008-321-0030, 2010-2011.36

RA-2009-321-0078, 2010-2011.148

RA-2010-321-0158, 2010-2011.73,
2010-2011.120

RA-2010-321-0162, 2010-2011.33,
2010-2011.74

RA-2010-321-0164, 2010-2011.122,
2010-2011.153

RA-2010-321-0185, 2010-2011.33,
2010-2011.79, 2010-2011.154

RA-2010-321-0186, 2010-2011.32,
2010-2011.47, 2010-2011.153

RA-2010-321-0189, 2010-2011.47

RA-2010-321-0191, 2010-2011.39,
2010-2011.67

RA-2010-321-0199, 2010-2011.78,
2010-2011.115

RA-2010-321-0208, 2010-2011.33,
2010-2011.80

RA-2010-321-0219, 2010-2011.31,
2010-2011.66

RA-2011-321-0252, 2010-2011.55

RA-2010-321-0253, 2010-2011.51

RA-2011-321-0310, 2010-2011.57,
2010-2011.122, 2010-2011.166

RA-2011-321-0314, 2010-2011.56

RA-2011-321-0319, 2010-2011.49

RA-2011-321-0331, 2010-2011.167

RA-2011-321-0339, 2010-2011.58

RA-2011-321-0344, 2010-2011.46,
2010-2011.119

RA-2011-321-0353, 2010-2011.125

RA-2003-322-0007, 2010-2011.146

RA-2003-322-0008, 2010-2011.147

RA-2009-322-0014, 2010-2011.149

RA-2009-322-0017, 2010-2011.150

RA-2010-322-0022, 2010-2011.96

RA-2010-322-0023, 2010-2011.99

RA-2010-322-0024, 2010-2011.149

RA-2009-322-0025, 2010-2011.150

RA-2011-322-0029, 2010-2011.101

RA-2011-322-0030, 2010-2011.97

RA-2009-323-0045, 2010-2011.148

RA-2009-323-0055, 2010-2011.121

RA-2010-323-0107, 2010-2011.124

RA-2011-323-0172, 2010-2011.40

Statsadvokaternes j.nr.

SA1-2008-321-0058, 2010-2011.148

SA1-2008-321-0073, 2010-2011.73,
2010-2011.120

SA1-2008-321-0074, 2010-2011.31,
2010-2011.74

SA1-2009-321-0126, 2010-2011.33,
2010-2011.74

SA1-2003-321-0174, 2010-2011.147

SA1-2009-321-0302, 2010-2011.90

SA1-2009-321-0311, 2010-2011.122

SA1-2009-321-0327, 2010-2011.33, 2010-2011.79	SA2-2009-321-0037, 2010-2011.148
SA1-2009-321-0342, 2010-2011.32, 2010-2011.47, 2010-2011.153	SA2-2008-321-0063, 2010-2011.148
SA1-2011-321-0352, 2010-2011.167	SA2-2009-321-0080, 2010-2011.89
SA1-2009-321-0358, 2010-2011.78	SA2-2009-321-0093, 2010-2011.84
SA1-2009-321-0362, 2010-2011.87	SA2-2009-321-0124, 2010-2011.148
SA1-2009-321-0407, 2010-2011.39, 2010-2011.67	SA2-2009-321-0158, 2010-2011.61
SA1-2010-321-0464, 2010-2011.154	SA2-2010-321-0165, 2010-2011.47
SA1-2010-321-0475, 2010-2011.78, 2010-2011.115	SA2-2010-321-0213, 2010-2011.86
SA1-2010-321-0486, 2010-2011.51	SA2-2010-321-0220, 2010-2011.53
SA1-2010-321-0534, 2010-2011.82	SA2-2010-321-0232, 2010-2011.31, 2010-2011.63
SA1-2010-321-0623, 2010-2011.72	SA2-2010-321-0208, 2010-2011.32, 2010-2011.77
SA1-2010-321-0638, 2010-2011.58	SA2-2011-321-0284, 2010-2011.46, 2010-2011.119
SA1-2011-321-0666, 2010-2011.57, 2010-2011.122	SA2-2011-321-0291, 2010-2011.61
SA1-2011-321-0707, 2010-2011.166	SA2-2011-321-0316, 2010-2011.60
SA1-2011-321-0710, 2010-2011.33, 2010-2011.71	SA2-2010-322-0008, 2010-2011.95
SA1-2011-321-0735, 2010-2011.167	SA2-2011-322-0009, 2010-2011.104
SA1-2011-321-0778, 2010-2011.57	SA2-2011-322-0010, 2010-2011.105
SA1-2003-322-0003, 2010-2011.147	SA2-2011-322-0011, 2010-2011.92
SA1-2009-322-0005, 2010-2011.149	SA2-2011-322-0014, 2010-2011.106
SA1-2010-322-0006, 2010-2011.93, 2010-2011.168	SA2-2008-323-0024, 2010-2011.148
SA1-2010-322-0008, 2010-2011.94	SA2-2010-323-0156, 2010-2011.31, 2010-2011.45
SA1-2011-322-0009, 2010-2011.103	SA2-2011-323-0260, 2010-2011.32, 2010-2011.43
SA1-2011-322-0010, 2010-2011.103	SA2-2011-323-0273, 2010-2011.44
SA1-2011-322-0011, 2010-2011.104	SA2-2011-323-0280, 2010-2011.44
SA1-2010-323-0277, 2010-2011.168	SA3-2009-321-0089, 2010-2011.82
SA1-2011-323-0338, 2010-2011.169	SA3-2010-321-0116, 2010-2011.35, 2010-2011.53
SA2-2007-321-0006, 2010-2011.36	SA3-2010-321-0133, 2010-2011.88
SA2-2008-321-0015, 2010-2011.84	SA3-2011-321-0157, 2010-2011.34, 2010-2011.68

SA3-2011-321-0163, 2010-2011.34,
2010-2011.68
SA3-2011-321-0172, 2010-2011.76

SA3-2010-322-0005, 2010-2011.95
SA3-2010-322-0006, 2010-2011.96
SA3-2010-322-0007, 2010-2011.97
SA3-2011-322-0008, 2010-2011.91
SA3-2011-322-0009, 2010-2011.106

SA3-2010-323-0098, 2010-2011.88

SA4-2009-321-0085, 2010-2011.148
SA4-2009-321-0087, 2010-2011.33,
2010-2011.80, 2010-2011.160
SA4-2009-321-0106, 2010-2011.63
SA4-2009-321-0111, 2010-2011.34,
2010-2011.75
SA4-2009-321-0119, 2010-2011.85
SA4-2002-321-0132, 2010-2011.146
SA4-2009-321-0152, 2010-2011.64
SA4-2010-321-0182, 2010-2011.56
SA4-2010-321-0206, 2010-2011.34,
2010-2011.70
SA4-2010-321-0213, 2010-2011.125
SA4-2010-321-0224, 2010-2011.71
SA4-2011-321-0266, 2010-2011.70

SA4-2008-322-0003, 2010-2011.36
SA4-2009-322-0005, 2010-2011.149
SA4-2009-322-0007, 2010-2011.150,
2010-2011.159
SA4-2010-322-0008, 2010-2011.98,
2010-2011.158
SA4-2010-322-0009, 2010-2011.99
SA4-2010-322-0010, 2010-2011.100
SA4-2010-322-0011, 2010-2011.101
SA4-2011-322-0013, 2010-2011.107

SA4-2011-322-0014, 2010-2011.108
SA4-2011-322-0015, 2010-2011.108

SA4-2010-323-0070, 2010-2011.40
SA4-2010-323-0080, 2010-2011.121
SA4-2010-323-0155, 2010-2011.30,
2010-2011.42
SA4-2010-323-0160, 2010-2011.40
SA4-2010-323-0188, 2010-2011.44

SA5-2009-321-0031, 2010-2011.161
SA5-2010-321-0078, 2010-2011.83
SA5-2010-321-0083, 2010-2011.83
SA5-2010-321-0094, 2010-2011.81
SA5-2010-321-0106, 2010-2011.55,
2010-2011.174
SA5-2010-321-0124, 2010-2011.36,
2010-2011.54
SA5-2010-321-0125, 2010-2011.61
SA5-2001-321-0282, 2010-2011.145

SA5-2010-322-0004, 2010-2011.102
SA5-2010-322-0005, 2010-2011.102
SA5-2011-322-0006, 2010-2011.109
SA5-2011-322-0007, 2010-2011.110
SA5-2008-322-0015, 2010-2011.35

SA5-2011-323-0089, 2010-2011.175

SA6-2009-321-0066, 2010-2011.48
SA6-2010-321-0070, 2010-2011.59
SA6-2009-321-0078, 2010-2011.86
SA6-2010-321-0102, 2010-2011.90
SA6-2010-321-0115, 2010-2011.60
SA6-2010-321-0118, 2010-2011.31,
2010-2011.66
SA6-2010-321-0119, 2010-2011.54
SA6-2010-321-0141, 2010-2011.65

SA6-2011-321-0181, 2010-2011.49

SA6-2011-321-0195, 2010-2011.62

SA6-2011-321-0207, 2010-2011.62

SA6-2011-321-0211, 2010-2011.50

SA6-2011-321-0215, 2010-2011.50

SA6-2011-322-0001, 2010-2011.111

SA6-2011-322-0002, 2010-2011.112

SA6-2009-323-0079, 2010-2011.124

SA6-2010-323-0088, 2010-2011.43

SA6-2011-323-0139, 2010-2011.45

SA6-2011-323-0150, 2010-2011.32,

2010-2011.41

Bilag

Bilag 1

Politiklagenævnenes medlemmer pr. 31.12.2011

**Politiklagenævnet for
Statsadvokaten for København og
Bornholm**

Rådhuspladsen 16, 1.
1550 København V

Formand og dennes suppleant:

Advokat Helle Lokdam
Advokat Peter Giersing (suppleant)

Lægmænd og suppleanter herfor:

Trine Merete Thruue Hansen
Eva Kofoed-Jensen

Anne Margrethe Roesen (suppleant)
Ole Nilsson (suppleant)

**Politiklagenævnet for
Statsadvokaten for Nordsjælland og
Københavns Vestegn**

Glostrup Torv 6
2600 Glostrup

Formand og dennes suppleant:

Advokat Poul Jost Jensen
Advokat Helle Rørbæk (suppleant)

Lægmænd og suppleanter herfor:

Eva Amdisen
Niels Jarnø Johansen

Kim Bidstrup (suppleant)
Kurt Kammergaard (suppleant)

**Politiklagenævnet for
Statsadvokaten for Midt-, Vest- og
Sydsjælland, Lolland og Falster**

Ahlgade 15
4300 Holbæk

Formand og dennes suppleant:

Advokat Kaj Høj
Advokat Finn C. Larsen (suppleant)

Lægmænd og suppleanter herfor:

Elin Anholm
Kaj Jensen

Lene Vind (suppleant)
Allan Ørris (suppleant)

**Politiklagenævnet for
Statsadvokaten for Nord- og
Østjylland**

Jørgen Fibigersgade 10
9850 Hirtshals

Formand og dennes suppleant:

Advokat Olav Pedersen
Advokat Søren Bach (suppleant)

Lægmænd og suppleanter herfor:

Anne-Grete Hansen
Bent Olaf Nielsen

Inge Nesgård (suppleant)
Niels Kleener (suppleant)

Lægmænd og suppleanter herfor:

Marianne Taanquist
Kurt Bjørndal

Jytte Søgaard (suppleant)
Kurt Landtved (suppleant)

**Politiklagenævnet for
Statsadvokaten for Midt-, Vest- og
Sydøstjylland**

Amaliegade 45, 1. sal
8600 Silkeborg

Formand og dennes suppleant:

Advokat Hans Kjærgaard
Advokat Jørgen Merrild Bie (suppleant)

Lægmænd og suppleanter herfor:

Hanne Steenberg
Erik Burmølle

Helle Bach Nielsen (suppleant)
Svend Erik Knudsen (suppleant)

**Politiklagenævnet for
Statsadvokaten for Fyn, Syd- og
Sønderjylland**

Sundquistsgade 4
6400 Sønderborg

Formand og dennes suppleant:

Advokat Jonna Hjeds
Advokat Thomas Hess-Petersen
(suppleant)

Bilag 2

Oversigt over politiets og anklagemyndighedens organisation og opgaver

Politiets og anklagemyndighedens organisation og opgaver.

En oversigt

Politimyndigheden

Politiets formål er efter politilovens § 1 at virke for tryghed, sikkerhed, fred og orden i samfundet. Politiet skal fremme dette formål gennem forebyggende, hjælpende og håndhævende virksomhed.

Landet er inddelt i 12 politikredse samt politikredsene i Grønland og på Færøerne. Hver politikreds ledes af en politidirektør, der har ansvar for politiets virksomhed i politikredsen. I Grønland og på Færøerne ledes politikredsen af en politimester, Justitsministeren er efter retsplejelovens § 108 politiets øverste foresatte. Ministeren udøver sine beføjelser gennem Rigspolitchefen, politidirektørerne og politimestrene.

Rigspolitchefen har efter retsplejelovens § 109 ansvaret for politiets virksomhed i hele landet. Rigspolitchefen fører desuden tilsyn med politidirektørernes almindelige måde at tilrettelægge politiets arbejde på og giver almindelige bestemmelser for dette. Disse bestemmelser udgives i Rigspolitchefens Kundgørelsessamling.

Anklagemyndighedens organisation og opgaver

Anklagemyndighedens opgaver og organisation er beskrevet i retsplejelovens kapitel 10 (§§ 95 – 107). Anklagemyndigheden består af Rigsadvokaten, statsadvokaterne og politidirektørerne.

Anklagemyndighedens opgave er i forbindelse med politiet at forfølge forbrydelser efter reglerne i retsplejeloven. De overordnede målsætninger for denne opgave er beskrevet i retsplejelovens § 96, stk. 2. Her står det, at anklagemyndigheden skal fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader. Derved skal anklagemyndigheden påse, at de strafskyldige drages til ansvar. Den skal også sikre, at uskyldige ikke bliver retsfulgt ("objektivitetsprincippet").

Anklagemyndigheden er underlagt justitsministeren, der fører tilsyn med de offentlige anklagere. Justitsministeren kan endvidere fastsætte bestemmelser for, hvordan de offentlige anklagere skal udføre deres opgaver, og ministeren kan give disse pålæg om at behandle konkrete sager. Justitsministeren behandler endvidere klager over afgørelser, der er truffet af Rigsadvokaten som 1. instans.

Rigsadvokaten

Rigsadvokatens opgaver er beskrevet i retsplejelovens § 99. Ifølge denne bestemmelse varetager Rigsadvokaten straffesager ved Højesteret og virker ved Den Særlige Klageret. Rigsadvokaten er de øvrige anklageres overordnede og fører tilsyn med dem.

Rigsadvokaten fastsætter endvidere bestemmelser om, hvordan de offentlige anklagere skal udføre deres opgaver. Disse generelle instrukser udgives blandt andet i Rigsadvokatens Meddelelser. Rigsadvokaten har f.eks. i Meddelelse 3/2002 fastsat nærmere retningslinjer om påtalekompetencen og forelæggelsesregler mv.

for anklagemyndigheden. Rigsadvokaten kan desuden give de offentlige anklagere pålæg om at behandle konkrete sager.

Rigsadvokaten behandler også klager over afgørelser, der er truffet af statsadvokaterne som 1. instans.

Statsadvokaterne

Statsadvokaternes opgaver er beskrevet i retsplejelovens § 101. Her står det, at statsadvokaterne varetager straffesager ved landsretterne, udførelsen af straffesager, der behandles ved byretten under medvirken af nævninger eller under medvirken af domsmænd som følge af tiltaltes beslutning efter retsplejelovens § 687, ankesager ved landsretten og sager om overtrædelse af de bestemmelser i straffeloven, som er opregnet i retsplejelovens § 719, stk. 2, nr. 3.

Statsadvokaterne fører endvidere tilsyn med politidirektørenes behandling af straffesager og behandler klager over afgørelser, der er truffet af politidirektørerne vedrørende strafforfølgning.

Statsadvokaterne kan endvidere fastsætte bestemmelser for, hvordan politidirektørerne skal udføre deres opgaver som offentlige anklagere. De kan også give pålæg om behandlingen af konkrete sager, blandt andet ved at pålægge politidirektørerne at begynde, fortsætte, undlade eller standse forfølgningen i en konkret sag.

Statsadvokaternes forretninger er fordelt mellem seks regionale statsadvokater, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet og Statsadvokaten for Særlige Internationale Sager. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1146 af 13. december 2002 som ændret ved bekendtgørelse nr. 1420 af 13. december 2006 er optrykt som bilag 15.

Statsadvokaterne behandler desuden sager om erstatning i forbindelse med strafferetlig forfølgning (retsplejelovens kapitel 93 a) og klager over politiet (retsplejelovens kapitel 93 b – 93 d). Statsadvokaterne fører tilsyn med længden af strafferetlige foranstaltninger, som psykisk afvigende kriminelle er blevet idømt, og tager herunder også stilling til spørgsmålet om friheder efter "frihedscirkulæret".

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet varetager for hele landet forretningerne vedrørende økonomiske forbrydelser, der har et særligt betydeligt omfang eller er led i organiseret kriminalitet mv.

Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager varetager for hele landet forretningerne vedrørende internationale straffesager, herunder navnlig om folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser mv. i udlandet.

Politidirektørerne

Politidirektørenes opgaver som anklagemyndighed er beskrevet i retsplejelovens § 104. Politidirektørerne og de offentlige anklagere, der er ansat hos disse, fungerer som anklagemyndighed ved byretterne. Politidirektørerne har således – ved siden af ledelsen af politiet – ansvaret for politikredsens efterforskning og den lokale anklagemyndigheds virksomhed.

Ved lov om anklagemyndighedens struktur (L 385/1992) blev den almindelige påtalekompetence i straffesager ændret. Påtalen hører nu som udgangspunkt under politidirektørerne.

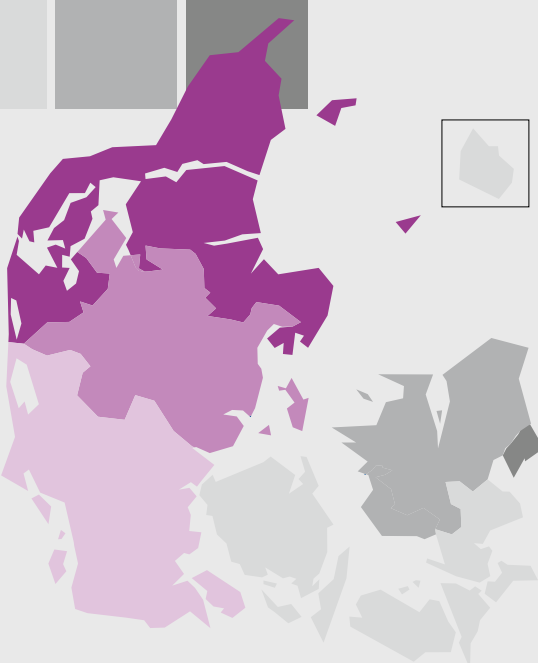
Politidirektøren skal dog efter bestemmelserne i retsplejeloven og anklagemyndighedens forelæggelsesregler, herunder Rigsadvokatens Meddelelse 3/2002, forelægge en række sager for statsadvokaten, inden der rejses tiltale mv.

Politidirektøren skal f.eks. forelægge sager, hvis der kan rejses begrundet tvivl om politidirektørens habilitet, hvis ansatte i politiet er blevet forurettet i tjenesten, eller hvis sigtede har indgivet klage over, at politiet har anvendt særlige efterforskningskridt. Dog undtages klart grundløse klager over efterforskningskridt, der er godkendt af retten. Politidirektøren skal f.eks. også forelægge sager mod psykisk afvigende kriminelle, sager mod advokater, samt visse særlovssager, f.eks. sager hvor der er uenighed mellem politidirektøren og særmyndigheden omkring tiltalens udformning.

Kompetenceændringen blev koblet sammen med en udvidelse af statsadvokaternes pligt til almen kontrol og tilsyn med politikredsene arbejdstilrettelæggelse og sagsbehandling. Ved at give statsadvokaterne mulighed for af egen drift eller efter en klage at kunne tage afgørelser op til fornyet behandling, tilgodeses hensynet til en ensartet sagsbehandling. Rigsadvokaten har i Meddelelse 10/2006 udsendt meddelelse om kvalitetssikring af og tilsynet med straffesagsbehandlingen i politikredsene.

Anklagemyndigheden

Bilag 3

Retsplejelovens kapitel 93 b – 93 d, som gældende indtil 1. januar 2012

Kapitel 93 b

Behandling af klager over politipersonalet

§ 1019. Statsadvokaterne behandler klager over politipersonalets adfærd i tjenesten (adfærdsklager).

Stk. 2. Rigspolitichefen yder efter anmodning statsadvokaterne bistand til undersøgelsen.

Stk. 3. Politiet kan på egen hånd foretage uopsættelige undersøgelseskridt. Politiet skal snarest muligt efter, at sådanne undersøgelseskridt er foretaget, underrette vedkommende statsadvokat herom.

§ 1019 a. Klage indgives til vedkommende statsadvokat. Klage over myndighedsmisbrug fra politiets side under behandlingen af en straffesag kan endvidere fremsættes mundtligt til retsbogen under straffesagens behandling.

Stk. 2. Statsadvokaten kan afvise at behandle en klage, hvis klagen indgives mere end 6 måneder efter, at det forhold, som klagen angår, har fundet sted.

§ 1019 b. Den, klagen angår (indklagede), skal have udleveret en fremstilling af sagens faktiske omstændigheder og have adgang til at udtale sig om fremstillingen. Indklagede har ikke pligt til at udtale sig om fremstillingen.

§ 1019 c. Indklagede har ret til at møde med en bisidder. § 23 i lov om tjenestemænd finder tilsvarende anvendelse med hensyn til godtgørelse af indklagedes udgift til bisidder.

§ 1019 d. Indklagede har ikke pligt til at afgive forklaring til statsadvokaten, såfremt forklaringen antages at ville udsætte indklagede for strafansvar eller disciplinæransvar.

Stk. 2. Statsadvokaten vejleder indklagede om bestemmelsen i stk. 1 samt om bestemmelserne i § 1019 b, § 1019 c, og § 1019 i, stk. 1, nr. 2. Vejledningen skal gives snarest muligt og senest, inden indklagede afhøres første gang. Det skal af rapporten fremgå, at indklagede har modtaget behørig vejledning.

§ 1019 e. Afgives forklaring i retten, jf. § 1019 f, beskikker retten en advokat for klageren og indklagede.

Stk. 2. I andre tilfælde kan retten, når forholdene taler derfor, på klagerens eller indklagedes begæring beskikke en advokat for den pågældende. Statsadvokaten vejleder de pågældende om adgangen til at begære en advokat beskikket og drager omsorg for, at en begæring herom indbringes for retten. § 1019 f, stk. 2, finder herved tilsvarende anvendelse. Vejledningen skal gives snarest muligt og senest, inden den pågældende afhøres første gang.

Det skal af rapporten fremgå, at den pågældende har modtaget behørig vejledning.

Stk. 3. Advokatbeskikkelsen sker uden udgift for de pågældende.

Stk. 4. Den beskikkede advokat skal løbende have tilsendt genpart af det materiale, statsadvokaten tilvejebringer som led i undersøgelsen. Advokaten må ikke uden statsadvokatens tilladelse overlevere det modtagne materiale til sin klient eller andre.

Stk. 5. Advokaten har adgang til at overvære afhøring af sin klient såvel hos statsadvokaten som i retten og har ret til at stille yderligere spørgsmål til sin klient. Advokaten underrettes om tidspunktet for afhøring og retsmøder.

§ 1019 f. Statsadvokaten kan bestemme, at forklaring skal afgives i retten.

Stk. 2. Såfremt klagen vedrører myndighedsmisbrug fra politiets side under behandlingen af en straffesag eller under fuldbyrdelse af en strafferetlig afgørelse, afgives forklaring for den byret, som behandler eller har behandlet straffesagen, eller for hvilken straffesagen kan forventes indbragt. I andre tilfælde afgives forklaring ved byretten i den retskreds, hvor det forhold, klagen angår, har fundet sted.

§ 1019 g. Statsadvokaten giver møde i retsmøder, hvor sagen behandles.

Stk. 2. Indklagede skal så vidt muligt

underrettes om berammede retsmøder og have lejlighed til at være til stede.

Stk. 3. Indklagede har ikke pligt til at afgive forklaring, såfremt forklaringen antages at ville udsætte indklagede for strafansvar eller disciplinæransvar. Retten vejleder indklagede herom.

Stk. 4. Sagen behandles i straffetsplejens former uden medvirken af domsmænd.

§ 1019 h. Rigsadvokaten behandler klager over afgørelser truffet af statsadvokaterne vedrørende adfærdsklager. Rigsadvokatens afgørelse i en klagesag kan ikke påklages til justitsministeren.

Stk. 2. Fristen for klager over afgørelser i adfærdsklagesager er 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Fremkommer klagen efter udløbet af denne frist, skal den behandles, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på afgørelser om aktindsigt.

§ 1019 i. Behandlingen af en adfærdsklagesag sluttes, hvis

- 1) der er grundlag for at rejse sigtelse mod indklagede,
- 2) indklagede er mistænkt for et strafbart forhold og forlanger sagen behandlet som straffesag, eller
- 3) der træffes bestemmelse om, at sagen skal undersøges efter reglerne i lov om undersøgelseskommissioner.

Stk. 2. I de i stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte tilfælde behandles straffesagen af statsadvokaten, jf. kapitel 93 c. Behandlingen af adfærdsklagesagen genoptages, hvis tiltale ikke rejses eller gennemføres til fældende dom.

§ 1019 j. Statsadvokaten underretter vedkommende politidirektør og rigspolitichefen, når der indledes en adfærdsklagesag. Statsadvokaten underretter endvidere vedkommende politidirektør og rigspolitichefen om afgørelsen i adfærdsklagesager.

Stk. 2. Disciplinærundersøgelse i anledning af en klage indledes ikke, før behandlingen af adfærdsklagesagen er afsluttet.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 er ikke til hinder for, at den pågældende suspenderes eller midlertidigt overføres til andet arbejde efter de almindelige regler for tjenesten.

§ 1019 k. Statsadvokaten kan af egen drift iværksætte en undersøgelse efter reglerne i dette kapitel.

§ 1019 l. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af adfærdsklager.

§ 1019 m. Justitsministeren kan bestemme, at en undersøgelse ikke skal foretages efter reglerne i dette kapitel, hvis hensynet til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter kræver det.

Kapitel 93 c

Straffesager mod politipersonale

§ 1020. Anmeldelser om strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten indgives til vedkommende statsadvokat.

§ 1020 a. Statsadvokaterne iværksætter efter anmeldelse eller af egen drift efterforskning, når der er rimelig formodning om, at politipersonale i tjenesten har begået et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige.

Stk. 2. Statsadvokaterne iværksætter endvidere efterforskning, når en person er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. Bestemmelserne i § 1019 j finder herved tilsvarende anvendelse.

§ 1020 b. Ved behandlingen af de i §§ 1020 og 1020 a nævnte sager kan statsadvokaterne udøve de beføjelser, som ellers tilkommer politiet.

Stk. 2. Rigspolitichefen yder efter anmodning statsadvokaterne bistand under efterforskningen.

Stk. 3. Politiet kan på egen hånd foretage uopsættelige efterforskningsskridt. Politiet skal snarest muligt efter, at sådanne efterforskningsskridt er foretaget, underrette vedkommende statsadvokat herom.

§ 1020 c. Offentlig påtale i de i §§ 1020 og 1020 a nævnte sager tilkommer statsadvokaterne, medmindre påta-

len efter denne lov eller regler fastsat i medfør af denne lov tilkommer rigsadvokaten eller justitsministeren. Adgangen til at opgive påtale tilkommer påtalemyndigheden.

Stk. 2. Statsadvokaterne varetager udførelsen af de i §§ 1020 og 1020 a nævnte sager ved byretterne og landsretterne.

§ 1020 d. Retten beskikker en forsvarer, når forholdene taler derfor, eller såfremt det følger af bestemmelserne i kapitel 66.

§ 1020 e. Retten beskikker på den forurettedes begæring en advokat for den pågældende, når forholdene taler derfor, eller såfremt det følger af bestemmelserne i kapitel 66 a.

Stk. 2. Er forurettede afgået ved døden, beskikker retten på begæring af den forurettedes nære pårørende en advokat for de pårørende, når forholdene taler derfor.

Stk. 3. Den for forurettede beskikkede advokat eller den for de nære pårørende beskikkede advokat har adgang til det i § 741 c, stk. 2, 2. pkt., nævnte materiale, uanset om der er rejst tiltale i sagen.

Stk. 4. Bestemmelserne i kapitel 66 a finder i øvrigt tilsvarende anvendelse.

§ 1020 f. Rigsadvokaten kan bestemme, at en straffesag, der omfatter flere forhold eller flere sigtede, i sin helhed skal behandles af statsadvokaten efter

reglerne i dette kapitel, hvis en sådan behandling er påkrævet med hensyn til et af forholdene eller en af de sigtede.

§ 1020 g. Bestemmelserne i denne lov om behandlingen af straffesager finder i øvrigt tilsvarende anvendelse.

§ 1020 h. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af de i §§ 1020 og 1020 a nævnte sager.

§ 1020 i. Justitsministeren kan bestemme, at en sag ikke skal behandles efter reglerne i dette kapitel, hvis hensynet til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter kræver det.

Kapitel 93 d

Politiklagenævn

§ 1021. Politiklagenævn består af en advokat som formand og to lægmænd, der udpeges af justitsministeren for et tidsrum af 4 år regnet fra en 1. januar. Genudpegning kan finde sted én gang.

Stk. 2. Medlemmer af politiklagenævn kan fortsætte behandlingen af en verserende sag efter udløbet af det tidsrum, for hvilket de pågældende medlemmer er udpeget, hvis hensynet til en hensigtsmæssig ressourceudnyttelse i nævnet taler for det og sagen forventes afgjort inden for kortere tid.

Stk. 3. Advokaten udpeges efter indstilling fra Advokatrådet, idet der til

hvert af hvervene indstilles fire personer, heraf to kvinder og to mænd.

Stk. 4. Lægsmændene udpeges efter indstilling fra KL (Kommunernes Landsforening), der for hvert politiklagenævn indstiller otte personer, heraf fire kvinder og fire mænd, som har bopæl inden for det pågældende politiklagenævns område.

Stk. 5. Lægsmændene kan ikke samtidigt med hvervet som medlem af politiklagenævnet være medlem af en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller Folketinget. Bestemmelsen i § 70 finder i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Advokaten skal have kontor, og lægsmændene skal have bopæl, i det område, der hører under vedkommende politiklagenævn.

Stk. 7. En person, der inden for det i stk. 1, 1. pkt., nævnte tidsrum fylder 70 år, kan ikke udpeges som medlem.

Stk. 8. For hvert medlem udpeger justitsministeren efter tilsvarende regler som for vedkommende medlem en suppleant blandt dem, der er indstillet i medfør af stk. 3 og 4.

Stk. 9. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om antallet af politiklagenævn og om sagernes fordeling mellem dem samt om indstillingen af medlemmer, herunder om indstilling fra kommuner, der ikke er medlemmer af KL (Kommunernes Landsforening), og disses vederlag.

§ 1021 a. Statsadvokaten underretter straks politiklagenævnet om klager og

anmeldelser, der skal behandles efter kapitel 93 b eller kapitel 93 c.

Stk. 2. Politiklagenævnet kan over for statsadvokaten tilkendegive, at der efter nævnets opfattelse bør indledes en undersøgelse efter reglerne i kapitel 93 b eller efterforskning efter reglerne i kapitel 93 c.

§ 1021 b. Politiklagenævnet skal løbende have tilsendt genpart af det materiale, statsadvokaten tilvejebringer i forbindelse med undersøgelsen af de i kapitel 93 b nævnte sager og efterforskningen i de i kapitel 93 c nævnte sager. Politiklagenævnet må ikke uden statsadvokatens samtykke overlevere det modtagne materiale til andre.

Stk. 2. Statsadvokaten orienterer i øvrigt løbende politiklagenævnet om alle væsentlige beslutninger, der træffes i forbindelse med undersøgelsen eller efterforskningen.

§ 1021 c. Politiklagenævnet kan anmode statsadvokaten om at foretage bestemte yderligere undersøgelses- eller efterforskningsskridt.

Stk. 2. Hvis sigtede eller statsadvokaten i en sag, der behandles efter kapitel 93 c, modsætter sig nævnets anmodning om foretagelse af bestemte yderligere efterforskningsskridt, forelægges spørgsmålet for retten til afgørelse. § 694, stk. 2, finder herved tilsvarende anvendelse. Rettens afgørelse træffes på begæring ved kendelse.

§ 1021 d. Statsadvokaten udfærdiger en redegørelse til politiklagenævnet om resultatet af undersøgelsen efter kapitel 93 b eller efterforskningen efter kapitel 93 c. Redegørelsen skal indeholde en gennemgang af forløbet af undersøgelsen eller efterforskningen og de faktiske omstændigheder af betydning for sagens afgørelse samt en vurdering af vægten af de fremkomne beviser. Det skal fremgå af redegørelsen, hvorledes statsadvokaten finder sagen bør afgøres.

§ 1021 e. Politiklagenævnet meddeler statsadvokaten, hvordan sager, der behandles efter kapitel 93 b eller kapitel 93 c, efter nævnets opfattelse bør afgøres.

Stk. 2. Det skal fremgå af afgørelsen, om den er i overensstemmelse med politiklagenævnets opfattelse.

Stk. 3. Afgørelsen skal sendes til den, der har indgivet klage eller anmeldelse.

§ 1021 f. Politiklagenævnet kan påklage statsadvokatens afgørelser til rigsadvokaten. Rigsadvokatens afgørelse i en klagesag kan ikke påklages til justitsministeren.

Stk. 2. Fristen for klage efter stk. 1 er 4 uger efter, at politiklagenævnet har fået meddelelse om afgørelsen. Fremkommer klagen efter udløbet af denne frist, skal den behandles, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.

§ 1021 g. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om politiklagenævnenes virksomhed, herunder om statsadvokaternes samvirke med politiklagenævnene.

§ 1021 h. Rigsadvokaten afgiver en årlig beretning om behandlingen af de i kapitel 93 b og kapitel 93 c nævnte sager til Folketinget og justitsministeren. Beretningen skal offentliggøres.

Bilag 4

Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1041 af 15.12.1995 om forretningsorden for politiklagenævn

Bekendtgørelse om forretningsorden for politiklagenævn

I medfør af § 1021 g i retsplejeloven, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 905 af 10. november 1992, som
ændret bl.a. ved lov nr. 393 af 14. juni 1995 og
senest ved lov nr. 903 af 29. november 1995,
fastsættes:

§ 1. Nævnets formand tilrettelægger nævnets
arbejde og fastlægger mødedagene.

Stk. 2. Nævnets formand stiller sekretær-
bistand til rådighed for nævnet.

Stk. 3. Nævnets formand foranlediger, at der
føres en særskilt journal over nævnets sager, og
sørger for, at sagens dokumenter opbevares og
afleveres i overensstemmelse med de til enhver
tid gældende arkivretlige regler.

§ 2. Alle nævnets medlemmer deltager i sa-
gens behandling. Er et medlem forhindret, del-
tager suppleanten i den pågældendes sted.

Stk. 2. Et medlem af nævnet kan ikke deltage
i behandlingen af en sag, når vedkommende er
inhabil efter forvaltningslovens kapitel 2.

§ 3. Sagerne behandles mundtligt.

Stk. 2. Formanden kan bestemme, at en sag
eller visse typer af sager skal behandles skrift-
ligt. Såfremt et medlem anmoder om det, be-
handles sagen dog mundtligt.

§ 4. Såfremt nævnet eller statsadvokatenøn-
sker det, kan statsadvokatens redegørelse efter
retsplejelovens § 1021 d suppleres med, at stats-
advokaten mundtligt over for nævnet redegør
for sagen.

Stk. 2. Nævnet og statsadvokaten kan også i
øvrigt drøfte sagerne mundtligt.

§ 5. Nævnet kan anmode statsadvokaten om
at foretage bestemte yderligere undersøgelses-
eller efterforskningskridt, jf. retsplejelovens §
1021 c.

§ 6. Nævnet kan over for statsadvokaten til-
kendegive, at der efter nævnets opfattelse bør
indledes en undersøgelse efter reglerne i rets-
plejelovens kapitel 93 b eller efterforskning ef-
ter reglerne i kapitel 93 c. Dette gælder også,
selv om der ikke er indgivet en klage eller an-
meldelse.

§ 7. Nævnets møder er ikke offentlige.

§ 8. Nævnets medlemmer har tavshedspligt,
jf. forvaltningslovens § 27.

Stk. 2. Nævnets medlemmer må ikke uden
statsadvokatens samtykke overlevere det mod-
tagne materiale til andre, jf. retsplejelovens §
1021 b, stk. 1, 2. pkt.

§ 9. Nævnets beslutninger træffes ved af-
stemning efter stemmeflerhed.

Stk. 2. Ved tilkendegivelsen efter retsplejelo-
vens § 1021 e til statsadvokaten kan ethvert
medlem forlange en kort begrundelse for sit
standpunkt tilført indstillingen.

§ 10. Nævnets beslutninger udfærdiges
skriftligt og underskrives af formanden eller
den, formanden bemyndiger dertil.

§ 11. Såfremt politiklagenævnet i medfør af retsplejelovens § 1021 f klager over statsadvokatens afgørelse, underretter statsadvokaten sagens parter.

§ 12. I de i retsplejelovens § 1021 c, stk. 2, nævnte tilfælde møder formanden om fornødent for politiklagenævnet i retten.

§ 13. Politiklagenævnene afholder et årligt fællesmøde.

Stk. 2. På fællesmødet vælger medlemmerne af nævnene blandt de seks formænd en landsformand.

Stk. 3. Landsformanden forbereder og indkalder til fællesmødet.

Stk. 4. Landsformanden udgiver sammen med Rigsadvokaten den i § 14 nævnte årsberetning.

Stk. 5. Landsformanden vederlægges for de i stk. 3 og stk. 4 nævnte yderligere arbejdsopgaver.

§ 14. Politiklagenævnet udarbejder en selvstændig delberetning, der indgår i den årsberetning, som Rigsadvokaten skal afgive i medfør af retsplejelovens § 1021 h.

§ 15. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 1996.

Justitsministeriet, den 15. december 1995

BJØRN WESTH

/ Mogens Henriksen

Bilag 5

Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1042 af 15.12.1995 om politiklagenævn

Bekendtgørelse om politiklagenævn

I medfør af § 2021, stk. 8, i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 905 af 10. november 1992, som ændret bl.a. ved lov nr. 393 af 14. juni 1995 og senest ved lov nr. 903 af 29. november 1995, fastsættes:

Kapitel 1

Antallet af politiklagenævn og sagernes fordeling mellem dem

§ 1. I henhold til retsplejelovens § 1021 oprettes for hver af landets seks regionale statsadvokater et politiklagenævn.

Stk. 2. Hvert politiklagenævn varetager de i retsplejelovens kapitel 93 d nævnte opgaver inden for vedkommende statsadvokats område, jf. bekendtgørelse nr. 787 af 21. september 1992.

Kapitel 2

Politiklagenævnenes sammensætning samt udpegning af medlemmer

§ 2. Hvert politiklagenævn består af en advokat som formand og to lægmænd, der udpeges af justitsministeren for et tidsrum af 4 år regnet fra en 1. januar.

§ 3. Advokaten udpeges efter indstilling fra Advokatrådet, idet der til hvert af hvervne indstilles fire personer, heraf to kvinder og to mænd. De advokater, som indstilles, skal have kontor i det område, der hører under vedkommende politiklagenævn, og skal have erfaring med behandlingen af straffesager.

§ 4. Lægmændene udpeges efter indstilling fra amtsrådene, Københavns Borgerrepræsen-

tation og kommunalbestyrelsen på Frederiksberg, der hver indstiller seks personer, heraf tre kvinder og tre mænd, som har bopæl i vedkommende amt og kommune. De personer, der indstilles, skal endvidere have bopæl i det område af amtet, der hører under vedkommende politiklagenævn. Amter, der er delt mellem to eller tre politiklagenævne, indstiller henholdsvis tre og to personer fra hver af de to eller tre dele af amtet.

Stk. 2. De personer, der indstilles som lægmænd, skal være alment respekterede og nyde bred tillid i det område, hvor de skal virke. De pågældende må endvidere have betydelig indsigt i almindelige samfundsf forhold og bør så vidt muligt udgøre et repræsentativt udsnit af befolkningen med hensyn til alder, uddannelse og erhverv. De pågældende skal udpeges i kraft af deres personlige egenskaber og ikke som repræsentanter for bestemte interessegrupper.

Stk. 3. Lægmændene kan ikke samtidig med hvervet som medlem af politiklagenævnet være medlem af en kommunalbestyrelse, et amtsråd eller Folketinget. Udelukkede fra hvervet er endvidere ministre, advokater, advokatfuldmægtige, centraladministrationens, domstolens, anklagemyndighedens, statsamternes, politiets og fængselsvæsenets tjenestemænd og øvrige personale samt sognefogeder og folkekirkens og de anerkendte trossamfunds gejstlige, jf. retsplejelovens § 70.

§ 5. For hvert medlem udpeger justitsministeren efter tilsvarende regler som for vedkommende medlem en suppleant blandt dem, der er indstillet i medfør af §§ 3 og 4.

Stk. 2. Genudpegning kan finde sted én gang.

Nr. 1042.

5508

15. december 1995.

En person kan således højst virke i et politiklagenævnet i 8 år.

Stk. 3. Hvis et medlem ikke længere opfylder betingelserne i §§ 3 og 4, ophører denne som medlem. I stedet udpeges suppleanten som medlem for resten af perioden. Der udpeges i så fald en ny suppleant blandt de oprindeligt indstillede, ligeledes for resten af perioden. Tilsvarende gælder, hvis et medlem af andre grunde udtræder af politiklagenævnet. Hvis en suppleant ikke længere opfylder betingelserne i §§ 3 og 4 eller af andre grunde udtræder af politiklagenævnet, udpeges en ny suppleant blandt de oprindeligt indstillede for resten af perioden.

Stk. 4. Såfremt der inden udløbet af 4 års perioden ikke længere er det fornødne antal personer indstillet, som opfylder betingelserne for beskikkelse, anmodes Advokatrådet eller vedkommende amtsråd, Københavns Borgerrepræsentation eller kommunalbestyrelsen på Frederiksberg om at foretage nye indstillinger.

Stk. 5. En person, der inden for det i § 2 nævnte tidsrum fylder 70 år, kan ikke udpeges som medlem eller suppleant.

Kapitel 3

Ikrafttræden

§ 6. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 1996.

Justitsministeriet, den 15. december 1995

BJØRN WESTH

/ Mogens Hendriksen

Bilag 6

Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 29.12.1995 om behandling af klager over politipersonalet mv.

JUSTITSMINISTERIET
POLITIKONTORET

ADE00207
J.nr. 1995-945-0226

29 DEC. 1995

Cirkulæreskrivelse til anklagemyndigheden og politiet vedrørende
behandling af klager over politipersonalet m.v.

1. Retsgrundlaget.

Ved lov nr. 393 af 14. juni 1995 om ændring af retsplejeloven (Behandlingen af klager over politipersonalet m.v.) er der vedtaget nye regler om behandlingen af adfærdsklagesager og straffesager mod politipersonalet.

Loven indebærer bl.a., at lokalnævnene ikke længere skal deltage i behandlingen af adfærdsklagesager, og at politimestrene ikke længere skal træffe afgørelse i adfærdsklagesager. Fremover er det statsadvokaterne, der skal undersøge og afgøre adfærdsklager. Statsadvokaterne skal desuden efterforske straffesager mod politipersonale og afgøre tiltalespørgsmålet.

Statsadvokatens afgørelser kan påklages til Rigsadvokaten.

Lokalnævnene skal fortsat varetage deres anden hovedopgave, nemlig at vedligeholde og udbygge kontakten mellem politiet og befolkningen, og lokalnævnene udgør således fortsat den formelle ramme om samarbejdet på lokalt plan mellem politiet og kommunerne.

2. Adfærdsklagesager.

Der er i retsplejelovens kapitel 93 b fastsat nærmere bestemmelser om behandlingen af klager over politipersonalet.

Det følger af lovens § 1019, stk. 1, at det er statsadvokaterne, der behandler klager over politipersonalets adfærd i tjenesten (adfærdsklagesager). Dette indebærer, at det herefter er statsadvokaterne, der skal undersøge og afgøre klager over politiperso-

- 2 -

nalets adfærd i tjenesten (adfærdsklager). Begrebet "adfærdsklager" omfatter samme sagstyper, som hidtil har været behandlet i lokalnavnene.

Efter bestemmelsen i § 1019, stk. 2, skal Rigspolitichefen, det vil i praksis normalt sige Rigspolitichefens Rejseafdeling, efter anmodning yde statsadvokaten bistand til undersøgelsen. Det forudsættes, at undersøgelsen i adfærdsklagesager som altøvvejende hovedregel foretages af statsadvokaten selv eller det juridiske personale i statsadvokaturerne, herunder advokater der er beskikket som medhjælpere for statsadvokaten.

Det følger af bestemmelsen i § 1019, stk. 3, at politiet i adfærdsklagesager udelukkende kan foretage uopsættelige undersøgelsesskridt, der ikke kan afvente, at statsadvokaten indleder sin undersøgelse af en konkret sag. Det kan f.eks. være iværksættelse af en lægeundersøgelse på en skadestue eller hos en praktiserende læge eller sikring af vidners identitet i en situation, hvor en person umiddelbart i tilknytning til en episode tilkendegiver, at han eller hun vil klage. Formålet med bestemmelsen, der har et snævert anvendelsesområde, er at undgå bevistab som følge af den (korte) tid, der i praksis efter omstændighederne vil kunne gå, før statsadvokaten kan tage sig af sagen. Såfremt politiet foretager sådanne undersøgelsesskridt, skal statsadvokaten snarest muligt underrettes herom.

Vedrørende spørgsmålet om disciplinært ansvar i anledning af en adfærdsklagesag henvises til § 1019 j, og bemærkningerne i lovforslaget til denne bestemmelse.

3. Straffesager mod politiet.

Som noget nyt er behandlingen af straffesager mod politipersonale vedrørende forhold begået i tjenesten nu blevet særskilt lovreguleret i kapitel 93 c.

Anmeldelser om straffbare forhold begået af politipersonale i tjenesten skal indgives til vedkommende statsadvokat, jf. § 1020. Hvis anmeldelsen modtages af politiet, må den derfor videresendes til statsadvokaten som rette myndighed.

- 3 -

Det er statsadvokaten, der forestår efterforskningen i sagen, og det er endvidere statsadvokaten, der afgør tiltalespørgsmålet, bortset fra de i § 1020 c, stk. 1, nævnte tilfælde.

I særlige tilfælde kan statsadvokaten efter bestemmelsen i § 1020 b, stk. 2, anmode Rigspolitichefen (i praksis Rigspolitichefens Rejseafdeling) om bistand med efterforskningen. Statsadvokaten kan også om fornødent anmode om bistand fra Rigspolitiets øvrige afdelinger, herunder Teknisk Afdeling.

I straffesager mod politipersonale kan politiet på egen hånd foretage uopsættelige efterforskningsskridt, det vil sige efterforskningsskridt, der ikke kan afvente, at statsadvokaten indleder sin behandling af en konkret sag, jf. § 1019 b, stk. 3. Formålet med bestemmelsen, der har et snævert anvendelsesområde, er at undgå bevistab som følge af den (korte) tid, der i praksis efter omstændighederne vil kunne gå, før statsadvokaten kan tage sig af sagen. Såfremt politiet foretager sådanne efterforskningsskridt, skal statsadvokaten snarest muligt underrettes herom.

4. Politiklagenavn.

Der er i medfør af § 1021 for hver af de regionale statsadvokater oprettet et politiklagenavn, der løbende skal føre tilsyn med statsadvokatens behandling af adfærdsklagesager og straffesager mod politipersonale.

Hvert politiklagenavn består af en advokat og to lægmand.

Politiklagenavnets beføjelser er nærmere beskrevet i kapitel 93 d i retsplejeloven. Som det bl.a. fremgår heraf, får politiklagenævnet i såvel adfærdsklagesager som straffesager mod politipersonale løbende tilsendt kopi af sagsakterne. Nævnet kan over for statsadvokaten tilkendegive, at der efter nævnets opfattelse bør indledes en undersøgelse efter reglerne i kapitel 93 b eller efterforskning efter reglerne i kapitel 93 c. Dette gælder også, selv om der ikke er indgivet en klage eller en anmeldelse. Nævnet kan anmode statsadvokaten om at foretage bestemte yderligere undersøgelser eller efterforskningsskridt. Nævnet tilkendegiver

- 4 -

endvidere over for statsadvokaten, hvordan sagerne efter nævnets opfattelse bør afgøres.

Nævnet kan påklage statsadvokatens afgørelser til Rigsadvokaten.

5. Advokatbeskikkelse.

Der er gennemført en udvidet adgang til at beskikke advokat for klageren og indklagede i adfærdsklagesager (§ 1019 e) samt for forurettede og polititjenestemanden i straffesager mod politipersonale (§ 1020 e og 1020 d).

I adfærdsklagesager, der behandles efter kapitel 93 b, beskikker retten ifølge § 1019 e, stk. 1, en advokat for klageren og indklagede i de tilfælde, hvor forklaring afgives i retten.

I andre tilfælde kan retten, når forholdene taler derfor, på klagerens eller indklagedes begæring beskikke en advokat for den pågældende, jf. § 1019 e, stk. 2. Statsadvokaten vejleder de pågældende om adgangen til at begære en advokat beskikket og drager omsorg for, at en begæring herom indbringes for retten. Vejledningen skal gives snarest muligt og senest, inden den pågældende afhøres første gang. Det skal af rapporten fremgå, at den pågældende har modtaget behørig vejledning, jf. § 1019 e, stk. 2.

I øvrigt følger det af § 1019 c, at indklagede har ret til at møde med en bisidder.

I straffesager mod politipersonale, der behandles efter kapitel 93 c, beskikker retten en forsvarer, når forholdene taler derfor, eller såfremt det følger af bestemmelserne i kapitel 66.

Det følger endvidere af § 1020 e, at retten på den forurettedes begæring beskikker en advokat for den pågældende, når forholdene taler derfor, eller såfremt det følger af bestemmelserne i kapitel 66 a.

- 5 -

6. Sager, hvor en person er død eller kommet alvorligt til skade.

I tilknytning til reglerne om statsadvokaternes behandling af straffesager mod politipersonale er der i § 1020 a, stk. 2, indført en regel, hvorefter sager, hvor en person er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt (f.eks. som anholdt eller detentionsanbragt), i alle tilfælde skal efterforskes af statsadvokaten i strafferetsplejens former, uanset om der er formodning om, at der er begået et strafbart forhold.

7. Behandling af "mindre klager".

Selv om det efter 1. januar 1996 er statsadvokaten, der behandler klager over politipersonalets adfærd, er det i bemærkningerne til § 1019 forudsat, at den hidtil fulgte praksis vedrørende politiets behandling af mindre klager opretholdes, jf. herved afsnit 3.1.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Efter denne praksis bliver mange små klager afgjort ved en samtale mellem en overordnet polititjenestemand og klageren. Herved kan fejltagelser og misforståelser opklares, og klageren vil undertiden være tilfreds hermed. I nogen tilfælde vil klageren umiddelbart kunne få medhold i sin klage, f.eks. hvor den indklagede polititjenestemand erkender at have optrådt ukorrekt. Såfremt klageren i sådanne tilfælde modtager en beklagelse af det passerede med tilsagn om, at forholdet vil blive påtalt, og han erklærer sig tilfreds hermed, vil der ofte ikke være behov for at iværksætte nogen undersøgelse.

Klageren må imidlertid af politiet vejledes om den formelle klage mulighed til statsadvokaten, og politiet må udfærdige en notits om det passerede, som forelægges for statsadvokaten, således at statsadvokaten kan få lejlighed til eventuelt at iværksætte en nærmere undersøgelse af egen drift. Det forudsættes, at statsadvokaten sender en genpart af notitsen til politiklagenævnet.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget side 12 og 24, skal Justitsministeriet henstille til statsadvokaterne, at man ved

- 6 -

modtagelsen af de ovenfor anførte notitser fra politiet påser, at politiets behandling af "mindre klager" nøje holdes inden for de grænser, der følger af loven og dens forarbejder. Særtryk af lovforslaget med bemærkninger (L 242) er udsendt til politiet og anklagemyndigheden ved skrivelse af 5. maj 1995.

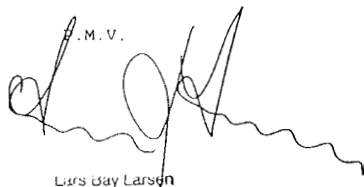
8. Ikrafttræden og overgangsbestemmelser.

Loven træder i kraft den 1. januar 1996.

De nye regler om behandling af klager over politipersonalet har virkning for adfærdsklagesager, der ved lovens ikrafttræden ikke har været behandlet af lokalnævnet. En sag, der alene er modtaget og behandlet i lokalnævnets sekretariat, betragtes ikke som behandlet i lokalnævnet. Lokalnævnene opretholdes med deres hidtidige sammensætning efter lovens ikrafttræden i det omfang, det er nødvendigt for at færdigbehandle verserende adfærdsklagesager efter de hidtil gældende regler.

De nye regler om behandlingen af straffesager mod politipersonale har virkning for straffesager, hvori der ved lovens ikrafttræden ikke er rejst tiltale i 1. instans.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelserne er i øvrigt anført i lovens § 2, hvortil der henvises.

S.M.V.

Lars Bay Larsen

Bilag 7

Justitsministeriets skrivelse af 5.1.1996 om vidne- og
transportgodtgørelse

JUSTITSMINISTERIET
POLITIKONTORET
SLOTSHOLMSGADE 10
1216 KØBENHAVN K
33 92 33 40 TELEFAX 33 93 35 10

ADE00256/Sagsbeh.: ade
J. nr. 1995-945-0226

Den

5 JAN. 1996

Rigsadvokaten
Christians Brygge 28, 3. tv.
1559 København V

Rigsadvokaten har overfor Justitsministeriet rejst spørgsmål om mulighederne for at yde vidne- og transportgodtgørelse i sager omfattet af politiklagenævnsordningen.

I den anledning skal Justitsministeriet udtale følgende:

1. Retsplejelovens § 188 indeholder en bemyndigelse til administrativt at fastsætte regler om godtgørelse til vidner og til "personer, der efter indkaldelse har afgivet forklaring til politiet".

I medfør af denne bestemmelse er der ved bekendtgørelse nr. 712 af 17. november 1989 om ydelser til lægdommere og vidner m.v. fastsat følgende bestemmelser om vidner:

"§ 2. Der tilkommer vidner 40 kr. for hver påbegyndt periode af 2 timer, de i anledning af vidnepligten må være borte fra hjemmet, dog mindst 80 kr.

Stk. 2. Må det antages, at et vidne har haft udgifter eller tab, der overstiger den i stk. 1 nævnte godtgørelse, kan retten, hvis omstændighederne taler for det, tillægge vidnet en særlig godtgørelse herfor.

§ 3. Lægdommere og vidner har endvidere krav på godtgørelse til hotelophold og befordring efter de for ansatte i staten gældende regler.

Stk. 2. Der ydes dog befordringsgodtgørelse, hvis

den pågældende må rejse mere end 3 kilometer for at nå til retten.

§ 4. Bestemmelserne i § 2, stk. 2, og § 3 finder efter begæring tilsvarende anvendelse med henyn til personer, der efter indkaldelse har afgivet forklaring til politiet."

2. Reglerne om godtgørelse til personer, der efter indkaldelse har afgivet forklaring til politiet, jf. bekendtgørelsens § 4, må efter Justitsministeriets opfattelse finde tilsvarende anvendelse i straffesager mod politipersonale, der behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 c. Der henvises herved til retsplejelovens § 1020 g, hvorefter de almindelige bestemmelser i retsplejeloven om behandlingen af straffesager finder tilsvarende anvendelse, i det omfang kapitel 93 c ikke indeholder særlige bestemmelser.

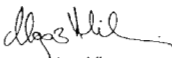
Det indebærer, at der efter begæring kan ydes særlig vidnegodtgørelse efter bekendtgørelsens § 2, stk. 2 - men ikke standardgodtgørelse efter § 2, stk. 1 - samt transport- og overnatningsgodtgørelse efter bekendtgørelsens § 3. Kompetencen til at træffe afgørelse om ydelse af særlig vidnegodtgørelse i medfør af bekendtgørelsens § 4, jf. § 2, i de nævnte straffesager må antages at tilkomme statsadvokaten.

3. I adfærdsklagesager, der er omfattet af retsplejelovens kapitel 93 b, må det antages, at bekendtgørelsens § 4 kan anvendes analogt, i det omfang afhøringer foretages af statsadvokaten (eller undtagelsesvis af Rigspolitiet, jf. § 1019, stk. 2). Det bemærkes i denne forbindelse, at det f.eks. ved den første afhøring af klageren/anmelderen kan være uafklaret, om sagen skal behandles som en straffesag eller en adfærdsklagesag. En skarp sontring mellem disse to sagsbehandlingsformer kan således ikke opretholdes i forhold til vidnegodtgørelsesreglerne.

Foretages afhøring ved retten i medfør af retsplejelovens § 1019 f, finder bekendtgørelsens §§ 2 og 3 direkte anvendelse.

P.M.V.

E.B.

Mogens Henriksen

Bilag 8

Justitsministeriets notits af 3.10.1996 om aktindsigt i politiklagenævssager

JUSTITSMINISTERIET
Civil- og Politiafdelingen
Politikontoret

ML100298
J.nr. 19
Den 3. oktober 1996

N O T I T S

om

Aktindsigt efter offentlighedsloven og forvaltningsloven i klagesager over polititjenestemænd, der behandles af statsadvokaterne og Politiklagenævnene.

1. Problemstilling.

Justitsministeriet er blevet anmodet om at overveje, hvem der har kompetence til at træffe afgørelse om aktindsigt i klagesager over polititjenestemænd, der behandles af Statsadvokaterne og af Politiklagenævnet.

I det følgende redegøres der for det rejste spørgsmål samt spørgsmål, der naturligt - navnlig set fra Politiklagenævnenes side - kan rejses i forbindelse hermed.

Indledningsvis beskrives i oversigtsform reglerne om undersøgelse af klager over politiet, idet disse regler er afgørende for, hvem der efter offentlighedslovens og forvaltningslovens bestemmelser har kompetence til at træffe afgørelse i begæringer om aktindsigt i de pågældende sager.

2. Reglerne om undersøgelse af klager over politiet.

I retsplejelovens § 1019, stk. 1, er det fastsat, at statsadvokaterne behandler klager over politipersonal-ets adfærd i tjenesten (adfærdsklager).

- 2 -

Anmeldelser om strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten indgives til vedkommende statsadvokat, jf. retsplejelovens § 1020.

I bekendtgørelse nr. 1042 af 15. december 1995, jf. retsplejelovens § 1021, stk. 8, er det fastsat, at der for hver af landets seks regionale statsadvokater oprettes et politiklagenavn.

Efter retsplejelovens § 1021 a underretter statsadvokaten straks politiklagenævnet om klager og anmeldelser, der skal behandles efter kapitel 93 b (adfærdsklager) eller kapitel 93 c (straffesager). Politiklagenævnet kan over for statsadvokaten tilkendegive, at der efter nævnets opfattelse bør indledes en undersøgelse efter reglerne i kapitel 93 b eller efterforskning efter reglerne i kapitel 93 c, jf. § 1021 a, stk. 2.

Politiklagenævnet skal løbende have tilsendt genpart af det materiale, statsadvokaten tilvejebringer i forbindelse med undersøgelsen af de i kapitel 93 b nævnte sager og efterforskningen i de i kapitel 93 c nævnte sager, jf. § 1021 b, stk. 1, 1. pkt.

I følge § 1021 c, stk. 1, kan politiklagenævnet anmode statsadvokaten om at foretage bestemte yderligere undersøgelser - eller efterforskningsskridt.

I følge § 1021 d udfærdiger statsadvokaten en redegørelse til politiklagenævnet om resultatet af undersøgelsen efter kapital 93 b eller efterforskninger efter kapitel 93 c. Redegørelsen skal indeholde en gennemgang af forløbet af undersøgelsen eller efterforskningen og de faktiske omstændigheder af betydning for sagens afgørelse samt en vurdering af vægten af de fremkomne beviser. Det skal fremgå af redegørelsen, hvorledes statsadvokaten finder, sagen bør afgøres.

Politiklagenævnet meddeler efter § 1021 e, stk. 1, statsadvokaten, hvordan sager, der behandles efter kapitel 93 b eller kapitel 93 c, efter nævnets opfattelse

- 3 -

bør afgøres.

Af bemærkningerne til § 1021 e fremgår bl.a. følgende:

"Den sædvanlige fremgangsmåde i såvel straffesager som adfærdsklagesager vil være den, at statsadvokaten, når sagen efter hans opfattelse er klar til afgørelse, forelægger sagen for politiklagenævnet.

...

Politiklagenævnet må herefter i første række vurdere, om der efter nævnets opfattelse er behov for at foretage yderligere undersøgelser eller efterforskning, og i bekræftende fald fremsætte begæring herom, jf. den foreslåede § 1021 c. Finder politiklagenævnet derimod i lighed med statsadvokaten, at sagen kan afgøres på det foreliggende grundlag, meddeler nævnet statsadvokaten, hvordan sagen efter nævnets opfattelse administrativt bør afgøres. Statsadvokaten træffer herefter afgørelse i sagen.

...".

I følge § 1021 e, stk. 2, skal det fremgå af afgørelsen, om den er i overensstemmelse med politiklagenævnets opfattelse.

3. Offentlighedslovens og forvaltningslovens udgangspunkt.

En klage over en polititjenestemands adfærd i tjenesten eller en anmeldelse om strafbart forhold begået af politipersonale i tjenesten, som behandles af statsadvokaten og politiklagenævnet efter reglerne i retsplejeloovens kapitel 93 b, 93 c og 93 d, er som udgangspunkt omfattet af reglerne i lov nr. 572 af 19. december 1985 (med senere ændringer) om offentlighed i forvaltningen, jf. offentlighedslovens § 1, stk. 1.

Straffesager mod politipersonale for forhold begået i tjenesten samt adfærdsklagesager, der overgår til straffesagsbehandling, er dog ikke omfattet af offentlighedslovens anvendelsesområde, jf. lovens § 2, stk. 1.

Udgangspunktet er herefter, at enhver kan forlange at

- 4 -

få aktindsigt i dokumenterne i de sager, der er omfattet af offentlighedslovens anvendelsesområde, jf. lovens § 4, stk. 1.

Forvaltningslovens kapitel 4 indeholder bestemmelser om parters ret til aktindsigt. Udgangspunktet er i følge § 9, stk. 1, at den, der er part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter. Parters ret til aktindsigt begrænses dog af §§ 12-15.

Det bemærkes, at bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 4 - og dermed udgangspunktet i § 9, stk. 1 - ikke gælder sager om strafferetlig forfølgning af lovovertrædelser, jf. § 9, stk. 3. Parters ret til aktindsigt i afsluttede straffesager er reguleret i forvaltningslovens § 18.

Der vil ikke i nærværende sammenhæng blive redegjort for alle undtagelsesbestemmelser, som kan have betydning for spørgsmålet om aktindsigt i en klagesag vedrørende politipersonale, der behandles af statsadvokaten og politiklagenævnet. Dog er enkelte spørgsmål af særlig interesse for politiklagenævnet behandlet nedenfor under punkt 5.

4. Kompetencespørgsmålet

I offentlighedslovens § 15, stk. 1, er det fastsat, hvilken myndighed der skal træffe afgørelse om, hvorvidt en begæring om aktindsigt kan imødekommes. Bestemelsen har følgende ordlyd:

" § 15. Fremsættes der begæring om aktindsigt vedrørende dokumenter, der indgår i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, afgør denne myndighed, om begæringen kan imødekommes. I andre tilfælde afgøres sager om aktindsigt af den myndighed, der har dokumentet i sin besiddelse".

Afgørelsessag

Forvaltningslovens § 16, stk. 1, indeholder en tilsvarende

- 5 -

ende kompetenceregulering, idet det er fastsat, at afgørelsen af, om og i hvilken form en begæring om aktindsigt skal imødekommes, træffes af den myndighed, der i øvrigt har afgørelsen af den pågældende sag.

Ikke afgørelsessag

Som det fremgår, skal afgørelsen om, hvorvidt en begæring om aktindsigt kan imødekommes, træffes af den myndighed, der i øvrigt har afgørelsen af den pågældende sag. Indgår dokumentet ikke i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, træffes afgørelsen vedrørende aktindsigts-spørgsmålet af den myndighed, der har dokumentet i sin besiddelse.

Politiklagenavnets sag

I forbindelse med en klage eller anmeldelse af politipersonale har politiklagenævnet som nævnt ovenfor i punkt 2 ikke til opgave at træffe afgørelse i sagen, men skal efter retsplejelovens § 1021 e alene meddele Statsadvokaten, hvordan sager, der behandles efter kapitel 93 b eller 93 c, efter nævnets opfattelse bør afgøres. Den tilkendegivelse, politiklagenævnet meddeler Statsadvokaten, kan derfor ikke antages at være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, jf. forvaltningslovens § 2, stk. 1, men alene en beslutning af processuel karakter. Der kan i den forbindelse henvises til kommenteret forvaltningslov, 1992, side 52.

Statsadvokatens sag

En klage over politipersonale indebærer som nævnt ovenfor under punkt 2, at statsadvokaten - efter at have hørt politiklagenævnet - skal tage stilling til, om klagen er berettiget, og statsadvokatens afgørelse kan indbringes for Rigsadvokaten. Tilsvarende gælder i sager vedrørende anmeldelse om strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten. Den sag, som statsadvokaten opretter i forbindelse hermed, er efter Justitsministeriets opfattelse en sag "hvori der er eller vil blive truffet afgørelse".

Statsadvokatens kompetence

Fremsættes der begæring om aktindsigt over for politiklagenævnet vedrørende dokumenter, der er indgået i

- 6 -

Statsadvokatens klagesag eller straffesag, skal begæringen om aktindsigt derfor sendes til Statsadvokaten til afgørelse, jf. offentlighedslovens § 15, stk. 1, og forvaltningslovens § 16, stk. 1, sammenholdt med § 18.

**Politiklagenæv-
nets kompetence**

De dokumenter, der **ikke er indgået** og heller ikke vil **indgå** i Statsadvokatens sag, f.eks. politiklagenævnets interne dokumenter, hører derimod under politiklagenævnets afgørelse, se hertil kommenteret offentlighedslov, 1992, side 231. Særlige spørgsmål vedrørende disse dokumenter omtales nedenfor under punkt 5.

**Dokumenter hos
politiklagenæv-
net, der skal
videresendes til
statsadvokaten**

Det giver anledning til tvivl at afgøre, om det er politiklagenævnet eller Statsadvokaten, der har kompetence til at træffe afgørelse vedrørende aktindsigtsspørgsmål med hensyn til de dokumenter i politiklagenævnets sag, som **endnu ikke er indgået** i Statsadvokatens sag, men hvor det er meningen, at dokumenterne på et senere tidspunkt vil indgå i Statsadvokatens sag. Disse tilfælde må dog antages i praksis at være yderst begrænsede, idet politiklagenævnet, såfremt det modtager dokumenter af betydning for sagen, må antages at sende disse videre til Statsadvokaten uden unødigt ophold, således at dokumenterne kan indgå i Statsadvokatens behandling af sagen.

Måtte det imidlertid forekomme, at der på det tidspunkt, politiklagenævnet modtager en begæring om aktindsigt, findes dokumenter hos nævnet, som endnu ikke er fremsendt til Statsadvokaten, f.eks. henvendelser fra private om en bestemt sag eller generelle henvendelser, må nævnet hurtigst muligt (af hensyn til 10-dages fristen i offentlighedslovens § 16, stk. 2, og forvaltningslovens § 16, stk. 2) tage stilling til, i hvilket omfang nævnets dokumenter kommer til at indgå i Statsadvokatens sag. Såfremt dette er tilfældet, skal nævnet herefter sende dokumenterne til Statsadvokaten sammen med begæringen om aktindsigt, idet Statsadvokaten som nævnt har kompetence til at træffe afgørelse om aktindsigtsspørgsmål med hensyn til de dokumenter, der indgår i Statsadvokatens sag.

- 7 -

Er det - rent undtagelsesvist - ikke muligt for politiklagenævnet inden rimelig tid efter, at begæringen om aktindsigt er modtaget, at tage stilling til, i hvilket omfang dokumenter, som nævnet er i besiddelse af, skal fremsendes til Statsadvokaten (f.eks. hvor personen har rettet direkte henvendelse til nævnet, og der ikke kan være tvivl om relevansen af dokumenterne for sagen), taler hensynet til den person, der har anmodet om aktindsigt, for, at politiklagenævnet træffer afgørelse om, hvorvidt begæringen om aktindsigt kan imødekommes med hensyn til de dokumenter, som på tidspunktet for afgørelsen af aktindsigtsspørgsmålet indgår i politiklagenævnets sag, og som på dette tidspunkt ikke tilige er indgået i Statsadvokatens sag.

5: Enkelte spørgsmål i forbindelse med politiklagenævnets behandling af aktindsigtsbegøring.

Som nævnt ovenfor under punkt 4 er det som udgangspunkt Statsadvokaten, der har kompetence til at træffe afgørelse vedrørende begøring om aktindsigt i sager om politipersonale, som behandles efter retsplejelovens kapitel 93 b og 93 c. Politiklagenævnet skal derfor som udgangspunkt videresende aktindsigtsbegøring til Statsadvokaten til foranstaltning.

Politiklagenævnet skal dog som nævnt under punkt 4 træffe afgørelse om spørgsmål om aktindsigt i dokumenter, som ikke indgår i Statsadvokatens sag og heller ikke skal indgå i sagen. I praksis vil dokumenter af nævnte kategori formentlig indskrænke sig til alene at angå nævnets interne dokumenter, som derfor (kort) vil blive omtalt i det følgende.

Interne arbejdsdokumenter

I følge offentlighedslovens § 7 og forvaltningslovens § 12 omfatter retten til aktindsigt ikke en myndigheds interne arbejdsdokumenter, det vil sige dokumenter, der udarbejdes af en myndighed til eget brug. Udgangspunktet for en afgrænsning af begrebet "internt arbejdsmateriale" er, at undtagelsesbestemmelsen efter forarbej-

- 8 -

derne navnlig er begrundet i behovet for at kunne hemmeligholde dokumenter af mere foreløbig karakter, der tjener til forberedelse af en myndigheds interne beslutningsgrundlag, jf. betænkning 857/1978, side 180. Undtaget fra aktindsigt er herefter f.eks. nævnets referatark, udkast til udtalelse i sagen til statsadvokaten og voteringsprotokol.

Beslutnings-
protokoller

Beslutningsprotokoller er derimod omfattet af adgangen til aktindsigt, jf. offentlighedslovens § 8, nr. 1, og forvaltningslovens § 13, nr. 1.

Beskrivelserne i offentlighedslovens § 7 og forvaltningslovens § 12 omfatter kun dokumenter, der er udarbejdet inden for det pågældende politiklagenavn, og som **forbliver** i nævnets besiddelse. Såfremt nævnets interne arbejdsmateriale oversendes eller i øvrigt afgives til en anden myndighed f.eks. den pågældende statsadvokat, vil dokumentet som udgangspunkt miste sin interne karakter, og herefter være undergivet aktindsigt efter offentlighedslovens og forvaltningslovens øvrige regler.

Bilag 9

Rigsadvokatens meddelelse nr. 2/1999 om behandlingen af straffesager mod personer ansat i politiet og anklagemyndigheden

RIGSADVOKATEN
Christians Brygge 28, 3. tv
1559 Kbh. V

Meddelelse nr. 2/1999
Den 3. februar 1999
J.nr. G 2237

Behandlingen af straffesager mod personer ansat i politiet og anklagemyndigheden.

De generelle regler, der regulerer kompetencen mellem statsadvokaten og politimesteren til at behandle anmeldelser om strafbare forhold, findes i retsplejelovens kap. 65 og kap. 67. Disse regler suppleres af administrative bestemmelser om påtalekompetence, forelæggelse m.v. Herudover findes der i retsplejelovens kap. 93 c særlige regler, der vedrører behandlingen af straffesager mod politipersonale.

Med henblik på at sikre ensartethed i den formelle behandling af straffesager mod personer ansat i politiet og anklagemyndigheden og på baggrund af reglerne i retsplejelovens kapitel 93 c om straffesager mod politipersonale fastsættes hermed følgende:

1. Sager mod politipersonale.

1.1. Anmeldelser om strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten behandles, uanset sagens karakter, af vedkommende regionale statsadvokat, jf. retsplejelovens § 1020. Dette gælder også anmeldelser mod politimesteren (politidirektøren), rigspoliti-tichefen og politiets øvrige jurister. Statsadvokaten træffer ligeledes afgørelse vedrørende tiltalespørgsmålet, medmindre afgørelse herom skal træffes af Rigsadvokaten eller justitsministeren, jf. retsplejelovens § 1020 c.

RM 2/1999

2

1.2. Anmeldelser om strafbare forhold begået af politipersonale (som defineret i pkt. 1.1.) uden for tjenesten behandles af vedkommende politimester (Politidirektøren). Sagen forelægges vedkommende regionale statsadvokat til afgørelse af tiltalespørgsmålet, medmindre afgørelse herom skal træffes af Rigsadvokaten eller justitsministeren.

Forelæggelse for statsadvokaten kan dog undlades, når anmeldelsen eller sigtelsen viser sig grundløs, jf. retsplejelovens § 749, stk. 1 og stk. 2 og § 721, stk. 1, nr. 1. Forelæggelse kan ligeledes undlades, når sigtelsen angår mindre alvorlige lovovertrædelser, der ikke indebærer nogen krænkelse af private interesser, og hvor det efter et rimeligt skøn må være utvivlsomt, at der ikke er nogen begrundelse for forelæggelse, f.eks. mindre alvorlige overtrædelser af færdselsloven.

Hvis der kan rejses begrundet tvivl om politimesterens (politidirektørens) habilitet forelægges sagen - uanset dennes karakter - for statsadvokaten. Dette gælder f.eks. hvis den pågældende er tjenstgørende i den politikreds, der skulle behandle sagen. Uopsættelige efterforskningskridt skal dog foretages.

1.3. Forelæggelsen sker fra politimesteren (Politidirektøren) i den kreds, hvor anmeldelsen er indgivet eller hvor efterforskningen finder sted.

2. Sager mod andre ansatte i politiet

Sager mod andre ansatte i politiet, f.eks. kontorphonale og civilmedarbejdere, behandles uanset om forholdet er begået i eller uden for tjenesten i overensstemmelse med reglerne anført under punkt 1.2. - 1.3.

3. Sager mod ansatte i statsadvokaturene

3.1. Anmeldelser om strafbare forhold begået af personale, der er ansat i en statsadvokatur behandles af politimesteren (Politidirektøren). Reglen gælder alle grupper af ansatte, herunder statsadvokaten, og uanset om forholdet er begået i eller udenfor tjenesten. Sagen forelægges vedkommende regionale statsadvokat til afgørelse af tiltalespørgsmålet, medmindre afgørelse herom skal træffes af Rigsadvokaten eller justitsministeren.

Sagen må i givet fald ikke forelægges og afgøres af den statsadvokat, hos hvem den pågældende gør tjeneste, jf. pkt. 3.3. om fremgangsmåden i disse situationer.

Forelæggelse for statsadvokaten kan dog undlades, når anmeldelsen eller sigtelsen viser sig grundløs, jf. retsplejelovens § 749, stk. 1 og stk. 2, og § 721, stk. 1, nr. 1, eller hvor sigtelsen angår mindre alvorlige lovovertrædelser, der ikke indebærer krænkelse af private interesser og hvor det efter et rimeligt skøn må være utvivlsomt, at der ikke er nogen begrundelse for forelæggelse, jf. pkt. 1.2.

3.2. I tilfælde, hvor tiltalespørgsmålet skal afgøres af statsadvokaten, skal politimesteren (Politidirektøren) orientere vedkommende regionale statsadvokat om sagen. Orienteringen skal så vidt muligt ske inden efterforskningen påbegyndes. Uopsættelige efterforskningsskridt skal dog foretages. Væsentlige spørgsmål vedrørende efterforskningen forelægges ligeledes for statsadvokaten.

3.3. Hvor den pågældende gør tjeneste hos den statsadvokat, der ellers skulle have behandlet sagen, - eller hos den, til hvem en afgørelse er påklaget - forelægges sagen

RM 2/1999

4

for Rigsadvokaten med henblik på en stillingtagen til den videre behandling af sagen, herunder eventuelt videresendelse til en anden statsadvokat. Tilsvarende gælder sager mod den pågældende statsadvokat. Forelæggelse sker fra enten politimesteren (Politidirektøren) eller fra en statsadvokat.

4. Sager mod ansatte i Rigsadvokaturen.

Jeg har ikke fundet anledning til at fastsætte særlige regler om kompetencen til at behandle anmeldelser om strafbare forhold begået af personale, der er ansat i Rigsadvokaturen. Det er således de almindelige regler i retsplejelovens kap. 65 og kap. 67, der finder anvendelse, medmindre der findes særlige forelæggelsesregler.

Såfremt det drejer sig om sager af lidt alvorligere karakter, må det afgøres efter en konkret vurdering, på hvilket niveau en afgørelse bør træffes.

5. RM nr. 4/1989 om forelæggelse af straffesager mod personer ansat i politiet ophæves.

Henning Fode

Bilag 10

Rigsadvokatens cirkulæreskrivelse af 30.5.2000 vedrørende forenkling og standardisering af formuleringen af afgørelser i adfærdsklager

002279

RIGSADVOKATEN

Frederiksholms Kanal 16 1220 Kbh. K.
Telefon 33 12 72 00 Telefax 33 43 67 10

København, den **30 MAJ 2000**

Journal nr. 1/G 2604 IKS/abj
(Bedes anført ved henvendelser)

Til samtlige regionale statsadvokater,
samtlige politimestre,
Politidirektøren i København,
Rigspolitichefen.

På et møde med de regionale statsadvokater vedrørende politiklagnævnsordningen den 25. november 1999 blev spørgsmålet om behovet for en forenkling og standardisering af formuleringen i afgørelser i adfærdsklagesager drøftet.

Det var den generelle opfattelse, at det af hensyn til ensartetheden i afgørelserne i adfærdsklagesager vil være hensigtsmæssigt, at statsadvokaterne i praksis anvender det samme ordvalg for at beskrive en given kritisabel adfærd. Dette vil tillige i højere grad give de disciplinære myndigheder mulighed for at gennemskue, med hvilken alvor statsadvokaten har set på forholdet, når der skal foretages en reaktion over for den pågældende polititjenestemand.

På denne baggrund er det min opfattelse, at udfaldet af en undersøgelse i en adfærdsklagesag kan munde ud i følgende afgørelser:

1. Klagen afvist som ubegrundet

Har statsadvokaten eller Rigsadvokaten ikke fundet grundlag for at kritisere en adfærd, kan udtryk som "klagen afvises som grundløs",

2

"undersøgelsen har ikke vist sig at støtte klagen" eller der er "ikke grundlag for kritik" anvendes.

2. Burde have handlet anderledes

Har statsadvokaten eller Rigsadvokaten ikke fundet tilstrækkeligt eller fuldt tilstrækkeligt grundlag for at kritisere en adfærd, kan denne f.eks. betegnes som "uhensigtsmæssig", eller det kan tilkendes gives, at der "burde være handlet anderledes". Tilsvarende kan det tilkendes gives, at en situation kunne være håndteret "mere hensigtsmæssigt", eller at en given adfærd havde været "ønskelig".

3. Grundlag for kritik

Er der konstateret ikke ubetydelige fejl eller tilsidesættelser af den adfærd, der bør kræves af en polititjenestemand i den givne situation, vil der i almindelighed være grundlag for at rette kritik mod den pågældende.

Det er min opfattelse, at den kritikskala, der anvendes, som udgangspunkt ikke bør opdeles i mere end tre grader. Følgende udtryk bør som udgangspunkt anvendes ved beskrivelsen af den kritisable adfærd:

- Udtryk som *krisabel* og *kritisabelt* anvendes til beskrivelse af den mildeste form for kritik.
- Alvorligere forhold beskrives som *meget kritisabelt*.
- Til den skarpeste kritik bør anvendes udtryk som *særdeles stærkt* eller *yderst kritisabelt*.

4. Objektiv beklagelse, systemkritik m.v.

Anvendelsen af kritikskalaen udelukker ikke, at statsadvokaten tilkendes gives, at en adfærd, som ikke har givet anledning til kritik, har været uhensigtsmæssig eller mindre hensigtsmæssig, jf. pkt. 2.

3

Statsadvokaten bør derimod være tilbageholdende med at beklage et forhold over for klageren, når der intet er at bebrejde politiet (objektiv beklagelse). Har undersøgelsen godtgjort, at polititjenestemanden ikke har handlet forkert, er der som udgangspunkt ikke anledning til at beklage forholdet over for klageren. Det bør f.eks. ikke beklages, hvis en klager har følt sig krænkede ved en udtalelse, som ikke kan bebrejdes polititjenestemanden, eller hvor påstand står mod påstand.

Der kan dog være anledning til at beklage en episode, hvis klagen må lægges til grund, men undersøgelsen ikke har kunnet identificere gerningsmanden. Det kan også overvejes, hvor klager f.eks. har pådraget sig personskade i forbindelse med politiets indgriben, selvom denne ikke kan lastes politiet, eller hvor skaden opstår ved et hændeligt uheld.

Finder statsadvokaten, at der er grundlag for kritik over for den indklagede polititjenestemand, beklages det passerede tillige over for klageren. I den forbindelse bør det tilkendegives over for klageren, hvor alvorlig kritikken af polititjenestemanden har været. Det kan f.eks. ske ved anvendelse af følgende formulering: "Jeg skal beklage NN's adfærd, som efter min opfattelse var særdeles kritisabel".

Spørgsmålet om statsadvokatens reaktionsmuligheder i politiklagnævnsager vil mere indgående blive behandlet i min beretning om behandlingen af klager over politiet 1999. Beretningen forventes at udkomme ultimo juni 1999.

Henning Fode

Bilag 11

Rigsadvokatens cirkulæreskrivelse af 28.1.2002 til de regionale statsadvokater om underretning om påklage i adfærdsklagesager

RIGSADVOKATEN

Til de regionale statsadvokater

DATO 28.01.2002

JOURNAL NR.

G 2210 LIH/HRA

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

+ BILAG

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Vedrørende underretning om påklage i adfærdsklagesager.

Vedlagt sendes til orientering kopi af Justitsministeriets skrivelse af 10. januar 2002 i en konkret politiklagenævns sag.

Som det fremgår af skrivelsen, er det Justitsministeriets opfattelse, at man bør underrette sagens øvrige parter, når afgørelsen i en adfærdsklagesag er påklaget, således at parterne ikke fejlagtigt – i forlængelse af klagefristens udløb – indstiller sig på den påklagede afgørelse, og således at parterne samtidig – også uden for de tilfælde, hvor en partshøringspligt følger direkte af forvaltningslovens § 19 – får lejlighed til over for klageinstansen at fremkomme med eventuelle yderligere bemærkninger til sagen.

En sådan underretning vil endvidere efter ministeriets opfattelse være en nødvendig forudsætning for, at parten under behandlingen af klagesagen har mulighed for at udnytte sine almindelige forvaltningsretlige partsbeføjelser.

Efter drøftelse med formanden for statsadvokatforeningen, statsadvokat Erik Merlung skal jeg på denne baggrund anmode om, at statsadvokaten fremover foretager den nævnte underretning, når en adfærdsklagesag er påklaget.

Underretningen om, at afgørelsen er påklaget, bør i almindelighed gives til dem, der har modtaget statsadvokatens afgørelse. Underretningen bedes foretaget samtidig med, at sagens akter og en udtalelse om sagen sendes hertil, og jeg skal foreslå, at følgende formulering anvendes:

"Til Deres orientering kan jeg oplyse, at * (klagerens navn) den * har påklaget min afgørelse af * til Rigsadvokaten.

Jeg har i dag sendt sagens akter samt en udtalelse om sagen til Rigsadvokaten, Frederiksholms Kanal 16, 1220 København K, hvorfra De vil modtage underretning om klagesagens afgørelse."

Til orientering kan jeg endelig oplyse, at jeg overvejer at forespørge Justitsministeriet, om og i givet fald i hvilket omfang der må antages at gælde en tilsvarende underretningspligt, når der i straffesager, herunder politiklagenævnsager efter retsplejelovens kapitel 93 c, klages over, at efterforskningen er indstillet eller påtale opgivet. Jeg vil holde statsadvokaterne underrettet herom.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

På rigsadvokatens vegne

Lars Stevnsborg

Bilag 12

Rigsadvokatens cirkulæreskrivelse af 30.9.2002 om forenkling af politiklagenævnssordningen i Danmark

RIGSADVOKATEN

Til samtlige regionale statsadvokater,
samtlige politimestre,
Politidirektøren i København og
Rigspolitichefen

DATO 30.09.2002

JOURNAL NR.
G 3869 LS/JBC

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Forenkling af politiklagenævnssordningen i Danmark

Det har siden indførelsen af politiklagenævnssordningen i 1996 løbende været overvejet, i hvilket omfang det inden for rammerne af den gældende lovgivning er muligt at forenkle politiklagenævnssordningen. Jeg kan herved nærmere henvise til mine beretninger om behandlingen af klager over politiet, herunder blandt andet beretningerne for 1998 og 1999, der indeholder en evaluering af politiklagenævnssordningens første tre år.

Det har i de senere år navnlig været spørgsmålet om behandlingen af færdselssagerne og de mindre adfærdssager (notitssager), der har været genstand for konkrete overvejelser om forenkling af sagsbehandlingen.

Efter drøftelse med de berørte parter har jeg besluttet at forenkle behandlingen af sager om automatisk hastighedskontrol og notitssager.

1. Vedr. behandling af sager om automatisk hastighedskontrol

Når et "uniformeret" tjenestekøretøj registreres i en hastighedskontrol, vil der efter min opfattelse ikke i almindelighed være en formodning om, at der er begået et strafbart forhold i forbindelse med hastighedsoverskridelsen. Behandlingen af sådanne sager forenkles derfor, således, at politimesteren alene skal fremsende sagen til statsadvokaten i de tilfælde, hvor der kan være grundlag for at antage, at der ikke var tale om udrykningskørsel på gerningstidspunktet.

Afgørelsen af hvilke sager, der skal fremsendes til statsadvokaten, træffes af politimesteren i gerningskredsen. Såfremt tjenestekøretøjs fører er stationeret i en anden politikreds, indhentes en udtalelse fra denne til brug for afgørelsen.

Sager om hastighedsoverskridelse foretaget i et *civilt* tjenestekøretøj, behandles efter de hidtil gældende retningslinier. Politimesteren i gerningsstedskredsen fremsender herefter sagen til statsadvokaten til afgørelse med oplysning om, hvorvidt tjenestekøretøjs fører foretog udrykningskørsel på gerningstidspunktet. Såfremt tjenestekøretøjs fører er stationeret i en anden politikreds, indhentes en udtalelse fra denne til brug for forelæggelsen.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Sager, der berører tredjemand, f.eks. hvis der foreligger færdselsuheld, indsendes som hidtil af politimesteren og behandles af statsadvokaten. Dette gælder også sager, hvor der er indgivet anmeldelse mod polititjenestemanden og sager, der er omfattet af bestemmelsen i retsplejelovens § 1020 a, stk. 2.

Samtlige sager, der vedrører polititjenestemænd, overtages fra den kreds, der i øvrigt behandler sager om automatisk hastighedskontrol (distriktskredsen) af politimesteren i gerningsstedskredsen hvor de journaliseres efter sædvanlige retningslinjer.

Såfremt polititjenestemanden er stationeret i en anden kreds, underrettes denne om sagens afgørelse.

2. Vedr. behandling af notissager (adfærdssager).

I forarbejderne til retsplejelovens kapitel 93 b er det forudsat, at man kunne opretholde den hidtil fulgte praksis ved behandling af små klager (bagatelsager), der afgøres ved en samtale mellem en overordnet polititjenestemand og klageren. Det har været en forudsætning for anvendelsen af denne fremgangsmåde, at klageren fra politiet får vejledning om den formelle klagemulighed til statsadvokaten, og at politiet udfærdiger en notits om det passerede. Denne notits forelægges for statsadvokaten, så statsadvokaten kan få lejlighed til eventuelt at iværksætte en undersøgelse af egen drift, ligesom det er forudsat, at statsadvokaten sender kopi af notitsen til politiklagenævnet.

Efter praksis har denne måde at afgøre sagerne på været forbeholdt klager, hvor borgeren vælger at henvende sig direkte til politimesteren med sin klage.

Jeg har under indtryk af den betydelige stigning i sagstilgangen, der har været de senere år, fundet grundlag for at ændre den administrative praksis, således at der åbnes mulighed for at statsadvokaterne fremover kan sende en modtagen bagateklage til politimesteren med henblik på notitsbehandling.

Statsadvokaten kan tilbagesende en modtagen bagatelklage til politimesteren under forudsætning af, at klageren overfor statsadvokaten erklærer sig indforstået med, at sagen søges afgjort på denne måde, at klageren herunder behørigt vejledes om, at sagen, hvis klageren ikke er tilfreds med udfaldet af samtalen med en overordnet polititjenestemand, kan behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 b, og at samtalen gennemføres kort tid efter, at klagen er indgivet.

Politimesteren udfærdiger en notits om det passerede. Det bør fremgå af notitsen, at klageren er vejledt om, at klagen, hvis klageren ikke er tilfreds med udfaldet af samtalen med den overordnede polititjenestemand, kan behandles af statsadvokaten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 b. Notitsen sendes til statsadvokaten, der underretter politiklagenævnet ved kopi af notitsen.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

Henning Fode

Bilag 13

Fællesskrivelse fra Rigsadvokaten og Rigspolitechefen og notat om en række spørgsmål vedrørende behandlingen af strafferetlige og tjenstlige sager mod polititjenestemænd af 27.1.2003**RIGSADVOKATEN****RIGSPOLITICHEFEN**

Dato 27 JAN. 2003

Hj.nr. 2002-023-31
Journal nr. RA-2002-98-0001Til samtlige statsadvokater,
samtlige politimestre og
Politidirektøren i København

Retsplejelovens regler om Politiklagenævnensordningen og Rigspolitechefens kundgørelse I nr. 10 af 14. juli 1999 om disciplinærsagers behandling regulerer polititjenestemænds retsstilling i forbindelse med tjenstlige og strafferetlige undersøgelser.

Imidlertid er det konstateret, at der stadig knytter sig en vis usikkerhed til håndteringen og behandlingen af sådanne sager specielt i situationer, hvor de faktiske forhold peger på, at der eventuelt skal/bør indledes en strafferetlig undersøgelse på baggrund af en politiforretning. På den baggrund har en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for politiet og anklagemyndigheden samt politiets organisationer opstillet nogle retningslinjer for fremgangsmåden ved behandlingen af en række forskellige tilfældegrupper.

Retningslinjerne fremgår af det vedlagte notat.

Notatet har den 6. december 2002 været drøftet i Rigspolitechefens Centrale Samarbejdsudvalg. Der var på mødet enighed om, at notatets retningslinjer bør drøftes i de lokale samarbejdsudvalg.

Høning Fode
Rigsadvokat

Torsten Hesselbjerg
Rigspolitechef

Bilag 14

Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 1.10.2003 om indberetning af selvmordsforsøg i detentioner

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

Cirkulæreskrivelse til politiet og anklagemyndigheden

Dato: **- 1 OKT. 2003**
Kontor: Færdelskontoret
Sagabeh.: Maj-Britt Skjoldan Petersen
Sagsnr.: 2003-11171/55-0004
Dok.: MSP20241

Indberetning af selvmordsforsøg i detentioner

Ved cirkulæreskrivelse af 27. marts 1995 har Justitsministeriet henledt opmærksomheden på, at ethvert tilfælde af dødsfald under detentionsophold skal indberettes til ministeriet og eventuelt tillige til Rigspolitechefen eller Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. herved Politimesterforeningens cirkulæreskrivelse af 2. februar 1984 (RISSKR 1978-1995).

Folketingets Ombudsmand har for nylig anmodet Justitsministeriet om tillige at modtage underretning om alvorligere selvmordsforsøg i detentioner.

På den baggrund skal Justitsministeriet hermed anmode om fremover tillige at modtage indberetning om alvorligere selvmordsforsøg under detentionsophold.

Med venlig hilsen

Michael Højer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon: 33 92 33 40
Telefax: 33 93 35 10

E-post: jm@jm.dk
Internet: <http://www.jm.dk>

Bilag 15

Lov nr. 444 af 9.6.2004 om politiets virksomhed

Lov nr. 444 af 9. juni 2004

Lov om politiets virksomhed

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1

Politiets formål og virke

§ 1. Politiet skal virke for tryghed, sikkerhed, fred og orden i samfundet. Politiet skal fremme dette formål gennem forebyggende, hjælpende og håndhævede virksomhed.

Kapitel 2

Politiets opgaver

§ 2. Politiet har til opgave

- 1) at forebygge strafbare forhold, forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed,
- 2) at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed,
- 3) at bringe strafbar virksomhed til ophør samt efterforske og forfølge strafbare forhold,
- 4) at yde borgerne bistand i andre faresituationer,
- 5) at udføre kontrol og tilsynsopgaver efter gældende ret,
- 6) at yde andre myndigheder bistand efter gældende ret og
- 7) at udføre andre opgaver, der følger af gældende ret eller i øvrigt har en naturlig tilknytning til politiets virksomhed.

Kapitel 3

Politiets indgreb

Almindelig bestemmelse

§ 3. Politiet kan uden for de tilfælde, hvor indgreb er hjemlet i anden lovgivning, alene foretage indgreb over for borgerne i det omfang, det følger af bestemmelserne i dette kapitel.

Orden og sikkerhed

§ 4. Politiet har til opgave at forebygge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed.

Stk. 2. I det omfang, det er nødvendigt for at forebygge fare som nævnt i stk. 1, kan politiet rydde og afspærre områder samt etablere adgangskontrol til områder.

§ 5. Politiet har til opgave at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed.

Stk. 2. Med henblik på at afværge fare som nævnt i stk. 1 kan politiet foretage indgreb over for den eller de personer, der giver anledning til faren. Politiet kan herunder

- 1) udstede påbud,
- 2) besigtige en persons legeme samt undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, i den pågældendes besiddelse, når vedkommende formodes at være i besiddelse af genstande bestemt til at forstyrre den offentlige orden eller bestemt til at udgøre fare for en-

keltpersoners eller den offentlige sikkerhed, samt

3) fratage personer genstande.

Stk. 3. Findes mindre indgribende midler, jf. stk. 2, ikke tilstrækkelige til at afværge faren, kan politiet om nødvendigt frihedsberøve den eller dem, der giver anledning til faren. Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 6 timer.

Stk. 4. Politiet kan skaffe sig adgang til et ikke frit tilgængeligt sted uden retskendelse, når det er nødvendigt for at afværge fare som nævnt i stk. 1.

§ 6. På steder, hvor der efter lov om våben og eksplosivstoffer § 4, stk. 1, gælder forbud mod at besidde eller bære knive m.v., kan politiet besigtige en persons legeme samt undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, med henblik på at kontrollere, om nogen besidder eller bærer våben, jf. stk. 2.

Stk. 2. Besigtigelse og undersøgelse som nævnt i stk. 1 kan ske, hvis der er grund til det med henblik på at forebygge, at nogen foretager strafbare handlinger, som indebærer fare for personers liv, helbred eller velfærd.

Stk. 3. Beslutning om besigtigelse og undersøgelse efter stk. 1 træffes af politimesteren (politidirektøren) eller den, som denne bemyndiger hertil. Beslutningen skal være skriftlig og indeholde en begrundelse og en angivelse af det sted og tidsrum, som beslutningen gælder for.

Offentlige forsamlinger og opløb

§ 7. Politiet har til opgave at beskytte borgernes ret til at forsamle sig.

Stk. 2. Politiet har ret til at overvære offentlige forsamlinger. Offentlige forsamlinger skal anmeldes til politiet i det omfang, det følger af regler fastsat i medfør af denne lovs § 23.

Stk. 3. Politiet kan give påbud om, at en forsamling skal afholdes et andet sted end det påtænkte, eller fastsætte andre vilkår for forsamlings afholdelse, når der er begrundet frygt for fare for betydelig forstyrrelse af den offentlige orden, herunder betydelig forstyrrelse af færdslen, eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Stk. 4. Politiet kan forbyde forsamlinger under åben himmel, når der af dem kan befrygtes fare for den offentlige fred.

Stk. 5. Er en forsamling under åben himmel til fare for den offentlige fred, kan politiet give påbud om, at forsamlingen skal opløses.

Stk. 6. Efterkommes et forbud efter stk. 4 eller et påbud efter stk. 5 ikke, anses mængden for opløst, og politiet kan da skride ind som ved opløb.

§ 8. Politiet kan ved offentlige forsamlinger under åben himmel gribe ind over for forsamlingsdeltagere, der giver anledning til fare for betydelig forstyrrelse af den offentlige orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Stk. 2. Ved andre offentlige forsamlinger end dem, der er nævnt i stk. 1, kan politiet efter anmodning fra forsamlingsleder gribe ind over for forsamlingsdeltagere, der giver anledning til fare for ordensforstyrrelse. Politiet kan uden anmodning fra forsamlingsleder gribe ind over for forsamlingsdeltagere, der giver anledning til fare for alvorlig ordensforstyrrelse eller fare for sikkerheden.

Stk. 3. Med henblik på at afværge fare som nævnt i stk. 1 og 2 kan politiet foretage indgreb over for den eller de personer, der giver anledning til faren. Politiet kan herunder

- 1) udstede påbud,
- 2) besigtige en persons legeme samt undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, i den pågældendes besiddelse, når vedkommende formodes at være i besiddelse af genstande bestemt til at forstyrre den offentlige fred eller orden eller bestemt til at udgøre fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed, samt
- 3) fratage personer genstande.

Stk. 4. Findes mindre indgribende midler, jf. stk. 3, ikke tilstrækkelige til at afværge faren, kan politiet om nødvendigt frihedsberøve den eller de personer, der giver anledning til faren. Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 6 timer.

Stk. 5. Politiet kan skaffe sig adgang til et ikke frit tilgængeligt sted uden retskendelse, når det er nødvendigt for at afværge fare som nævnt i stk. 1 og 2.

§ 9. Politiet har til opgave at afværge opløb, der indebærer fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Stk. 2. Med henblik på at afværge fare som nævnt i stk. 1 kan politiet foretage indgreb over for den eller de personer, der giver anledning til faren. Politiet kan herunder

- 1) udstede påbud,
- 2) besigtige en persons legeme samt undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, i den pågældendes besiddelse, når vedkommende formodes at være i besiddelse af genstande bestemt til at forstyrre den offentlige fred eller orden eller bestemt til at udgøre en fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed, samt
- 3) fratage personer genstande.

Stk. 3. Findes mindre indgribende midler, jf. stk. 2, ikke tilstrækkelige til at afværge faren, kan politiet om nødvendigt frihedsberøve den eller de personer, der giver anledning til faren. Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 6 timer.

Stk. 4. Politiet kan skaffe sig adgang til et ikke frit tilgængeligt sted uden retskendelse, når det er nødvendigt for at afværge fare som nævnt i stk. 1.

Stk. 5. Politiet kan sprede et opløb, hvis de tilstedeværende tre gange i kongens og lovens navn forinden forgæves er opfordret til at spredes. Angribes politiet, kan et opløb spredes, uden at de tilstedeværende forinden er opfordret hertil. Politiet kan anvende magt for at sprede et opløb.

Svage og udsatte persongrupper

§ 10. Politiet skal tage sig af en person, der er ude af stand til at tage vare på sig selv på grund af sygdom, tilskadekomst eller hjælpeløshed i øvrigt, og som træffes under forhold, der indebærer fare for den pågældende selv eller andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed. Er der mistanke om, at personen umiddelbart har behov for lægehjælp, skal den pågældende straks undersøges af en læge.

Stk. 2. Politiet kan besigtige den syge eller hjælpeløse persons legeme, undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, i den pågældendes besiddelse samt skaffe sig adgang til et ikke frit tilgængeligt sted uden retskendelse med henblik på

- 1) at vurdere personens tilstand og faren for den pågældende,
- 2) at afværge faren for personen eller andre el-

ler for den offentlige orden eller sikkerhed eller

- 3) at fastlægge den pågældendes identitet.

Stk. 3. Med henblik på at afværge faren for den syge eller hjælpeløse person eller andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed kan politiet foretage andre indgreb over for den pågældende, herunder udstede påbud og fratage vedkommende genstande.

Stk. 4. Findes mindre indgribende midler, jf. stk. 2 og 3, ikke tilstrækkelige til at afværge faren for den syge eller hjælpeløse person eller andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed, kan den syge og hjælpeløse person om nødvendigt frihedsberøves med henblik på hjemtransport, lægeundersøgelse eller overgivelse til andre, der på forsvarlig måde kan tage sig af den pågældende. Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt.

§ 11. Politiet skal tage sig af en person, der er ude af stand til at tage vare på sig selv på grund af indtagelse af alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler, og som træffes under forhold, der indebærer fare for den pågældende selv eller andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed. Er der mistanke om, at personen er syg eller har pådraget sig skader af ikke ringe omfang, skal den pågældende straks undersøges af en læge.

Stk. 2. Politiet kan besigtige personens legeme, undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, i den pågældendes besiddelse samt skaffe sig adgang til et ikke frit tilgængeligt sted uden retskendelse med henblik på

- 1) at vurdere personens tilstand og faren for den pågældende,
- 2) at afværge faren for personen eller andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed eller
- 3) at fastlægge personens identitet.

Stk. 3. Med henblik på at afværge faren for den berusede eller andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed kan politiet foretage andre indgreb over for den berusede, herunder udstede påbud og fratage vedkommende berusende eller bedøvende midler eller andre genstande.

Stk. 4. Findes mindre indgribende midler, jf. stk. 2 og 3, ikke tilstrækkelige til at afværge faren for den berusede eller andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed, kan den berusede om nødvendigt frihedsberøves med henblik på hjemtransport, overgivelse til andre, der på for-

svarlig måde kan tage sig af den pågældende, indbringelse til hospital, forsorgshjem eller lignende eller indsættelse i detention. Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om anbringelse i detention, herunder om lægeundersøgelse og tilsynet med den anbragte.

§ 12. Et barn under 12 år, der træffes under de i § 11 nævnte omstændigheder, må ikke anbringes i detention.

Stk. 2. Et barn under 15 år, der træffes under de i § 11 nævnte omstændigheder, må kun anbringes i detention, hvis anden anbringelse er sikkerhedsmæssigt uforsvarlig som følge af barnets adfærd. Træffes der beslutning om anbringelse af et barn under 15 år i detention, skal barnet hurtigst muligt undersøges af en læge. Detentionsanbringelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må ikke udstrækkes ud over 4 timer, medmindre det ikke er muligt inden for denne tid at overgive barnet til andre, der på svarlig måde kan tage sig af barnet.

Stk. 3. Har politiet frihedsberøvet et beruset barn under 15 år, skal der hurtigst muligt ske underretning til forældremyndighedens indehaver, de sociale myndigheder eller andre, der på svarlig måde kan tage sig af barnet.

Stk. 4. Anbringes et barn i alderen 15 til og med 17 år i detentionen, skal politiet rette henvendelse til hjemmet med henblik på at underrette om detentionsanbringelsen.

§ 13. Træffes et barn i andre tilfælde end nævnt i §§ 10 og 11 under forhold, som indebærer fare for barnets sikkerhed eller sundhed, skal politiet tage sig af barnet. Er der mistanke om, at barnet er sygt eller har pådraget sig skader af ikke ringe omfang, skal barnet straks undersøges af en læge.

Stk. 2. Politiet kan besigtige et barns legeme, undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, i barnets besiddelse samt skaffe sig adgang til et ikke frit tilgængeligt sted uden retskendelse med henblik på

- 1) at vurdere faren for barnet,
- 2) at afværge faren for barnet eller
- 3) at fastlægge barnets identitet.

Stk. 3. Med henblik på at afværge faren for barnet kan politiet foretage indgreb over for bar-

net, herunder udstede påbud og fratage barnet genstande.

Stk. 4. Findes mindre indgribende midler som nævnt i stk. 2 og 3 ikke tilstrækkelige for at afværge faren for barnet, kan barnet om nødvendigt frihedsberøves med henblik på overgivelse til forældremyndighedens indehaver, de sociale myndigheder eller andre, der på forsvarlig vis er i stand til at tage sig af barnet. Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 6 timer.

Kapitel 4

Politiets anvendelse af magt Almindelige bestemmelser

§ 14. Bestemmelserne i dette kapitel gælder for politiets magtanvendelse såvel inden for som uden for strafferetsplejen.

§ 15. Politiet må anvende magt

- 1) med henblik på at forebygge og afværge fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed,
- 2) med henblik på at kontrollere, om nogen besidder eller bærer våben,
- 3) med henblik på at bringe strafbar virksomhed til ophør eller i forbindelse med efterforskning og forfølgning af strafbare forhold,
- 4) som led i bistand til andre myndigheder,
- 5) som led i udførelse af kontrol- og tilsynsopgaver samt
- 6) med henblik på at vurdere, om et barn eller en beruset, syg eller hjælpeløs person befinder sig i fare.

§ 16. Politiets magtanvendelse skal være nødvendig og forsvarlig og må alene ske med midler og i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet. Det skal indgå i vurderingen af forsvarligheden, om magtanvendelsen indebærer risiko for, at udenforstående kan komme til skade.

Stk. 2. Magt skal anvendes så skånsomt, som omstændighederne tillader, og således at eventuelle skader begrænses til et minimum.

Særlige bestemmelser om visse magtmidler

§ 17. Skydevåben må kun anvendes med henblik på

- 1) at afværge et påbegyndt eller overhængende farligt angreb på person,
- 2) at afværge overhængende fare i øvrigt for personers liv eller for, at personer pådrager sig alvorlige helbredsskader,
- 3) at afværge et påbegyndt eller overhængende farligt angreb på samfundsvigtige institutioner, virksomheder eller anlæg,
- 4) at sikre pågribelsen af personer, der har eller med rimelig grund mistænkes for at have påbegyndt eller gennemført et farligt angreb på person, medmindre der ikke skønnes at være risiko for, at den pågældende på ny vil gøre sig skyldig i et sådant angreb,
- 5) at sikre pågribelsen af personer, der har eller med rimelig grund mistænkes for at have påbegyndt eller gennemført et farligt angreb på samfundsvigtige institutioner, virksomheder eller anlæg, eller
- 6) at sikre pågribelsen af personer, der har eller med rimelig grund mistænkes for at have begået alvorlige forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed, mod statsforfatningen eller de øverste statsmyndigheder.

Stk. 2. Før politiet afgiver skud, der indebærer risiko for skade på person, skal det så vidt muligt først ved advarselsråb og dernæst ved varselskud tilkendes gives vedkommende, at politiet har til hensigt at skyde, hvis ikke politiets påbud efterkommes. Det skal endvidere så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet.

Stk. 3. Er der nærliggende risiko for, at udenforstående kan blive ramt, må der kun skydes i yderste nødsfald.

Stk. 4. En polititjenestemand, der er under direkte kommando, må kun anvende skydevåben efter ordre fra en leder, medmindre der foreligger en situation som nævnt i stk. 1, nr. 1 eller nr. 2.

Stk. 5. Har politiets skudafgivelse medført skade på person, skal den pågældende straks undersøges af en læge.

§ 18. Stav må kun anvendes med henblik på

- 1) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på person,
- 2) at afværge overhængende fare i øvrigt for personers liv eller helbred,
- 3) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på samfundsvigtige institutioner, virksomheder eller anlæg,

- 4) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på ejendom,
- 5) at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv modstand, eller
- 6) at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres passiv modstand, såfremt tjenestehandlingens gennemførelse skønnes uopsættelig og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet.

Stk. 2. Før stav tages i brug med henblik på rydning af gader, bygninger m.v. for et større antal personer, skal det så vidt muligt tilkendes gives vedkommende, at politiet har til hensigt at bruge stav, hvis politiets påbud ikke efterkommes. Det skal endvidere så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet.

Stk. 3. Har politiets brug af stav mod person medført skade, skal den pågældende straks undersøges af en læge, medmindre det skønnes åbenbart ubetænkeligt at undlade lægeundersøgelse.

§ 19. Hunde må kun anvendes med henblik på

- 1) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på person,
- 2) at afværge overhængende fare i øvrigt for personers liv eller helbred,
- 3) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på samfundsvigtige institutioner, virksomheder eller anlæg,
- 4) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på ejendom,
- 5) at sikre pågribelse af personer,
- 6) at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv modstand, eller
- 7) at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres passiv modstand, såfremt tjenestehandlingens gennemførelse skønnes uopsættelig og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet.

Stk. 2. Før hund tages i brug mod person, skal det så vidt muligt tilkendes gives vedkommende, at politiet har til hensigt at bruge hund, hvis ikke politiets påbud efterkommes. Det skal endvidere så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet.

Stk. 3. Har politiets brug af hund mod person medført skade, skal den pågældende straks un-

dersøges af en læge, medmindre det skønnes åbenbart ubetænkeligt at undlade lægeundersøgelse.

§ 20. Gas må kun anvendes med henblik på

- 1) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på person,
- 2) at afværge overhængende fare i øvrigt for personers liv eller helbred,
- 3) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på samfundsvigtige institutioner, virksomheder eller anlæg,
- 4) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på ejendom eller
- 5) at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv eller passiv modstand.

Stk. 2. Før gas tages i brug mod person, skal det så vidt muligt tilkendegives vedkommende, at politiet har til hensigt at bruge gas, hvis ikke politiets påbud efterkommes. Det skal endvidere så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet.

Stk. 3. Har politiets brug af gas mod person medført gener, der skønnes at kræve lægehjælp, skal den pågældende straks undersøges af en læge.

§ 21. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om politiets anvendelse af skydevåben, stav, hund og gas.

Stk. 2. Justitsministeren kan i øvrigt fastsætte nærmere regler om politiets anvendelse af magt.

Kapitel 5

Politiets selvhjælps handlinger

§ 22. Politiet kan lade foranstaltninger udføre, når

- 1) den ansvarlige har undladt at efterkomme påbud udstedt i medfør af denne lov eller regler udstedt med hjemmel i loven og den ansvarlige er gjort bekendt med, at undladelser af at efterkomme påbuddet kan få denne følge, eller
- 2) øjeblikkelig indgriben er nødvendig til beskyttelse af enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed eller for at undgå betydelige forstyrrelser af den offentlige orden.

Stk. 2. Den ansvarlige er forpligtet til at dække politiets udgifter i forbindelse med foranstaltninger udført i medfør af stk. 1. Der er udpantningsret for disse udgifter.

Kapitel 6

Bemyndigelsesbestemmelser

§ 23. Justitsministeren fastsætter regler om sikring af den offentlige orden samt beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, forebyggelse af fare eller ulempe for færdslen, dyr på offentligt sted, offentlige anlæg, husnumre og opslag, erhvervsvirksomhed på veje, offentlige forlystelser, renholdelse af veje m.v.

Stk. 2. De i medfør af stk. 1 fastsatte bestemmelser kan indeholde regler om, at politimesteren (politidirektøren) kan udstede midlertidige påbud eller forbud med henblik på at forebygge fare for den offentlige orden eller enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Stk. 3. Det kan i regler fastsat i medfør af stk. 1 og 2 fastsættes, at overtrædelse af reglerne eller overtrædelse eller manglende efterkommelse af påbud eller forbud udstedt i medfør af sådanne regler straffes med bøde. Det kan endvidere fastsættes, at der ved overtrædelser begået af selskaber m.v. (juridiske personer) kan pålægges selskabet m.v. strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 24. Justitsministeren kan for hver af landets politikredse fastsætte en politivedtægt, hvis særlige lokale forhold tilsiger det.

Stk. 2. Forslag til en politivedtægt udarbejdes af politimesteren (politidirektøren) efter drøftelse med den eller de berørte kommuner.

Stk. 3. En politivedtægt kan indeholde bestemmelser om sikring af den offentlige orden, bestemmelser om beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed samt bestemmelser om udstedelse af midlertidige forbud eller påbud.

Stk. 4. Det kan i en politivedtægt fastsættes, at overtrædelse af vedtægtens bestemmelser eller overtrædelse eller manglende efterkommelse af påbud eller forbud udstedt i medfør af vedtægten straffes med bøde. Det kan endvidere fastsættes, at der ved overtrædelser begået af selskaber m.v. (juridiske personer) kan pålægges selskabet m.v. strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 5. Politivedtægter offentliggøres i Lovtidende.

Kapitel 7

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 25. Loven træder i kraft den 1. august 2004.

§ 26. Lov af 11. februar 1863 angaaende Omordning af Kjøbenhavns politi m.v. og lov nr. 21 af 4. februar 1871 indeholdende Bestemmelser om Politiet uden for Kjøbenhavn ophæves.

Stk. 2. De i medfør af de i stk. 1 nævnte love udstedte politivedtægter forbliver i kraft indtil den 1. juli 2005.

§ 27. I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgø-

relse nr. 815 af 30. september 2003, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 352 af 19. maj 2004, ophæves § 108.

§ 28. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Givet på Christiansborg Slot, den 9. juni 2004

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/ Lene Espersen

Bilag 16

Rundskrivelse fra Rigspolitichefen af 4.8.2004 om det ledelsesmæssige ansvar i situationer, hvor politikredse assisterer hinanden

Rundskrivelse

Det ledelsesmæssige ansvar i situationer, hvor politikredse assisterer hinanden

Informationsejer
Rigspolitiet, Politiafd.
 Dato (første udgivelse)
4. august 2004
 Kontakt
Politiafdelingen
 Jour.nr.
2003-1052-7

På baggrund af en konkret politiklagenævns sag har Rigsadvokaten anmodet Rigspolitichefen om at overveje spørgsmålet om placering af det ledelsesmæssige ansvar i situationer, hvor en politikreds assisterer en anden.

Efter drøftelser mellem bl.a. Rigspolitiet, Foreningen af Politimestre, Foreningen af Politiledere samt Politiforbundet i Danmark fastsættes herved følgende vejledende retningslinjer:

1. Generelt

Beslutning om iværksættelse af politimæssige foranstaltninger træffes som udgangspunkt af den politikreds, hvor foranstaltningen gennemføres. Den pågældende politikreds har ligeledes ansvaret for foranstaltningens gennemførelse.

2. Fortsat gennemførelse af politimæssige foranstaltninger

Såfremt en politimæssig foranstaltning fortsættes i en anden politikreds, bør denne politikreds så vidt muligt underrettes herom, medmindre tungtvejende grunde, herunder væsentlige hensyn til efterforskningen, taler afgørende imod en sådan underretning. Politikredsen, hvor den fortsatte gennemførelse af en politimæssig foranstaltning finder sted, kan i fornødent omfang give konkrete anvisninger med henblik på foranstaltningens fortsatte gennemførelse. Overførsel af ansvaret for foranstaltningens gennemførelse forudsætter imidlertid en udtrykkelig aftale mellem de berørte politikredse.

3. Politimæssige foranstaltninger som led i en strafferetlig efterforskning

Den politikreds, der gennemfører en strafferetlig efterforskning, har ansvaret for efterforskningen og beslutningen om iværksættelse af politimæssige foranstaltninger i forbindelse hermed. Dette indebærer bl.a., at den efterforskende politikreds har ansvaret for, at spørgsmålet om lovligheden af straffeprocessuelle tvangsindgreb om nødvendigt forelægges for retten, og at den efterforskende politikreds som udgangspunkt har ansvaret for indgrebsets gennemførelse. Dette gælder tillige i situationer, hvor foranstaltningen gennemføres i en anden politikreds. I disse situationer bør der imidlertid så vidt muligt ske forudgående underretning af den pågældende politikreds om foranstaltningens gennemførelse, således at politikredsen om nødvendigt kan give konkrete anvisninger med henblik på gennemførelsen. Underretning kan undlades, hvis tungtvejende grunde, herunder væsentlige hensyn til efterforskningen, taler afgørende imod en sådan underretning. Overførsel af ansvaret for foranstaltningens gennemførelse forudsætter en udtrykkelig aftale mellem de berørte politikredse.

4. Iværksættelse af politimæssige foranstaltninger efter begæring

I det omfang politimæssige foranstaltninger iværksættes af en politikreds på begæring fra en anden politikreds, har den begærende politikreds ansvaret for beslutningen om iværksættelse af politimæssige foranstaltninger, herunder at spørgsmålet om lovigheden af eventuelle straffeprocessuelle tvangsindgreb om nødvendigt forelægges for retten, mens den udførende politikreds har ansvaret for foranstaltningernes gennemførelse.

5. Bistand med henblik på gennemførelse af politimæssige foranstaltninger

I tilfælde, hvor en politikreds modtager bistand fra en eller flere andre politikredse med henblik på gennemførelsen af politimæssige foranstaltninger, påhviler det overordnede ansvar for foranstaltningernes gennemførelse fortsat den anmodende politikreds. Overførelse af ansvaret for foranstaltningernes gennemførelse forudsætter en udtrykkelig aftale mellem de berørte politikredse.

6. Overførelse af ansvaret for politimæssige foranstaltninger

Aftale om overførelse af ansvaret for gennemførelsen af politimæssige foranstaltninger træffes af chargeret personale, og der skal i fornødent omfang gøres skriftligt notat om aftalens indhold. Ved overførelse af ansvaret for gennemførelsen af politimæssige foranstaltninger videregives alle relevante og nødvendige oplysninger med henblik på foranstaltningernes gennemførelse til den ansvarlige politikreds.

7. Underretning om gennemførelse af politimæssige foranstaltninger

Underretning om – den efter omstændighederne fortsatte – gennemførelse af politimæssige foranstaltninger i en anden politikreds ledsages af alle relevante oplysninger til brug for politikredsens vurdering af, om der med henblik på gennemførelsen bør gives konkrete anvisninger, herunder om iagttagelse af særlige forholdsregler. Hvis den underrettede politikreds finder anledning til at give konkrete anvisninger, herunder om iagttagelse af særlige forholdsregler, med henblik på foranstaltningernes gennemførelse, underrettes den ansvarlige politikreds straks herom.

8. Andre forhold

Ovenstående retningslinjer berører ikke de nærmere bestemmelser om bistandsydelse m.v. mellem politikredse, der er fastsat i Rigspolitichefens kundgørelse B, nr. 1.

Med venlig hilsen

Torsten Hesselbjerg

Bilag 17

Bekendtgørelse nr. 978 af 21.9.2004 om politiets anvendelse af visse magtmidler m.v.

Bekendtgørelse nr. 978 af 21. september 2004

Bekendtgørelse om politiets anvendelse af visse magtmidler m.v.

I medfør af § 21, stk. 1 og 2, i lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed fastsættes:

Kapitel 1

Generelle bestemmelser om politiets magtanvendelse

§ 1. Politiet må i medfør af politilovens § 15 anvende magt

- 1) med henblik på at forebygge og afværge fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed,
- 2) med henblik på at kontrollere, om nogen besidder eller bærer våben,
- 3) med henblik på at bringe strafbar virksomhed til ophør eller i forbindelse med efterforskning og forfølgning af strafbare forhold,
- 4) som led i bistand til andre myndigheder,
- 5) som led i udførelse af kontrol- og tilsynsopgaver, samt
- 6) med henblik på at vurdere, om et barn eller en beruset, syg eller hjælpeløs person, befinder sig i fare.

§ 2. Politiets magtanvendelse skal i medfør af politilovens § 16, stk. 1, være nødvendig og forsvarelig og må alene ske med midler og i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet. Det skal indgå i vurderingen af forsvareligheden, om magtanvendelsen indebærer risiko for, at udenforstående kan komme til skade.

Stk. 2. Magt skal anvendes så skånsomt, som omstændighederne tillader, og således at eventu-

elle skader begrænses til et minimum, jf. politilovens § 16, stk. 2.

Kapitel 2

Anvendelse af visse magtmidler

§ 3. Reglerne om anvendelse af de i §§ 4, 10, 15 og 21 nævnte magtmidler gælder enhver brug af de pågældende magtmidler, herunder faktisk anvendelse samt advarsler og andre tilkendegivelser om anvendelse heraf.

Anvendelse af skydevåben

§ 4. Skydevåben må i medfør af politilovens § 17, stk. 1, kun anvendes med henblik på

- 1) at afværge et påbegyndt eller overhængende farligt angreb på person,
- 2) at afværge overhængende fare i øvrigt for personers liv eller for, at personer pådrager sig alvorlige helbredsskader,
- 3) at afværge et påbegyndt eller overhængende farligt angreb på samfunds vigtige institutioner, virksomheder eller anlæg,
- 4) at sikre pågribelsen af personer, der har eller med rimelig grund mistænkes for at have påbegyndt eller gennemført et farligt angreb på person, medmindre der ikke skønnes at være risiko for, at den pågældende på ny vil gøre sig skyldig i et sådant angreb,
- 5) at sikre pågribelsen af personer, der har eller med rimelig grund mistænkes for at have påbegyndt eller gennemført et farligt angreb på samfunds vigtige institutioner, virksomheder eller anlæg, eller

- 6) at sikre pågribelsen af personer, der har eller med rimelig grund mistænkes for at have begået alvorlige forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed, mod statsforfatningen eller de øverste statsmyndigheder.
- 4) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på ejendom,
- 5) at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv modstand, eller

§ 5. Før politiet afgiver skud, der indebærer risiko for skade på person, skal det så vidt muligt først ved advarselsråb og dernæst ved varselskud tilkendegives vedkommende, at politiet har til hensigt at skyde, hvis ikke politiets påbud efterkommes, jf. politilovens § 17, stk. 2. Det skal endvidere så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet.

§ 6. Varselskud skal afgives, så de i den foreliggende situation ikke udgør en nærliggende fare for andre og skal derfor, hvis det sker under åben himmel, som udgangspunkt afgives lige op i luften.

§ 7. Skud mod person skal afgives, således at følgeskader søges begrænset til et minimum, og på en sådan måde, at skuddene i den foreliggende situation ikke udgør en nærliggende risiko for andre.

Stk. 2. Er der nærliggende risiko for, at udenforstående kan blive ramt, må der kun skydes i yderste nødstilfælde.

§ 8. En polititjenestemand, der er under direkte kommando, må kun anvende skydevåben efter ordre fra en leder, medmindre der foreligger en situation som nævnt i § 4, nr. 1 eller 2, jf. herved politilovens § 17, stk. 4.

Stk. 2. Rigspolitichefen fastsætter nærmere regler om ordregivning vedrørende anvendelse af skydevåben i tilfælde, hvor en polititjenestemand er under direkte kommando.

§ 9. Har politiets skudafgivelse medført skade på person, skal den pågældende straks undersøges af en læge, jf. politilovens § 17, stk. 5.

Anvendelse af stav

§ 10. Politiet må i medfør af politilovens § 18, stk. 1, kun anvende stav med henblik på

- 1) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på person,
- 2) at afværge overhængende fare i øvrigt for personers liv eller helbred,
- 3) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på samfundsvigtige institutioner, virksomheder eller anlæg,

- 6) at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres passiv modstand, såfremt tjenestehandlingens gennemførelse skønnes uopsættelig og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet.

§ 11. Før stav tages i brug med henblik på rydning af gader, bygninger mv. for et større antal personer, skal det så vidt muligt tilkendegives vedkommende, at politiet har til hensigt at bruge stav, hvis politiets påbud ikke efterkommes, jf. politilovens § 18, stk. 2. Det skal endvidere så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet.

§ 12. Staven skal anvendes med besindighed for ikke at påføre nogen større overlast end nødvendigt.

Stk. 2. Staven må kun rettes mod arme, ben, ryg og sæde.

Stk. 3. Staven må ikke rettes mod hoved, hals, nakke, kraveben, bryst, mave, nyrer, skridt eller rygsøjle.

Stk. 4. Staven må ikke bruges til stød.

Stk. 5. Det bør i videst muligt omfang undgås at anvende staven mod knæ, albuer og andre led.

§ 13. Har politiets brug af stav mod person medført skade, skal den pågældende straks undersøges af en læge, medmindre det skønnes åbenbart ubetænkeligt at undlade lægeundersøgelse, jf. politilovens § 18, stk. 3.

§ 14. Polititjenestemænd under samlet kommando må kun bruge stavene efter direkte ordre, medmindre der foreligger en situation som nævnt i § 10, nr. 1 og 2.

Brug af hund til magtanvendelse

§ 15. Politiet må i medfør af politilovens § 19, stk. 1, kun anvende hunde med henblik på

- 1) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på person,
- 2) at afværge overhængende fare i øvrigt for personers liv eller helbred,
- 3) afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på samfundsvigtige institutioner, virksomheder eller anlæg,

- 4) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på ejendom,
- 5) at sikre pågribelse af personer,
- 6) at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv modstand, eller
- 7) at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres passiv modstand, såfremt tjenestehandlingens gennemførelse skønnes uopsættelig, og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet.

§ 16. Før hund tages i brug, skal det så vidt muligt tilkendegives vedkommende, at politiet har til hensigt at bruge hund, hvis ikke politiets påbud efterkommes, jf. politilovens § 19, stk. 2. Det skal endvidere så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet.

§ 17. Hund skal anvendes med besindighed, varsomhed og størst mulig skånsomhed. Anvendelsen skal straks bringes til ophør, når politiets påbud er efterkommet.

§ 18. Har politiets brug af hund mod person medført skade, skal den pågældende straks undersøges af en læge, medmindre det skønnes åbenbart ubetænkeligt at undlade lægeundersøgelse, jf. politilovens § 19, stk. 3.

§ 19. En polititjenestemand, der er under direkte kommando, må kun bruge hund efter ordre fra en leder, medmindre der foreligger en situation som nævnt i § 15, nr. 1-2.

§ 20. Beslutning om eventuel anvendelse af hund til rydning af gader, bygninger mv. for et større antal personer skal forudgående forelægges for politikredsens ledelse.

Stk. 2. Inden rydning effektueres, skal det så vidt muligt flere gange og via megafon tilkendegives vedkommende personer, at politiet har til hensigt at bruge hund, hvis ikke politiets påbud efterkommes. Benyttes hund derefter, skal det umiddelbart forinden tydeligt tilkendegives, at hund nu vil blive anvendt.

Stk. 3. Rydninger gennemføres med hunden tilkoblet føreline. Hunden føres frem med den efter forholdene kortest mulige føreline.

Stk. 4. I forbindelse med forberedte rydninger, hvor der alene ydes passiv modstand for at forhindre gennemførelsen af politiets lovlige på-

bud, må førelinen, hvormed hunden føres frem, højst være 1,5 meter lang.

Anvendelse af gas

§ 21. Gas må i medfør af politilovens § 20, stk. 1, kun anvendes med henblik på at

- 1) afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på person,
- 2) afværge overhængende fare i øvrigt for personers liv eller helbred,
- 3) afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på samfunds vigtige institutioner, virksomheder eller anlæg,
- 4) afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på ejendom, eller
- 5) sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv eller passiv modstand.

§ 22. Før gas tages i brug mod person, skal det så vidt muligt tilkendegives vedkommende, at politiet har til hensigt at bruge gas, hvis ikke politiets påbud efterkommes, jf. politilovens § 20, stk. 2. Det skal endvidere så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet.

§ 23. Ved vurderingen af om og i givet fald hvordan gas skal anvendes, skal politiet tage hensyn til omfanget af eventuelle gener, som for udenforstående vil være forbundet med at anvende gas. Ved denne vurdering skal det bl.a. indgå, om den påtænkte anvendelse af gas vil skulle finde sted i et tættere bebygget område eller nær daginstitutioner, skoler, plejehjem eller lignende. Der skal endvidere ved vurderingen tages hensyn til, hvordan vejr- og vindforholdene vil påvirke anvendelsen af gas.

Stk. 2. Personer, der udsættes for gas, skal have mulighed for at søge væk fra gasbelagte lokaler eller områder, og generne for udenforstående skal søges begrænset mest muligt.

Stk. 3. Politiet skal udvise tilbageholdenhed med at anvende gas over for personer, der befinder sig indendørs. Der skal navnlig tages hensyn til antallet af tilstedeværende personer, samt om det på grund af dårlige adgangsforhold vil være vanskeligt for de pågældende at komme væk fra stedet.

§ 24. Efter enhver anvendelse af gas skal politiet sørge for fornøden oprydning og udluftning.

Stk. 2. Har politiets brug af gas mod en person medført gener, der skønnes at kræve lægehjælp, skal den pågældende straks undersøges af en læge, jf. politilovens § 20, stk. 3.

§ 25. Politiet må kun anvende gas af typer, som er godkendt af Rigspolitchefen.

Stk. 2. Politiets anvendelse af gas skal i øvrigt ske i overensstemmelse med de af Rigspolitchefen fastsatte retningslinier for brugen af den pågældende gastype og det relevante gasmateriel.

Kapitel 3

Indberetning mv.

§ 26. Rigspolitchefen kan fastsætte regler om

indberetning om anvendelse af de i §§ 4, 10, 15 og 21 nævnte magtmidler.

Kapitel 4

Uddannelse og øvelser

§ 27. Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse for politiets brug af magtmidler, der udelukkende finder sted i uddannelses- eller øvelsesmæssigt øjemed.

Kapitel 5

Ikrafttræden

§ 28. Bekendtgørelsen træder i kraft den 15. oktober 2004.

Justitsministeriet, den 21. september 2004

LENE ESPERSEN

/ Mette Lyster Knudsen

Bilag 18

Bekendtgørelse nr. 1430 af 11.12.2007 om ændring af bekendtgørelse om politiets anvendelse af visse magtmidler m.v.

11. december 2007.

10093

Nr. 1430.

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om politiets anvendelse af visse magtmidler m.v.

§ 1

I bekendtgørelse nr. 978 af 21. september 2004 om politiets anvendelse af visse magtmidler m.v. foretages følgende ændringer:

1. I § 3 ændres » og 21« til: », 21 og 25 a«.
2. Efter § 25 indsættes:

»Anvendelse af peberspray

§ 25 a. Politiet må kun anvende peberspray med henblik på

- 1) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på person,
- 2) at afværge overhængende fare i øvrigt for personers liv eller helbred,
- 3) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på samfundsvigtige institutioner, virksomheder eller anlæg,
- 4) at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på ejendom,
- 5) at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv modstand, eller
- 6) at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres passiv modstand, såfremt tjenestehandlingens gennemførelse skønnes uopsættelig, og anden og mindre

indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet.

§ 25 b. Før peberspray tages i brug mod person, skal det så vidt muligt tilkendegives vedkommende, at politiet har til hensigt af bruge peberspray, hvis ikke politiets påbud efterkommes. Det skal endvidere så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet.

§ 25 c. Efter anvendelse af peberspray skal politiet så vidt muligt og i fornødent omfang tilbyde at afhjælpe gener forårsaget af, at en person har været eksponeret for peberspray.

Stk. 2. Har politiets brug af peberspray mod person medført gener, der skønnes at kræve lægehjælp, skal den pågældende straks undersøges af en læge.

§ 25 d. Politiet må kun anvende peberspray af typer, som er godkendt af Rigspolitichefen.«.

3. I § 26 ændres » og 21« til: », 21 og 25 a«.

§ 2

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2008.

Justitsministeriet, den 11. december 2007

LENE ESPERSEN

/ Barbara Bertelsen

Bilag 19

**Skrivelse fra Justitsministeriet til politi og anklagemyndighed af 10.1.2005
vedrørende indberetning af dødsfald og alvorligere selvmordsforsøg i
politiets venterum**

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

Cirkulæreskrivelse til politi og anklagemyndighed

Dato: **10 JAN. 2005**
Kontor: Færdselskontoret
Sagsbeh.: Nina Grønbeck Ringsted
Sagsnr.: 2004-11171/1-0003
Dok.: NGR20981

Indberetning af dødsfald og alvorligere selvmordsforsøg i politiets venterum

Ved cirkulæreskrivelse af 27. marts 1995 har Justitsministeriet henledt opmærksomheden på, at ethvert tilfælde af dødsfald under detentionsophold skal indberettes til ministeriet og eventuelt tillige til Rigspolitichefen eller Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. herved Politimesterforeningens cirkulæreskrivelse af 2. februar 1984 (RISSKR 1978-1995).

Endvidere anmodede Justitsministeriet ved cirkulæreskrivelse af 1. oktober 2003 om tillige at modtage indberetning om alvorligere selvmordsforsøg under detentionsophold på baggrund af en henvendelse fra Folketingets Ombudsmand.

Folketingets Ombudsmand har for nylig anmodet om at modtage indberetninger om tilsvarende episoder i politiets venterum.

På den baggrund skal Justitsministeriet anmode om også at modtage oplysninger om dødsfald og alvorligere selvmordsforsøg i politiets venterum.

Med venlig hilsen

Michael Højer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon: 33 92 33 40
Telefax: 33 93 35 10

E-post: jm@m.dk
Internet: <http://www.jm.dk>

Bilag 20

Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 31.3.2006 om vederlæggelse af formænd for og medlemmer af politiklagenævn

Justitsministeriet
Administrationsafdelingen

Til anklagemyndigheden og
politiklagenævne samt
Advokatrådet

Dato: 31. marts 2006
Kontor: Budget- og Planlægnings-
kontoret
Sagsnr.: 2005-020-0048
Dok.: KAB40236

Cirkulæreskrivelse om vederlæggelse af formænd for og medlemmer af politiklagenævn

I medfør af § 1021, stk. 9, i lov om retternes pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 910 af 27. september 2005, samt i medfør af § 25, stk. 8, i lov nr. 905 af 16. december 1998 om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland, fastsættes følgende:

1. Vederlæggelse af formænd

1.1 Advokater, der varetager hvervet som formand for et politiklagenævn, ydes et vederlag på 3.375 kr. + moms pr. afsluttet sag. Vederlaget omfatter alt arbejde med sagen, herunder sekretariatsudgifter m.v.

Ved en sag forstås som udgangspunkt en klage eller en anmeldelse, der af statsadvokaten og i Grønland af politimesteren videresendes til politiklagenævnet i medfør af retsplejelovens § 1021a og i Grønland i medfør af § 26 i lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland. Flere klager eller anmeldelser, der behandles samlet i politiklagenævnet, bør normalt betragtes som én sag.

1.2 For "notitissager", dvs. frafaldne klager der forelægges politiklagenævnet til orientering, ydes et vederlag på 1.350 kr. + moms pr. afsluttet sag.

1.3 For "genoptagelsessager" ydes et vederlag svarende til det i pkt. 1.2 nævnte.

Ved en genoptagelsessag forstås som udgangspunkt en sag, der på grund af nye fremkomne oplysninger kræver en ny udtalelse fra politiklagenævnet på et tidspunkt, hvor politiklagenævnet

har tiltrådt statsadvokatens forslag til sagens afgørelse, eller hvor statsadvokaten har truffet en afgørelse stridende mod politiklagenævnets indstilling.

1.4 I sager omfattet af pkt. 1.1 og pkt. 1.3, der indebærer en helt ekstraordinær arbejdsbyrde, kan eventuelt udbetales et højere vederlag. Begæring om forhøjet vederlag indgives til Advokatrådet med henblik på eventuel forelæggelse for Justitsministeriet.

1.5 Den advokat, der varetager hvervet som landsformand for politiklagenævnene, ydes herudover et årligt vederlag på 90.000 kr. + moms, der udbetales kvartalsvis bagud.

2. Vederlæggelse af medlemmer

Medlemmer af politiklagenævn vederlægges med et grundbeløb på 475 kr. pr. sag (oktober 1997-niveau). Grundbeløbet procentreguleres efter lønjusteringsaftalens regler og udgør pr. 1. april 2006 567,21 kr. pr. afsluttet sag.

3. Anden godtgørelse

3.1 For deltagelse i politiklagenævnenes møder med henblik på drøftelse af generelle problemstillinger m.v. ydes vederlag svarende til to afsluttede sager, jf. hhv. pkt. 1.1 og pkt. 2.

3.2 Der ydes godtgørelse for befordringsudgifter efter de regler, der gælder for tjenestemænd.

For kørsel i eget køretøj udbetales lav sats.

3.3 Tilsvarende ydes godtgørelse for merudgifter under tjenesterejser efter de regler, der gælder for tjenestemænd.

4. Praktisk fremgangsmåde

Formændene for politiklagenævne indsender senest efter hvert kvartal til den regionale statsadvokat og i Grønland til politimesteren en opgørelse over antal afsluttede sager fordelt på formand, medlemmer og eventuelle suppleanter.

Endvidere vedlægges fornøden dokumentation for anden godtgørelse, jf. pkt. 3, forsynet med formandens attestation.

Statsadvokaten og i Grønland politimesteren godkender og videresender opgørelse samt dokumentation til Rigspolitichefen med henblik på anvisning.

5. Ikrafttræden m.v.

Cirkulæreskrivelsen træder i kraft den 1. april 2006 og gælder for sager, der modtages i politiklagenævne den 1. april 2006 og senere.

Samtidig ophæves Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 14. juli 2000 om vederlæggelse af formænd for og medlemmer af politiklagenævne.

Lene Espersen / Lennart Lindblom

Bilag 21

Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1420 af 13.12.2006 om ændring af bekendtgørelse om fordeling af forretningerne mellem statsadvokaterne

Nr. 1420.

10474

13. december 2006.

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om fordelingen af forretningerne mellem statsadvokaterne

§ 1

I bekendtgørelse nr. 1146 af 13. december 2002 om fordelingen af forretningerne mellem statsadvokaterne foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Fordelingen af forretningerne mellem de regionale statsadvokater er følgende:

- 1) *Statsadvokaten for Nord- og Østjylland* varetager i Vestre landsretskreds forretningerne vedrørende Nordjyllands Politi og Østjyllands Politi. Embedskontoret for statsadvokaten for Nord- og Østjylland er i Aalborg.
- 2) *Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland* varetager i Vestre landsretskreds forretningerne vedrørende Midt- og Vestjyllands Politi samt Sydøstjyllands Politi. Embedskontoret for statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland er i Viborg.
- 3) *Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland* varetager i Østre landsretskreds forretningerne vedrørende Fyns Politi og i Vestre landsretskreds forretningerne vedrørende Syd- og Sønderjyllands Politi. Embedskontoret for statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland er i Sønderborg.

- 4) *Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster* varetager i Østre landsretskreds forretningerne vedrørende Midt- og Vestsjællands Politi samt Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi. Embedskontoret for statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster er i København.
- 5) *Statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn* varetager i Østre landsretskreds forretningerne vedrørende Nordsjællands Politi og Københavns Vestegns Politi. Embedskontoret for statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn er i København.
- 6) *Statsadvokaten for København og Bornholm* varetager i Østre landsretskreds forretningerne vedrørende Københavns Politi og Bornholms Politi. Embedskontoret for statsadvokaten for København og Bornholm er i København.«

§ 2

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2007.

Justitsministeriet, den 13. december 2006

LENE ESPERSEN

/ Lene Volke Roesen

RIGSADVOKATEN

RIGSPOLITICHEFEN

27. januar 2003

NOTAT

om en række spørgsmål vedrørende behandlingen af strafferetlige og tjenstlige sager mod polititjenestemænd.

1. Polititjenestemænds retsstilling i forbindelse med tjenstlige og strafferetlige undersøgelser er en problemstilling, som har påkaldt sig stigende opmærksomhed gennem de seneste 10 år. Rigsadvokatens undersøgelse af urolighederne på Nørrebro den 18. – 19. maj 1993 og sigtelserne mod tre polititjenestemænd for strafbart forhold i forbindelse hermed satte fokus på problemstillingen. Det medførte, at Justitsministeriets Centrale Samarbejdsudvalg for Politiet på et møde den 12. august 1994 drøftede problemstillingen og besluttede at nedsætte et underudvalg, som fik til opgave:

- at beskrive polititjenestemænds retsstilling i forbindelse med afgivelse af redegørelser, forklaringer m.v. om forhold vedrørende tjenesten
- at vurdere, hvorvidt den beskrevne retstilstand rummer særlige problemer ud fra den forudsætning, at polititjenestemænd skal have samme retsstilling som andre offentligt ansatte, og
- at undersøge, på hvilken måde det fremover kan sikres, at også den lokale ledelse såvel som den enkelte polititjenestemand er tilstrækkeligt opmærksom på retstilstanden.

Underudvalget afgav den 2. februar 1995 sin rapport – "den røde betænkning" - til samarbejdsudvalget. Rapporten har titlen: "Polititjenestemænds retsstilling i forbindelse med tjenstlige undersøgelser m.v." Rapporten indeholder 1) en beskrivelse af den gældende retstilstand på området, 2) en oversigt over de typiske klagesituationer samt tjenestetstedets forpligtelser i forbindelse med behandling af klager over politipersonalet, 3) udvalgets overvejelser og hovedsynspunkter i relation til spørgsmålet om polititjenestemænds retsstilling ved tjenstlige undersøgelser og 4) udvalgets anbefalinger. Oversigten over typiske klagesituationer er illustreret ved en række praktiske eksempler.

Samtidig med underudvalgets arbejde overvejede Justitsministeriet at ændre lovgivningen vedrørende behandlingen af klager over politipersonalet m.v. Det skete på baggrund af forslagene i betænkning nr. 1278/94 fra oktober 1994 om behandlingen af klager over politipersonalet. Ved lov nr. 393 af 14. juni 1995 om ændring af retsplejeloven er der vedtaget nye regler om behandlingen af adfærdsklager og straffesager mod politipersonalet. Rigspolitichefen har ligeledes senere bl.a. som følge af anbefalingen i "den røde betænkning" ændret kundgørelsen om behandling af disciplinærsager – se nu kundgørelse I nr. 10 af 14. juli 1999 om disciplinærsagers behandling med tilhørende vejledning.

- 2 -

2. Uanset at der således er sket en betydelig udvikling af reglerne og praksis vedrørende behandlingen af adfærdsklager og straffesager mod politipersonalet, og uanset at betragtningerne i "den røde betænkning", herunder specielt eksemplerne på håndteringen af forskellige praktiske situationer, fortsat er gældende, må det konstateres, at der stadig knytter sig en vis usikkerhed til håndteringen og behandlingen specielt af situationer, hvor de faktiske forhold peger på, at der eventuelt skal/bør indledes en strafferetlig undersøgelse på baggrund af en politiforretning. En konkret sag har endvidere vist, at der både i politikredsledelserne og i anklagemyndigheden er behov for en yderligere analyse og præcisering af retningslinierne for både den ledelsesmæssige og den juridiske håndtering og behandling af disse sager.

3. Der har derfor været nedsat en arbejdsgruppe, som har haft til opgave at belyse disse spørgsmål.

Gruppen har haft følgende sammensætning:

- rigspolitichef Torsten Hesselbjerg, formand
- statsadvokat Erik Merlung, anklagemyndigheden
- politidirektør Hanne Bech Hansen, Københavns politi
- politimester Ole Scharf, Politimesterforeningen
- vicepolitimester Troels Jensen, Politifuldsmægtigforeningen
- vicepolitikommissær Finn Moseholm, PiD
- politiinspektør Jan Richmann Olsen, FAP
- vicerigspolitichef, nu politimester, Henning Dahlfelt
- chefpolitiinspektør Poul Bukh, personaleafdelingen.

Gruppen har holdt 6 møder. Gruppen har opstillet følgende retningslinier for fremgangsmåden ved behandlingen af de forskellige tilfældegrupper:

A. En polititjenestemand mener sig udsat for et strafbart forhold i forbindelse med sin udførelse af tjenesten og ønsker at indgive en anmeldelse mod en borger, f.eks. for trusler, vold eller lign. i forbindelse med en konfrontation med borgeren.

Politikredsen skal forholde sig som ved enhver anden anmeldelse. Der optages rapport efter de almindelige regler. Den polititjenestemand, som ønsker at indgive en anmeldelse, er inhabil i relation til behandlingen af anmeldelsen. Når en polititjenestemand skal afhøres som anmelder (vidne), skal afhøringen foretages af en chargeret polititjenestemand (f.eks. vagthavende) eller af en medarbejder fra en anden politiafdeling (f.eks. kriminalpolitiet). Har polititjenestemanden (anmelderen) indgivet en skriftlig anmeldelse, indgår denne i sagens bilag (anmeldelsen er ikke en politirapport). Polititjenestemandens forklaring til anmeldelsesrapporten eller polititjenestemandens skriftlige anmeldelse indgår i materialet til vurdering af det samlede begivenhedsforløb, herunder af polititjenestemandens adfærd og dispositioner og eventuelle strafferetlige eller disciplinære ansvar.

- 3 -

B. En polititjenestemand anmeldes for strafbart forhold begået i forbindelse med tjenesten.

Anmeldelsen kan enten indgå direkte til statsadvokaten eller til politikredsen.

Det følger af retsplejeloven (kap. 93c), at det er statsadvokaten, som har efterforsknings- og tiltalekompetencen. Indgår anmeldelsen til politidirektøren/politimesteren, skal denne derfor straks skriftligt eller telefonisk underrette statsadvokaten om anmeldelsen. Politidirektøren/politimesteren skal følge statsadvokatens anvisninger i den videre procedure. Det første, der normalt vil ske, er, at statsadvokaten beder politidirektøren/politimesteren om at identificere den begivenhed, som anmeldelsen vedrører, og om at identificere den/de polititjenestemænd, som anmeldelsen vedrører. Dette skal ske snarest muligt. Statsadvokaten afgør, hvordan identifikationen af den anmeldte begivenhed og den/de involverede polititjenestemænd skal ske. Politidirektøren/politimesteren må gennem de informationer, som er til rådighed i politikredsen – her er specielt døgnrapporten vigtig – identificere begivenheden og den/de involverede polititjenestemænd. Skønnes det i den forbindelse nødvendigt at kontakte den/de polititjenestemænd, der eventuelt kan have været involveret i eller have kendskab til begivenheden, drøftes fremgangsmåden med statsadvokaten. Er det nødvendigt at kontakte anmelderen for at få yderligere oplysninger til brug for identifikation af begivenheden og den/de involverede polititjenestemænd, skal spørgsmålet ligeledes forelægges for statsadvokaten.

Statsadvokaten træffer afgørelse om, hvorvidt, hvornår og på hvilken måde underretning af den/de involverede polititjenestemænd skal ske.

C. Adfærdsklager.

Det er statsadvokatens kompetence at behandle adfærdsklager. Modtages klagen af statsadvokaten, beder denne politidirektøren/politimesteren om at identificere begivenheden samt den/de involverede polititjenestemænd og om at underrette den/de indklagede. Hvis oplysningerne allerede fremgår af klagen, underretter statsadvokaten snarest muligt den/de involverede polititjenestemænd om klagen.

Indgives klagen til politidirektøren/politimesteren, identificerer denne begivenheden og den/de involverede polititjenestemænd og fremsender materialet til statsadvokaten. Dette skal ske snarest muligt. Politidirektøren/politimesteren underretter den/de indklagede polititjenestemænd om klagen og fremsendelsen til statsadvokaten.

Notitsbehandling af mindre klager over politiet.

I forarbejderne til de gældende regler er det forudsat, at den praksis, som man fulgte i politikredsen før politiklagenævnsordningens ikrafttræden, hvorefter mange mindre klager blev behandlet forligsmæssigt i politikredsen, skal opretholdes.

Denne behandling kan ske, når følgende betingelser er opfyldt:

- der skal være tale om en mindre adfærdsklage (bagatelsag)

- 4 -

- klagen skal behandles ved en samtale mellem klager og en overordnet polititjenestemand
- samtalen skal finde sted inden for kort tid
- klageren skal erklære sig indforstået med fremgangsmåden for klagens behandling
- klageren skal vejledes om, at han på ethvert tidspunkt under og efter samtalen kan forlange, at sagen overgår til en egentlig politiklagenævnsundersøgelse
- der skal af den overordnede polititjenestemand udarbejdes en notits om forløbet af samtalen. Notitsen fremsendes til statsadvokaten, der sender en genpart af notitsen til politiklagenævnet til orientering.

Formålet med samtalen med klageren er på den ene side at modtage dennes klage og på den anden side at give politiets opfattelse af klagen, dvs. ikke nødvendigvis give den pågældende ret, men dog en forklaring og en eventuel undskyldning, såfremt der er begået fejl.

I forbindelse med en notitsbehandling kan ledelsen anmode den/de involverede polititjenestemænd om mundtligt at give faktiske oplysninger om episoden. De modtagne oplysninger gengives i kort form i notitsen.

Hvis klagen er indsendt til statsadvokaten, afgør statsadvokaten, om klagen kan sendes til politidirektøren/politimesteren til notitsbehandling.

D. Klager over dispositioner og afgørelser inden for strafferetsplejen.

Politidirektøren/politimesteren har efter retsplejeloven kompetence til at træffe afgørelse med klageadgang til statsadvokaten. Hvis klagen over dispositionen indgives til statsadvokaten, sender denne klagen til politidirektøren/politimesteren til afgørelse.

E. Situationer, hvor det ikke umiddelbart kan afgøres, om der er tale om en anmeldelse af formodet strafbart forhold, en adfærdsklage eller en dispositions-sag, eller hvor flere elementer er indeholdt i samme klage.

Statsadvokaten skal hurtigst muligt afgøre spørgsmålet om, hvordan henvendelsen skal forstås. Modtages henvendelsen af politidirektøren/politimesteren, afgiver denne indstilling herom til statsadvokaten.

Når sagens karakter i øvrigt er fastlagt, følges den fremgangsmåde, der er anført ovenfor.

Politidirektøren/politimesteren bør i forbindelse med sin indstilling til statsadvokaten udskille dispositionsklager, som han skal afgøre eller har afgjort. Politidirektøren/politimesteren underretter klageren herom samtidig med indstillingen til statsadvokaten.

I meget komplicerede situationer kan det være rigtigst at lade behandlingen af dispositionsklagen afvente behandlingen af andre klagepunkter eller at lade klagen over dispositionen behandle af statsadvokaten sammen med de øvrige klagepunkter.

- 5 -

F. Anmeldelse af/klage over en polititjenestemand modtages i forbindelse med behandlingen af et bødeforlæg eller i forbindelse med et retsmøde, f.eks. hvor polititjenestemanden er indkaldt til at afgive vidneforklaring.

Straffesagen mod klageren fortsættes. Politidirektøren/politimesteren skal under den videre behandling af straffesagen mod klageren være opmærksom på, at den indklagede polititjenestemands retsstilling ikke krænkes. Polititjenestemanden kan således ikke pålægges under vidneansvar at forklare om omstændigheder, der vedrører sagen mod ham selv. Dommerens opmærksomhed skal henledes på problemet.

G. Undersøgelse af begivenheder/forhold uden anmeldelse/klage.

Hvis politiledelsen på baggrund af beskrivelsen af dispositioner i døgnrapporten, en pligt-mæssig indberetning eller en eventuel anmeldelse eller forklaring fra polititjenestemanden selv, jf. pkt. A, eller på baggrund af andre oplysninger (f.eks. rygter, presseomtale, henvendelser fra borgere eller lignende) bliver opmærksom på, at en polititjenestemand kan have begået et kritisabelt forhold i tjenesten, vurderer politidirektøren/politimesteren, om der er formodning om, at der kan være begået et strafbart forhold. Foreligger en sådan formodning, skal politidirektøren/politimesteren snarest muligt underrette statsadvokaten telefonisk eller skriftligt. Statsadvokaten har efterforsknings- og tiltalekompetence i sagen og afgør herunder, hvad politidirektøren/politimesteren skal foretage sig, og om underretning af den/de involverede polititjenestemænd kan ske, jf. foran under B.

Finder politidirektøren/politimesteren, at der ikke er den ovenfor nævnte formodning om, at et strafbart forhold kan være begået, må politidirektøren/politimesteren vurdere, om der eventuelt er grundlag for at orientere statsadvokaten med henblik på, at statsadvokaten af egen drift kan iværksætte en undersøgelse efter reglerne om adfærdsklager.

Er der ikke grundlag for at indlede undersøgelse efter reglerne om adfærds-sager, må politidirektøren/politimesteren vurdere, om der eventuelt er grundlag for at indlede en undersøgelse efter reglerne i kundgørelse I nr. 10 om disciplinærsagers behandling, eller om der er grundlag for en tjenstlig tilkendegivelse.

Er der ikke grundlag for at indlede en tjenstlig undersøgelse, må politidirektøren/politimesteren vurdere, om der eventuelt er grundlag for at underkaste de politimæssige dispositioner en nærmere undersøgelse.

Bilag 22

Bekendtgørelse nr. 1419 af 13.12.2006 om ændring af bekendtgørelse om detentionsanbringelse

13. december 2006.

10473

Nr. 1419.

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om detentionsanbringelse

§ 1

I bekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2004 om detentionsanbringelse foretages følgende ændringer:

1. I § 19 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Hvor særlige lokale forhold med hensyn til bemanning, udstyr og indretning tilsiger det, kan Rigspolitichefen efter drøftelse med vedkommende politidirektør og efter godkendel-

se fra Justitsministeriet fastsætte lokale regler for detentionsanbringelse, som fraviger § 1, stk. 2, § 5, § 6, § 10, stk. 2, § 13 og § 14, stk. 1-3, i denne bekendtgørelse.«

§ 2

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2007.

Justitsministeriet, den 13. december 2006

LENE ESPERSEN

/ Mette Lyster Knudsen

Bilag 23

Vejledning til politipersonalet om politiklagenævnssordningen

Indledning

Ved lov nr. 393 af 14. juni 1995 om ændring af retsplejeloven er der indført et regelsæt om behandling af klager m.v. over politipersonalet, som indebærer, at de regionale statsadvokater behandler både adfærdsklager og straffesager. Statsadvokaten foretager som udgangspunkt selv alle undersøgelses- og efterforskningskridt m.v. Sagerne behandles i samarbejde med politiklagenævne. Der er oprettet et politiklagenævnet for hver regional statsadvokat. Politiklagenævnet består af en advokat og to lægmænd.

Regelsættet finder anvendelse på den del af de ansatte i politiet, der har politimyndighed. Bestemmelserne omfatter kun forhold, der er *begået i tjenesten*. Om et forhold er begået i tjenesten afhænger af en konkret vurdering.

Adfærdsklager omfatter blandt andet klager over magtanvendelse i forbindelse med en anholdelse, klager over ukorrekt fremgangsmåde under udførelsen af tjenesten, herunder uhøflig tiltale, og anden ukorrekt optræden.

Statsadvokaten træffer ikke afgørelse i disciplinærsager. Uden for ordningen falder endvidere klager over politiets materielle afgørelser og klager over politiets dispositioner i forbindelse med sagsbehandlingen. Sådanne klager behandles efter de hidtidige regler.

Denne vejledning er udarbejdet til brug for indklagede og sigtede i sager omfattet af politiklagenævnssordningen og beskriver:

- *hvordan en sag forløber*
- *din retsstilling i en adfærdsklagesag*
- *dine muligheder for advokatbeskikkelse, og*
- *hvad sagen kan ende med.*

1. Sagens forløb

Sagens indledning

Statsadvokaten behandler sager efter anmeldelse eller på eget initiativ. Er en person afgået ved døden eller kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt, skal statsadvokaten i alle tilfælde indlede en efterforskning af forholdet, uanset om der er formodning om, at der er begået et strafbart forhold.

Politiklagenævnet underrettes straks om sagen og får løbende underretning om undersøgelsens eller efterforskningens forløb.

Statsadvokaten underretter endvidere politimesteren, Rigspolitichefen og i visse tilfælde Justitsministeriet. Disse myndigheder orienteres løbende om alle skridt, der har betydning for dem.

Statsadvokatens sagsfremstilling

I adfærdsklagesager udarbejder statsadvokaten en sagsfremstilling på grundlag af de foreliggende oplysninger. Du modtager en genpart af sagsfremstillingen inden afhøringen, men du har ikke pligt til at udtale dig om den.

Afhøringer

Du vil som indklaget eller anmeldt normalt blive indkaldt til afhøring hos statsadvokaten eller eventuelt i retten. Statsadvokaten afgør, om forklaringerne skal afgives indenretligt eller hos statsadvokaten. Behandles sagen i retten, vil du efter loven så vidt muligt blive underrettet om berammede retsmøder, og du har lejlighed til at være til stede.

Statsadvokatens redegørelse

Statsadvokaten udarbejder en redegørelse til politiklagenævnet, når undersøgelsen eller efterforskningen er afsluttet. Redegørelsen skal indholde en gennemgang af sagens forløb og faktum, en bevisvurdering samt en tilkendegivelse om sagens afgørelse.

Afgørelsen

Politiklagenævnet meddeler herefter statsadvokaten, hvordan det finder, at sagen bør afgøres. Statsadvokaten

---

træffer herefter afgørelse i sagen og underretter dig og sagens øvrige parter herom.

Afgørelsen bliver også sendt til politimesteren og Rigspolitichefen og i visse tilfælde Justitsministeriet.

Klageadgang

Du og sagens øvrige parter kan klage over statsadvokatens afgørelse til Rigsadvokaten.

Politiklagenævnet kan også påklage statsadvokatens afgørelse til Rigsadvokaten. Det gælder også, hvis statsadvokaten undlader at følge nævnets vejledende tilkendegivelser om yderligere undersøgelses- eller efterforskningskridt. Du og sagens øvrige parter bliver underrettet, hvis politiklagenævnet klager over afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger.

Aktindsigt

Du og sagens øvrige parter har adgang til aktindsigt i en *adfærdsklagesag* efter reglerne i forvaltningsloven. Udgangspunktet er her, at der er fuld adgang til aktindsigt i sagens dokumenter.

Andre end parterne har ikke adgang til aktindsigt i en *adfærdsklagesag*, idet politiklagenævnsager ikke er omfattet af offentlighedsloven.

Du vil derimod som udgangspunkt ikke have adgang til aktindsigt i en straffesags dokumenter, mens sagen verserer, og ofte heller ikke når den er afsluttet. Din forsvarer har ret til at gøre sig bekendt med straffesagens dokumenter efter de almindelige regler i retsplejeloven.

Såfremt forurettede har fået en advokat beskikket, har denne i vidt omfang adgang til sagens dokumenter. Andre har ikke ret til aktindsigt i en straffesags dokumenter.

2. Din retsstilling i en adfærdsklagesag

Statsadvokaten skal vejlede dig om din retsstilling snarest muligt og senest inden afhøring finder sted. Det skal fremgå af rapporten, at du har modtaget behørig vejledning.

- *Du har som indklaget ret til en bisidder. Tjenestemandsoven § 23 om godtgørelse af udgiften til bisidder finder anvendelse i en adfærdsklagesag.* Du kan også søge rådgivning hos din tillidsmand.
- *Du kan få beskikket en advokat uden udgift, når forholdene taler derfor.* Det er retten, der træffer denne afgørelse. Du kan læse nærmere herom i afsnit 3.
- *Du skal have modtaget en genpart af sagsfremstillingen, inden du afhøres af statsadvokaten.*
- *Du skal have haft adgang til at udtale dig om sagsfremstillingen, inden du afhøres af statsadvokaten.*
- *Du har ikke pligt til at udtale dig om sagsfremstillingen.*
- *Du har ret til at forlange sagen behandlet som straffesag, hvis du er mistænkt for et strafbart forhold.*
- *Du har ikke pligt til at afgive forklaring hverken mundtligt eller skriftligt, hvis den må antages at udsætte dig for strafansvar eller disciplinæransvar.*
Du må selv foretage denne vurdering. Du kan ligeledes drøfte dette spørgsmål nærmere med din bisidder eller tillidsmand.

Du vil i øvrigt være tjenstligt forpligtet til at fremkomme med oplysninger om rent faktiske forhold af tjenstlig karakter. fx. om du har deltaget i en politiforretning. Det er vanskeligt i korthed at beskrive, hvornår du ikke har pligt til at udtale dig. Du kan læse nærmere herom i rapporten om »polititjenestemænds retsstilling i forbindelse med tjenstlige undersøgelser m.v.«, som et udvalg under Justitsministeriets Centrale Samarbejdsudvalg for Politiet afgav den 2. februar 1995.

3. Advokatbeskikkelse

Beskikkelse af advokat i adfærdsklagesager

Afhøring i retten

I adfærdsklagesager beskikker retten i alle tilfælde en advokat for sagens parter, det vil sige for dig og klageren, når afhøringen foretages i retten. Retten vil endvidere vejlede dig om, at du ikke har pligt til at afgive forklaring, hvis dette må antages at udsætte dig for strafansvar eller disciplinæransvar.

Afhøring hos statsadvokaten

Ved udenretlige afhøringer kan retten, *når forholdene taler derfor*, på din begæring beskikke en advokat for dig. Statsadvokaten vejleder dig om adgang til advokatbeskikkelse.

Advokatens beføjelser

Din beskikkede advokat skal løbende have tilsendt genpart af sagens materiale. Advokaten har adgang til at overvære afhøringer af dig og skal endvidere underrettes om tidspunktet for afhøringer og retsmøder.

Beskikkelse af forsvarer i straffesager

I straffesager kan du få beskikket en forsvarer, når det følger af reglerne i *retsplejelovens kapitel 66* om »sigtede og hans forsvar«.

Du har endvidere adgang til at få beskikket en forsvarer, når forholdene tale derfor. Det gælder også selv om du ikke er sigtet. Begæring kan fremsættes af dig eller af statsadvokaten.

Vejledning

Statsadvokaten vejleder dig om adgangen til forsvarerbeskikkelse. Det er retten, der træffer afgørelse om beskikkelse af forsvarer.

Forsvarerens beføjelser

Forsvarerens beføjelser følger af *retsplejelovens* almindelige regler.

4. Hvad kan adfærdsklagen ende med?

Afvisning

Statsadvokaten afviser klagen, hvis undersøgelsen ikke har tilvejebragt oplysninger, der støtter klagen, eller den er åbenbart grundløs. Statsadvokaten underretter dig og klageren herom.

Klager får helt eller delvist medhold

Finder statsadvokaten, at du har udvist en kritisabel adfærd, vil statsadvokaten tilkendegive dette over for klageren. Du vil modtage genpart af statsadvokatens afgørelse, der i visse tilfælde vil danne grundlag for en disciplinær undersøgelse.

Er der grundlag for at rejse sigtelse, eller er du mistænkt for et strafbart forhold og forlanger sagen behandlet som straffesag, sluttet behandlingen af klagen. Behandlingen af klagen genoptages, hvis tiltale ikke rejses, eller sagen ikke gennemføres til fældende dom.

Har undersøgelsen påvist fejl af generel karakter, vil statsadvokaten rejse spørgsmålet over for den ansvarlige myndighed.

Klagen tilbagekaldes

En sag vil normalt blive afsluttet, hvis klagen tilbagekaldes. Da en undersøgelse også kan iværksættes på statsadvokatens initiativ, kan behandling af klagen dog fortsætte, hvis statsadvokaten finder det nødvendigt.

Andre muligheder

I visse tilfælde vil sagen kunne overgå til behandling ved undersøgelsesret m.v.

5. Hvad kan den strafferetlige efterforskning ende med?

Afvisning

Statsadvokaten afviser anmeldelsen, hvis efterforskningen ikke har tilvejebragt oplysninger, der giver rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået, eller hvis anmeldelsen er åbenbart grundløs.

Tiltalerejsning m.v.

Statsadvokatens afgørelse af straffesagen kan i øvrigt gå ud på tiltalerejsning, påtaleopgivelse eller tiltalefrafald m.v. Afgørelsesformerne fremgår af retsplejelovens bestemmelser om strafferetsplejen.

Politimesteren og Rigspolicefjen vil i alle tilfælde blive underrettet om afgørelsen. Dette gælder i visse tilfælde også Justitsministeriet.

Statsadvokaten vil i forbindelse med overvejelserne af tiltalespørgsmålet også tage stilling til, om der foreligger anden kritisabel adfærd, herunder om sagen skal behandles som en adfærdsklagesag.

Bilag 24

Bekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2004 om detentionsanbringelse

Bekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2004

Bekendtgørelse om detentionsanbringelse

I medfør af § 11, stk. 5, i lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed fastsættes:

Anvendelsesområde

§ 1. Berusede personer kan efter reglerne i §§ 11 og 12 i lov om politiets virksomhed anbringes i politiets detentioner.

Stk. 2. Personer, der i øvrigt er frihedsberøvede af politiet, må som udgangspunkt ikke anbringes i detention. Hvor detentionen undtagelsesvis anvendes til anbringelse af ikke berusede personer, finder bestemmelserne i denne bekendtgørelse ikke anvendelse.

Stk. 3. Et barn under 12 år må ikke anbringes i detention.

Stk. 4. Et barn under 15 år må kun anbringes i detention, hvis anden anbringelse er sikkerhedsmæssigt uforvarlig som følge af barnets adfærd, jf. § 12 i lov om politiets virksomhed. Anbringelsen må som udgangspunkt ikke udstrækkes ud over 4 timer.

Stk. 5. Detentionsanbringelser efter stk. 4 indberettes til Rigspolitechefen. Rigspolitechefen fastsætter nærmere bestemmelser om indberetningernes indhold mv.

§ 2. Hvis mindre indgribende foranstaltninger, jf. § 11, stk. 2 og 3, i lov om politiets virksomhed, ikke findes tilstrækkelige til at afværge faren for den berusede eller andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed, skal politiet tage stilling til, om en beruset person skal frihedsberøves med henblik på:

- 1) hjemtransport,
- 2) overgivelse til andre, der på forvarlig måde kan tage sig af den pågældende,

3) indbringelse til hospital eller

4) indbringelse til forsorgshjem eller lignende.

Stk. 2. Hvis mindre indgribende foranstaltninger som nævnt i stk. 1, nr. 1-4, ikke findes tilstrækkelige eller egnede til at afværge faren for den pågældende selv eller andre eller den offentlige orden eller sikkerhed, kan personen anbringes i detention.

Frihedsberøvelse, transport og indbringelse til politistationerne af berusede personer

§ 3. Hvis en beruset person frihedsberøves i medfør af §§ 11 og 12 i lov om politiets virksomhed, skal politiet orientere den pågældende om årsagen til frihedsberøvelsen og om muligt give den pågældende lejlighed til at udtale sig. Frihedsberøvelsen skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader.

§ 4. Ved vurderingen af en frihedsberøvet beruset persons helbredstilstand skal politiet være særligt opmærksom på den pågældendes tilstand ved den første kontakt, herunder om den pågældende har pådraget sig skader. Politiet kan i den forbindelse udspørge eventuelle vidner om den frihedsberøvedes tilstand, færdn mv.

Stk. 2. Politiet undersøger, om den frihedsberøvede er i besiddelse af berusende eller bedøvende midler mv., der i givet fald fratages den frihedsberøvede.

§ 5. Under transporten af frihedsberøvede berusede personer til politistationen skal den vagthavende på politistationen uden unødigt ophold tilkalde en læge med henblik på undersøgelse af den frihedsberøvede. Dette gælder dog ikke, når transporttiden er af kortere varighed.

Stk. 2. Den frihedsberøvede skal under transporten til politistationen konstant være undergivet tilsyn.

Stk. 3. Hvis den frihedsberøvede transporteres af politipersonale af det modsatte køn, skal mindst to polititjenestemænd under hele transporten opholde sig hos den pågældende.

§ 6. Ved ankomsten til politistationen skal den frihedsberøvede straks fremstilles for den vagthavende.

Stk. 2. Den vagthavende skal på baggrund af alle relevante oplysninger om den frihedsberøvedes tilstand og adfærd vurdere, om den pågældende skal anbringes i detention.

§ 7. Inden en frihedsberøvet beruset person anbringes i detention, skal politiet gøre vedkommende bekendt med retten til at få kontakt med pårørende og/eller arbejdsgiver. Hvis den pågældende desuden er frihedsberøvet i anledning af et strafbart forhold, anvendes reglerne i Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 12154 af 12. juni 2001.

Stk. 2. Hvor omstændighederne tillader det, skal politiet efterkomme en frihedsberøvet anmodning om underretning af pårørende og/eller arbejdsgiver.

Stk. 3. Fremsætter den frihedsberøvede anmodning om selv telefonisk at underrette pårørende og/eller arbejdsgiver, skal en sådan anmodning efterkommes. Dette gælder dog ikke, hvis særlige forhold taler herimod, for eksempel at den frihedsberøvede ved sin meddelelse til hjemmet eller arbejdsgiver kan modvirke en eventuel strafferetlig undersøgelse.

§ 8. Hvis den frihedsberøvede er under 18 år, skal forældremyndighedens indehaver og socialforvaltningen uopfordret underrettes om frihedsberøvelsen.

Fremgangsmåden ved detentionsanbringelser, herunder lægeundersøgelse af frihedsberøvede og tilsyn med detentionsanbragte

§ 9. Inden den endelige anbringelse i detentionen skal den frihedsberøvede altid undersøges af en læge.

Stk. 2. Ved detentionsanbringelse af et barn under 15 år, jf. § 1, stk. 4, skal lægeundersøgelse ske hurtigst muligt.

Stk. 3. Indtil den frihedsberøvede er lægeundersøgt, kan der ske foreløbig anbringelse i detention.

Stk. 4. Under en foreløbig detentionsanbringelse skal der føres skærpet tilsyn med den frihedsberøvede, jf. § 15.

§ 10. Inden foreløbig anbringelse i detention og inden lægeundersøgelsen bliver foretaget, skal den frihedsberøvede visiteres.

Stk. 2. Ved visitationen skal den frihedsberøvede fratages penge og værdigenstande samt i øvrigt alle genstande, som kan benyttes til at forvolde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Samtlige lommer skal tømmes og krænges, hvis det er muligt. Ved visitationen bør der så vidt muligt medvirke to polititjenestemænd til undersøgelse af den frihedsberøvede.

Stk. 3. Hvis omstændighederne tilsiger en visitation, der kan krænke blufærdigheden, må en sådan visitation kun foretages af personer af samme køn som den frihedsberøvede. Er det ikke muligt at gennemføre en sådan visitation inden endelig detentionsanbringelse, foretages foreløbigt en visitation efter stk. 2. Den frihedsberøvede undergives herefter et skærpet tilsyn, jf. § 15.

Stk. 4. Politiet skal påse, at effekter, der fratages en frihedsberøvet, holdes adskilt fra effekter, der tilhører andre frihedsberøvede.

§ 11. Lægeundersøgelse af den frihedsberøvede foretages enten ved tilkald af læge/vagtlæge eller ved undersøgelse på skadestue. Vagthavende skal ved lægevalget vurdere, hvad der er mest hensigtsmæssigt under hensyn til tid og afstand.

Stk. 2. Lægeundersøgelsen skal belyse, om den frihedsberøvede er i en tilstand, der taler imod anbringelse i detention, og om den pågældende er i en tilstand, der eventuelt kræver behandling på sygehus, hos læge eller lignende.

Stk. 3. Politiet må kun efter tilladelse fra den undersøgende læge give en frihedsberøvet medicin.

§ 12. Der må som udgangspunkt kun indsættes én person i hver detention.

Stk. 2. Under helt ekstraordinære forhold kan der dog anbringes flere personer af samme køn i en detention. I så fald skal der foretages en særlig vurdering af personernes eventuelle farlighed, og der skal føres skærpet tilsyn med de indsatte, jf. § 15. Børn under 18 år må ikke anbringes

sammen med frihedsberøvede personer på 18 år eller derover.

§ 13. Stationens vagthavende har ansvaret for, at der føres et effektivt tilsyn med de detentionsanbragte.

§ 14. Tilsyn med detentionsanbragte skal ske ved fremmøde i detentionen så hyppigt, som den anbragtes tilstand gør det nødvendigt. Tilsyn ved fremmøde i detentionen skal så vidt muligt ske mindst 1 gang hver halve time.

Stk. 2. Hvis en detentionsanbragt efter lægeundersøgelsen er tilset 2 gange ved fremmøde i detentionen, og den pågældende ikke skønnes at være i en tilstand, der kræver, at fremtidige tilsyn sker ved fremmøde i detentionen, kan de efterfølgende tilsyn ske via lytte- og overvågningsudstyr, der er godkendt af Rigspolitechefen til elektronisk overvågning. Hverken selve detentionsanbringelsen eller lægeundersøgelsen udgør i denne forbindelse et tilsyn.

Stk. 3. Tilsynet via lytte- og overvågningsudstyret skal ske så hyppigt, som den detentionsanbragtes tilstand kræver og mindst 1 gang hver halve time. Opstår der under denne form for tilsyn tvivl om den detentionsanbragtes tilstand, skal den detentionsanbragte straks tilses ved fremmøde i detentionen.

Stk. 4. Opstår der i forbindelse med tilsyn med den detentionsanbragte mistanke om, at pågældende er så syg, at det taler imod fortsat detentionsanbringelse, skal der straks tilkaldes læge eller ambulance.

§ 15. I følgende situationer skal der føres skærpet tilsyn med en detentionsanbragt:

- 1) under foreløbig detentionsanbringelse, jf. § 9,
- 2) hvis de foreliggende oplysninger om den detentionsanbragte – herunder indhentede op-

lysninger fra kriminalregisteret – giver anledning hertil,

- 3) i de tilfælde, hvor der kun har fundet en foreløbig visitation sted, jf. § 10, stk. 3,
- 4) hvis et barn mellem 12 og 15 år undtagelsesvis anbringes i detention, jf. § 1, stk. 4, eller
- 5) hvis 2 personer undtagelsesvis anbringes i samme detentionsrum, jf. § 12, stk. 2.

Stk. 2. Ved skærpet tilsyn forstås et tilsyn, hvor den detentionsanbragte tilses hyppigere end 1 gang hver halve time. Efter omstændighederne kan et skærpet tilsyn indebære konstant overvågning.

Stk. 3. Skærpet tilsyn kan kun ske ved en polititjenestemand's fremmøde i detentionen.

*Løsladelse efter detentionsanbringelse,
klagevejledning mv.*

§ 16. En detentionsanbragt skal løslades, så snart begrundelsen for frihedsberøvelsen ikke længere er til stede.

§ 17. Efter udtagelsen af detentionen skal den frihedsberøvede vejledes om adgangen til at klage over detentionsanbringelsen, om muligheden for at få en skriftlig begrundelse for detentionsanbringelsen samt om muligheden for alkoholafvænnning og behandling.

§ 18. Taler særlige omstændigheder herfor, bør den pågældende efter anmodning bringes til sit hjem, til læge eller til de sociale myndigheder ved politiets foranstaltning.

§ 19. Rigspolitechefen kan fastsætte administrative forskrifter vedrørende benyttelsen af politiets detentioner mv.

Ikrafttræden

§ 20. Bekendtgørelsen træder i kraft den 16. oktober 2004.

Justitsministeriet, den 6. oktober 2004

LENE ESPERSEN

/ Michael Højer

Rigsadvokaten

Frederiksholms Kanal 16

1220 København K

Telefon 33 12 72 00

